

Justitieutskottets betänkande

2017/18:JuU1

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för utgiftsområde 4, som totalt uppgår till knappt 45,8 miljarder kronor för 2018. Därmed avstyrker utskottet oppositionspartiernas alternativa budgetförslag. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till bemyndigande.

Utskottet föreslår med anledning av motioner elva tillkännagivanden till regeringen om följande ämnen:

- Tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet (s. 86)
- En översyn av Rekryteringsmyndigheten (s. 89)
- En lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet (s. 90)
- En ökad polisiär närvaro i brottsutsatta områden (s. 92 f.)
- En särskild brottskod för brott med hedersmotiv (s. 101)
- Statistik om angrepp på s.k. blåljuspersonal (s. 102)
- En samlad strategi för att höja kunskapen i hela rättsväsendet när det gäller den it-relaterade brottsligheten (s. 133)
- Ökad kompetens i arbetet mot människohandel med barn (s. 135)
- Polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikabrott (s. 135)
- Polisens återkoppling till brottsutsatta (s. 136)
- Särskild utbildning för den som hör eller förhör barn (s. 136)

Övriga motionsförslag avstyrks. Utskottet hänvisar angående flertalet av dessa till pågående utrednings- och beredningsarbete.

I ärendet finns 54 reservationer (S, M, SD, C, MP, V, L, KD, -). Företrädarna för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har inte deltagit i anslagsbeslutet och redovisar i stället sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:1 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Cirka 260 yrkanden i motioner från den allmänna motionstiden 2017/18.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	5
Redogörelse för ärendet	18
Ärendet och dess beredning.....	18
Budgetprocessen i riksdagen	18
Betänkandets disposition	19
Utskottets överväganden.....	20
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4	20
Åtterrapporering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet	27
Anslag inom utgiftsområde 4	29
Prioritering av arbetet mot olika slags brott.....	51
Polisens organisation m.m.	57
Brottskoder och statistik	94
Statistik över vårdnadstvister	103
Polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tingstjänstgöring	103
Specialdomstol för mark- och miljömål	104
Höjning av avgiften till Brottsofferfonden	106
Kompetens och bemötande.....	107
Reservationer	138
1. Arbetet mot människohandel m.m., punkt 2 (C, KD).....	138
2. Sexualbrott, punkt 3 (M, C, L, KD).....	138
3. Vardagsbrott, punkt 4 (M, C, KD).....	139
4. Arbetet mot internationella brottsnätverk, punkt 5 (M).....	140
5. Narkotikabrott i särskilt utsatta områden, punkt 6 (M, C, L, KD).....	141
6. Bekämpa narkotikahandeln, punkt 7 (M)	142
7. Förskrivning av narkotiska preparat, punkt 8 (M)	142
8. Ekonomisk brottslighet, punkt 9 (V)	143
9. Miljöbrott, punkt 10 (KD)	144
10. Hedersrelaterade brott, punkt 11 (M, C, L, KD).....	144
11. Identitetsstöld, punkt 12 (SD, -)	145
12. Brott mot personuppgiftslagen, punkt 13 (KD)	145
13. Hatbrott, punkt 15 (V)	146
14. En mer effektiv polisorganisation, punkt 17 (M, C, L, KD).....	147
15. En mer effektiv polisorganisation, punkt 17 (SD, -).....	148
16. Polismyndighetens överbyråkratisering, punkt 18 (L).....	149
17. Åtgärder för att säkerställa kvaliteten i polisutredningar, punkt 19 (M, C, L, KD).....	149
18. Bättre it-system och teknik inom polisen, punkt 20 (C)	150
19. Polisiär forskning, punkt 22 (KD)	151
20. Fler poliser, punkt 23 (M, C, L, KD).....	151
21. Polisens arbetsvillkor, punkt 24 (KD)	152
22. Civilanställda inom polisen, punkt 25 (M, C).....	153
23. Fördubbling av insatsstyrkan, punkt 26 (M, KD)	153
24. Regional samordning mot våldsbejakande extremism, punkt 29 (L)..	154
25. Polisutbildningens utformning, punkt 30 (SD, -).....	155
26. Polisutbildningens utformning, punkt 30 (C)	155
27. Polisutbildningens utformning, punkt 30 (V)	156
28. Polisutbildningens utformning, punkt 30 (L).....	157

29. Extern tillsyn och utvärdering av polisutbildningen, punkt 32 (M, C, L, KD).....	158
30. Rekryteringsfrågor, punkt 33 (M, C, L, KD).....	158
31. Rekryteringsmyndigheten, punkt 34 (S, MP, V)	159
32. Karriärvägar inom Polismyndigheten, punkt 35 (L).....	160
33. Lokalt brottsförebyggande arbete, punkt 37 (M, C, L, KD)	160
34. Deltidspoliser, punkt 39 (M)	161
35. Polisens samverkan med Försvarsmakten och Hemvärnet m.fl., punkt 40 (M).....	162
36. Polisens samverkan med Försvarsmakten och Hemvärnet m.fl., punkt 40 (KD)	163
37. Trafikpolisen, punkt 42 (M, SD, KD, -)	164
38. Fristående myndighet för brottsanmälningar mot poliser, punkt 43 (V)	165
39. Tvångsäktenskapsenhet, punkt 44 (C, KD)	166
40. Våld mot kvinnor, punkt 45 (KD)	166
41. Statistik om gärningspersoners ursprung och nationalitet, punkt 47 (SD, -).....	167
42. Brottskoder för tillgreppsbrott, punkt 50 (M).....	168
43. Särskild brottskod för hatbrott, punkt 52 (V)	169
44. Höjning av avgiften till Brottsofferfonden, punkt 57 (KD)	169
45. Rättsväsendets kunskap om it-relaterad brottslighet, punkt 59 (V)	170
46. En nationell djurskyddspolis, punkt 61 (SD, -).....	171
47. Rättsväsendets arbete mot hatbrott, punkt 64 (M, C, V, L, KD)	172
48. Rättsväsendets arbete mot hedersrelaterade brott, punkt 66 (M, C, L, KD)	174
49. Polisens arbete med narkotikabrott på internet, punkt 68 (M, KD)	175
50. Upprätthållande av en restriktiv narkotikapolitik, punkt 69 (M)	176
51. Vägtrafik, punkt 70 (M, KD).....	176
52. Kompetensutveckling och ledarskap inom polisen, punkt 71 (KD) ...	177
53. Polisens svarstider, punkt 72 (M)	178
54. Kunskapslyft när det gäller unga brottsoffer, punkt 75 (M, KD).....	179
Särskilda yttranden	180
1. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M)	180
2. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD, -)	182
3. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (C)	184
4. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (L)	187
5. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (KD)	190
6. Utskottets förslag till tillkännagivanden (S, MP, V).....	193
7. Utskottets förslag till tillkännagivanden (SD, -).....	194
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	195
Propositionen	195
Motion väckt med anledning av proposition 2016/17:224	195
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	195
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag.....	221
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	223

Tabeller

Anslag till Polismyndigheten	29
Anslag till Säkerhetspolisen.....	33
Anslag till Åklagarmyndigheten	34
Anslag till Ekobrottsmyndigheten	35
Anslag till Sveriges Domstolar	36
Anslag till Kriminalvården	37
Anslag till Brottsförebyggande rådet	38
Anslag till Rättsmedicinalverket.....	39
Anslag till Gentekniknämnden	40
Anslag till Brottsoffermyndigheten	40
Anslag till Ersättning för skador på grund av brott	41
Anslag till Rättsliga biträden m.m.	42
Anslag till Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	43
Anslag till Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	43
Anslag till Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.....	44
Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.....	44
Anslag till Domarnämnden	45
Anslag till Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet.....	45

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Anslag inom utgiftsområde 4

1. Anslag inom utgiftsområde 4

a) Anslagen för 2018

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 4 enligt utskottets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 4 punkt 1 och avslår motionerna

2017/18:883 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -),

2017/18:888 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkandena 1 och 2,

2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkandena 1–17,

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkandena 3 och 4,

2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 4, 6, 8 och 9,

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 3, 5, 6, 15 och 19,

2017/18:3583 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 1,

2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 7,

2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 25,

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 2, 3, 7, 8, 33 och 49,

2017/18:3692 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C),

2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkandena 10 och 11,

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkandena 4, 7 och 10,

2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 21,

2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkandena 1–12,

2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L),

2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD) och

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 16 och 19.

b) Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 170 000 000 kronor under 2019–2022.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 4 punkt 2.

Prioritering av arbetet mot olika slags brott

2. Arbetet mot människohandel m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3789 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 43 och
2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 18.

Reservation 1 (C, KD)

3. Sexualbrott

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1032 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 2,
2017/18:2574 av Ann-Christin Ahlberg och Paula Holmqvist (båda S),
2017/18:2986 av Sofia Fölster (M) yrkande 1 och
2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 8.

Reservation 2 (M, C, L, KD)

4. Vardagsbrott

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1969 av Lars Beckman (M),
2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 12,
2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1,
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 23 och
2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 14.

Reservation 3 (M, C, KD)

5. Arbetet mot internationella brottnätverk

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1350 av Edward Riedl (M) och
2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 4.

Reservation 4 (M)

6. Narkotikabrott i särskilt utsatta områden

Riksdagen avslår motion

2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 5 (M, C, L, KD)

7. Bekämpa narkotikahandeln

Riksdagen avslår motion

2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 6 (M)

8. Förskrivning av narkotiska preparat

Riksdagen avslår motion

2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 18.

Reservation 7 (M)

9. Ekonomisk brottslighet

Riksdagen avslår motion

2017/18:1143 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2.

*Reservation 8 (V)***10. Miljöbrott**

Riksdagen avslår motion

2017/18:2536 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2.

*Reservation 9 (KD)***11. Hedersrelaterade brott**

Riksdagen avslår motion

2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5.

*Reservation 10 (M, C, L, KD)***12. Identitetsstölder**

Riksdagen avslår motion

2017/18:330 av Johnny Skalin (SD).

*Reservation 11 (SD, -)***13. Brott mot personuppgiftslagen**

Riksdagen avslår motion

2017/18:3094 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 4.

*Reservation 12 (KD)***14. Brott mot och av unga**

Riksdagen avslår motion

2017/18:3849 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1.

15. Hatbrott

Riksdagen avslår motion

2017/18:3881 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3.

*Reservation 13 (V)***16. Övriga frågor om prioritering av arbetet mot olika slags brott**

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1103 av Lars Eriksson m.fl. (S),

2017/18:1155 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2–4,

2017/18:1341 av Edward Riedl (M),

2017/18:1342 av Edward Riedl (M),

2017/18:1510 av Lars Beckman (M),

2017/18:1526 av Lars Beckman (M),

2017/18:1890 av Finn Bengtsson (M),

2017/18:2281 av Lars Hjalmered (M),

2017/18:2573 av Håkan Bergman (S) yrkande 1,

2017/18:2746 av Karin Svensson Smith (MP) yrkande 7,

2017/18:2909 av Åsa Coenraads (M) yrkande 1,

2017/18:3184 av Elisabeth Svantesson (M) och

2017/18:3326 av Sten Bergheden (M) yrkande 2.

Polisens organisation m.m.

17. En mer effektiv polisorganisation

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:95 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD) yrkande 2,

2017/18:1228 av Margareta Cederfelt (M),

2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 1 och 5,

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4,

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 och

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7.

Reservation 14 (M, C, L, KD)

Reservation 15 (SD, -)

18. Polismyndighetens överbyråkratisering

Riksdagen avslår motion

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 8.

Reservation 16 (L)

19. Åtgärder för att säkerställa kvaliteten i polisutredningar

Riksdagen avslår motion

2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 17 (M, C, L, KD)

20. Bättre it-system och teknik inom polisen

Riksdagen avslår motion

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 6.

Reservation 18 (C)

21. Tydliga och mätbara mål

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3 och

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 3.

22. Polisiär forskning

Riksdagen avslår motion

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 19 (KD)

23. Fler poliser

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3187 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 7,
2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 5 och
2017/18:3751 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4.

Reservation 20 (M, C, L, KD)

24. Polisens arbetsvillkor

Riksdagen avslår motion

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1.

Reservation 21 (KD)

25. Civilanställda inom polisen

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 och

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 9.

Reservation 22 (M, C)

26. Fördubbling av insatsstyrkan

Riksdagen avslår motion

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 12.

Reservation 23 (M, KD)

27. Polishundar

Riksdagen avslår motion

2017/18:1965 av Lars Beckman (M).

28. Gränspolisen

Riksdagen avslår motion

2017/18:1310 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 3.

29. Regional samordning mot våldsbejakande extremism

Riksdagen avslår motion

2017/18:3583 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2.

Reservation 24 (L)

30. Polisutbildningens utformning

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5,

2017/18:3403 av Anders Hansson (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:3553 av Kent Ekeröth (SD),

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16 och

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 4.

Reservation 25 (SD, -)

Reservation 26 (C)

Reservation 27 (V)

Reservation 28 (L)

31. Geografisk placering av en ny polisutbildning

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1037 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C),

2017/18:1107 av Hans Hoff m.fl. (S),

2017/18:1441 av Jörgen Warborn m.fl. (M),

2017/18:1442 av Cecilie Tenfjord-Toftby m.fl. (M),

2017/18:2193 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S),

2017/18:2267 av Jan Ericson (M),

2017/18:2570 av Lotta Olsson (M) och

2017/18:3187 av Sten Bergheden (M) yrkande 3.

32. Extern tillsyn och utvärdering av polisutbildningen

Riksdagen avslår motion

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 18.

Reservation 29 (M, C, L, KD)

33. Rekryteringsfrågor

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1156 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3,

2017/18:1397 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S)
yrkande 1 och

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 17.

Reservation 30 (M, C, L, KD)

34. Rekryteringsmyndigheten

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en myndighetsöversyn av Rekryteringsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 31 (S, MP, V)

35. Karriärvägar inom Polismyndigheten

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:2187 av Maria Stockhaus (M) och

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9.

Reservation 32 (L)

36. En lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2017/18:3377 av Runar Filper (SD) yrkande 1,
2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 och
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 2,
bifaller delvis motionerna
2017/18:1156 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1,
2017/18:1269 av Finn Bengtsson (M),
2017/18:1336 av Edward Riedl (M),
2017/18:1924 av Gunilla Nordgren (M),
2017/18:1950 av Sotiris Delis (M),
2017/18:3201 av Saila Quicklund (M) och
2017/18:3727 av Per Åsling (C) yrkande 4 och
avslår motionerna
2017/18:95 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda
SD) yrkande 1,
2017/18:792 av Roza Güclü Hedin m.fl. (S),
2017/18:1156 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2 och 4,
2017/18:1397 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S)
yrkandena 2 och 3,
2017/18:3115 av Saila Quicklund (M),
2017/18:3377 av Runar Filper (SD) yrkande 2 och
2017/18:3743 av Sofia Damm (KD) yrkande 1.

37. Lokalt brottsförebyggande arbete

Riksdagen avslår motionerna
2017/18:2625 av Matilda Ernkranz m.fl. (S),
2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 9 och
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 18.

Reservation 33 (M, C, L, KD)

38. Kommunal polis m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2017/18:2404 av Borian Åberg (M) och
2017/18:3743 av Sofia Damm (KD) yrkande 4.

39. Deltidspoliser

Riksdagen avslår motionerna
2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 10 och 11,
2017/18:3727 av Per Åsling (C) yrkande 5 och
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 11.

Reservation 34 (M)

40. Polisens samverkan med Försvarsmakten och Hemvärnet m.fl.

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 23,

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkandena 8 och 12 samt

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 11.

Reservation 35 (M)

Reservation 36 (KD)

41. Polisens närvaro i brottsutsatta områden

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om polisens närvaro i brottsutsatta områden och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 25,

2017/18:3192 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 8,

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 13,

2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 och

2017/18:3751 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,

bifaller delvis motion

2017/18:168 av Jeff Ahl och Björn Söder (båda SD) yrkande 3 och

avslår motionerna

2017/18:47 av Robert Hannah (L) yrkandena 1 och 4,

2017/18:154 av Said Abdu (L),

2017/18:2127 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar
Johnsson (båda M) yrkandena 1 och 2 samt

2017/18:2571 av Ann-Christin Ahlberg och Phia Andersson (båda S).

42. Trafikpolisen

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:36 av Aron Modig (KD) yrkande 3,

2017/18:513 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2017/18:714 av Pia Nilsson m.fl. (S),

2017/18:746 av Krister Örnfjäder (S),

2017/18:989 av Thomas Finnborg (M),

2017/18:1344 av Edward Riedl (M),

2017/18:1485 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar
Johnsson (båda M),

2017/18:1589 av Per Klarberg m.fl. (SD) yrkande 1,

2017/18:1981 av Sten Bergheden (M),

2017/18:2490 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M),

2017/18:2746 av Karin Svensson Smith (MP) yrkande 4,

2017/18:3766 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkandena 9 och 48 samt

2017/18:3833 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 21.

Reservation 37 (M, SD, KD, -)

43. Fristående myndighet för brottsanmälningar mot poliser

Riksdagen avslår motion

2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 4.

Reservation 38 (V)

44. Tvångsäktenskapsenhet

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 8 och

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 43.

Reservation 39 (C, KD)

45. Våld mot kvinnor

Riksdagen avslår motion

2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 27.

Reservation 40 (KD)

*Brottskoder och statistik***46. Särskild brottskod för brott med hedersmotiv**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en särskild brottskod för brott med hedersmotiv och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 6 och

bifaller delvis motionerna

2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 3 och

2017/18:3186 av Amineh Kakabaveh (V) yrkande 5.

47. Statistik om gärningspersoners ursprung och nationalitet

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:312 av Stefan Jakobsson (SD),

2017/18:891 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -),

2017/18:896 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -),

2017/18:2272 av Jan Ericson (M) och

2017/18:3642 av Betty Malmberg (M).

Reservation 41 (SD, -)

48. Regional redovisning av brottsstatistik

Riksdagen avslår motion

2017/18:1959 av Lars Beckman (M).

49. Statistik om angrepp mot blåljuspersonal

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om statistik om angrepp mot blåljuspersonal och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 26.

50. Brottskoder för tillgreppsbrott

Riksdagen avslår motion

2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 42 (M)

51. Särskild brottskod för djurrättsrelaterad brottslighet

Riksdagen avslår motion

2017/18:3472 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1.

52. Särskild brottskod för hatbrott

Riksdagen avslår motion

2017/18:3881 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 43 (V)

53. Kartläggning av svindeln mot välfärdstjänster

Riksdagen avslår motion

2017/18:479 av Mathias Tegnér (S) yrkande 2.

Sveriges Domstolar

54. Statistik över vårdnadstvister

Riksdagen avslår motion

2017/18:1525 av Margareta Larsson (-).

55. Polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tingsjämsgöring

Riksdagen avslår motion

2017/18:17 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 2.

56. Specialdomstol för mark- och miljömål

Riksdagen avslår motion

2017/18:1880 av Magnus Manhammar m.fl. (S).

Brottsofferfonden

57. Höjning av avgiften till Brottsofferfonden

Riksdagen avslår motion

2017/18:3849 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 44 (KD)

Kompetens och bemötande

58. Kunskaper i teckenspråk

Riksdagen avslår motion

2017/18:753 av Agneta Gille (S).

59. Rättsväsendets kunskap om it-relaterad brottslighet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en samlad strategi för att höja kunskapen inom hela rättsväsendet om den it-relaterade brottsligheten och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3190 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 3,
bifaller delvis motionerna

2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2 och

2017/18:3094 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 3 och
avslår motion

2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 45 (V)

60. Polisers kunskap i beteendevetenskap och psykiatri

Riksdagen avslår motion

2017/18:1766 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (båda M).

61. En nationell djurskyddspolis

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:347 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 2,

2017/18:2078 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2 och 3,

2017/18:2352 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD) och

2017/18:3886 av Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD) yrkande
5.

Reservation 46 (SD, -)

62. Kompetens i att spåra och förverka brottsvinster

Riksdagen avslår motion

2017/18:2472 av Finn Bengtsson (M).

63. Förbättrad kunskap om våld i nära relationer och sexualbrott

Riksdagen avslår motion

2017/18:2840 av Annika Qarlsson och Rickard Nordin (båda C) yrkande
2.

64. Rättsväsendets arbete mot hatbrott

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3185 av Elisabeth Svantesson (M),

2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 4,

2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 56,

2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 19 och

2017/18:3881 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkandena 2, 4 och 5.

Reservation 47 (M, C, V, L, KD)

65. Människohandel med barn

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om kompetensen inom rättsväsendet i arbetet mot människohandel med barn och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3585 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2.

66. Rättsväsendets arbete mot hedersrelaterade brott

Riksdagen avslår motionerna
2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 26,
2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 38 och
2017/18:3736 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 4.

Reservation 48 (M, C, L, KD)

67. Polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikabrott

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att stärka polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikabrott och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 7.

68. Polisens arbete med narkotikabrott på internet

Riksdagen avslår motion
2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 9.

Reservation 49 (M, KD)

69. Upprätthållande av en restriktiv narkotikapolitik

Riksdagen avslår motion
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 20.

Reservation 50 (M)

70. Vägtrafik

Riksdagen avslår motion
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkandena 21 och 22.

Reservation 51 (M, KD)

71. Kompetensutveckling och ledarskap inom polisen

Riksdagen avslår motion
2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 52 (KD)

72. Polisens svarstider

Riksdagen avslår motionerna
2017/18:1156 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5 och
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 15.

*Reservation 53 (M)***73. Polisens återkoppling till brottsutsatta**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att förbättra polisens återkoppling till brottsutsatta och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 7 och

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 17.

74. Särskild utbildning för den som hör eller förhör barn

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om särskild utbildning för den som hör eller förhör barn och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:1848 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3.

75. Kunskapslyft när det gäller unga brottsoffer

Riksdagen avslår motion

2017/18:3849 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7.

Reservation 54 (M, KD)

Stockholm den 30 november 2017

På justitieutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M)*, Mats Pertoft (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M)*, Johan Hedin (C)*, Anders Hansson (M)*, Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD)*, Roger Haddad (L)*, Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD)*, Lawen Redar (S), Ellen Juntti (M)*, Patrick Reslow (-)*, Sultan Kayhan (S) och Gustaf Lantz (S).

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2017/18:1 i de delar som gäller utgiftsområde 4 Rättsväsendet och omkring 260 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2017 och ett yrkande från en följdmotion. De behandlade förslagen finns i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2018 och de avvikelser från dessa som oppositionspartierna föreslår i sina anslagsmotioner. Utskottets förslag till anslagsfördelning finns i bilaga 3.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som summan av de utgifter som hör till utgiftsområdet högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen har bestämt utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2018 till 45 776 783 000 kronor (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:FiU1, rskr. 2017/18:54). I detta ärende ska justitieutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag inom utgiftsområdet ska göras genom ett beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottets beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottets uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot denna bakgrund analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4 i budgetpropositionen. Analysen är tänkt att utgöra ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målen för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Sedan redogörs för regeringens återrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet. Därefter behandlas de förslag i budgetpropositionen och de motioner som bedöms påverka anslagen inom utgiftsområde 4 för budgetåret 2018. Slutligen behandlas ca 200 motionsförslag som har väckts under den allmänna motionstiden 2017 och ett yrkande från en följdmotion. Förslagen i dessa motioner rör bl.a. frågor om rättsväsendets myndigheters organisation, prioriteringar i arbetet mot olika slags brott samt kompetens och bemötande.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4

Propositionen

Mål för utgiftsområdet

Huvuddelen av resurserna inom utgiftsområde 4 avser kriminalpolitiskt inriktad verksamhet. Denna verksamhet syftar till att öka tryggheten, upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott, utreda brott, se till att den som begått brott lagförs, verkställa påföljder och rättsliga anspråk samt ge stöd till dem som drabbats av brott. I övrigt är rättsväsendets verksamhet inriktad på att avgöra rättsliga tvister mellan enskilda och mellan enskilda och det allmänna samt att handlägga olika typer av ärenden.

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet, medan målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Rättssäkerhet innebär att rättskipning och annan myndighetsutövning ska vara förutsebar och enhetlig samt bedrivs med hög kvalitet. Med rättstrygghet avses att enskilda personer och andra rättssubjekt ska vara skyddade mot brottsliga angrepp på liv, hälsa, frihet, integritet och egendom.

Målen är beslutade av riksdagen (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:JuU1, rskr. 1997/98:87).

Resultatindikatorer

För att bedöma om målet för kriminalpolitiken uppfylls används följande indikatorer:

- kvinnors och mäns utsatthet för brott enligt Nationella trygghetsundersökningen
- kvinnors och mäns upplevelse av trygghet enligt Nationella trygghetsundersökningen
- antalet anmälda brott inom olika brottskategorier.

Bedömningen av brottslighetens utveckling kompletteras också med information från olika specialstudier.

När det gäller målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet komplexa begrepp som är svåra att fånga på ett rättvist sätt i enstaka indikatorer. Såväl rättssäkerheten som rättstryggheten bygger på ett välutvecklat och välfungerande rättsväsende. Rättssäkerheten och rättstryggheten belyses således endast indirekt genom de indikatorer som mäter kvaliteten och effektiviteten i rättsväsendets olika delar. I grunden är också rättssäkerheten och rättstryggheten beroende av att människor har förtroende för rättsväsendet så att de väljer att anmäla brott, delta i

brottsutredningar och ställa upp som vittnen. Eftersom människors förtroende är en viktig grundpelare för rättsväsendets verksamhet följs även utvecklingen av förtroendet genom följande indikator:

- kvinnors och mäns förtroende för rättsväsendet enligt Nationella trygghetsundersökningen.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en frågeundersökning som genomförs årligen sedan 2006. I undersökningen svarar varje år runt 12 000 slumpmässigt utvalda personer i befolkningen på frågor om utsatthet för brott, upplevelse av trygghet samt erfarenheter av och förtroende för rättsväsendet.

Resultatredovisning

Resultatredovisningen i propositionen inleds med en uppföljning av de övergripande målen för kriminalpolitiken och en beskrivning av hur flödet i rättskedjan har utvecklats. Därefter följer regeringen mer i detalj upp det senaste årets måluppfyllelse inom respektive verksamhetsområde: brottsförebyggande arbete, utredning och lagföring, dömande verksamhet, verkställighet av påföljd samt stöd till brottsoffer. Även kompetensförsörjningen inom rättsväsendet redovisas. I ett påföljande kapitel i propositionen redovisas regeringens analys och slutsatser.

Enligt NTU minskade förtroendet för rättsväsendet något förra året, men förtroendet för rättsväsendet är fortfarande märkbart högre än när mätningarna påbörjades 2006. År 2016 uppgav 61 procent att de hade ganska eller mycket stort förtroende för rättsväsendet. Tio år tidigare, när mätningarna påbörjades, var motsvarande siffra 54 procent. Förtroendet minskade förra året för samtliga myndigheter utom för Kriminalvården.

När det gäller människors upplevelse av otrygghet visar 2016 års mätningar att otryggheten ökade i flera avseenden. Nivåerna är fortfarande lägre än för tio år sedan, men otryggheten 2016 var tydligt högre än de senaste årens relativt stabila nivåer. Nästan en femtedel av kvinnorna upplever otryggheten som så påtaglig att den påverkar livskvaliteten, vilket nästan är en fördubbling jämfört med 2015. Enligt regeringen finns det därför särskild anledning att uppmärksamma kvinnors otrygghet. Otryggheten är även ojämnt fördelad på andra sätt. Exempelvis uppgår 30 procent av de utrikes födda i NTU att de upplever otrygghet vid utevistelse en sen kväll i det egna bostadsområdet, medan motsvarande andel bland personer med minst en svenskfödd förälder är 17 procent. Otryggheten är också mer utbredd i socioekonomiskt utsatta områden, även här särskilt bland kvinnor.

Efter en tydlig ökning av antalet anmälda brott mellan 2006 och 2009 stabiliserades nivån därefter kring 1,4 miljoner anmälda brott årligen. Sedan 2014 ökar antalet anmälda brott igen, och 2016 anmäldes drygt 1,5 miljoner brott, vilket var ungefär samma nivå som året innan.

Bedrägerier är den brottstyp där anmälningarna har ökat påtagligt under en längre tid. Sedan 2006 har antalet anmälda bedrägerier ökat med nästan 280

procent. Framför allt har antalet databedragerier, exempelvis köp på internet med andras kontouppgifter, blivit större. År 2016 anmäldes 12 procent fler sexualbrott än året innan, och antalet anmälda fall av misshandel fortsatte att öka något. Ökningen av misshandel gäller framför allt misshandel av barn och ungdomar under 18 år, och gärningspersonen är ofta en bekant. Anmäld misshandel mot barn har ökat under flera decennier, vilket enligt studier bl.a. beror på ökad anmälningsbenägenhet vid exempelvis förskolor och skolor. De anmälda sexualbrotten, som också i hög grad påverkas av benägenheten att anmäla, har även de ökat tydligt under en lång tid. Ökningen består främst i fler anmälda sexuella ofredanden mot flickor och kvinnor över 15 år, men även antalet anmälda våldtäkter var större än året innan. Över tid har antalet anmälda våldtäkter också påverkats av flera lagändringar som innebär att våldtäktsbegreppet har utvidgats.

Antalet anmälda brott är dock inte en tillförlitlig indikator på brottslighetens utveckling. Långt ifrån alla brott som begås anmäls, och anmälningsbenägenheten kan variera över tid och mellan olika brottskategorier. Exempelvis visar studier att brott i nära relationer anmäls i lägre utsträckning än brott som begåtts av okända gärningspersoner. Inom vissa områden påverkas också antalet anmälda brott huvudsakligen av vilka resurser myndigheterna i rättsväsendet lägger på att upptäcka brott, exempelvis genom olika kontroller. Det gäller exempelvis trafikbrott och narkotikabrott. Frågeundersökningar som NTU blir därför ett bra komplement för att bedöma brottsutvecklingen.

Enligt NTU har andelen hushåll som utsatts för egendomsbrott minskat tydligt sedan 2006, vilket anges bero på att de fordonsrelaterade brotten blivit färre. Ungefär 1 procent av hushållen uppger att de har utsatts för bostadsinbrott, en siffra som varit stabil genom åren.

Enligt NUT är trakasserier, hot och bedrägerier, de vanligaste brotten mot både män och kvinnor. Män uppger i något högre utsträckning att de har utsatts för misshandel, personrån och bedrägerier medan en större andel kvinnor uppger att de har utsatts för hot och trakasserier. Det är vidare nästan bara kvinnor, inte minst unga kvinnor, som uppger att de har utsatts för sexualbrott.

Som redovisats i tidigare budgetpropositioner har andelen personer som i NTU uppger att de har utsatts för misshandel minskat något under åren. Minskningarna är tydligast bland yngre män. Uppgifter från sjukvården och andra offerundersökningar pekar i samma riktning. Det tyder på att de allt fler anmälda misshandelsbrotten de senaste decennierna beror på att fler sådana brott anmäls och inte att fler brott begås.

De senaste tre åren har utsattheten för sexualbrott enligt NTU ökat tydligt. I NTU innefattar sexualbrott ett brett spektrum av brott, från lindrigare händelser som blottning till mycket allvarliga händelser som våldtäkt. Bland kvinnor handlar det om en fördubbling jämfört med åren innan 2013. Mest utsatta är yngre kvinnor. Utvecklingen är dock svårtolkad. Registeruppgifter från sjukvården visar ingen ökning av antalet personer som sökt vård till följd

av sexuella övergrepp, och andelen som i NTU uppger att de sökt vård är också låg. Sammantaget bedömer Brottsförebyggande rådet, Brå (2017) att utsattheten kan ha ökat, men troligen främst för mindre grova sexualbrott. Möjliga delförklaringar kan vara att uppmärksamheten kring sexualbrottsfrågor kan bidra till att fler definierar olika händelser, i synnerhet av mindre grov karaktär, som sexualbrott och att toleransen för våld i samhället har minskat generellt.

Av NTU framgår att utsattheten för brott är ojämnt fördelad över befolkningen; under 2015 hade knappt 2 procent av de tillfrågade drabbats av 57 procent av de brott mot personer som rapporterades i undersökningen.

Vissa typer av brott ingår inte i NTU, t.ex. brott mot företag samt narkotika- och skattebrott. Det går inte heller, varken utifrån kriminalstatistik eller NTU, att få en bild av den organiserade brottslighetens omfattning. Det finns dock tecken på en ökad aktivitet inom den organiserade brottsligheten. Enligt Polismyndigheten (2017) har antalet skjutningar med dödlig utgång i kriminella miljöer ökat från runt 10 fall per år i början av 2000-talet till nästan 30 fall per år 2015 och 2016. Antalet skjutningar har också ökat med ungefär 20 procent de senaste åren, och denna ökning kan härledas till fler skjutningar i socialt utsatta områden. Av fler undersökningar (t.ex. Brå 2015 och SOU 2017:37) framgår det vidare att det förekommer ett omfattande utnyttjande av välfärds- och förmånssystemen, ofta med företag och falska eller manipulerade intyg och identitetshandlingar som brottsverktyg. Det dödliga våldet minskar i ett längre perspektiv, medan däremot dödligt våld med skjutvapen i kriminellt relaterade konflikter har ökat.

En viktig del i bedömningen av rättsväsendets resultat är att följa upp hur de brott som anmäls hanteras i rättskedjans olika delar. Av propositionen framgår det att andelen ärenden som redovisas till åklagare av samtliga inkomna ärenden och andelen personupplärade brott av samtliga anmälda brott minskat under senare år. Allt färre av de ärenden som hanteras av rättsväsendet går alltså vidare i rättskedjan. År 2016 var andelen personupplärade brott lägre än på flera decennier. Att andelen ärenden som polisen redovisar till åklagare har minskat på ett liknande sätt indikerar att minskningarna kan härledas redan till detta led.

Det framgår vidare av propositionen att antalet lagföringsbeslut tydligt har minskat de senaste åren. År 2016 fattades nästan 30 procent färre lagföringsbeslut än 2009. Domstolarnas belastning har under denna tid till viss del minskat till följd av en regelförändring 2008. Å andra sidan har domstolarnas belastning ökat genom att tiderna för huvudförhandling har blivit längre. Att den totala förhandlingstiden ökar kan vara ett tecken på att rättsväsendet i allt större utsträckning hanterar komplex brottslighet som är tidskrävande att utreda och lagföra.

Antalet domslut med huvudpåföljden fängelse har enligt redovisningen minskat kontinuerligt sedan 2006. År 2016 dömdes knappt 29 procent färre personer till fängelse än 2006.

När det gäller återfall i brott noterar regeringen en positiv trend över tid. För drygt tio år sedan återföll 54 procent av dem som frigavs från fängelse inom ett år. År 2014 var motsvarande siffra 47 procent. Särskilt tydlig är minskningen bland dem som dömts till ett fängelsestraff på över sex månader, för vilka det också finns bättre förutsättningar för Kriminalvården att bedriva ett mer utvecklat återfallsförebyggande arbete. Bland dessa återföll 52 procent av dem som frigavs 2003 inom ett år, vilket kontinuerligt minskade till ungefär 37 procent 2013. År 2014 ökade denna andel till knappt 40 procent.

Regeringen gör i sin analys bedömningen att de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet delvis har uppnåtts. Även om tryggheten i samhället är högre än för tio år sedan var otryggheten 2016 tydligt högre än åren dessförinnan. Otrygghet är emellertid ett komplext och mångfascetterat fenomen, och det är inte möjligt att dra slutsatser av förändrade nivåer enskilda år. Regeringen ser dock allvarligt på att otryggheten fortfarande är särskilt utbredd bland kvinnor och utrikes födda samt i socialt utsatta områden. Brottslighetens omfattning är också svår att beskriva på ett heltäckande sätt. Utsattheten för brott i 2016 års mätningar ökade efter flera år på lägre nivåer. Utvecklingen är emellertid inte entydig; medan vissa typer av brott tycks öka verkar annan brottslighet minska.

Förtroendet för rättsväsendet och dess myndigheter är fortfarande högt. År 2016 var nivån något lägre än året innan när det hittills största förtroendet för rättsväsendet uppmättes. Regeringen följer utvecklingen på dessa områden noga, och insatser för att öka tryggheten samt bekämpa och förebygga brott är även i fortsättningen högt prioriterade.

Regeringen konstaterar vidare att rättsväsendet fått betydande resursförstärkningar de senaste tio åren men att rättsväsendets resultat trots detta i flera avseenden präglats av försämringar sedan ett antal år tillbaka. Det finns ett flertal anledningar, mer eller mindre möjliga att påverka, som har haft betydelse för framför allt Polismyndighetens negativa resultatutveckling, vilket även inverkat på resultaten i rättskedjans senare delar. Bl.a. polisens omorganisering, ökad migration och terroristhot. Polismyndigheten har aviserat ett flertal åtgärder för att vända resultatutvecklingen. Därutöver har regeringen gett Polismyndigheten ett flertal uppdrag för att stärka verksamheten samt tilldelat myndigheten ytterligare medel. Regeringen har mot denna bakgrund höga förväntningar på att resultaten ska förbättras väsentligt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att resultatredovisningen i budgetpropositionen liksom de senaste åren är utformad på ett pedagogiskt och tydligt sätt, vilket ger utskottet goda möjligheter att både bedöma resultaten och följa resultatutvecklingen över tid.

Förtroendet för rättsväsendets myndigheter är fortfarande högt, även om förtroendet för samtliga myndigheter utom Kriminalvården minskade något

förra året. Därmed verkar den positiva trend med ökande förtroende för rättsväsendet som utskottet konstaterade i samband med behandlingen av fjolårets budgetproposition (2016/17:JuU1 s. 22) tyvärr ha brutits. Samtidigt är dock förtroendet för rättsväsendet fortfarande märkbart högre än när mätningarna påbörjades 2006, och utskottet vill här understryka vikten av att rättsväsendet fortsätter att utveckla sitt arbete för att höja förtroendet för rättsväsendet.

Människors upplevelse av otrygghet är fortfarande lägre än för tio år sedan, men otryggheten 2016 var tydligt högre än de senaste årens relativt stabila nivåer. Överlag upplever kvinnor betydligt större otrygghet än män och utrikes födda en större otrygghet än personer med minst en svenskfödd förälder. Otryggheten är också mer utbredd i socioekonomiskt utsatta områden, och även då särskilt bland kvinnor. Av årets budgetproposition framgår att nästan en femtedel av kvinnorna upplever otryggheten som så påtaglig att den påverkar livskvaliteten (s. 14). Detta ska jämföras med 2015 års budgetproposition då regeringen redovisade att mer än var tionde kvinna upplevde otryggheten så påtaglig att den påverkade livskvaliteten (prop. 2016/17:1 utg.omr. 4 s. 14). Utskottet ser med oro på den markanta ökningen och konstaterar i likhet med regeringen att det finns anledning att fortsätta att särskilt uppmärksamma kvinnors otrygghet.

Utskottet konstaterar vidare att Brå nyligen överlämnat rapporten Utsatthet för brott 2016 – Resultat från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2017. Av rapporten framgår att 15,5 procent av befolkningen i åldern 16–79 år uppger att de under 2016 utsattes för någon eller några brott mot enskild person¹. Brå uppger vidare att det är en ökning jämfört med föregående år då andelen utsatta var 13,3 procent. Utsattheten för brott mot enskilda har tidigare legat på en relativt stabil nivå men de senaste två åren har det skett en ökning. Det handlar framför allt om trakasserier, bedrägerier och sexualbrott. Utskottet ser allvarligt på utvecklingen och utgår från att regeringen noga analyserar orsakerna till den ökade utsattheten.

Efter en tydlig ökning av antalet anmälda brott mellan 2006 och 2009 stabiliserades nivån. Sedan 2014 ökar dock antalet anmälda brott igen och 2016 anmäldes drygt 1,5 miljoner brott, vilket var ungefär samma nivå som året innan.

Av budgetpropositionen framgår att andelen ärenden som redovisas till åklagare av samtliga inkomna ärenden och andelen personupplärade brott av samtliga anmälda brott minskat under senare år. År 2016 var andelen personupplärade brott lägre än på flera decennier. Utskottet har även tidigare uttryckt oro för denna utveckling. Det faktum att andelen ärenden som polisen redovisar till åklagare har minskat på ett liknande sätt indikerar enligt regeringen att minskningarna kan härledas redan till detta led.

---

¹ Brott mot enskild innefattar misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägerier och trakasserier.

År 2016 var det andra året i den nya Polismyndigheten. Även om ombildningen av polisen gick in i ett avslutande skede hade omorganisationen enligt regeringens bedömning också detta år en negativ inverkan på resultatet. Regeringen pekar vidare på att situationen även har varit ansträngd på andra sätt; inte minst har ökningen av dödligt våld med skjutvapen i storstadsregionerna tagit stora utredningsresurser i anspråk. Dessa brott är svårupplarade och ställer höga krav på brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser. Regeringen gör bedömningen att detta har fått negativa konsekvenser för övrig polisverksamhet och har bidragit till försämrade resultat i delar av den brottsutredande verksamheten. Utskottet har förståelse för att en omorganisering påverkar resultatet men måste likväl framhålla, liksom utskottet gjorde i förra årets budgetbetänkande, att det är angeläget att Polismyndigheten prioriterar brottsutredning så att fler brott kan klaras upp.

Regeringen anför vidare att antalet lagföringsbeslut (fällande dom i tingsrätt, beslut om åtalsunderlåtelse eller godkänt strafföreläggande) de senaste åren har minskat tydligt. Regeringen uppger att antalet domslut i tingsrätt 2016 uppgick till knappt 57 000, vilket är ca 24 procent färre än 2010. Vidare registrerades 2016 ca 29 000 domslut med en allvarigare påföljd än böter, vilket är den lägsta nivån under de senaste två decennierna. Här pekar regeringen på att det finns faktorer som har både ökat belastningen på domstolarna och minskat belastningen på domstolarna (s. 20 f.).

Regeringen konstaterar även i årets budgetproposition att rättsväsendet trots betydande resursförstärkningar de senaste tio åren, visar på ett resultat som i flera avseenden präglats av försämringar sedan ett antal år tillbaka. Regeringen anför vidare att det finns ett flertal anledningar (s. 41 f.), mer eller mindre möjliga att påverka, som har haft betydelse för framför allt Polismyndighetens negativa resultatutveckling, vilket även inverkat på resultaten i rättskedjans senare delar. Regeringen påtalar att Polismyndigheten har aviserat ett flertal åtgärder för att vända resultatutvecklingen och att regeringen därutöver har gett Polismyndigheten ett flertal uppdrag för att stärka verksamheten samt tilldelat myndigheten ytterligare medel. Utskottet uttryckte redan i fjolårets budgetbetänkande oro över rättsväsendets negativa resultat och vill återigen understryka att utskottet förväntar sig att myndigheterna ytterligare förstärker och utvecklar sina insatser så att resultaten förbättras väsentligt.

Sammanfattningsvis delar utskottet regeringens uppfattning att de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet endast delvis har uppnåtts.

Återrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet

Propositionen

I budgetpropositionen lämnar regeringen en återrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet. Sammanlagt rör det sig om 14 tillkännagivanden, varav 13 gjorts efter förslag från justitieutskottet. Tillkännagivandena rör följande frågor:

- preskriptionstiden för sexualbrott mot barn
- fler lokala poliser
- rättsväsendets arbete med brottslighet på internet
- straffvärdebestämning vid flerfaldig brottslighet
- uppföljning av den nya polisorganisationen
- effektivare polis
- polisens närvaro i brottsutsatta områden
- antalet poliser
- polisens närvaro på internet
- utredning, uppföljning och återkoppling till brottsoffer
- information om möjlighet till vittnesstöd
- lokalt förankrad polis
- fler områdespoliser och kommunpoliser

När det gäller frågan om antalet poliser har riksdagen ställt sig bakom det utskottet anfört om att regeringen bör vidhålla målsättningen om en minimibemanning på 20 000 poliser och har tillkännagett detta för regeringen som sin mening (bet. 2015/16:JuU1 punkt 11, rskr. 2015/16:106). Regeringen uppger i budgetpropositionen att man inte kommer att tillmötesgå riksdagens krav på en uttalad målsättning om en miniminivå på 20 000 poliser. Däremot kommer man bl.a. att tillskjuta medel i syfte dels att ge Polismyndigheten förutsättningar att utbilda och anställa betydligt fler poliser än de 1 500 som myndigheten redan planerar för, dels att ytterligare utöka antalet civilanställda. Regeringens ambition är att antalet anställda i Polismyndigheten successivt ska öka. De ska främst arbeta i kärnverksamheten, och en stor del av dessa kommer att utgöras av nya poliser, varför antalet poliser kommer att överstiga 20 000. Polismyndigheten har gett uttryck för att det behövs både fler poliser och fler civilanställda. Det är hos Polismyndigheten som den bästa kunskapen finns om vilken sammansättning av kompetenser som krävs, nu och i framtiden, för att myndigheten ska klara sina uppgifter. Regeringen anser därmed denna punkt slutbehandlad.

De övriga tillkännagivandena som redovisas är, med ett undantag, sådana som regeringen tidigare redovisat som slutbehandlade men som, efter att riksdagen uppgett att man inte delar denna uppfattning (se bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296), nu åter står som öppna. När det gäller de flesta av dessa redovisas också vilka åtgärder regeringen planerar att vidta.

Konstitutionsutskottets uttalande våren 2017 om tillkännagivanden

I samband med att konstitutionsutskottet våren 2017 behandlade regeringens skrivelse 2016/17:75 tog man upp behandlingen av tillkännagivanden och anförde följande (bet. 2016/17:KU21 s. 37 f.):

Konstitutionsutskottet har tidigare välkomnat att regeringen tydligt redovisar när den behandlar ett tillkännagivande i t.ex. budgetpropositionen. Vissa utskott, t.ex. justitieutskottet och näringsutskottet, tar i sina yttranden till konstitutionsutskottet om den nu aktuella skrivelse 75 upp frågor där regeringen hänvisar till behandlingen i en tidigare framlagd proposition. Det kan gälla både ej slutbehandlade och slutbehandlade tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen är tydlig i den aktuella propositionen huruvida den anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte med det som redovisas och föreslås. Utskotten ges därmed en möjlighet att reagera i samband med att regeringen gör sin bedömning. Frågan kan därmed behandlas i sitt sakliga sammanhang. Lämpligen kan berört utskott således redovisa sin syn i samband med att regeringen i t.ex. budgetpropositionen redovisar sin behandling av ett tillkännagivande. Om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar bör den, inför framtagandet av skrivelse 75, kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot den hantering som redovisats. Det finns dock inget formellt hinder mot att ett utskott som av något skäl inte uppmärksammat regeringens redovisning återkommer i samband med behandlingen av skrivelse 75.

Utskottets ställningstagande

Det är positivt att regeringen i budgetpropositionen åiterrapporterar om ett stort antal av de tillkännagivanden om rättsväsendet som riksdagen gjort till regeringen.

Utskottet har inte något att invända mot regeringens redovisning. När det gäller tillkännagivandet om antalet poliser, dvs. att regeringen bör vidhålla målsättningen om en minimibemanning om 20 000 poliser, har regeringen anført att man inte kommer att tillmötesgå riksdagens krav samt motiverat varför. Utskottet återkommer till frågan om antalet poliser i avsnittet om polisorganisationen.

När det gäller övriga tillkännagivanden står de numera åter som öppna, och utskottet kan således få anledning att återkomma till dessa i framtiden. Det kan nämnas att flera av de frågor som berörs i tillkännagivandena tas upp på andra ställen i betänkandet.

Anslag inom utgiftsområde 4

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet i enlighet med regeringens förslag och bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet ingå ekonomiska åtaganden till ett visst belopp.

Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Liberalernas och Kristdemokraternas förslag till anslagsfördelning avslås. Jämför särskilda yttranden 1 (M), 2 (SD, -), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet regeringens budgetförslag och de motioner som har väckts med anledning av budgetpropositionen och som avser anslagsfördelningen inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Det gäller följande motioner: 2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M), 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow m.fl. (SD, -), 2017/18:3692 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C), 2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L) och 2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD). I motionerna föreslås ändringar inom ett flertal anslag enligt vad som närmare beskrivs nedan.

Vidare behandlar utskottet ytterligare några motionsyrkanden som bedöms påverka anslagen inom utgiftsområde 4 för budgetåret 2018.

1:1 Polismyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga anslaget 1:1 Polismyndigheten för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Polismyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
22 622 144	24 516 124	+280 300	+1 375 000	+839 300	+2 355 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 24 516 124 000 kronor för 2017 till anslaget 1:1 Polismyndigheten.

Anslaget får användas för utgifter för Polismyndighetens verksamhet. Anslaget får också användas för avvecklingsutgifter som kan uppstå till följd av den genomförda ombildningen av Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium. Därutöver får anslaget användas

för bidrag till organisationer som hjälper personer att lämna ett liv i kriminalitet (avhopparverksamhet).

För 2017 uppgår anslaget till drygt 22,6 miljarder kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om knappt 369 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 23,3 miljarder kronor.

För att Polismyndigheten ska kunna möta de ökade krav som utvecklingen i omvärlden och i vårt samhälle medför behöver Polismyndigheten väsentligt fler polisanställda. Regeringen föreslår därför en ökning av anslaget med 2 miljarder kronor 2018.

För att renodla Polismyndighetens verksamhet flyttas vissa av myndighetens uppgifter på djurområdet till länsstyrelserna. För att finansiera ökade utgifter hos länsstyrelserna minskas anslaget med 34 miljoner kronor 2018. Anslaget 1:5 Länsstyrelserna m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse ökas med motsvarande belopp.

Nationellt forensiskt centrum, som ingår i Polismyndigheten, utför undersökningar åt bl.a. Tullverket. En ökad ärendemängd från Tullverket har medfört ökade utgifter för Polismyndigheten, och därför ökas anslaget med 2 miljoner kronor 2018. Anslaget 1:3 Tullverket inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution minskas med samma belopp.

Regeringen föreslår utöver detta ett antal överföringar till anslaget, bl.a. för att stärka Polismyndighetens arbete med civilt försvar inom området skydd och säkerhet och för att finansiera ökade kostnader i arbetet med att skapa tydligare regler och höjd rättssäkerhet i ärenden och mål om förvar av och uppsikt över utlännningar (se propositionen s. 56–57).

Motionerna

I motion 2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkandena 2–6 föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 280,3 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska bl.a. användas till att påtagligt öka antalet poliser för att Polismyndigheten ska klara sitt kärnuppdrag att förebygga samt ingripa mot och utreda brott. Målet är att öka antalet polisanställda med 10 000 personer, varav 5 000 poliser, till 2025. Tillskottet ska även finansiera ett utrymme för en höjning av polisernas löner med i genomsnitt 3 000 kronor per polis och månad. Vidare ska detta tillskott användas till att köpa in bättre utrustning, främst till poliser i yttre tjänst, öka polisens möjligheter att utrusta utsatta områden med trygghetskameror samt förstärka Nationella insatsstyrkan. Ett yrkande av samma innebörd som det sistnämnda framförs även i motion 2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 11. En motsvarande begäran om en satsning på minst 5 000 fler poliser senast 2025 yrkas det även på i partimotionerna 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 6 och i motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 4. I motion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8 begärs utökat utrymme för att höja polisernas löner, och i yrkande 9 framställs en begäran om att säkerställa att polisen har rätt utrustning. Det

sistnämnda yrkas även i motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 10.

I motion 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 1 375 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av detta tillskott avsätts 280 miljoner kronor för att öka antalet utbildningsplatser på polisutbildningen (yrkande 2). Målet är att utbilda 7 000 fler poliser, utöver Polismyndighetens nuvarande program, fram till 2024. 650 miljoner kronor avsätts för att förbättra polisernas arbetsvillkor genom att höja deras löner (yrkande 3). 200 miljoner kronor avsätts för en upprustning av polisens utrustning (yrkande 4). Vidare avsätts 300 miljoner kronor för att öka antalet civilanställda (yrkande 5) och 20 miljoner kronor för att återinföra beredskapspolisen (yrkande 6). Slutligen avsätts 25 miljoner kronor för en förstärkt vittnesskyddsverksamhet (yrkande 7) och 50 miljoner kronor för en utökad kapacitet för Nationella insatsstyrkan (yrkande 8). Ett yrkande om att återinföra beredskapspolisen framställs även i motion 2017/18:883 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -). Vidare framställs i motion 2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 3 ytterligare krav på resurser för att anställa fler civilanställda och i yrkande 4 krav på resurser för att utbilda fler poliser.

I motion 2017/18:3692 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C) i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 839,3 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att satsa på fler polisanställda, högre polislöner, förstärkt arbete mot terror, Nationellt forensiskt centrum, ett utökat program för vittnesskydd, inrättandet av en beredskapspolis, förstärkt utredningsverksamhet (särskilt i fråga om vardagsbrott), utbildning för att motverka hederskultur och en satsning på att motverka sexuella ofredanden på offentliga platser. Yrkanden om ökade resurser till Nationellt forensiskt centrum och ökade resurser för att stärka arbetet mot sexuellt ofredande genom utökad kameraövervakning vid bl.a. konserter framställs även i partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 7 i denna del och 33. I denna motion framställs även en begäran om att göra polisyrket mer attraktivt genom att bl.a. förbättra polisernas arbetsvillkor (yrkande 2), en begäran om att pröva möjligheten att utöka antalet poliser (yrkande 3), en begäran om extra satsningar på vittnesskydd (yrkande 8) och en begäran om att inrätta en nationell polisreserv (yrkande 49). En begäran om att inrätta en nationell polisreserv återfinns även i motion 2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 21.

I motion 2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 2 355 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till en nystart för svensk polis. Polismyndigheten ska fungera bättre genom att bli mer effektiv och genom att bättre förutsättningar ges för lokalt brottsförebyggande arbete. För att möjliggöra fler polis- och civilanställda avsätts 415 miljoner kronor respektive 1 075 miljoner kronor. Anslagsökningen ska vidare bidra till att höja

polisernas löner och förbättra deras arbetsvillkor. För detta avsätts 1 335 miljoner kronor, och målet är att polislönerna ska öka med i genomsnitt 4 000 kronor i månaden. För att öka antalet poliser i yttre tjänst måste fler uppgifter överföras från polisutbildade till annan personal, men man behöver även synliggöra och ge ett erkännande åt det viktiga arbetet i yttre tjänst. För att polisen ska kunna anställa eller upphandla civil personal avsätts 400 miljoner kronor. Vidare ska tillskottet användas till att stärka utredningsarbetet och lokalt arbete, förstärka verksamheten vid Nationellt forensiskt centrum, förstärka polisens arbete i den lokala samverkan med kommuner och regional samordning av brottsförebyggande arbete. Motionärerna föreslår vidare att det nationella centret mot våldsbejakande extremism ska läggas under Polismyndigheten och inte under Brottsförebyggande rådet. Anslaget till Polismyndigheten ökas därför med 35 miljoner kronor. Slutligen avsätts medel för att stärka polisens arbete mot terrorism och våldsbejakande extremism. Även i motion 2017/18:3583 av Roger Haddad m.fl. yrkande 1 framställs en begäran om att den nationella stödfunktionen mot våldsbejakande extremism bör läggas under Polismyndigheten. I partimotion 2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 framställs en begäran om en riktad lönesatsning för polisanställda, i yrkande 5 en begäran om att flytta vissa arbetsuppgifter från polisanställda till civilanställda, i yrkande 6 en begäran om fler civilanställda, i yrkande 15 en begäran om 5 000 nya beredskapspoliser, och i yrkande 19 framställs slutligen en begäran om att förbättra de polisanställdas arbetsvillkor genom att ge dem bättre möjligheter till kompetensutveckling och kvalificerad vidareutveckling.

I motion 2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att 10 000 fler poliser anställs till 2025. Hälften av dessa ska enligt förslaget utbildas som vanligt och resterande 5 000 ska gå en ny ettårig utbildning. Motionärerna föreslår att de nya polistjänsterna ska finansieras av både kommun och stat. Syftet med förslaget är att öka polisens effektivitet och öka tryggheten i hela landet. Vidare föreslår motionärerna en särskild lönesatsning för att förbättra arbetssituationen för svensk polis, och för att höja attraktiviteten för yrket så att färre poliser väljer att sluta. Lönesatsningen motsvarar en ökning av lönerna på 4 000 till 5 000 kronor i månaden. En annan åtgärd som föreslås i syfte att förbättra arbetssituationen är inrättandet av Polisens forskningsinstitut och satsningar på kompetensutveckling.

1:2 Säkerhetspolisen

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:2 Säkerhetspolisen för 2018 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2017 är anslagsändringen i regeringens höständringsbudget medräknad (prop. 2017/18:2, bet. 2017/18:FiU11).

Anslag till Säkerhetspolisen*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
1 314 510	1 492 507	+8 000	+110 000	±0	+10 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 492 507 000 kronor för 2018 till anslaget 1:2 Säkerhetspolisen.

Anslaget får användas för Säkerhetspolisens förvaltningsuppgifter. För 2017 uppgår anslaget till drygt 1,3 miljarder kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om knappt 22 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är knappt 1,4 miljarder kronor.

Enligt regeringen är det angeläget att Säkerhetspolisen har goda förutsättningar att bibehålla sin kapacitet i det förändrade omvärldsläget. Det är även avgörande att myndigheten kan fortsätta att intensifiera arbetet mot terrorism och stärka skyddet avseende vitala samhällsfunktioner samt motverka främmande makts underrättelseverksamhet. Regeringen föreslår därför att anslaget höjs med 42 miljoner kronor 2018.

Regeringen för fram att kraven på säkerhetsskyddet har förändrats genom utvecklingen i omvärlden och på informationsteknikområdet, ökningen av säkerhetskänslig verksamhet som bedrivs i enskild regi och en ökad internationell samverkan. För att stärka säkerhetsskyddet föreslår regeringen en ny säkerhetsskyddslag, vilket innebär ökade uppgifter för Säkerhetspolisen. Anslaget föreslås därför ökas med 9,3 miljoner kronor 2018. Slutligen ökar regeringen anslaget med 3 miljoner kronor 2018 för att stärka Säkerhetspolisens arbete med civilt försvar inom området skydd och säkerhet.

Motionerna

I motion 2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 i denna del samt yrkande 7 föreslås att anslaget till Säkerhetspolisen ökas med 8 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen ska användas för att möta de ökade krav som ställs i arbetet för att motverka och bekämpa radikaliserings, terrorism och olika former av våldsbejakande extremism. I motion 2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 10 framställs ett liknande yrkande.

I motion 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del och yrkande 9 föreslås att Säkerhetspolisens anslag ökas med 110 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen föreslås användas för att möjliggöra mer personal, effektivare informationsutbyte mellan Försvarets radioanstalt (FRA) och Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (Must) samt ökade resurser till personskyddet.

I motion 2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås anslaget till Säkerhetspolisen ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till

regeringens förslag. Liberalerna föreslår att anslagsökningen används till att förstärka arbetet mot terrorism och våldsbejakande extremism.

1:3 Åklagarmyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Åklagarmyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
1 473 459	1 519 317	+10 000	+150 000	+46 000	-1 000	+15 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 519 317 000 kronor för 2018 till anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten.

Anslaget får användas för Åklagarmyndighetens förvaltningsuppgifter. För 2017 uppgår anslaget till knappt 1,5 miljarder kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om drygt 54 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är knappt 1,5 miljarder kronor.

Enligt regeringen behöver antalet åklagare öka för att möta de ökade krav som utvecklingen i omvärlden och i vårt samhälle ställer. Anslaget föreslås därför ökas med 15 miljoner kronor 2018. Anslaget 1:5 Sveriges Domstolar minskas med motsvarande belopp.

Motionerna

I motion 2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 i denna del samt yrkande 8 föreslås anslaget till Åklagarmyndigheten ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen föreslås för att anpassa myndighetens anslag efter anslagsökningen till Polismyndigheten. I takt med att fler poliser och civilanställda anställs kommer fler brottsutredningar att behöva hanteras. Vidare föreslås Åklagarmyndigheten få i uppdrag att förstärka sina insatser för att bistå polisen i den brottsutredande verksamheten. Motionärerna framhåller slutligen att det är viktigt att den internationella åklagarkammaren i Stockholm har tillräckligt med specialutbildade åklagare som kan bistå utredningar om misstänkta krigsförbrytare. I partimotion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 4 framställs en liknande begäran om att Åklagarmyndigheten ska förstärka polisen i den brottsutredande verksamheten.

I motion 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del samt yrkande 10 föreslås att anslaget till Åklagarmyndigheten ökas med 150 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget föreslås användas till en generell resursförstärkning och till att anställa mer personal.

I motion 2017/18:3692 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 46 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att anställa fler åklagare. Ökade resurser till Åklagarmyndigheten efterfrågas även i partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf (C) yrkande 7 i denna del.

I motion 2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten minskas med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag.

I motion 2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 15 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen motiveras av att hela rättskedjan behöver stärkas.

1:4 Ekobrottsmyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Ekobrottsmyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
648 449	677 008	+10 000	+12 000	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 677 008 000 kronor för 2018 till anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten.

Anslaget får användas för Ekobrottsmyndighetens förvaltningsutgifter. För 2017 uppgår anslaget till drygt 648 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om knappt 8 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 655 miljoner kronor.

Enligt regeringen behöver arbetet mot ekonomisk brottslighet stärkas, och anslaget ökas därför med 7 miljoner kronor 2018. Som en följd av detta minskas anslaget 1:5 Sveriges Domstolar med 2 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 i denna del samt yrkande 9 föreslås anslaget till Ekobrottsmyndigheten ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen föreslås i syfte att stärka myndighetens arbete med att bekämpa skattefusk, ekonomisk brottslighet och finansiering av terrorism.

I motion 2017/18:2525 av Adam Martinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del samt yrkande 11 föreslås att anslaget till Ekobrottsmyndigheten ökas med 12 miljoner kronor i förhållande till

regeringens förslag. Motionärerna anför att anslagsökningen föreslås mot bakgrund av myndighetens budgetyrkande.

1:5 Sveriges Domstolar

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:5 Sveriges Domstolar för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Sveriges Domstolar

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
5 519 637	5 601 459	+33 000	+168 000	+28 000	-24 000	+35 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 5 601 459 kronor för 2018 till anslaget 1:5 Sveriges Domstolar.

Anslaget får användas för utgifter för de allmänna domstolarnas, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyres- och arrendenämndernas, Rättshjälpsmyndighetens, Rättshjälpsnämndens, Notariennämndens samt Domstolsverkets verksamhet. Vidare får anslaget användas för utgifter för den regionala avdelningen vid den enhetliga patentdomstolen. Anslaget får även användas för utgifter i samband med avvecklingen av Patentbesvärsrätten, Marknadsdomstolen och Statens va-nämnd.

För 2017 uppgår anslaget till drygt 5,5 miljarder kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om drygt 156 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 5,4 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att anslaget minskas engångsvis med 1 miljon kronor 2018 för att bidra till finansieringen av en webbaserad grundutbildning för nya vittnesstöd. Anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten ökas med motsvarande belopp.

För 2018–2020 minskas anslaget med 5 miljoner kronor per år för att finansiera insatser med anledning av en ny sexualbrottslagstiftning. Anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten ökas med motsvarande belopp.

Vidare minskas anslaget engångsvis med 12 miljoner kronor 2018 för att bidra till finansieringen av insolvensregister enligt EU-förordningen om insolvensförfaranden. Anslaget 1:11 Bolagsverket inom utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 8 miljoner kronor och anslaget 1:3 Kronofogdemyndigheten inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution ökas med 4 miljoner kronor.

Slutligen föreslår regeringen att anslaget minskas med 17 miljoner kronor fr.o.m. 2018 för att finansiera ökningen av anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten och för att bidra till att finansiera ökningen av anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten.

Motionerna

I motion 2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 i denna del samt yrkande 10 föreslås anslaget till Sveriges Domstolar ökas med 33 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen föreslås som en del i arbetet med att stärka hela rättssystemet. Domstolarnas arbetsböroda kommer att öka när fler poliser anställs, och tillskottet ska bidra till att fler brott klaras upp och att tryggheten ökar.

I motion 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del samt yrkande 12 föreslås att anslaget till Sveriges Domstolar ökas med 168 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen föreslås användas till att öka säkerheten vid domstolarna genom att införa permanenta säkerhetskontroller med larmbågar vid landets samtliga domstolar. I motion 2017/18:888 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkandena 1 och 2 framställs liknande yrkanden om att öka säkerheten i domstolarna genom permanenta inpasseringskontroller och en utökning av antalet säkerhetsvakter.

I motion 2017/18:3692 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C) i denna del föreslås att anslaget till Sveriges Domstolar ökas med 28 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till en satsning på utbildning för att motverka hederskultur och till snabbare miljöprovningar.

I motion 2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås anslaget till Sveriges Domstolar minskas med 24 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

I motion 2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att anslaget till Sveriges Domstolar ökas med 35 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna motiverar anslagsökningen med att den är en del i arbetet med att stärka hela rättskedjan.

1:6 Kriminalvården

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:6 Kriminalvården för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Kriminalvården

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
8 346 747	8 648 702	±0	+500 000	±0	-30 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 8 648 702 000 kronor för 2018 till anslaget 1:6 Kriminalvården.

Anslaget får användas för Kriminalvårdens förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för utgifter för övervakningsnämnderna, övervakare,

biträdande övervakare, förtroendemän och statsbidrag till organisationer inom kriminalvårdens område.

För 2017 uppgår anslaget till drygt 8,3 miljarder kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om drygt 27 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 8,4 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 75 miljoner kronor för att Kriminalvården ska kunna fortsätta att utveckla sitt arbete med återfallsförebyggande insatser och de åtgärder som genomförs för att minska förekomsten av isolering i häkte.

Motionerna

I motion 2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 11 föreslås att de ökade resurserna till Kriminalvården ska användas för att bl.a. minska förekomsten av isoleringen i häkte, rusta upp lokaler samt öka kraven på säkerhet inom frivården.

I motion 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del samt yrkande 13 föreslås att anslaget till Kriminalvården ökas med 500 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna föreslår i andra sammanhang kraftigt skärpta straff, vilket kommer att leda till högre beläggning för Kriminalvården. Den ökade arbetsbörda som det innebär för Kriminalvården ska finansieras av den föreslagna anslagsökningen.

I motion 2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås anslaget till Kriminalvården minskas med 30 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

1:7 Brottsförebyggande rådet

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsförebyggande rådet

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
111 476	148 270	±0	+10 000	±0	-35 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 148 270 000 kronor för 2018 till anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet.

Anslaget får användas för Brottsförebyggande rådets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för verksamheten vid ett nationellt centrum för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

För 2017 uppgår anslaget till drygt 111 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om drygt 5 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 113 miljoner kronor.

För att utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism ska ett nationellt centrum för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism inrättas vid Brottsförebyggande rådet. Regeringen föreslår mot den bakgrunden att anslaget ökas med 35 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del samt yrkande 14 föreslås att anslaget till Brottsförebyggande rådet ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas för utökad statistik om invandrarrelaterad brottslighet.

I motion 2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås anslaget till Brottsförebyggande rådet minskas med 35 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag och att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med motsvarande belopp för att finansiera en flytt av nationellt centrum mot våldsbejakande extremism från Brottsförebyggande rådet till Polismyndigheten.

1:8 Rättsmedicinalverket

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Rättsmedicinalverket

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
418 012	425 276	±0	±0	±0	+9 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 425 276 000 kronor för 2018 till anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket.

Anslaget får användas för Rättsmedicinalverkets förvaltningsuppgifter. För 2017 uppgår anslaget till drygt 418 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om drygt 22 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är knappt 412 miljoner kronor.

Motionen

I motion 2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås anslaget till Rättsmedicinalverket ökas med 9 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. För en effektiv utredningsverksamhet är det enligt Liberalerna av största vikt att stödfunktionerna fungerar, däribland snabb tillgång till analyser inom rättsmedicin.

1:9 Gentekniknämnden

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:9 Gentekniknämnden för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Gentekniknämnden

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
5 444	5 547	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 5 547 000 kronor för 2018 till anslaget 1:9 Gentekniknämnden.

Anslaget får användas för Gentekniknämndens förvaltningsuppgifter. För 2017 uppgår anslaget till drygt 5,4 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om 372 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 5,5 miljoner kronor.

1:10 Brottsoffermyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsoffermyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
40 561	47 233	±0	+10 000	±0	±0	+20 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 47 233 000 kronor för 2018 till anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten.

Anslaget får användas för Brottsoffermyndighetens förvaltningsuppgifter. För 2017 uppgår anslaget till knappt 41 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett underskott om 315 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 41 miljoner kronor.

För att ta fram en webbaserad grundutbildning för nya vittnesstöd föreslås anslaget ökas med 1 miljon kronor 2018. Anslaget 1:5 Sveriges Domstolar minskas med motsvarande belopp. För att finansiera utbildnings- och informationsinsatser med anledning av den nya sexualbrottslagstiftningen tillförs myndigheten 5 miljoner kronor 2018. Anslaget 1:5 Sveriges Domstolar minskas med motsvarande belopp.

Motionerna

I motion 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del samt yrkande 15 föreslås att anslaget till Brottsoffermyndigheten ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget föreslås användas för att stödja brottsofferjourer runt om i landet.

I motion 2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att anslaget till Brottsoffermyndigheten ökas med 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna vill genom anslagsökningen stärka brottsofferjourernas arbete som i dag utförs med ideella resurser och knappa medel.

1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Ersättning för skador på grund av brott

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
121 943	121 953	±0	+115 000	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 121 953 000 kronor för 2018 till anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott.

Anslaget får användas för utgifter för ersättningar för skador på grund av brott i enlighet med bestämmelserna i brottsskadelagen (2014:322). För 2017 uppgår anslaget till knappt 122 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om drygt 9 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är knappt 119 miljoner kronor.

Motionen

I motion 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del samt yrkande 16 föreslås att anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott ökas med 115 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna vill genom anslagsökningen finansiera generellt höjda skadestånd, men vill framför allt att skadestånd som döms ut vid brott mot person ska höjas. Vidare är ambitionen att staten ska ta ansvar för att skadestånd betalas ut till brottsoffer och att tillskottet ska användas för att täcka statens kostnader.

1:12 Rättsliga biträden m.m.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m. för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Rättsliga biträden m.m.*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
2 988 657	2 354 657	±0	+200 000	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 354 657 000 kronor för 2018 till anslaget 1:13 Rättsliga biträden m.m.

Anslaget får användas för utgifter för rättsliga biträden som enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken, lagen (1988:609) om målsägandebiträde och rättshjälpslagen (1996:1619) ska betalas av allmänna medel. Anslaget får vidare användas för utgifter som enligt lagen (1996:1620) om offentligt biträde ska betalas av allmänna medel, exklusive utgifter som avser offentligt biträde i ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Anslaget får även användas för utgifter för medlare enligt 6 kap. 18 a § och 21 kap. 13 § andra stycket föräldrabalken samt rättegångsbiträde enligt 20 kap. 2 b § föräldrabalken. Anslaget får användas för utgifter för särskilda företrädare för barn enligt 12 § lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn samt för utgifter för bevisning, parter, tolk, översättning och god man, förvaltararvoden m.m. i konkurser samt ersättning till likvidatorer och bouppteckningsförrättare. Dessutom får anslaget användas för utgifter som hänför sig till internationellt straff- och civilrättsligt samarbete och som inte ska betalas av en annan myndighet.

För 2017 uppgår anslaget till knappt 3 miljarder kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett underskott om knappt 269 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 2,8 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 16 miljoner kronor 2018 med anledning av de utgiftsökningar som beräknas till följd av en ny sexualbrottslagstiftning.

Motionen

I motion 2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1 i denna del samt yrkande 17 föreslås att anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m. ökas med 200 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget ska täcka delar av det underskott som har uppkommit.

1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. för 2018 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2017 är anslagsändringen i regeringens höständringsbudget medräknad (prop. 2017/18:2, bet. 2017/18:FiU11).

Anslag till Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
74 984	39 987	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 39 987 000 kronor för 2018 till anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Anslaget får användas för utgifter som uppkommer för staten i samband med vissa skaderegleringar samt för utgifter för ersättning för vissa ombuds- och rättegångskostnader. Anslaget får även användas för utgifter i samband med statens skadeståndsansvar om den enhetliga patentdomstolen överträder EU-rätten.

För 2017 uppgår anslaget till knappt 75 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om knappt 12 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är 78 miljoner kronor.

1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Avgifter till vissa internationella sammanslutningar*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
22 174	24 174	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 24 174 000 kronor för 2018 till anslaget 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.

Från anslaget får betalas årsavgifter till Haagkonferensen för internationell privaträtt, Internationella institutet i Rom för unifiering av privaträtten (Unidroit), Association Internationale des Hautes Jurisdictions Administratives, Bernunionen (Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten, Wipo), Interpol och Schengens informationssystem samt till kostnader för förberedelsearbete och medlemsavgifter för den enhetliga patentdomstolen.

För 2017 uppgår anslaget till drygt 22 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om knappt 9 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är knappt 19 miljoner kronor.

För att finansiera medlemsavgiften till den enhetliga patentdomstolen föreslås anslaget ökas med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2018.

1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
47 157	47 157	±0	±0	+25 000	+540 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 47 157 000 kronor för 2018 till anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbetet.

Anslaget får användas för utgifter för att stimulera lokalt brottsförebyggande arbete. Brottsförebyggande rådet belastar anslaget med vissa egna kostnader som är direkt kopplade till denna verksamhet. För 2017 uppgår anslaget till drygt 47 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om 684 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är knappt 47 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2017/18:3692 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C) i denna del föreslås att anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete ökas med 25 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagstillskottet ska användas till en satsning på lokalt brottsförebyggande arbete.

I motion 2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete ökas med 540 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen föreslås användas bl.a. för att fler ordningsvakter ska kunna anställas i kommunal regi och för lokala åtgärder mot radikaliserings och värvning till terrorism.

1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
17 966	18 272	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 18 272 000 kronor för 2018 till anslaget 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten.

Anslaget får användas för Säkerhets- och integritetsskyddsmyndighetens förvaltningsutgifter. För 2017 uppgår anslaget till knappt 18 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om drygt 3 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 17 miljoner kronor.

1:17 Domarnämnden

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:17 Domarnämnden för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Domarnämnden

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
9 321	8 140	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 8 140 000 kronor för 2018 till anslaget 1:17 Domarnämnden.

Anslaget får användas för Domarnämndens förvaltningsutgifter. För 2017 uppgår anslaget till drygt 9 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett underskott om drygt 232 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är knappt 9 miljoner kronor.

1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

Regeringens och oppositionspartiernas förslag i fråga om anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet för 2018 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2017	Prop. 2018	M	SD	C	L	KD
92 000	81 000	±0	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 81 000 000 kronor för 2018 till anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget 1:18 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 170 miljoner kronor 2019–2022.

Anslaget får användas för utgifter för verksamhet som bedrivs inom ramen för Fonden för inre säkerhet, samt för administration av fonden. För 2017 uppgår anslaget till 92 miljoner kronor. Vid ingången av 2017 fanns ett anslagssparande om knappt 66 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2017 är drygt 57 miljoner kronor.

Fonden för inre säkerhet är en del av flera EU-fonder kopplade till EU:s fleråriga budgetram som sträcker sig fr.o.m. 2014 t.o.m. 2020. Sverige har tilldelats ca 300 miljoner kronor från EU-budgeten för projekt inom ramen för fondens ändamål. Verksamheten ska bedrivas utifrån ett nationellt program som delvis omfattar fleråriga projekt. Åtaganden medför således utgifter för kommande budgetår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2018 för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 170 miljoner kronor 2019–2022.

Tillsynsmyndigheten för Polismyndigheten och Kriminalvården (förslag till nytt anslag 99:1)

I motion 2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 12 framställs en begäran om att inrätta en extern tillsynsmyndighet för Polismyndigheten och Kriminalvården. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag skapas för detta ändamål och att det anslås 20 miljoner kronor för 2018. Även i motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 7 framställs ett yrkande om en extern tillsynsmyndighet.

Kommunala insatser mot våldsbejakande terror (förslag till nytt anslag 99:2)

I motion 2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att staten förstärker sitt stöd insatser mot till våldsbejakande terror. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag skapas för detta ändamål och att det anslås 30 miljoner kronor för 2018.

Beredskapspolis (förslag till nytt anslag 99:3)

I motion 2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att beredskapspolisen återinförs. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag skapas för detta ändamål och att det anslås 40 miljoner kronor för 2018. I motion 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 16 framställs en liknande begäran.

Forced marriage unit (förslag till nytt anslag 99:4)

I motion 2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD) i denna del föreslås att det inom Polismyndigheten inrättas en särskild enhet vars uppgift är att hjälpa flickor och pojkar som riskerar att giftas bort mot sin vilja. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag skapas för detta ändamål och att det anslås 10 miljoner kronor för 2018. Liknande förslag framställs även i motion 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 19, motion 2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 7 och motion 2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 25.

Utskottets ställningstagande

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet.

Sverige är på många sätt ett tryggt land att leva i, men ojämlikheten har ökat över tid. Det finns i dag bostadsområden som i allt större utsträckning kommit att påverkas av brottslighet och otrygghet. I likhet med regeringen anser utskottet därför att det är angeläget med en kraftsamling för att förebygga brott och öka tryggheten, inte minst i socialt utsatta områden. För att skapa ett tryggt samhälle behövs såväl en aktiv och inkluderande välfärdspolitik som ett strategiskt och målmedvetet brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete. Utskottet delar vidare regeringens uppfattning att rättsväsendets arbete, liksom lagstiftningen, måste anpassas efter de förändrade samhällsförutsättningarna. I likhet med regeringen finner utskottet att det är centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp. För att den målsättningen ska bli verklighet anser utskottet att det krävs satsningar på breda och långsiktiga åtgärder. Utskottet är också positivt till att regeringen prioriterar arbetet med att skapa ett mer jämställt samhälle och fortsätter arbetet för att nå regeringens särskilda jämställdhetsmål (prop. 2015/16:1).

För att möta de ökade kraven på Polismyndigheten och samtidigt öka myndighetens ambitionsnivå har regeringen i årets budgetproposition föreslagit en kraftig anslagsökning till Polismyndigheten, vilket utskottet är positivt till. Regeringen anför i budgetpropositionen att Polismyndigheten behöver öka antalet anställda väsentligt, både poliser och personal med annan kompetens, och att det krävs polisutbildning vid ytterligare två lärosäten för att göra det möjligt att rekrytera fler poliser. Enligt regeringen är det Polismyndigheten själv som ska avgöra vilken kompetens som ska rekryteras. Regeringen kommer därför inte att tillmötesgå riksdagens krav på en uttalad målsättning om 20 000 poliser (bet. 2015/16:JuU1 punkt 11, rskr. 2015/16:106). Däremot kommer den anslagsökning som föreslås att leda till att antalet poliser kommer att överstiga 20 000. Utskottet återkommer till återrapporeringen av det aktuella tillkännagivandet i avsnittet om polisens organisation.

För att kunna uppfylla sin huvuduppgift – att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp – i hela landet krävs en lokalt förankrad och närvarande polis. Det är också viktigt att Polismyndigheten fortsätter att förstärka sin samverkan med andra myndigheter och med andra berörda aktörer i samhället. Polismyndigheten måste också prioritera arbetet i utsatta områden genom att öka de brottsförebyggande och brottsbekämpande insatserna.

Inte minst mot bakgrund av den ökade otryggheten bland kvinnor är det enligt utskottet viktigt med ett stärkt straffrättsligt skydd för att motverka mäns våld mot kvinnor. För att motverka mäns våld mot kvinnor har regeringen antagit en tioårig nationell strategi. Ambitionen är att i högre grad lägga fokus på mäns ansvar och delaktighet, liksom maskulinitetsnormer. Regeringen har bl.a. gett Polismyndigheten i uppdrag att redovisa vilka åtgärder man vidtagit för att utveckla arbetsmetoderna vid utredning av våldtäkter och andra sexualbrott. Vidare har ett antal utredningar lämnat förslag för att stärka det straffrättsliga skyddet mot olika former av utnyttjande. Det rör sig bl.a. om människohandel, köp av sexuell tjänst, sexualbrott, barnäktenskap, tvångsäktenskap, brott med hedersmotiv och skydd för transpersoner. Brottsoffermyndigheten kommer även att få förstärkta resurser för att ta fram informations- och utbildningsinsatser på sexualbrottsområdet.

För att öka människors trygghet behövs inte bara åtgärder för att stärka rättsväsendets förmåga att utreda och lagföra brott, utan det finns även ett stort behov av att utveckla det brottsförebyggande arbetet. Det brottsförebyggande arbetet ska inte bara bedrivas inom rättsväsendet utan även hos andra berörda aktörer som kommunerna, näringslivet och civilsamhällets organisationer. I mars 2017 presenterade regeringen ett nytt brottsförebyggande program, Tillsammans mot brott, som är tänkt att bidra till att fler aktörer vidtar brottsförebyggande åtgärder och utvecklar samverkan på nationell, regional och lokal nivå. Utskottet har tidigare uttalat att utskottet ser positivt på att regeringen har lagt fram ett brett nationellt brottsförebyggande program eftersom detta skapar bättre förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete (bet. 2016/17:JuU15). Samtidigt kritiserade utskottet bristen på konkreta aviseringar om åtgärder och att programmet saknade tidsram (bet. 2016/17:JuU15 s. 16 f.).

Insatser för att förebygga återfall är en central del av det brottsförebyggande arbetet. En utredare har lämnat förslag på en modell för samverkan kring återfallsförebyggande insatser på individnivå, s.k. inlussningsgrupper. Regeringen avser att ge Kriminalvården i uppdrag att bedriva försöksverksamhet i enlighet med förslaget, och utskottet ser fram emot att ta del av resultatet.

Utskottet delar regeringens uppfattning att det är angeläget att öka tryggheten och minska brottslighet och segregation i socialt utsatta områden. Problemen med kriminalitet, gängbildning och social utsatthet måste bemötas från flera håll och genom gemensamma insatser från hela samhället. Så som regeringen skriver är det viktigt att åtgärderna är långsiktiga och omfattar såväl

tidiga insatser för att förhindra kriminalitet som insatser för unga i riskzonen och förstärkta insatser mot unga kriminella. Det är mot denna bakgrund positivt att regeringen har gett en utredare i uppdrag att lämna förslag på vilka ytterligare insatser, framför allt av socialpreventiv karaktär, som bör vidtas för att förebygga brottslighet och öka människors trygghet i socialt utsatta områden.

I socialt utsatta områden, liksom i andra delar av landet, krävs kraftfulla insatser mot organiserad brottslighet. Utskottet ser mycket allvarligt på att förekomsten av explosiva varor och skjutvapen i kriminella kretsar har ökat och att dödligt våld där skjutvapen varit involverade har ökat. Utskottet har nyligen tillstyrkt regeringens förslag till straffskärpningar för grovt vapenbrott samt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor. Enligt utskottet krävs dock ytterligare skärpningar av lagstiftningen (bet. 2017/18:JuU8). Utskottet ser således positivt på de åtgärder som regeringen vidtagit för att motverka denna utveckling men vill samtidigt understryka att mycket arbete ännu återstår. Utskottet vill här särskilt peka på vad riksdagen har tillkännagett för regeringen om polisens närvaro i brottsutsatta områden (bet. 2015/16:JuU1 punkt 7, rskr. 2015/16:106 och bet. 2016/17:JuU1 punkt 17, rskr. 2016/17:90).

Att förebygga våldsbejakande extremism och att bekämpa terrorism måste, som regeringen anför, ständigt vara en högt prioriterad fråga. Det råder en bred politisk enighet kring vilka åtgärder som måste vidtas för att ytterligare förebygga, förhindra och försvåra för terrorism, samt för att kunna hantera konsekvenserna av ett eventuellt attentat. Den överenskommelse som regeringen ingick med Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet i december 2015 har kompletterats med en ny överenskommelse som slöts den 7 juni 2017, på dagen två månader efter attentatet på Drottninggatan i Stockholm. Regeringen pekar också på att bekämpandet av terrorism är ett ansvar för hela samhället och att samverkan mellan ansvariga aktörer är en förutsättning för att arbetet ska bli framgångsrikt. Regeringen har som ett led i detta föreslagit att informationsutbytet inom Nationellt centrum för terrorhotsbedömning ska effektiviseras genom att myndigheterna ska få möjlighet att utbyta information genom direktåtkomst, vilket utskottet ställer sig positivt till. För att stärka samhällets insatser på detta område avser regeringen att inrätta ett nationellt centrum för förebyggande av våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet.

Regeringen anför att den säkerhetspolitiska situationen inom Europa och i Europas grannskap är en större utmaning än på länge. Utskottet delar uppfattningen att det krävs ett brett förhållningssätt till säkerheten för att hantera denna komplexa instabilitet och är positivt till regeringens målsättning att långsiktigt öka antalet polisanställda som engageras i konflikthantering och fredsfrämjande verksamhet.

I propositionen redogör regeringen avslutningsvis för vissa åtgärder som planeras för att utveckla rättsväsendets verksamheter. Regeringen anför bl.a. att det är viktigt att minska isoleringen av intagna i häkte såväl av humanitära skäl som ur rättssäkerhetssynpunkt. Så som utskottet tidigare har redogjort för

ser utskottet allvarligt på att Sverige vid upprepade tillfällen har fått internationell kritik för sin häktnings- och restriktionsanvändning (bet. 2016/17:JuU1 s. 43). Utskottet välkomnar därför regeringens förslag om att Kriminalvården ska tillföras resurser som ska bidra till att utveckla myndighetens arbete för att minska tiden i isolering och möjliggöra kvalitativa isoleringsbrytande åtgärder.

Rättsväsendet ställs inför allt större utmaningar när det gäller att hantera stora förundersökningar och brottmål. En utredning har nyligen till regeringen lämnat förslag på åtgärder som kan modernisera och effektivisera handläggningen av stora brottmål. Regeringen har gjort bedömningen att frågan måste utredas ytterligare samt att även möjligheten att använda dokumenterade förhör i större utsträckning i brottmålsprocessen ska utredas. En utökad användning av dokumenterade förhör skulle enligt regeringen kunna bidra till kortare häktningstider och minskad restriktionsanvändning. Uppdraget ska redovisas i december 2017.

Tillgången till information från kameraövervakning är i många fall avgörande för polisens möjlighet att förebygga brott, avbryta pågående brottslighet och utreda begångna brott. En utredning har lämnat förslag som innebär ökade möjligheter att få tillstånd till kameraövervakning, både för brottsbekämpande ändamål och för andra ändamål (SOU 2017:55). Förslagen har skickats ut på remiss. Riksdagen har tillkännagett för regeringen att det bör bli möjligt för polisen att i större utsträckning än i dag använda sig av kameraövervakning i de områden där brottsligheten är som störst (bet. 2016/17:JuU17 punkt 1, rskr. 2016/17:212). Regeringen avser att tillsätta en ny utredning som bl.a. ska överväga om tillståndskravet för polisens kameraövervakning ska tas bort och ersättas med en anmälningsplikt. Enligt uppgift från regeringskansliet är förhoppningen att utredningen ska tillsättas innan årsskiftet. I likhet med regeringen bedömer utskottet att polisens möjlighet till kameraövervakning behöver förenklas ytterligare, och utskottet kommer att följa utvecklingen på området.

Regeringen anför vidare att det i dag finns en outnyttjad potential i digitalisering. Utskottet delar denna uppfattning. Rättsväsendets myndigheter behöver därför öka takten i det elektroniska utbytet av information och samtidigt stärka sin förmåga att driva och leda verksamhetsutveckling där digitalisering ingår. En ökad digitalisering ställer samtidigt höga krav på att enskildas rättigheter och personliga integritet kan värnas. Personuppgiftslagen kommer att upphävas som en konsekvens av dataskyddsreformen, och all lagstiftning om personuppgiftsbehandling ska ses över och anpassas. Regeringens proposition 2016/17:222 Ett starkt straffrättsligt skydd för den personliga integriteten behandlades nyligen av riksdagen (bet. 2017/18:KU13, rskr. 2017/18:36).

För att möta den ökade hotbilden mot säkerhetskänslig verksamhet avser regeringen att återkomma till riksdagen med ett förslag till en ny lag som ska svara mot de förändrade kraven på säkerhetsskydd. Vidare tillförs ett antal berörda myndigheter mer resurser för att kunna möta de förändrade kraven

som den nya säkerhetsskyddslagen kommer att innebära. Utredningen om vissa säkerhetsskyddsfrågor (Ju 2017:08) ska bl.a. överväga om det ska göras tillståndsprövning innan utkontraktering får ske. Utredningen ska också föreslå ett system med sanktioner i säkerhetsskyddslagen och se över tillsynsstrukturen när det gäller säkerhetsskyddet.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens inriktning av kriminalpolitiken. Utskottet delar vidare regeringens syn på vilka åtgärder som bör vidtas för att minska brottsligheten och öka tryggheten samt för att stärka den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Med regeringens förslag till anslagsfördelning får rättsväsendet goda förutsättningar att genomföra dessa åtgärder. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet (se bil. 3) och regeringens förslag till bemyndigande.

Av det anförda följer att utskottet inte ställer sig bakom de motioner som föreslår en annan ansvarsfördelning. Utskottet avstyrker därmed samtliga motioner som behandlas i detta avsnitt.

Prioritering av arbetet mot olika slags brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om prioritering av arbetet mot olika slags brott.

Jämför reservation 1 (C, KD), 2 (M, C, L, KD), 3 (M, C, KD), 4 (M), 5 (M, C, L, KD), 6 (M), 7 (M), 8 (V), 9 (KD), 10 (M, C, L, KD), 11 (SD, -), 12 (KD) och 13 (V).

Propositionen

Regeringen anför i budgetpropositionen (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 s. 48) att möjligheten att leva ett tryggt liv utan brottslighet inte ska vara beroende av i vilket område eller vilken del av landet man bor eller vem man är. Regeringen satsar därför på att genom breda och långsiktiga åtgärder bygga ett starkare samhälle, där rättsväsendet tillsammans med andra aktörer tar ansvar för att ge människor en tryggare tillvaro.

Regeringen anför att det är angeläget med en kraftsamling för att förebygga brott och öka tryggheten, inte minst i socialt utsatta områden. För att möjliggöra detta har regeringen bl.a. aviserat ökade resurser till Polismyndigheten. Förutom att öka antalet anställda är även åtgärder för att behålla befintlig personal av stor vikt. Som ett led i att stärka bl.a. polisens arbetsmiljö har regeringen tillsatt en utredare för att ta fram ett modernt straffrättsligt skydd för blåljuspersonal och andra samhällsnyttiga funktioner.

För regeringen är det centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp. Det gäller både vardagsbrott och brottslighet som utgör ett hot mot det demokratiska samhället, som organiserad brottslighet, terrorism och hatbrott.

I propositionen framhåller regeringen arbetet mot vissa brottstyper som särskilt angeläget.

Det är enligt regeringen (s. 50 f.) angeläget att öka tryggheten och minska brottslighet och segregation i socialt utsatta områden. Ett särskilt fokus bör riktas mot ungdomar i utsatta områden. I de socialt utsatta områdena, liksom i andra delar av Sverige, krävs det enligt regeringen insatser mot organiserad brottslighet. Förekomsten av explosiva varor och skjutvapen i kriminella kretsar har ökat. Även dödligt våld där skjutvapen varit involverade har ökat. För att bidra till att motverka denna utveckling har straffskärpningar genomförts för olovlig hantering av explosiva varor, t.ex. handgranater. Vidare lämnade regeringen i oktober 2017 över ett förslag (prop. 2017/18:26) till riksdagen om ytterligare straffskärpningar för grovt vapenbrott och grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor.

Regeringen framhåller även (s. 51) att det är mycket som tyder på att brott mot välfärden har kopplingar till organiserad brottslighet. En utredare har lämnat förslag på åtgärder mot organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet som riktas mot välfärdssystemen, och förslagen bereds i Regeringskansliet.

Regeringen pekar i propositionen (s. 48) på att kvinnors upplevda otrygghet är betydligt större än mäns. Det finns även skillnader i mäns och kvinnors utsatthet för brott och egna brottslighet. Regeringen prioriterar arbetet med att skapa ett mer jämställt samhälle högt. Det är enligt regeringen (s. 49 f.) oacceptabelt att ett stort antal personer, däribland många kvinnor och barn, varje år blir utsatta för brott. I propositionen framhålls att regeringen vidtar ett brett spektrum av åtgärder för att förebygga och beivra våld och andra övergrepp mot kvinnor och barn, inklusive hedersrelaterade brott. Arbetet omfattar även hbtq-personers utsatthet, och regeringen avser att inom kort lämna en proposition till riksdagen som behandlar förslagen i utredningsbetänkandet Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner m.m. (SOU 2015:103).

Det framgår vidare av propositionen (s. 50) att regeringen anser att det straffrättsliga skyddet mot sexualbrott behöver förstärkas och moderniseras. En parlamentarisk kommitté har lämnat förslag som har utgångspunkten att det som inte är frivilligt ska betraktas som ett övergrepp. När det gäller Polismyndighetens arbete mot sexualbrott framhåller regeringen att myndigheten har fått i uppdrag att redovisa vilka åtgärder man vidtagit för att utveckla arbetsmetoderna vid utredning av våldtäkter och andra sexualbrott.

Vidare anför regeringen (s. 49 f.) att det straffrättsliga skyddet behöver utvecklas även i vissa andra avseenden. Ett antal utredningar har lämnat förslag för att stärka det straffrättsliga skyddet mot olika former av utnyttjande. Det gäller bl.a. förstärkt skydd mot människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer. Regeringen framhåller även att en utredare har fått i uppdrag att se över hur skyddet mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv kan stärkas.

Att förebygga våldsbejakande extremism och att bekämpa terrorism är fortsatt högt prioriterade frågor för regeringen (s. 51 f.). Den överenskommelse som regeringen ingick med Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet i december 2015 har kompletterats med en ny överenskommelse som slöts den 7 juni 2017, på dagen två månader efter attentatet på Drottninggatan i Stockholm. Viktiga nya åtgärder för att ytterligare förebygga, förhindra och försvåra för terrorism är t.ex. ett uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om skärpt säkerhet i den offentliga miljön, en utredning om Säkerhetspolisens tillgång till information från signalspaning, en utredning om informationsutbytet mellan bl.a. Polismyndigheten och socialtjänsten samt utökade möjligheter för polisen att använda kameraövervakning. Regeringen understryker att det förebyggande arbetet mot radikalisering, våldsbejakande extremism och terrorism är särskilt viktigt. För att stärka samhällets insatser på detta område avser regeringen att inrätta ett nationellt centrum för förebyggande av våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet.

Arbetet mot hatbrott är en prioriterad fråga för regeringen (s. 50). Det framgår av propositionen (s. 24) att Polismyndigheten utvecklar det brottsförebyggande arbetet på området utifrån regeringens plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Detta sker bl.a. genom en utökad kontakt och dialog med utsatta grupper. Även vid Åklagarmyndigheten är detta en prioriterad fråga, och myndigheten har tagit fram nya riktlinjer för att skapa en enhetlig handläggning av hatbrott.

Regeringen betonar (s. 49) även att polisens arbete med miljöbrott och arbetsmiljöbrott ska stärkas.

Motionerna

Frågor om prioritering av arbetet mot olika slags brott behandlas i ett flertal motioner.

I motion 2017/18:3789 av Annika Qarlsso m.fl. (C) yrkande 43 begärs att det ska säkerställas att arbetet med människohandel, koppleri och sexköp prioriteras av polisen för att fler fall ska upptäckas och kunna lagföras. I motion 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 18 påtalas vikten av att polisen har de resurser som krävs för att kunna prioritera arbetet mot barnprostitution och människohandel.

I motion 2017/18:1032 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 2 anförs att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor.

I motion 2017/18:2986 av Sofia Fölster (M) yrkande 1 begärs att polisen ska ges ett tydligt uppdrag att höja upplklaringsgraden för sexualbrott. Även motion 2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 8 handlar om polisens utredningar av sexualbrott, och motionärerna anser att regeringen har ett ansvar för att följa upp hur Polismyndigheten väljer att organisera arbetet mot sexualbrott. I motion 2017/18:2574 av Ann-Christin Ahlberg och Paula

Holmqvist (båda S) anförs att utredningar av sexualbrott mot barn måste få hög prioritet och handläggas snabbt för att möjliggöra en rättssäker utredning.

I motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 23 begärs ett tillkännagivande om att vardagsbrottsligheten, s.k. mängdbrott, ska prioriteras av polis och åklagare. Likalydande yrkanden framförs i partimotion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 12 och motion 2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1. Även i motion 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 14 påtalas vikten av att ta krafttag mot vardagsbrottsligheten. I motion 2017/18:1969 av Lars Beckman (M) anförs att regeringen bör överväga att i exempelvis regleringsbrevet för Polismyndigheten poängtera vikten av att även vardagsbrott mot företagare ska prioriteras högre. I motion 2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att polisen och Åklagarmyndigheten ska prioritera arbetet mot internationella brottsnätverk, eftersom en allt större andel av mängdbrotten utförs av stödligor. Även i motion 2017/18:1350 av Edward Riedl (M) pekas på behovet av att aktivt arbeta för att stoppa utländska stödligor.

I motion 2017/18:1890 av Finn Bengtsson (M) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att ge polisen i uppdrag att arbeta systematiskt med postombuden för att upptäcka mer av den narkotika som smugglas till Sverige inom ramen för näthandeln. I motion 2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om kraftfulla polisiära insatser för att få bort narkotikahandeln och narkotikan i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet. I yrkande 6 anförs att narkotikahandeln måste bekämpas som ett led i arbetet mot grov organiserad brottslighet. I yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om särskilda polisiära insatser mot läkare som överförskriver narkotiska preparat.

I motion 2017/18:1103 av Lars Eriksson m.fl. (S) anför motionärerna att regeringen bör fortsätta att överväga åtgärder för snabbare lagföring, skärpta straff för attacker mot blåljuspersonal, tydliga ungdomspåföljder vid upprepade brott samt en översyn av straffskalan för skadegörelse. Även motion 2017/18:3184 av Elisabeth Svantesson (M) rör attacker mot blåljuspersonal. Motionären anför att man aldrig ska acceptera att det finns områden i Sverige som inte är tillräckligt trygga, där brottsoffer upplever att samhället inte finns där när de behöver och där stenkastning, oordning och brinnande bilar har blivit naturliga inslag i människors vardag.

I motion 2017/18:2281 av Lars Hjalmered (M) anförs att regeringen bör överväga ytterligare åtgärder för att komma åt grov och organiserad brottslighet.

I partimotion 2017/18:1143 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med en ny, uppdaterad strategi mot ekonomisk brottslighet.

I motion 2017/18:2536 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om behovet av ökade resurser till utredning och lagföring av miljöbrott.

I motion 2017/18:1155 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2 och 3 efterfrågas en prioritering av arbete mot brott som begåtts av djurrättsaktivister mot näringsidkare som arbetar med djurhållning och forskare som arbetar med djurförsök. I yrkande 4 anförs att regeringen i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivande skyndsamt bör återkomma med konkreta lagförslag när det gäller brott som begås av djurrättsaktivister. Att sådan brottslighet ska prioriteras begärs även i motion 2017/18:2909 av Åsa Coenraads (M) yrkande 1.

I partimotion 2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 anförs att alltför få anmälningar av hedersrelaterade brott leder till åtal och att det krävs en förändring. Motionärerna anser att sådana anmälningar alltid måste utredas, och då är stöd och skydd till brottsoffret avgörande.

När det gäller trafikbrott begärs i motionerna 2017/18:1510 och 2017/18:1526 av Lars Beckman (M) fler hastighetskontroller och fler trafikkontroller med synliga poliser. I motion 2017/18:3326 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 påtalas att polisen om möjligt bör öka och prioritera vägkontrollerna mer för att få bort den olagliga trafiken. I motion 2017/18:2746 av Karin Svensson Smith (MP) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att i regleringsbrevet för polisen införa krav med vidhängande återrapportering i fråga om hastighetsövervakningens kvantitet och kvalitet.

I motionerna 2017/18:1341 och 2017/18:1342 av Edward Riedl (M) begärs tillkännagivanden om att uppmärksamma förmedlingen av svarttaxi via nätet för att prioritera stävjandet av detta samt om att ge rättsvårdande myndigheter i uppdrag att prioritera stävjandet av svarttaxi.

I motion 2017/18:330 av Johnny Skalin (SD) begärs ett tillkännagivande om att tillsätta en utredning om hur identitetsstölders effektivare ska beivras.

I motion 2017/18:3094 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 4 anförs att polisen mycket sällan registrerar polisanmälningar som rör brott mot personuppgiftslagen och att det även måste vara åklagarväsendets skyldighet att tillämpa lagens straffbestämmelse.

I motion 2017/18:2573 av Håkan Bergman (S) yrkande 1 anförs att anmälningar om hot mot journalister bör ges hög prioritet av rättsvårdande myndigheter.

I motion 2017/18:3849 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 påtalas vikten av att ta brott av unga mot unga på allvar.

I motion 2017/18:3881 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3 begärs att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska prioritera arbetet mot hatbrott.

Bakgrund

Utskottet har tidigare vid ett flertal tillfällen behandlat motionsyrkanden om att arbetet mot olika typer av brott ska prioriteras, senast förra året i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 44 f.). Utskottet avstyrkte då samtliga motionsyrkanden.

Vid behandlingen av motioner om prioritering av arbetet mot olika slags brott hösten 2014 (bet. 2014/15:JuU1) föreslog utskottet två tillkännagivanden till regeringen. Tillkännagivandena avsåg dels att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras, dels att arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister ska prioriteras. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2014/15:77).

När det gäller tillkännagivandet om arbetet mot bostadsinbrott har frågan om skärpt lagstiftning i arbetet mot bostadsinbrott behandlats av Egendomsutredningen i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). I mars 2017 överlämnade regeringen proposition 2016/17:131 Grovt fordringsbedrägeri och andra förmögenhetsbrott till riksdagen. Utskottet föreslog bifall till propositionen och två tillkännagivanden till regeringen (bet. 2016/17:JuU13). Det första tillkännagivandet innebar att regeringen senast den 1 april 2018 ska återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär att inbrottsstöld, med ett minimistraff om fängelse i ett år, införs som en ny brottsrubricering i brottsbalken. Det andra tillkännagivandet handlade om vikten av att se upprepade stölder i ett sammanhang, och att påföljderna i större utsträckning ska stå i proportion till den samlade brottsligheten. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:272).

När det gäller tillkännagivandet om att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras ansåg utskottet i ett yttrande till konstitutionsutskottet att propositionen inte tillgodosåg detta. Eftersom inga andra kända beredningsåtgärder vidtagits fanns det enligt utskottet anledning att rikta kritik mot regeringen (yttr. 2016/17:JuU8y).

I fråga om tillkännagivandet om brott som begås av djurrättsaktivister anför regeringen i skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2016 (skr. 2016/17:75) att Justitiedepartementet tidigare har begärt in och sammanställt information från Polismyndigheten om dessa brott. Därefter har frågan tagits upp till diskussion på möten mellan inrikesministerns statssekreterare och rikspolischefen respektive säkerhetspolischefen. Regeringen avser inte att vidta några ytterligare åtgärder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte någon invändning mot det som regeringen anför i propositionen om olika brottstyper och betydelsen av att de nämnda brotten på olika sätt uppmärksammas särskilt. Som regeringen anför måste t.ex. förebyggandet av våldsbejakande extremism och bekämpningen av terrorism ständigt vara högt prioriterade.

Av propositionen framgår att regeringen prioriterar arbetet mot flera av de brottstyper som motionärerna efterfrågar. Regeringen anför bl.a. att det är angeläget att minska brottsligheten i socialt utsatta områden och att det krävs insatser mot organiserad brottslighet. Arbetet med att förebygga och motverka våld och andra övergrepp mot kvinnor och barn, inklusive hedersrelaterade brott och hbtq-personers utsatthet, anges som prioriterade frågor, liksom

arbetet mot hatbrott. Utskottet ser även positivt på att regeringen lyft fram frågan om Polismyndighetens arbete mot våldtäkter och andra sexualbrott.

Flera av motionerna betonar vikten av att arbetet mot vardagsbrottslighet prioriteras. Utskottet konstaterar att regeringen framhåller att det är centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp, och att det gäller både vardagsbrott och brott som utgör ett hot mot det demokratiska samhället, som organiserad brottslighet, terrorism och hatbrott. Utskottet vill i detta sammanhang lyfta fram att det tillkännagivande som riksdagen gjorde hösten 2014 om att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras inte är slutbehandlat.

Att vissa brottstyper ska ägnas särskild uppmärksamhet innebär inte att arbetet mot annan brottslighet ska läggas åt sidan. Vilken sorts insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör enligt utskottet avgöras vid Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Utskottet föreslår sammanfattningsvis att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt.

Polisens organisation m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om

- tydliga och mätbara mål
- en översyn av Rekryteringsmyndigheten
- en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet
- polisens närvaro i brottsutsatta områden

och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår övriga motioner som i huvudsak gäller frågor om polisens effektivitet, antalet poliser och civilanställda, polisens arbetsmiljö och arbetsvillkor, polisutbildningen, rekrytering och lokalt brottsförebyggande arbete.

Jämför reservation 14 (M, C, L, KD), 15 (SD, -), 16 (L), 17 (M, C, L, KD), 18 (C), 19 (KD), 20 (M, C, L, KD), 21 (KD), 22 (M, C), 23 (M, KD), 24 (L), 25 (SD, -), 26 (C), 27 (V), 28 (L), 29 (M, C, L, KD), 30 (M, C, L, KD), 31 (S, MP, V), 32 (L), 33 (M, C, L, KD), 34 (M), 35 (M), 36 (KD), 37 (M, SD, KD, -), 38 (V), 39 (C, KD) och 40 (KD).

Propositionen

Effektivitet och resultat

Regeringen anför i propositionen (s. 41 f.), som framgått ovan, att rättsväsendets resultat i flera avseenden präglats av försämringar sedan en tid tillbaka, trots att rättsväsendet de senaste tio åren fått betydande resursförstärkningar. Vad gäller polisen kan det minskade antalet redovisade

ärenden till åklagare delvis förklaras av bl.a. en större andel svårutredda brott. Därutöver har enligt regeringen sannolikt andra omständigheter påverkat, såsom ökad migration, terrorhot och grova våldsbrott i storstäderna. Även ombildningen av polisen från 21 länsmyndigheter till en nationell myndighet har spelat in. Förra året var det andra året med den nya Polismyndigheten. Även om ombildningen av polisen då gick in i ett avslutande skede har omorganisationen också detta år haft en negativ inverkan på resultatet. Det finns således enligt regeringen ett flertal anledningar, mer eller mindre möjliga att påverka, som har haft betydelse för Polismyndighetens negativa resultatutveckling, vilket även inverkat på resultaten i rättskedjans senare delar. Regeringen anser inte att resultatet i den brottsutredande verksamheten lever upp till de politiska ambitionerna och medborgarnas berättigade krav och förväntningar. Arbetet med utredning och lagföring måste leverera ett resultat som upprätthåller förtroendet för verksamheten. Regeringen menar att i detta har särskilt Polismyndigheten ett ansvar för att öka effektiviteten i utredningsarbetet.

Det är enligt regeringen angeläget med en kraftsamling för att förebygga brott och öka tryggheten, inte minst i socialt utsatta områden (s. 48). Som framgår ovan i avsnittet om resultatredovisning pekar regeringen på att Polismyndigheten har aviserat ett flertal åtgärder för att vända resultatutvecklingen. Därutöver har regeringen gett Polismyndigheten ett flertal uppdrag för att stärka verksamheten samt tilldelat myndigheten ytterligare medel. Regeringen säger sig mot denna bakgrund ha höga förväntningar på att resultaten ska förbättras väsentligt. De tillskott som regeringen föreslår för 2018–2020 ger enligt regeringen Polismyndigheten avsevärt bättre förutsättningar att hantera de svåra utmaningar som myndigheten står inför.

Bemanning och nyrekrytering

Regeringen konstaterar (s. 45) att fler än tidigare lämnar polisyrket och att det är viktigt att polisprofessionen är attraktiv. Resultaten visar att arbetsmiljö, arbetsvillkor och karriärmöjligheter är viktiga faktorer när polisanställda väljer att lämna anställningen.

För att möta kraven som utvecklingen i omvärlden och i samhället ställer upp, och samtidigt öka ambitionsnivån, behöver Polismyndigheten enligt regeringen öka antalet anställda väsentligt, både poliser och civilanställda. Regeringen anför (s. 48) att den föreslår kraftfulla tillskott till Polismyndigheten kommande år för att säkerställa en sådan utveckling. Regeringen bedömer vidare att det behövs två nya lärosäten för att kunna rekrytera poliser i snabbare takt.

Regeringen uppger (s. 46) att den redan i budgetpropositionen för 2016 gav uttryck för uppfattningen att det är verksamhetens behov som ska styra sammansättningen av de anställdas kompetenser. Därför ska

Polismyndigheten själv förfoga över vilken kompetens som ska rekryteras. Detta är enligt regeringen en uppfattning som man vidhåller.

Lokalt förankrad polis och förebyggande arbete

Regeringen framhåller (s. 49) att Polismyndighetens huvuduppgift är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp. För att åstadkomma detta krävs en lokalt förankrad och närvarande polis där arbetet bedrivs målinriktat med högt ställda krav på effektivitet och kvalitet. Polismyndigheten måste enligt regeringen kunna upprätthålla sin verksamhet i hela landet, såväl storstad som glesbygd, och ha förmåga att skala upp sina insatser i geografiska områden eller på platser där otryggheten eller brottsligheten har en negativ utveckling.

Regeringen anför vidare (s. 42) att brottsförebyggande arbete är en viktig del av polisens arbete, och att Polismyndigheten är en central aktör i sammanhanget. Regeringen ser positivt på det utvecklingsarbete som pågår inom flera rättsvårdande myndigheter, bl.a. Polismyndighetens arbete för att säkerställa en lokalt förankrad polisverksamhet. Väl utarbetade lokala problembilder med konkreta och uppföljningsbara aktiviteter är enligt regeringen grunden för ett framgångsrikt brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete. Regeringen ser även positivt på det utvecklingsarbete som Brå har påbörjat och som innebär förstärkta insatser för ett mer kunskapsbaserat, effektivt och samordnat brottsförebyggande arbete över hela landet. Lokal samverkan mellan såväl myndigheter som andra aktörer inom det brottsförebyggande arbetet är enligt regeringen nödvändigt (s. 24). En metod som har använts för att få en tydlig struktur i samverkan mellan bl.a. polisen och kommunerna är samverkansöverenskommelser. Vid utgången av 2016 hade Polismyndigheten tecknat samverkansöverenskommelser i 250 av landets 290 kommuner.

Regeringen anser dock (s. 42) att det är nödvändigt att Polismyndigheten utvecklar metoder för att följa upp, utvärdera och redovisa resultaten av den förebyggande verksamheten. Detta gäller även resultatet av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften. Regeringen anför att det brottsförebyggande arbetet måste fortsätta att utvecklas. Till exempel är aktörer utanför rättsväsendet i dag inte tillräckligt involverade, och det brottsförebyggande arbetet bedrivs generellt sett inte tillräckligt strukturerat på lokal, regional och nationell nivå.

Regeringen uppger (s. 50) att den har tagit initiativ till en brottsförebyggande satsning. I mars 2017 presenterades ett nytt brottsförebyggande program, Tillsammans mot brott. Detta ska bidra till att fler aktörer vidtar brottsförebyggande åtgärder och utvecklar samverkan på nationell, regional och lokal nivå. I programmet samlas regeringens målsättningar för det brottsförebyggande arbete inom olika politikområden som löpande kommer att följas upp. Regeringen har även tillfört resurser till Brå och inrättat regionala samordnare på länsstyrelserna.

Särskilt utsatta områden

Regeringen konstaterar (s. 24) att Polismyndigheten tidigare har valt ut 14 områden som prioriterats särskilt i syfte att komma till rätta med den omfattande brottsproblematik och otrygghet som förekommer där. De flesta av de prioriterade områdena återfinns i Sveriges tre storstadsområden och har varit föremål för en rad insatser de senaste decennierna. Ur ett polisärt perspektiv utmärker sig områdena genom en hög koncentration av kriminella grupperingar, social oro, en öppen narkotikahandel samt våld och skadegörelse i den offentliga miljön. Till problembilden hör också en obenägenhet att delta i rättsprocessen, radikalisering och rekrytering till våldsbejakande extremism samt tendenser till parallella samhällsstrukturer. Enligt Polismyndigheten kräver ett särskilt utsatt område, utöver polisiära insatser, omfattande åtgärder från flera andra samhällsaktörer för att komma till rätta med problematiken.

Polismyndigheten genomför en rad riktade insatser för att hantera situationen i de prioriterade områdena. Att myndigheten har skapat en samlad bild av problematiken gör det möjligt att följa områdena över tid och samla åtgärder och prioriteringar. I resursomfördelningen har de prioriterade områdena gynnats särskilt, vilket enligt regeringen har resulterat i att det i samtliga 14 områden fanns fler polisanställda vid utgången av 2016 än vid samma tid föregående år. I enlighet med ett uppdrag som regeringen lämnade i december 2015 är de särskilt utsatta områdena föremål för tolv myndigheters samverkan mot lokal organiserad brottslighet.

I en rapport från juni 2017 gör Polismyndigheten bedömningen att antalet särskilt utsatta områden nu uppgår till 23 av totalt 61 utsatta områden. Ökningen beror främst på att polisen har fördjupat sin kunskap om problemen i utsatta områden genom ökad närvaro, fördjupad kartläggning och samverkan. Under 2016 arbetade Polismyndigheten också fram ett metodstöd för arbetet med organiserad brottslighet i lokalsamhället och i utsatta områden. Metodstödet ska bl.a. skapa förutsättningar för att strukturera och samordna beslutade verksamhetsinriktningar.

Regeringen framhåller (s. 49 f.) att det är av stor vikt att Polismyndigheten prioriterar arbetet i utsatta områden genom att öka de brottsförebyggande och brottsbekämpande insatserna där. Regeringen antog 2016 ett reformprogram för minskad segregation för perioden 2017–2025, som syftar till att lyfta socialt utsatta områden och bryta strukturella segregationsmekanismer. Bland de prioriterade områdena ingår bl.a. att bekämpa brottsligheten. I detta har Polismyndigheten en tydlig roll. Även här krävs det dock enligt regeringen ett långsiktigt förebyggande arbete som inkluderar många olika aktörer.

Våld mot kvinnor m.m.

Regeringen konstaterar (s. 49) att det är oacceptabelt att ett stort antal personer, däribland många kvinnor och barn, varje år blir utsatta för brott. Det kan handla om sexuellt våld, misshandel eller olika former av utnyttjande, oftast

med män som gärningspersoner. Regeringen uppger att den vidtar ett brett spektrum av åtgärder för att förebygga och beivra sådana handlingar. Det är enligt regeringen bl.a. tydligt i regeringens tioåriga nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterade brott. Ambitionen är att i högre grad lägga fokus på mäns ansvar och delaktighet, liksom på maskulinitetsnormer. Inom rättsväsendet är det centralt att myndigheterna utvecklar sina arbetsmetoder. Regeringen har därför gett Polismyndigheten i uppdrag att redovisa vilka åtgärder man vidtagit för att utveckla arbetsmetoderna vid utredning av våldtäkter och andra sexualbrott.

Regeringen uppger vidare (s. 50) att en utredare har fått i uppdrag att se över hur skyddet mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv kan stärkas.

Motionerna

En mer effektiv polis m.m.

Flera motioner tar upp frågor om polisens effektivitet. I partimotion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 1 anförs att polisens fokus på kärnuppgiften att ingripa mot, utreda och klara upp brott måste stärkas. I yrkande 5 i samma motion anförs att polisens organisation måste bli mer effektiv. Motionärerna anför bl.a. att polisens problem i stor utsträckning handlar om bristande ledarskap, styrning, organisation och arbetsmetoder. Utredningsansvaret för många brottstyper har flyttats från regional- till lokalpolisområdesnivå. Även i motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 anförs att polisens fokus på kärnuppgifterna bör stärkas, att arbetet med kontinuerlig metodutveckling i det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet bör utvecklas och att polisorganisationens effektivitet bör förbättras.

I partimotion 2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 framför motionärerna att Sverige bör ha 2 000 fler poliser i yttre tjänst inom ett år. Detta bör åstadkommas genom en renodling av polisens arbetsuppgifter och genom att administrativa funktioner flyttas från polisutbildad personal till annan personal. Motionärerna yrkar i samma motion även på att de delar av polisorganisationsreformen som skapat överbyråkratisering rivs upp (yrkande 8). Enligt motionärerna har antalet poliser som arbetar i kontorsbefattningar ökat kraftigt medan poliserna i yttre tjänst har blivit färre.

I motion 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7 efterfrågas en bättre brottsupplärning, bl.a. genom att fokus läggs på kärnuppgifterna.

Margareta Cederfelt (M) framställer i motion 2017/18:1228 ett yrkande om att överväga en förstärkt och mer effektiv polis.

I motion 2017/18:95 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD) yrkande 2 anförs motionärerna att en parlamentarisk utredning bör tillsättas för att utreda om Polismyndighetens samlade byråkrati kan minskas och organisationen kan göras mer effektiv.

I partimotion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 2 begär motionärerna att regeringen snarast ska vidta åtgärder för att säkerställa kvaliteten i polisens utredningar.

I partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 6 påtalas vikten av att verka för bättre it-system och teknik inom polisen i syfte att polisen ska få mer tid för polisarbete och mindre tid med administration.

I partimotion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3 anförs att uppföljningen av polisens resultat genom tydliga och mätbara mål bör förbättras. Även i motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 3 begärs tydliga och mätbara mål som ska underlätta uppföljningen av polisens resultat.

I motion 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 framställs ett yrkande om att ett nytt organ inom polisen ska inrättas, Polisens forskningsinstitut, i syfte att främja kompetensutveckling och mer forskning om hur polisens arbete kan förbättras.

Antal poliser m.m.

I partimotion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 7 och motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 5 begärs att antalet poliser per invånare långsiktigt ska uppgå till ett antal som motsvarar ett genomsnitt inom den europeiska unionen. I partimotion 2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 begärs att Sverige ska ha minst 25 000 poliser inom sju år. Andreas Carlson m.fl. (KD) begär i motion 2017/18:3751 yrkande 4 en fungerande rättsstat i hela Sverige med 10 000 fler poliser. Motionärerna lyfter i detta sammanhang fram att det behövs bättre arbetsvillkor och arbetsmiljö för att stoppa utvecklingen med att så många poliser slutar. Sten Bergheden (M) begär i motion 2017/18:3187 yrkande 1 en översyn av möjligheterna till fler poliser i Sverige, minst 25 000 senast 2025, som bl.a. ska placeras lokalt i Skaraborg.

Andreas Carlson m.fl. (KD) anför i motion 2017/18:3899 yrkande 1 att en särskild lönesatsning bör göras för att höja polisernas löner, särskilt för poliser i yttre tjänst, för att göra yrket mer attraktivt och få poliser att stanna kvar.

I partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 anförs att möjligheten att öka antalet civilanställda inom polisen bör prövas, för att avlasta polisen i utredningsarbetet och med administration, så att polisen kan fokusera på brottsbekämpning. I motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 9 påtalas vikten av en väl avvägd sammansättning av civilanställda och polisutbildade för att öka organisationens samlade kunskap och effektivitet.

Polisens inre organisation

I motion 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 12 anförs att den nationella insatsstyrkan bör fördubblas för att säkerställa att Sverige kan skyddas vid simultana attentat på olika platser i landet.

Lars Beckman (M) anför i motion 2017/18:1965 att fler polishundar bör utbildas för ökad trygghet och som ett stöd för att upprätthålla lag och ordning.

Mikael Oscarsson (KD) yrkar i motion 2017/18:1310 yrkande 3 att det ska säkerställas att Sverige har en fungerande gränspolis.

I motion 2017/18:3583 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2 anføres att det bör införas en ny regional samordningsfunktion inom Polismyndigheten mot våldsbejakande extremism för att ta fram lägesbilder, göra riskbedömningar och samordna insatser.

Polisutbildningen och rekrytering

Flera motioner rör frågor om den framtida polisutbildningen. I motion 2017/18:3553 av Kenth Ekeroth (SD) föreslår motionären att de teoretiska kurserna i polisutbildningen ska bli färre och att det ska vara mer fokus på kärnuppgifterna och praktik samt att kraven ska höjas för att bli antagen till utbildningen. I partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 4 anføres att det bör införas en polisutbildning med starkare akademisk koppling, med möjlighet att forska eller specialisera sig. I motion 2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5 begärs att polisutbildningen blir en högskoleutbildning med yrkesexamen i enlighet med förslaget i SOU 2016:39. I partimotion 2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16 anför motionärerna att polisutbildningen bör göras mer attraktiv och vara en kvalificerad yrkesutbildning med både teori och praktik, till skillnad från det förslag med betoning på teoretiska kunskaper som förs fram i SOU 2016:39.

I motion 2017/18:3403 av Anders Hansson (M) yrkandena 1 och 2 begärs det en gemensam grundutbildning för polisens, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande personal samt att tull- och kustbevakningsutbildningen, liksom polisutbildningen, jämföras med högskoleutbildning.

Det har också väckts ett flertal motioner om lokaliseringen av en ny polisutbildning. I motion 2017/18:3187 av Sten Bergheden (M) yrkande 3 anføres att en av polisens nya utbildningar bör placeras i Skaraborg. Även i motion 2017/18:1037 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C) framhålls Skaraborg som en lämplig region för en ny polisutbildning. I motion 2017/18:1107 av Hans Hoff m.fl. (S), liksom i motion 2017/18:1441 av Jörgen Warborn m.fl. (M), anføres att den nya polisutbildningen bör placeras i Halmstad. Cecilie Tenfjord-Toftby m.fl. (M) föreslår i motion 2017/18:1442 att en ny polisutbildning placeras i Borås. Även i motion 2017/18:2267 av Jan Ericson (M) och motion 2017/18:2193 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S) lyfts Borås fram som en lämplig ort. I motion 2017/18:2570 av Lotta Olsson (M) föreslås att en polisutbildning ska inrättas i Örebro.

I partimotion 2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 18 efterfrågas en löpande extern tillsyn och utvärdering av polisutbildningarnas kvalitet.

I motion 2017/18:1397 yrkande 1 begär Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S) åtgärder för att främja rekrytering av polis till glesbefolkade landsdelar. Cecilia Widegren (M) begär i motion 2017/18:1156 yrkande 3 en översyn av hur rekryteringen ska gå till för att möjliggöra långsiktig tillväxt till polisycket. I partimotion 2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 17 framförs krav på tidigare besked om tjänstgöringsort för polisaspiranter för att underlätta övergången från utbildning till arbete.

I motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 6 begär motionärerna en myndighetsöversyn av Rekryteringsmyndigheten, som hanterar urvalet av elever vid polisutbildningen, eftersom inte alla utbildningsplatser tillsatts trots högt söktryck.

I partimotion 2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9 framförs att högre polischefer bör ha polisiär bakgrund för att öka karriärmöjligheterna och minska förtroendeklyftorna. I motion 2017/18:2187 begär Maria Stockhaus (M) en översyn av karriärmöjligheterna för poliser i yttre tjänst.

En lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet

I motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 2 anförs att det är viktigt att Polismyndigheten säkerställer att målet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet uppnås. I partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 begärs att polisen ska få en större lokal koppling och att polisen ska vara närvarande, tillgänglig och synlig för dem som bor i området. Jan Björklund m.fl. (L) anför i partimotion 2017/18:3576 yrkande 2 att utbyggnaden av polisen bör få genomslag i hela Sverige, både på landsbygden och i storstädernas utsatta miljöer.

Cecilia Widegren (M) understryker i motion 2017/18:1156 yrkande 1 vikten av ett välfungerande rätts- och polisiväsende på landsbygden och i mindre tätorter samt i yrkande 2 vikten av tillgängliga poliser på fältet och av att medborgarnas kontaktmöjligheter ökar. I yrkande 4 anförs att Polismyndigheten måste ta tag i det faktum att man i vissa orter lokalt ställer upp frivilligt och vaktar på nätterna och/eller anlitar privata väktarbolag.

I motion 2017/18:3201 av Saila Quicklund (M) betonas vikten av att polis och räddningstjänst finns att tillgå inom rimliga tidsramar även i glesbygd. I motion 2017/18:3115 av Saila Quicklund (M) efterfrågas en översyn av möjligheten till tidssatta krav för polisiär utryckning vid allvarliga brott för att skapa trygghet oavsett var i landet man bor. Också i motion 2017/18:1950 av Sotiris Delis (M), i motion 2017/18:1269 av Finn Bengtsson (M) och i motion 2017/18:1924 av Gunilla Nordgren (M) påtalas vikten av polisiär närvaro på landsbygden och i mindre orter. Runar Filper (SD) begär i motion 2017/18:3377 yrkande 1 att fler poliser ska stationeras ut i landsbygdskommunerna och i yrkande 2 att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden utökas kraftigt.

Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD) yrkar i motion 2017/18:95 yrkande 1 att varje kommun ska ha rätt till en lagstadgad minimibemanning av poliser.

I motion 2017/18:3727 av Per Åsling (C) yrkande 4 anförs att förbättringen av landsbygdstryggheten ska utgå från lokala och regionala behov.

Edward Riedl (M) begär i motion 2017/18:1336 att möjligheten att förstärka polisen i Norrland ska utredas eftersom det är orimligt att lämna stora delar av Sverige utan närvarande polis inom rimlig insatstid.

I motion 2017/18:1397 yrkande 2 anför Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S) att åtgärder för att stärka den polisiära närvaron i hela landet bör övervägas, och i yrkande 3 föreslås en polishelikopterresurs avdelad för norra Sverige och inlandet. Roza Güclü Hedin m.fl. (S) framhåller i motion 2017/18:792 att polisens organisation brister i Dalarna.

Sofia Damm (KD) anför i motion 2017/18:3743 yrkande 1 att mer resurser borde omfördelas till Polisregion Syd för att den ökande kriminaliteten i Skåne, både i storstäderna och på landsbygden, ska kunna stävjas.

Lokalt brottsförebyggande arbete

Matilda Ernkrans m.fl. (S) påtalar i motion 2017/18:2625 vikten av att införa områdespoliser för att polisen ska vara mer närvarande i områden där utmaningarna är stora och kan bedriva arbetet närmare medborgarna och i samverkan med lokalsamhället.

I partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 9 betonas kommunernas ansvar och kommunpolisernas roll i det brottsförebyggande arbetet. Motionärerna anför att kommunpoliserna måste få tillräckliga resurser och en tydligare roll.

I motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 18 begär motionärerna att de lokala medborgarlöften som ställs ut av polisen löpande ska utvärderas.

Kommunal polis

I motion 2017/18:2404 av Borian Åberg (M) yrkar motionären på att det ska tillsättas en utredning om att införa av kommunal polis, bl.a. för att stärka polisens lokala förankring i de områden de har ansvar för att skydda, som ett komplement till den statliga polisen. Sofia Damm (KD) föreslår i motion 2017/18:3743 yrkande 4 att Skåne ska gå före och pröva en modell för kommunal polisverksamhet.

Deltidspoliser

I motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 11 begärs en översyn av möjligheten att införa ett system med deltidspolis. Motionärerna anför att det vid vissa tillfällen finns särskilda behov av fler poliser i tjänst. Fullt utbildade deltidspoliser skulle enligt motionärerna kunna fylla en viktig funktion. I partimotion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10

förs en i princip likalydande begäran fram. I samma motion yrkande 11 begär motionärerna att fler poliser över 61 år ska kunna gå i deltidspension som ett sätt att mildra poliskrisen.

I motion 2017/18:3727 av Per Åsling (C) yrkande 5 pekar motionären på att folkmängden i vissa delar av landet varierar under året på grund av en stor besöksnäring. Detta kräver nya och flexibla lösningar för att skapa trygghet. En sådan kan vara en deltidspolis på samma sätt som det finns deltidstrandkåren. Detsamma gäller för fjällräddare och räddningspersonal.

Polisens samarbete med Hemvärnet m.fl.

I motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 8 påtalas vikten av ett bättre samarbete mellan polisen och andra aktörer, exempelvis genom samarbetsavtal med Hemvärnet och andra lokala frivilliga organisationer. I yrkande 12 begärs en översyn av möjligheterna att erbjuda utbildad militärpolis en kompletterande civilpolisär utbildning.

I motion 2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 23 anförs att möjligheten att ha ett särskilt polishemvärn som kan bistå polisen bör ses över, med en modell från Danmark (Politihjemmevaernet) som förebild.

I motion 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 11 föreslås flera åtgärder för att snabbt stärka polisens förmåga i avvaktan på att nya poliser utbildas. Detta bör ske genom att ta hjälp av ordningsvakter, försvarsmakten och pensionerade poliser och att ta in polisstudenter i tillfällig tjänst vid akuta behov.

Polisens närvaro i brottsutsatta områden

I motion 2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 begärs samordning och effektivisering av samhällets insatser för att bryta det utanförskap och den utsatthet som finns i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet. I partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 13 påtalas vikten av aktivt arbete för att boende i utsatta områden ska få ökat förtroende för polis och myndigheter. Motionärerna anför bl.a. att polisen ska ha direktkontakt med boende och lokala initiativ, företag och religiösa samfund. I partimotion 2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 25 anförs att rättssamhällets institutioner måste stärkas, återta kontrollen, öka sin närvaro och agera när människors frihet begränsas av kriminella, som ett led i att motverka parallellsamhällen. I motion 2017/18:3751 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 påtalas vikten av att vända trenden i utsatta områden där polisen har svårt att upprätthålla lag och ordning och återupprätta välfärdslöftet.

I motion 2017/18:3192 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 8 begärs tydliga mål för polisens närvaro i särskilt brottsutsatta områden. I motion 2017/18:168 av Jeff Ahl och Björn Söder (båda SD) yrkande 3 anförs att tydliga mål bör sättas upp för Polismyndigheten för att komma till rätta med våldsproblematiken i de värst drabbade utanförskapsområdena.

I motion 2017/18:47 av Robert Hannah (L) yrkandena 1 och 4 yrkas på fler närvarande poliser i de särskilt utsatta områdena samt att polisen ska ta efter den s.k. Södertäljemodellen i resten av Sverige för att få stopp på gängkriminaliteten. I motion 2017/18:2571 av Ann-Christin Ahlberg och Phia Andersson (båda S) anförs att fler poliser borde finnas i utsatta bostadsområden och riskområden i förebyggande syfte. I motion 2017/18:2127 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkande 1 påtalas behovet av tillräckligt många poliser för att stävja gängkriminaliteten i utsatta områden och klara polisnärvaron där. I yrkande 2 begär motionärerna en handlingsplan för att trygga personalförsörjningen framåt inom polisen och andra yrkeskategorier som verkar i utsatta områden.

Said Abdu (L) begär i motion 2017/18:154 att en speciell funktion hos Polismyndigheten ska inrättas med fokus på brott riktade mot handelsplatser och butiker, särskilt mot bakgrund av deras utsatthet i brottstyngda områden.

Trafikpolisen

I motion 2017/18:3833 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 21 anförs att det bör studeras hur trafikpolisen fungerar i andra europeiska länder för att hitta goda exempel på hur svensk trafikpolis skulle kunna organiseras och arbeta på ett effektivare sätt. Motionärerna anför att Tyskland har ett system med en federal myndighet för godstransporter, Bundesamt für Güterverkehr (BAG), som inkluderar en effektiv trafikpolis med ett tydligt uppdrag. I motion 2017/18:1981 av Sten Bergheden (M) begärs att man ska se över möjligheten att införa en liknande trafikpolis som tyska BAG i Sverige. Även Edward Riedl (M) påtalar i motion 2017/18:1344 fördelarna med att organisera den svenska trafikpolisen med BAG som förebild för att stävja olaglig yrkestrafik. I motion 2017/18:1589 av Per Klarberg m.fl. (SD) yrkande 1 begär motionärerna att införandet av en särskild trafikpolis bör utredas, liknande den tyska trafikpolisen BAG.

Pia Nilsson m.fl. (S) påtalar i motion 2017/18:714 vikten av att polisen har en ändamålsenlig organisation för trafikpolisen och menar att ordning och reda i yrkestrafiken är en prioriterad fråga. Även Krister Örnfjäder (S) framhåller i motion 2017/18:746 vikten av en ändamålsenlig organisation för trafikpolisen för att stävja brott som begås på vägarna. Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) anför i motion 2017/18:1485 att regeringen bör se över möjligheten till en långsiktig strategi för hur rätt kompetens ska kunna upprätthållas hos polisen när det gäller tung trafik.

Thomas Finnborg (M) anför i motion 2017/18:989 att fler trafikpoliser bör ägna sig åt trafikbrott. I motion 2017/18:3766 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 48 anförs att det finns behov av fler trafikpoliser för att främja cykling och att dessa poliser successivt bör öka i antal. Även i motion 2017/18:36 av Aron Modig (KD) yrkande 3 påtalas behovet av fler trafikpoliser för att göra cykling säkrare vid omkörning.

I motion 2017/18:3766 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 9 anförs att polisen ska ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjlighet att beivra överträdelser.

I motion 2017/18:2490 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M) anförs att uppdelningen mellan polismän och bilinspektörer borde åtgärdas för att uppnå en högre effektivitet vid vägkontroller. Ett i princip likalydande yrkande framförs i motion 2017/18:513 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M).

Karin Svensson Smith (MP) anför i motion 2017/18:2746 yrkande 4 att de poliser som är lämpade kunde få fortbildning och tillräcklig kompetens för att få föra sin egen talan vid trafikbrott, en miniåklagarutbildning.

Övriga frågor

I partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 43 föreslår motionärerna att det ska utredas om det kan införas en tvångsäktenskapsenhet som kan hantera transnationella hedersrelaterade frågor, liknande den s.k. forced marriage unit som finns i Storbritannien. Även i motion 2017/18:499 av Robert Hannah (L) framställs ett yrkande om att inrätta en s.k. forced marriage unit, en enhet som hämtar hem bortförda barn som gifts bort eller riskerar tvångsgifte utomlands (yrkande 8).

I motion 2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 27 anförs att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor. Samarbetet mellan berörda myndigheter måste enligt motionärerna fördjupas, och handläggningen måste bli effektivare. Poliser med kunskaper om orsakerna till våldsbrott kan verka förebyggande.

Linda Snecker m.fl. (V) begär i motion 2017/18:1145 yrkande 4 att en fristående myndighet som handlägger brottsanmälningar mot poliser ska inrättas, för att upprätthålla förtroendet för handläggningen.

Bakgrund

Ombildningen av polisen och den nya organisationen m.m.

Statskontorets utvärderingsuppdrag

Den 1 januari 2015 ombildades polisen till en sammanhållen myndighet, Polismyndigheten. Regeringen gav i april 2014 Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen (Ju2014/2492/PO). Utvärderingen skulle omfatta en bedömning av i vilken utsträckning ombildningen har skapat bättre förutsättningar för ett förbättrat verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete. Den första delrapporten av uppdraget redovisades till regeringen den 23 september 2016 och den andra delrapporten den 28 september 2017. Slutredovisningen ska ske senast den 1 oktober 2018.

Av den andra delrapporten (Ombildningen till en sammanhållen polismyndighet, Delrapport 2 – om den nya organisationens genomslag) framgår att Statskontorets slutsatser i korthet är bl.a. följande (s. 99 f.):

De övergripande målen med ombildningen av polisen är att skapa bättre förutsättningar för ett förbättrat verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete. Det är inte rimligt att förvänta sig att målen med reformen ska ha uppnåtts redan. Erfarenheter från stora myndighetsreformer visar att genomförandet ofta är svårare och tar längre tid än planerat. [...]

Som vi konstaterade i vår första delrapport har den nya organisationen skapat bättre förutsättningar för den operativa ledningen på nationell nivå, vilket bland annat har gjort det lättare att tillfälligt flytta resurser och genomföra samordnade polisinsatser över region- och områdesgränser. Det har även skett en viss utveckling för de utmaningar som vi identifierade för Polismyndigheten i delrapport 1. Stödavdelningarna möter numera bättre kärnverksamhetens behov och förutsättningarna för det lokala arbetet och ett stärkt medarbetarskap har delvis förbättrats. Polismyndigheten har också tagit inledande steg till att finna en balans mellan central styrning och lokalt ansvar. Polisen har även vidtagit åtgärder som på sikt kan förbättra utredningsresultaten. Hittills har dock utredningsverksamheten främst påverkats negativt av omorganisationen.

Statskontoret bedömer sammantaget att delar av reformen börjar få genomslag. Samtidigt finns det flera utmaningar för Polismyndigheten om målen för reformen ska kunna nås på sikt. Vi bedömer att det är särskilt viktigt att utveckla styrningen, ytterligare förbättra förutsättningarna för det lokala arbetet och att få full utväxling av de åtgärder som nu genomförs inom utredningsverksamheten.

Statskontoret konstaterar vidare bl.a. följande: Polismyndighetens styrning får inte fullt genomslag i organisationen. Detta riskerar att leda till att flera av målen för reformen inte kommer att nås, bl.a. målen om att öka tydlighet i ledningen, få större enhetlighet, bedriva en effektivare verksamhet och förbättra verksamhetsresultaten. Förutsättningarna för lokalt arbete och för polisen att komma närmare medborgarna har förbättrats. Lokalpolisområdescheferna behöver dock ett bättre ledningsstöd och områdespolisernas roll behöver definieras. Resultaten inom utredningsverksamheten har fortsatt att försämrats och de vidtagna åtgärderna har ännu inte gett effekt. Organisatoriska hinder inom utredningsverksamheten, t.ex. gränsdragningsproblem mellan polisområdes- och lokalpolisområdesnivån, bör undanröjas.

Regeringen anför i regleringsbrevet för budgetåret 2017 avseende Polismyndigheten att myndigheten ska säkerställa att uppföljningen av verksamheten vidareutvecklas, konkretiseras och implementeras i hela myndigheten. Vidare ska Polismyndigheten bl.a. redovisa vilka nationella beslut som har fattats rörande brottsutredningsverksamheten sedan ombildningen av polisen och göra en bedömning av utvecklingen av den faktiska personalresursen i den verksamheten samt lämna en delredovisning av resultatutvecklingen där. Dessa uppdrag redovisades till regeringen i oktober 2017. Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ska även i en gemensam rapport senast den 29 mars 2018 analysera och bedöma resultatet för verksamheten utredning och lagföring.

I den ovan nämnda delredovisningen av resultatutvecklingen (Delredovisning av brottsutredningsverksamheten, januari–augusti 2017) uppger Polismyndigheten bl.a. följande. Polisen har under 2017 kunnat vända

den negativa resultatutvecklingen, och för första gången sedan 2010 redovisar polisen hittills i år fler ärenden till åklagare än föregående år. Några exempel på de åtgärder som har vidtagits:

- Sedan december 2015 har ca 1 400 civila tillsvidareanställda, varav många har placerats i utredningsverksamheten. Nyligen har beslut fattats om att anställa ytterligare 300 civila.
- Teknikstödet i utredningsverksamheten utvecklas med nya it-stöd för anmälan och utredning.
- Ett brett metodutvecklingspaket är igång som bl.a. innehåller utvecklad brotts- och ärendesamordning, utvecklad resultatuppföljning, kompetensutveckling för förundersökningsledare och fördjupad samverkan med Åklagarmyndigheten.

Utöver det uppger Polismyndigheten att den genomfört flera strukturella förändringar som ska effektivisera anmälningsmottagningen och arbetet med initiala förstahandsåtgärder. De viktigaste delarna är ombildningen till sju regionala ledningscentraler och ett utvidgat uppdrag för polisens kontaktcenter (PKC).

Polisens bedömning är att de beslutade åtgärderna har lagt grunden för en fortsatt långsiktig förbättring av utredningsresultatet. Det fortsatta arbetet handlar nu, enligt redovisningen, om att få fullt genomslag inom hela polisen för de beslutade åtgärderna samt att fylla på med fler medarbetare i utredningsverksamheten. Detta uppges bli möjligt både genom de resurstillskott som har aviserats av regeringen och de effektiviseringar som pågår inom Polismyndigheten.

Tidigare utskottsbehandling

Utskottet har vid flera tillfällen under de senaste åren föreslagit tillkännagivanden till regeringen om polisens organisation i olika avseenden. Vid behandlingen av budgetbetänkandet för 2016 (bet. 2015/16:JuU1) föreslog utskottet bl.a. tillkännagivanden om krav på uppföljning av den nya polisorganisationen, om redovisning av åtgärder för en effektivare polis och om fler poliser. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:106).

Vid behandlingen av fjolårets budgetbetänkande anförde utskottet att det mot bakgrund av fjolårets tillkännagivande om en effektivare polis inte fanns anledning att på nytt föreslå att riksdagen skulle göra ett tillkännagivande i den frågan eller i frågan om en renodling av polisens uppgifter (bet. 2016/17:JuU1 s. 68). Utskottet, som utgick från att Polismyndigheten såg till att den utformade lämpliga mål för verksamheten både lokalt och nationellt, fann inte heller anledning till något initiativ i frågan om tydliga och mätbara mål för att underlätta en uppföljning av polisens verksamhet. Motioner med detta innehåll avstyrktes.

Av regeringens skrivelse 2016/17:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen framgår bl.a. följande när det gäller tillkännagivandet om uppföljning av den nya polisorganisationen (s. 27 f.):

Regeringen delar utskottets syn på vikten av att följa upp ombildningen av polisen. Regeringen har därför noga följt Polismyndighetens arbete med att utveckla sin organisation alltsedan den nya myndigheten bildades och på olika sätt begärt och tagit del av information. I regleringsbrevet för 2015 och 2016 ställde regeringen krav på Polismyndigheten att löpande hålla regeringen informerad om det fortsatta arbetet med ombildningen. Den löpande avrapporteringen har bl.a. skett på de månatliga mötena mellan rikspolischefen och statssekreteraren. [...] Regeringen har [...] för avsikt att liksom tidigare på olika sätt noga följa utvecklingen inom Polismyndigheten för att säkerställa att målet med polisreformen nås. Därför begär regeringen i regleringsbrevet för 2017 att Polismyndigheten ska analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig myndighet i lokalsamhället. Polismyndigheten ska också bedöma hur väl myndigheten svarar upp emot behoven av polisiär närvaro i särskilt utsatta områden. Det finns även andra krav på återrapportering i regleringsbrevet som har kopplingar till myndighetens arbete med ombildningen. Återrapporteringen ska ske i myndighetens årsredovisning för 2017.

Regeringen redovisade tillkännagivandet som slutbehandlat. Utskottet delade dock inte denna bedömning, bl.a. mot bakgrund av att Statskontorets slutredovisning ska ske först i oktober 2018 och att uppdragen i regleringsbrevet för 2017 också kommer att redovisas först 2018 (yttr. 2016/17:JuU8y). Regeringen har nu i budgetpropositionen redovisat att punkten åter står som öppen (s. 46).

Regeringen anför bl.a. följande i skrivelse 2016/17:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen när det gäller tillkännagivandet om en effektivare polis (s. 28 f.):

Som ett led i arbetet med att renodla Polismyndighetens uppgifter i syfte att frigöra mer resurser till kärnverksamheten har regeringen föreslagit att Kriminalvården i större utsträckning ska utföra transporter som annars skulle ha utförts av Polismyndigheten. Regeringen anser, i likhet med utskottet, att Polismyndighetens förmåga att både förebygga och utreda brott behöver stärkas. Regeringen har därför i regleringsbrevet för 2017 gett Polismyndigheten i uppdrag att, på ett flertal punkter gällande såväl det brottsförebyggande arbetet som utredningsverksamheten, återkomma med redovisning om vilka åtgärder myndigheten vidtagit i syfte att förbättra verksamheten på dessa områden.

Även detta tillkännagivande ansåg utskottet vara felaktigt redovisat som slutbehandlat, bl.a. eftersom det inte finns någon oberoende statistik om polisens resultat som kan visa på någon ökad effektivitet (yttr. 2016/17:JuU8y). Regeringen har också i budgetpropositionen redovisat att punkten åter står som öppen (s. 46).

Regeringen överlämnade den 11 september 2017 proposition 2016/17:224 Renodling av Polismyndighetens arbetsuppgifter när länsstyrelserna tar över uppgifter på djurområdet till riksdagen.

I årets budgetproposition anför regeringen följande i fråga om tillkännagivandet om fler poliser:

Regeringen tillförde Polismyndigheten nya medel såväl i vårändringsbudgeten för 2016 som i budgeten för 2017 i syfte att myndigheten skulle kunna utbilda och anställa fler poliser samt fler civilanställda. Polismyndigheten skulle därmed komma att ha fler än

20 000 poliser framöver. Riksdagen anser dock att regeringen bör ha en uttalad målsättning om att antalet poliser ska vara minst 20 000 och att riksdagen därför inte anser tillkännagivandet slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Regeringen uttryckte redan i budgetpropositionen för 2016 uppfattningen att det är verksamhetens behov som ska styra sammansättningen av de anställdas kompetenser. Därför ska Polismyndigheten själv förfoga över vilken kompetens som ska rekryteras. Det är en uppfattning som regeringen fortsatt vidhåller. Regeringen kommer därför inte att tillmötesgå riksdagens krav på en uttalad målsättning om en miniminivå på 20 000 poliser. Istället tillför regeringen Polismyndigheten ytterligare medel i budgeten för 2018. Dessutom tillförde regeringen Polismyndigheten extra medel på vårandringsbudgeten innevarande år. Syftet med de föreslagna tillskotten för kommande år är dels att ge Polismyndigheten förutsättningar att utbilda och anställa betydligt fler poliser än de 1 500 som myndigheten redan planerar för, dels att ytterligare utöka antalet civilanställda. Regeringens ambition är att antalet anställda i Polismyndigheten successivt ska öka. De ska främst arbeta i kärnverksamheten och en stor del av dessa kommer att utgöras av nya poliser, varför antalet poliser kommer att överstiga 20 000. Polismyndigheten har gett uttryck för att det behövs både fler poliser och fler civilanställda. Det är hos Polismyndigheten som den bästa kunskapen finns om vilken sammansättning av kompetenser som krävs, nu och i framtiden, för att myndigheten ska klara sina uppgifter. Regeringen anser därmed denna punkt slutbehandlad.

Polisens inre organisation

I regeringens skrivelse om den svenska strategin mot terrorism (skr. 2014/15:146) anfördes följande om den nationella insatsstyrkans förmåga (bet. 2015/16:JuU7 s 34 f.):

Det är enligt regeringen Polismyndigheten som först kommer att ingripa och bemöta ett terroristattentat i enlighet med sitt grunduppdrag. Den grundläggande taktiska förmågan hos polismän i yttre tjänst är avgörande för möjligheterna att initialt hantera ett terroristattentat. De olika delarna i polisens grund- och insatsorganisation måste också kunna samverka effektivt. Myndigheten utvecklar nu ett nationellt förstärkningssystem bestående av insatsresurser i landets samliga polisregioner. Att Polismyndigheten numera är en sammanhållen myndighet möjliggör ett sådant arbetssätt på ett helt annat sätt än tidigare. Avsikten är att insatsresurserna ska förstärka såväl de övriga delarna av myndigheten som varandra vid allvarliga händelser. Resurserna bör vara likvärdiga och enhetligt utformade, flexibla och rörliga över landet samt befinna sig nära allmänheten. Det arbete som pågår med att utveckla ett nationellt insatskoncept är enligt regeringen värdefullt och bör fortsätta.

Förutom resurser från polisregionerna ingår den nationella insatsstyrkan i förstärkningssystemet. Nationella insatsstyrkan i Polismyndigheten är Sveriges yttersta polisiära resurs som ska hantera situationer som är så allvarliga, ovanliga eller riskabla att de inte går att hantera inom den vanliga polisverksamheten. Huvuduppgiften är att ingripa vid terroristattentat eller om ett sådant befaras. Vid insatser till sjöss samverkar insatsstyrkan vid behov med Kustbevakningen. Om flera terroristattentat skulle inträffa samtidigt, om de skulle ha en gränsöverskridande karaktär eller om ett terroristattentat skulle pågå under längre tid, kan det finnas behov av ytterligare polisiära resursförstärkningar. De nationella insatsstyrkorna inom EU och Norge samarbetar

i det s.k. Atlasnätverket för att öka och likställa förmågan att bekämpa bl.a. terroristattentat i de deltagande staterna. Inom Regeringskansliet pågår arbete för att genomföra rådets beslut 2008/671/RIF om förbättrat samarbete i krissituationer mellan Europeiska unionens medlemsstaters särskilda insatsgrupper (det s.k. Atlasrådsbeslutet) så att det ska bli möjligt för Sveriges nationella insatsstyrka att vid behov begära stöd av insatsstyrkor från andra medlemsstater i händelse av ett terroristattentat i Sverige.

I betänkandet behandlade utskottet ett motionsyrkande liknande det nu aktuella. Utskottet avstyrkte yrkandet med hänvisning bl.a. till det arbete som pågick för att genomföra Atlasrådsbeslutet så att det ska bli möjligt för Sveriges nationella insatsstyrka att vid behov begära stöd av insatsstyrkor från andra medlemsstater i händelse av ett terroristattentat i Sverige. Mot denna bakgrund fanns det enligt utskottets uppfattning inte något behov av ett sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågade.

Atlasrådsbeslutet är numera genomfört (prop. 2016/17:139, bet. 2016/17:JuU27).

När det gäller arbetet mot radikaliserings, våldsbejakande extremism och terrorism anför regeringen i årets budgetproposition att det förebyggande arbetet är särskilt viktigt. För att stärka samhällets insatser på detta område avser regeringen att inrätta ett nationellt centrum för förebyggande av våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 s. 52).

Polisutbildningen och rekrytering

Regeringen tillsatte i mars 2015 en utredning som skulle föreslå hur polisutbildningen kan utformas till en högskoleutbildning. Utredningen har lämnat sitt förslag Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning (SOU 2016:39). Betänkandet remitterades med sista svarsdatum i oktober 2016 och bereds inom Regeringskansliet.

Enligt utredningens förslag ska grundutbildningen till polis omformas till en högskoleutbildning som leder till en yrkesexamen med namnet polisexamen. Omfattningen ska vara 180 högskolepoäng, motsvarande tre års heltidsstudier. Studenterna ska genomföra en verksamhetsförlagd del av utbildningen som ska vara lika lång som den nuvarande aspiranttjänstgöringen och omfatta 37,5 högskolepoäng, vilket motsvarar 25 veckors studier.

Regeringen beslutade den 20 juli 2017 att ge Polismyndigheten i uppdrag att stärka kompetensförsörjningen (Ju2017/06177/PO). Polismyndigheten ska enligt uppdraget bl.a. undersöka förutsättningarna för att etablera polisutbildning vid ytterligare två lärosäten i landet, ett i västra Sverige och ett i södra Sverige. Vidare ska Polismyndigheten ta fram en strategisk och långsiktig plan för att säkerställa att rätt kompetens finns att tillgå i verksamheten. Av planen ska det framgå vilka kompetensförsörjningsbehov som finns på kort och lång sikt. Det ska också framgå hur nya resurser till myndigheten kommer att användas för att bidra till största möjliga nytta och effektivitet i verksamheten och därigenom också till de kriminalpolitiska

målen att brottsligheten ska minska och tryggheten ska öka. Polismyndigheten ska även enligt uppdraget genomföra en kampanj för att väcka intresse för och informera om polisyrket. Syftet med kampanjen ska vara att attrahera och rekrytera ett ökat antal lämpliga kandidater till polisutbildningen och i förlängningen fler poliser till Polismyndigheten. Uppdraget ska delredovisas den 15 november 2017. Resterande del ska redovisas till regeringen senast den 23 maj 2018.

Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S) uppgav bl.a. följande i ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2017/18:43) den 6 oktober 2017:

Det är i dag Polismyndigheten som är uppdragsgivare åt de tre lärosäten som bedriver polisutbildning. Polismyndigheten har således ett stort inflytande över vilka lärosäten som efter beslut av regeringen ska få bedriva grundutbildning till polisman. Regeringen beslutade den 20 juli [om uppdraget ovan]. Den processen pågår, och är prioriterad. Regeringen kommer att återkomma efter hand som fler detaljer blir klara.

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (Rekryteringsmyndigheten) är en myndighet under Försvarsdepartementet, vars verksamhet i första hand hör till försvarsutskottets beredningsområde. Den har dock även det övergripande ansvaret för ansökan till polisutbildningen samt urval, selektering, prövning och nominering. Universitets- och högskolerådet granskar betyg och omdömen för att kontrollera studiebehörighet och räknar ut meritvärde. Polisen gör en säkerhetsprövning av alla sökande som är godkända efter den medicinska och psykologiska prövningen. Rekryteringsmyndigheten gör en sammanvägd bedömning av resultaten och rekommenderar vilka som ska antas till polisutbildningen. Det är slutligen Polismyndigheten som beslutar vem som blir antagen. (Rekryteringsmyndighetens webbplats oktober 2017.)

Tidigare utskottsbehandling

I fjolårets budgetbetänkande (bet. 2016/17:JuU1) behandlades ett flertal motioner om polisutbildningen (s. 71). Utskottet anförde inledningsvis att det vidhöll sin tidigare redovisade inställning att det är Polismyndighetens uppgift att besluta om rekryteringsfrågor. Utskottet var därmed fortfarande av uppfattningen att det inte borde göras något tillkännagivande till regeringen om hur rekryteringen till polisutbildningen ska gå till och avstyrkte ett antal sådana motionsyrkanden.

Utskottet anförde beträffande ett yrkande om utformningen av den nya polisutbildningen att det är viktigt att polisyrkets unika kombination av akademisk teori och praktiskt vardagskunnande inte går förlorad. Utskottet var därför kritiskt till Polisutbildningsutredningens förslag till ny polisutbildning, SOU 2016:39, som man ansåg la för stor vikt vid polisyrkets teoretiska aspekter. Utskottet anförde att polisutbildningen i dag är två och ett halvt år, varav två år är studier och ett halvt år verksamhetsförlagd praktik. Utredningens förslag, konstaterade utskottet, innebär dels att hela utbildningen görs till högskoleutbildning, dels att tiden förlängs till tre år. Så gott som hela förlängningen används till att förstärka de teoretiska inslagen. Resultatet blir en polisutbildning som nästan helt och hållet är inriktad på teori. Så ser dock

inte polisens vardag ut, anförde utskottet. Utskottet menade att det i polisens komplexa yrkesroll behövs både teori och ett väl utvecklat praktiskt kunnande. Utskottet framhöll att en bättre utbildning i praktiska färdigheter också är något som efterfrågas av många poliser. Utskottet uttalade därför att regeringen borde säkerställa att en eventuell ny polisutbildning innehåller mer verksamhetsförlagd praktik än vad Polisutbildningsutredningen föreslår. Mot bakgrund av det anförda föreslog utskottet att riksdagen skulle ställa sig bakom det som utskottet anför om mer praktik i polisutbildningen och tillkännage detta för regeringen. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:90).

Lokalt brottsförebyggande arbete – områdespoliser, medborgarlöften och kommunpolis

Statskontorets utvärdering m.m.

Av Statskontorets andra delrapport framgår bl.a. följande (s. 58 f.). Omorganisationen av polisen är tänkt att främja det lokala brottsförebyggande arbetet. Införande av kommunpolis, medborgarlöften och områdespolis ska förstärka samverkan lokalt och bidra till att polisen kommer närmare medborgarna. De samverkansöverenskommelser mellan polisen och kommunerna som redan tidigare fanns i en majoritet av kommunerna är ett viktigt ramverk för samverkan.

Kommunpolisen ska fungera som en kontaktväg till Polismyndigheten för samverkanspartner och allmänheten. Nästan alla kommuner har i dag tillgång till en kommunpolis. I de lokalpolisområden som har studerats närmare uppger både kommunpoliser och kommunföreträdare att kommunpoliserna har bidragit till att samverkan har blivit mer strukturerad. En majoritet av kommunernas ansvariga för övergripande samverkan med polisen anser att såväl polisens tillgänglighet för att arbeta med problemen i kommunen, polisens kännedom om lokala förhållanden som ansvarsförhållandena inom polisen har förbättrats till följd av omorganisationen. Däremot är det oklart om handläggningstiderna har förbättrats.

Som en del av polisreformen arbetar Polismyndigheten även med s.k. medborgarlöften. Medborgarlöften ska bidra till att polisen kommer närmare medborgarna, vilket är ett av målen för omorganisationen. Löftena ska utgå från den lokala lägesbilden och tas fram i samverkan med kommuner, polisens medarbetare och medborgare genom medborgardialoger. De ska ses som samverkansöverenskommelsernas publika del och vara utformade som specificerade åtgärder som polisen och kommunen lovar medborgarna att genomföra under innevarande år. Vid utgången av 2016 fanns det medborgarlöften i 275 av landets 290 kommuner. Statskontoret konstaterar att Polismyndigheten följer upp hur många medborgarlöften som har tagits fram. Däremot saknar myndigheten verktyg för att t.ex. följa upp arbetsmetoden medborgarlöften, den kommunikativa aspekten av dem och vilken påverkan löftena har på den upplevda tryggheten. På Brå pågår på uppdrag av

Polismyndigheten ett flerårigt arbete med att utvärdera metodiken kring medborgarlöften.

Statskontoret anför vidare att Polissamordningen slog fast att det ska finnas områdespolis i varje lokalpolisområde, men hur många de ska vara är det upp till regionerna att bedöma. Deras uppdrag är att långsiktigt arbeta brottsförebyggande, trygghetsskapande och kontaktskapande utifrån en lokal problembild. Områdespolisens uppdrag är inte definierat i arbetsordningen så som kommunpolisens uppdrag är. Enligt Polismyndigheten fanns det i maj i år 447 områdespolis, fördelade på 63 lokalpolisområden.

Statskontorets slutsats är att det brottsförebyggande arbetet riskerar att inte få genomslag även om den övergripande samverkan har förbättrats. Bland annat beror detta enligt Statskontoret på att införandet av områdespolis, som ska förstärka det brottsförebyggande arbetet, inte har varit strukturerat och att det brottsförebyggande arbetet har låg status inom polisen. En del av medborgarlöftena är vaga, och polisens uppföljning av dem är svag. Sammantalet riskerar detta innebära att polisen inte kommer att nå målet om en förbättrad kontakt med medborgarna.

Den 16 februari 2017 fick Brå i uppdrag att årligen beskriva det brottsförebyggande arbetet i en årsrapport (Ju 0062/17). Årsrapporten ska följa upp och ge en samlad rapportering av hur det brottsförebyggande arbetet sett ut under året samt vidare beskriva vilka utvecklingsbehov som finns. Rapporten, Årsrapport för det brottsförebyggande arbetet 2016, finns publicerad på Brås webbplats.

I regleringsbrevet för budgetåret 2017 avseende Polismyndigheten anges att myndigheten ska bedriva ett kunskapsbaserat och långsiktigt brottsförebyggande arbete samt att myndigheten ska redovisa en definition av sin brottsförebyggande verksamhet och med denna som grund lämna en redovisning och bedömning av genomförda brottsförebyggande aktiviteter och av samverkan med andra aktörer.

Tidigare utskottsbehandling

I fjolårets budgetbetänkande uttalade utskottet att det såg positivt på att användningen av medborgarlöften ökade (bet. 2016/17:JuU1 s. 70). Utskottet noterade att Brå hade påbörjat ett arbete med att utvärdera metodiken kring medborgarlöftena. Mot den bakgrunden avstyrktes motionsyrkanden om att löftena skulle utvärderas löpande.

Utskottet anförde med anledning av yrkanden om områdespolis och kommunpolis att det är viktigt för människors känsla av trygghet att polisen känns närvarande i alla delar av landet. Det var därför, ansåg utskottet, positivt att polisen hade fattat beslut om att man skulle arbeta med områdespolis och kommunpolis som skulle vara starkt lokalt anknutna. Utskottet konstaterade dock att förflyttningarna av operativa resurser till lokalpolisområdena dittills hade skett i begränsad omfattning. Det var enligt utskottet av största betydelse att Polismyndigheten skyndsamt skapade full bemanning av områdespolis, i ett första steg inom de utsatta och särskilt utsatta områdena. Utskottet föreslog

därför att riksdagen skulle ställa sig bakom det som utskottet hade anfört om att skapa full bemanning av områdespoliser. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:90).

Regeringen anförde bl.a. följande i skrivelse 2016/17:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (s. 51):

Polismyndigheten har i sin nya organisation valt att införa både kommunpoliser och områdespoliser. Det finns nu kommunpoliser i samtliga kommuner vilka ska trygga en långsiktig samverkan i det brottsförebyggande arbetet. Arbetet med att utveckla kommunpolisens roll och kontakter kommer att fortsätta i syfte att säkra kontinuitet i samverkan med kommunen och andra lokala aktörer. Dessutom pågår tillsättning av områdespoliser som ska arbeta lokalt och kontaktskapande gentemot medborgarna. Målsättningen är att de ska vara kända i lokalsamhället och själva ha goda kunskaper om sitt område. Det ligger emellertid inom Polismyndighetens ansvar att organisera de funktioner som finns inom myndigheten på det sätt som myndigheten anser lämpligt. Att Polismyndighetens samverkan med lokalsamhället stärks är dock en viktig del i arbetet med ombildningen av polisen. Regeringen har därför, allt sedan starten av den nya Polismyndigheten 2015, på olika sätt följt upp myndighetens arbete med att få den nya organisationen på plats.

Regeringen redovisade tillkännagivandet som slutbehandlat. Utskottet ansåg dock att de åtgärder som vidtagits inte var tillräckliga och delade därför inte regeringens bedömning (yttr. 2016/17:JuU8y). Regeringen anför i budgetpropositionen att punkten åter står som öppen och att man kommer att avvakta vidare redovisning från Polismyndigheten i årsredovisningen för 2017 och Statskontorets slutrapport hösten 2018 för att därefter ta ställning till eventuella åtgärder (s. 48).

Kommunal polis

Med anledning av motionsyrkanden om att införa en kommunal polis som komplement till den statliga polisen anförde utskottet i fjolårets budgetbetänkande att man inte var berett att ställa sig bakom motionärernas förslag. Motionsyrkandena avstyrktes (bet. 2016/17:JuU1 s. 72). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:90).

Deltidspoliser

Inom räddningstjänsten bygger verksamheten till stora delar på deltidsanställda. En deltidsanställd brandman är t.ex. en person som enligt avtal är anställd till en mindre del för att vid alarmering träda in i en professionell roll som brandman. Av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps webbplats framgår följande: Att vara deltidbrandman är att göra en samhällsinsats vid sidan av det ordinarie arbetet, vilket innebär att du normalt har beredskap ungefär var fjärde vecka. Det är under den veckan det kan bli aktuellt med utryckningar när som helst på dygnet – och därmed frånvaro från det ”vanliga” arbetet eller från familjen. Dessutom behövs ledighet vid några tillfällen varje år för att genomföra övningar, normalt ca 50

timmar per år. De flesta övningar genomförs under beredningsveckorna, det vill säga ungefär en gång i månaden.

I en interpellationsdebatt om deltidspoliser den 16 december 2016 anförde den dåvarande inrikesministern Anders Ygeman bl.a. följande:

Kommunal räddningstjänst, organiserad med deltidsanställda brandmän, är av stor betydelse för att säkerställa att det finns räddningsresurser som snabbt ska kunna bistå vid olyckor i hela landet. Det finns dock flera utmaningar inom det systemet, och frågan är föremål för en översyn. Jag är inte främmande för att vidta åtgärder som gynnar en bra polisverksamhet. Statskontorets pågående utvärdering av utbildningen ger oss värdefull information om dess förlopp och vad som kan behöva ändras. Det är viktigt att utbildningen och analysarbetet ges tid innan det beslutas om några nya stora förändringar. Under tiden ska fokus ligga på att fortsätta verka för en stark och ändamålsenlig polisverksamhet inom ramen för pågående reform.

Tidigare utskottsbehandling

Med anledning av motionsyrkanden om deltidspoliser konstaterade utskottet i fjolårets budgetbetänkande att polisen i dag har möjlighet att förordna ordningsvakter att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen. Utskottet var inte berett att ställa sig bakom motionärernas förslag om att, som ett komplement till den reguljära verksamheten, införa ett system med deltidsanställda poliser liknande det som i dag finns inom räddningstjänsten med deltidsanställda brandmän (bet. 2016/17:JuU1 s. 71). Utskottet såg inte heller skäl för ett sådant tillkännagivande som efterfrågades i en motion om möjligheterna för pensionerade poliser på landsbygden att träda i tjänst.

Polisens samarbete med Hemvärnet m.fl.

Försvarsmakten har länge gett stöd till samhället i övrigt, bl.a. i olika krissituationer. Generella bestämmelser om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet finns i förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet. Inom ramen för förordningen får Försvarsmakten lämna stöd till bl.a. Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. I Sverige har det länge betraktats som en allmän grundsats för militär medverkan vid polisiär verksamhet att väpnade trupper inte får sättas in mot den egna befolkningen eller andra civila. Denna grundsats framgår av 7 § i förordningen. Enligt den bestämmelsen får Försvarsmaktens personal inte användas i situationer där det finns risk för att den kan komma att bruka tvång eller våld mot enskilda när stöd lämnas. Ett undantag finns i lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terroristbekämpning, enligt vilken sådant stöd med regeringens medgivande kan få lämnas för att ingripa mot eller förhindra brott enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

När polisen begär Försvarsmaktens hjälp vid eftersökningar av försvunna personer är Hemvärnet försvarets viktigaste resurs. Polisen samarbetar med Hemvärnet även i andra sammanhang. Av Försvarsmaktens webbplats framgår bl.a. följande om det svenska Hemvärnet:

Hemvärnsförbanden är moderna krigsförband med huvuduppgift att skydda, bevaka, ytövervaka samt stödja samhället vid kris. På detta sätt bildar hemvärnsförbanden en nationell och territoriell basplatta för försvaret och skyddet av Sverige.

Om Sverige drabbas av naturkatastrofer, omfattande olyckor eller andra hot mot samhället är Hemvärdet beredda att stödja polis, räddningstjänst och andra myndigheter. Vid skogsbränder, översvämningar, pandemier eller eftersök av försvunna personer finns hemvärnsförbanden som en extra resurs. Varje år genomför Hemvärdet ett stort antal sådana insatser till stöd för samhället.

Totalt omfattar hemvärnsförbanden cirka 22 000 män och kvinnor över hela landet. Alla som tjänstgör i Hemvärdet är frivilliga. Istället för anställning tecknas ett avtal med Försvarsmakten om att tjänstgöra ett visst antal dygn per år för utbildning och träning. De allra flesta har genomfört värnplikt eller grundläggande militär utbildning (GMU) men en stor andel är specialister (till exempel sjukvårdare, mc-ordonnanser och hundförare) utan tidigare militär erfarenhet. Dessa utbildas i sina befattningar av frivilliga försvarsorganisationer (till exempel Försvarsutbildarna, Bilkåren, Svenska Lottakåren, Frivilliga motorcykelkåren) och placeras därefter i hemvärnsförbanden. Alla som söker en befattning i Hemvärdet genomgår en noggrann säkerhetskontroll.

I Danmark finns ett system med ett polishemvärn, det s.k. Politihjemmeværnet, som bistår polisen med bl.a. trafikdirigering, avspärningar och eftersökningar av försvunna personer. Det finns ca 40 polishemvärnsförband med frivilliga personer i Danmark.

Av 6 § fjärde stycket polislagen (1984:387) och 6 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att myndigheter är skyldiga att ge polisen stöd i dess arbete. Polisen samarbetar även enligt särskilda överenskommelser med volontärer och ideella organisationer i olika situationer, t.ex. genom grannsamverkan och vid eftersök av försvunna personer.

Den svenska militärpolisens uppgifter och särskilda befogenheter regleras i förordningen (1980:123) med reglemente för militärpolisen. Av förordningen följer att militärpolisen ska upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten inom Försvarsmakten samt vid sådana övningar som Försvarsmakten genomför tillsammans med andra myndigheter. Militärpolisens arbetsuppgifter handlar huvudsakligen om brottsutredningar, personskydd, kriminalunderrättelsetjänst, hantering av frihetsberövade personer och trafikjänst. En skillnad mellan den civila polisen och militärpolisen är att Försvarsmakten inte har sina egna förundersökningsledare utan alla utredningar leds av en åklagare. Av förordningen framgår även att militärpolisen ska samarbeta med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen i den utsträckning som det behövs. Militärpolisen omfattar militär personal som har utbildats för polistjänst vid Försvarsmakten och anställda vid Polismyndigheten som enligt särskilda föreskrifter ställs till Försvarsmaktens förfogande. Militärpolisgrundutbildningen sker i samverkan med Polisutbildningen i Växjö. Den är ca tre månader lång och ger ca 12 akademiska högskolepoäng.

Tidigare utskottsbehandling

Utskottet behandlade ett par motionsyrkanden som rörde samarbetet mellan polis och Hemvärnet i fjolårets budgetbetänkande (bet. 2016/17:JuU1). Utskottet konstaterade (s. 73) bl.a. att det redan i dag finns ett samarbete mellan polisen och Hemvärnet i olika situationer, t.ex. vid eftersök av försvunna personer. Mot denna bakgrund avstyrkte utskottet motionerna.

Lokalt förankrad polis

Statskontoret pekar i sin andra delrapport på att omorganisationen är tänkt att bidra till att stärka den operativa förmågan i lokalpolisområdena och kontakten med medborgarna (s. 53). I den nya organisationen ska lokalpolisområdena utgöra basen för polisens verksamhet. Lokalpolisområdena ska bl.a. ansvara för att ingripandeverksamheten kan upprätthållas dygnet runt. De ska också i större utsträckning samverka med andra lokalpolisområden om det finns behov av resursförstärkningar. Vidare ska fler och grövre typer av brott utredas lokalt. Statskontoret konstaterar (s. 64) i sin utvärdering bl.a. att det är en utmaning för lokalpolisområdena att klara det utökade uppdraget. Till exempel har lokalpolischeferna inte alltid tillräckligt ledningsstöd för att kunna möta det utökade uppdraget. Den faktiska operativa resursen är densamma som innan uppdraget utökades. Många anställda är vidare tveksamma till lokalpolisområdets förmåga att utföra sina uppdrag.

Tidigare utskottsarbete

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare behandlat motionsyrkanden om betydelsen av en närvarande och lokalt förankrad polis, senast i förra årets budgetbetänkande (bet. 2016/17:JuU1 s. 68 f.). Utskottet anförde att en av de viktigaste utgångspunkterna för omorganisationen av polisen var att stärka den lokala närvaron och tillgängligheten. Utskottet anförde vidare följande:

Utgångspunkten för den nya polismyndighetens organisation är att polisens kärnverksamhet ska utföras närmare medborgarna. För att öka tryggheten är det viktigt att allmänheten upplever att polisen är närvarande och synlig. Det gäller såväl i storstäder som i mindre orter och på landsbygden. En tillgänglig polis är viktig för att förebygga brott, men framför allt när brott begåtts och måste klaras upp. Utskottet anser att frågan är så viktig att det på nytt [liksom i budgetbetänkandet för 2015] bör göras ett tillkännagivande i saken till regeringen. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att det måste säkerställas att målet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet uppnås och tillkännager detta för regeringen.

Utskottet avstyrkte motioner som betonade vikten av polisens närvaro på landsbygden samt om att det i varje kommun ska finnas minst en polisstation, att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden bör utökas kraftigt, att Polismyndigheten bör ställa krav på insatstider vid rapporterade brott och att regeringen kontinuerligt bör följa upp polisens lokala närvaro. Utskottet var inte heller berett att ställa sig bakom att varje kommun ska ha rätt till en lagstadgad minimibemanning.

Av regeringens skrivelse 2016/17:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen framgår följande när det gäller tillkännagivandet om fler lokala poliser (s. 50):

Regeringen delar utskottets uppfattning att det är viktigt att på olika sätt säkerställa polisreformens intentioner rörande lokalt polisarbete. [...] I regleringsbrevet för 2016 fick Polismyndigheten [...] i uppdrag att i årsredovisningen för 2016 lägga särskild vikt vid redovisningen av genomförandet avseende en lokalt förankrad polisverksamhet. Den 1 april 2014 fick Statskontoret i uppdrag att utvärdera utbildningen av polisen. Statskontoret lämnade i oktober 2016 sin första rapport av tre avseende ombildningen. Av rapporten framgår att flera viktiga delar av omorganisationen är genomförda. Statskontoret lyfter bl.a. fram att den operativa flexibiliteten har ökat avsevärt, att Polismyndigheten har skapat en grund för att styra och leda polisen som en sammanhållen myndighet och att steg har tagits för att komma närmare medborgarna. Samtidigt påpekar de att lokalpolisområdenas behov bör prioriteras ytterligare. [...] Regeringen har, i syfte att ge Polismyndigheten möjlighet att anställa mer personal, tillfört myndigheten medel såväl i vårandringsbudgeten 2016 som i budgeten för 2017. Bl.a. finns det behov av fler poliser för att ytterligare stärka förmågan att lokalt förebygga och bekämpa brott. För att säkerställa polisreformens intentioner avser regeringen att fortsätta följa utvecklingen inom Polismyndigheten. Regeringen begär därför i regleringsbrevet för 2017 att Polismyndigheten ska analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig myndighet i lokalsamhället.

I likhet med tillkännagivandet om områdes- och kommunpoliser delade utskottet inte regeringens bedömning att tillkännagivandet om en lokalt förankrad polis var slutbehandlat (ytr. 2016/17:JuU8y). Regeringen anför i budgetpropositionen dels att punkten åter står som öppen, dels att man kommer att avvakta vidare redovisning från Polismyndigheten i årsredovisningen från 2017 samt Statskontorets slutrapport hösten 2018 för att därefter ta ställning till eventuella vidare åtgärder (s. 47).

Särskilt brottsutsatta områden

I juni 2017 presenterades polisens lägesbild över utvecklingen i utsatta områden, Utsatta områden – Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen. Totalt omfattades 61 områden, varav 23 bedömdes vara särskilt utsatta. Antalet utsatta områden var fler 2017 än i det föregående årets rapport. Syftet med rapporten är bl.a. att få en samlad nationell lägesbild över vilka områden som är utsatta för att polisens resurser därefter ska kunna läggas där de behövs som mest. Ett annat syfte med rapporten är att synliggöra situationen och problemen för andra berörda myndigheter och samhällsaktörer så att dessa ska kunna agera gemensamt mot problematiken. På polisens webbplats uppges att rikspolischefen har fattat beslut om åtgärder utifrån rekommendationerna i rapporten. I samtliga 61 områden ska treåriga handlingsplaner upprättas. I dessa ska regionerna bl.a. redogöra för de viktigaste utmaningarna, vilka åtgärder som kommer att vidtas och hur man ska genomföra resursförstärkningen i områdena.

Tidigare utskottsbehandling

Riksdagen gjorde på förslag av utskottet ett tillkännagivande till regeringen om vikten av polisens närvaro i brottsutsatta områden i samband med behandlingen av budgetbetänkandet för 2016 (rskr. 2015/16:106). Även i fjolårets budgetbetänkande behandlade utskottet motioner om polisens närvaro i brottsutsatta områden (2016/17:JuU1 s. 70 f.). Utskottet anförde då att det fortfarande ansåg att en sådan närvaro var viktig. Utskottet anförde vidare att en kartläggning som polisen hade gjort hade visat att det finns områden i Sverige där kriminella nätverk har stor negativ påverkan på lokalsamhället. Områdena finns i såväl storstäder som mindre orter, och de har alla som gemensam nämnare att de är socioekonomiskt utsatta. I dessa områden upplevs misstron mot samhället vara utbredd, och på många platser uttrycks det genom att polisen inte är välkommen i området. Det är enligt utskottet nödvändigt att samhället på ett tydligt och kraftfullt sätt tar sig an problematiken. För att bidra till att återupprätta förtroendet för polisen och andra myndigheter är det viktigt med en kontinuerlig polisiär närvaro och personkännedom. Utskottet ansåg därför att regeringen borde vidta åtgärder för att säkerställa detta och föreslog att riksdagen skulle ställa sig bakom det som utskottet hade anfört om polisens närvaro i brottsutsatta områden. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:90).

Av regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (s. 51 f.) framgår bl.a. följande när det gäller tillkännagivandena om polisens närvaro i brottsutsatta områden:

En viktig del i ombildningen av polisen är att Polismyndighetens samverkan med lokalsamhället ska stärkas. [...] I regleringsbrevet för 2017 begär regeringen att Polismyndigheten ska analysera och bedöma hur långt myndigheten har kommit i målsättningen gällande en mer närvarande och tillgänglig polis i lokalsamhället. Särskild vikt ska läggas vid att bedöma hur väl Polismyndigheten svarar upp emot behoven av polisen närvaro i särskilt utsatta områden. Redovisningen ska ske i årsredovisningen för 2017.

I december 2015 beslutade regeringen ett uppdrag till samtliga myndigheter som omfattas av den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Genom uppdraget ska myndigheterna bland annat utveckla det lokala arbetet mot organiserad brottslighet. Ett särskilt fokus ska läggas på problematiken i utsatta områden. Polismyndigheten har tagit flera initiativ till att förstärka närvaron i de mest brottsutsatta områdena. Ett exempel är insatsen Mareld i polisregion Stockholm där några hundra poliser, utöver områdespoliser, ska förstärka närvaron i fyra särskilt prioriterade områden. Polismyndigheten fortsätter också arbetet med tillsättning av områdespoliser som ska arbeta lokalt och kontaktskapande gentemot medborgarna. Målsättningen är att de ska vara kända i lokalsamhället och själva ha goda kunskaper om sitt område. Det är dock inte bara en ökad polisiär närvaro som krävs i dessa områden. Regeringen presenterade därför i juli 2016 ett långsiktigt reformprogram för att minska segregationen i landet. Syftet är att lyfta socialt utsatta områden. Reformprogrammet innehåller en rad åtgärder som tar sikte på långsiktiga lösningar på segregationen och dess mekanismer, t.ex. fler arbetstillfällen, en bättre skola, en minskad bostadssegregation och ett ökat stöd till civilsamhället. Regeringen vill också skapa bättre förutsättningar

för ett strukturerat brottsförebyggande arbete över hela landet på såväl lokal som regional och nationell nivå. Därför har en satsning på det brottsförebyggande arbetet lanserats. Regeringen kommer dessutom att tillsätta en nationell samordnare för det brottsförebyggande arbetet och har avsatt medel för inrättandet av regionala brottsförebyggande samordnare vid länsstyrelserna.

Inte heller när det gäller dessa tillkännagivanden delade utskottet regeringens bedömning att de var slutbehandlade (yttr. 2016/17:JuU8y). Regeringen har nu också i budgetpropositionen redovisat att punkten åter står som öppen (s. 48).

Trafikpolisen

Av Polismyndighetens regleringsbrev för 2017 framgår att myndighetens trafiksäkerhetsarbete ska bidra till att minska antalet döda och allvarligt skadade i vägtrafikmiljön i enlighet med nollvisionen. Polismyndigheten ska även vidareutveckla sitt arbete med kontroller av cabotagetransporter och flygande inspektioner av nyttofordon samt säkerställa att insatserna på detta område förbättras. De åtgärder som vidtas ska redovisas i årsredovisningen t.o.m. 2020.

Den 2 januari 2015 trädde lagändringar i kraft som syftade till att i ökad omfattning kunna använda civilanställd personal inom bl.a. Polismyndigheten för uppgifter som dittills endast hade fått utföras av polismän. Ändringarna infördes i bl.a. körkortslagen (1998:488) och vägtrafikskattelagen (2006:227). Bilinspektörer fick genom ändringarna befogenhet att besluta om vissa avgifter, meddela förbud mot fortsatt färd i vissa fall, ta hand om ett fordon's registreringsskyltar samt tillträde till fordon för kontroll av alkohol (prop. 2013/14:232, bet. 2014/15:JuU3, rskr. 2014/15:23).

Bundesamt für Güterverkehr (BAG) är den oberoende federala myndighet som ansvarar för (kommersiell) godstransport i Tyskland.

Tidigare utskottsbehandling

I budgetbetänkandet för 2016 behandlade utskottet även ett antal motioner om hur trafikpolisen ska organiseras (bet. 2015/16:JuU1 s. 51). Utskottet anförde att det är viktigt att det finns ett tillräckligt antal trafikpoliser för att övervaka bl.a. yrkestrafiken och att dessa har den kompetens som krävs. Utskottet ansåg dock att det bör vara upp till Polismyndigheten att avgöra hur trafikpolisen ska organiseras och hur dess arbete ska bedrivas, och motionerna avstyrktes. Även i förra årets budgetbetänkande behandlades motioner om trafikpolisen i olika hänseenden. Utskottet ansåg att det kunde vara av intresse att studera hur andra länder har organiserat sin trafikpolis. Utskottet vidhöll dock sin uppfattning att det bör vara upp till Polismyndigheten att avgöra hur trafikpolisen bör organiseras och hur dess arbete ska bedrivas (bet. 2016/17:JuU1 s. 72). Utskottet ansåg även att det var Polismyndighetens uppgift att inom ramen för tilldelat anslag fördela sina medel så att verksamheten fungerar så bra som möjligt, varför en motion gällande resurser för nykterhetskontroller och för att beivra överträdelse avstyrktes.

Forced marriage unit m.m.

Regeringen beslutade den 9 mars 2017 ett kommittédirektiv (dir. 2017:25). En särskild utredare ska enligt direktivet undersöka om det finns behov av åtgärder för att säkerställa ett starkt skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv. Utredaren ska bl.a. följa det pågående utvecklingsarbetet inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten och bedöma om det bör vidtas ytterligare åtgärder för att öka förutsättningarna för lagföring av brotten äktenskapstvång och vilseledande till tvångsäktenskapsresa samt undersöka hur samverkan mellan olika berörda myndigheter fungerar. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 september 2018.

Den 29 juni 2017 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2017:78). Enligt dessa ska utredningen även analysera och ta ställning till möjligheterna att införa mer effektiva verktyg för att förebygga och förhindra att personer med anknytning till Sverige tvingas ingå äktenskap eller könsstympas utomlands. Exempel på detta kan vara omhändertagande, återkallelse och spärr av pass samt utfärdande av reseförbud i skyddande syfte. Det kan även vara åtgärder för att framtvinga eller underlätta ett återförande till Sverige av den utsatta personen. Utredningen ska vidare analysera och ta ställning till hur samverkan mellan rättsväsendets myndigheter, socialtjänsten, skolan och utrikesförvaltningen i ärenden om tvångsäktenskap med internationella inslag kan utvecklas och arbetsmetodiken förbättras. Slutligen ska utredningen analysera och ta ställning till hur arbetsmetodiken kan förbättras och samverkan utvecklas mellan berörda aktörer i ärenden om könsstympning.

Polismyndigheten har genomfört en översyn av sin verksamhet mot hedersrelaterade brott och tagit fram en ny handlingsplan för fortsatta åtgärder (Översyn av polisens verksamhet mot hedersrelaterad brottslighet den 12 december 2016, dnr A.050.566/2016). Översynen innefattade en särskild genomlysning av ärenden om äktenskapstvång, vilseledande till tvångsäktenskapsresa och könsstympning. Enligt handlingsplanen ska Polismyndigheten vidta åtgärder för att utveckla och höja kvaliteten i polisens arbetsmetoder och utredningsarbete. Bland annat ska polisen tillsammans med Åklagarmyndighetens utvecklingscentrum ta fram ett gemensamt metodstöd som vänder sig till utredare och förundersökningsledare samt överväga att införa en ”hedersmarkering” i ärendehanteringssystemet.

Tidigare utskottsbehandling

Utskottet har tidigare uttalat sig med anledning av yrkanden om att införa en enhet motsvarande den brittiska forced marriage unit (bet. 2015/16:JuU20 s. 41). Utskottet anförde i det betänkandet att arbetet mot tvångsäktenskap var mycket viktigt. Utskottet såg därför med tillfredsställelse på det arbete som bedrevs på området, bl.a. ett uppdrag som Polismyndigheten hade fått i regleringsbrevet för 2016 att redovisa hur man arbetar med transnationella ärenden där det finns misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck,

äktenskap mot den egna viljan eller barnäktenskap. Det saknades enligt utskottet, mot bakgrund av det pågående arbetet, anledning att göra något tillkännagivande i frågan till regeringen.

Våld mot kvinnor

Regeringen presenterade hösten 2016 i en skrivelse om feministisk politik en strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (skr. 2016/17:10). I ett yttrande till arbetsmarknadsutskottet anförde justitieutskottet bl.a. att utskottet såg positivt på de åtgärder som regeringen redovisar i skrivelsen och bedömde utifrån sitt perspektiv att åtgärderna stärker arbetet med att förebygga mäns våld mot kvinnor och bidrar till att målen i strategin nås (yttr. 2016/17:JuU6y).

Utskottet behandlade förra året ett motionsyrkande om förebyggande av våld mot kvinnor liknande det nu aktuella motionsyrkandet. Utskottet ansåg att arbetet mot våld mot kvinnor var viktigt och noterade särskilt att regeringen nyligen hade presenterat en strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Något tillkännagivande var därför inte nödvändigt, och motionsyrkandet avstyrktes (bet. 2016/17:JuU1 s. 74).

Brottsanmälningar mot poliser

Om det uppstår en misstanke om att en anställd inom Polismyndigheten har begått ett brott ska det utredas av Polismyndighetens avdelning för särskilda utredningar (SU). Alla ärenden som kommer in till SU ska lämnas över till åklagare som beslutar om förundersökning ska inledas eller inte. Detta regleras i förordningen (2014:1106) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen och vissa andra befattningshavare.

Utskottet har tidigare behandlat yrkanden om att inrätta en fristående myndighet för hanteringen av brottsmisstankar mot poliser och åklagare, bl.a. i samband med genomförandet av en ny organisation för polisen (bet. 2013/14:JuU23 s. 23 f.). Utskottet anförde bl.a. följande:

Frågan hur samhället säkerställer att polisen inte överträder sina befogenheter är av grundläggande betydelse för medborgarnas förtroende för rättsväsendet.

Flera statliga utredningar har under åren haft i uppdrag att överväga om verksamheten med de särskilda utredningarna bör brytas ut ur polisorganisationen. Saken har nyligen analyserats grundligt av den parlamentariskt sammansatta Polisorganisationskommittén, vars förslag ligger till grund för den organisatoriska reform som nu genomförs (se SOU 2012:13 s. 276 f.). Som framgår ovan föreslog Polisorganisationskommittén att verksamheten med särskilda utredningar ska ingå i den nya Polismyndigheten som en egen avdelning på nationell nivå. Utskottet kan konstatera att kommitténs förslag var enhälligt.

Av bl.a. direktiven till genomförandekommittén framgår att regeringen delar Polisorganisationskommitténs bedömning att Polismyndigheten ska ha en särskild avdelning som handlägger ärenden om brott av framför allt polisanställda, åklagare och domare. Regeringen har också föreslagit att

bl.a. en sådan avdelning ska pekas ut i en ny bestämmelse, 2 b §, i polislagen (1984:387).

Utskottet instämmer i regeringens bedömning i detta avseende. I likhet med både Polisorganisationskommittén och regeringen vill utskottet understryka att kvaliteten i de särskilda utredningarna är helt avgörande för att allmänheten ska ha förtroende för verksamheten. Hög kvalitet förutsätter tillgång till bred kompetens och erfarenhet av brottsutredningar. Liksom regeringen anser utskottet att detta bäst garanteras genom att verksamheten finns kvar inom polisen. Det ska dock understrykas att avdelningen för särskilda utredningar självfallet ska vara så obunden som möjligt gentemot den övriga operativa polisverksamheten vid Polismyndigheten. Utskottet noterar i det sammanhanget med tillfredsställelse att det kommer att inrättas ett insynsråd som bl.a. särskilt ska följa verksamheten med särskilda utredningar. Det är också värt att notera att regeringen, i tilläggsdirektiv till Polisorganisationskommittén, har gett uttryck för uppfattningen att tillsynen över polisen ska utövas av en myndighet som är fristående från polisen (dir. 2014:17).

Mot denna bakgrund var utskottet sammanfattningsvis inte berett att ställa sig bakom motionsförslagen om en fristående myndighet för hanteringen av brottsmisstankar mot poliser och åklagare. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena.

Utskottets ställningstagande

En effektivare polis m.m.

Som framgått ovan gjorde riksdagen i samband med budgetbetänkandet för 2016 ett tillkännagivande till regeringen om åtgärder för att åstadkomma en effektivare polis. Regeringen har i propositionen angett att punkten om det tillkännagivandet nu åter är öppen och bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet anser i likhet med regeringen att resultatet i den brottsutredande verksamheten inte lever upp till förväntningarna, och att det är oroande att kvaliteten och produktiviteten i utredningsarbetet har försämrats. En större effektivitet i polisorganisationen är enligt utskottet av största angelägenhet. Polismyndigheten har, som regeringen framhåller, här ett särskilt ansvar för att öka effektiviteten i utredningsarbetet.

För att öka effektiviteten och uppnå en större likvärdighet över landet när det gäller arbetssätt, brottsutredningars kvalitet och utredningsresultat måste uppföljningen av polisens resultat förbättras. För detta krävs enligt utskottet att Polismyndigheten har tydliga och mätbara mål för verksamheten. Dessa mål måste också följas upp såväl internt inom myndigheten som av en extern aktör. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet och tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2017/18:3569 (M) yrkande 3 och 2017/18:3739 (M) yrkande 3.

Polismyndigheten har aviserat ett flertal åtgärder för att vända utvecklingen. Därutöver har regeringen gett Polismyndigheten ett flertal uppdrag för att stärka verksamheten samt tilldelat myndigheten ytterligare medel. Dessutom är riksdagens tidigare tillkännagivande om en effektivare

polis åter öppet. Utskottet noterar vidare det lagstiftningsarbete som pågår för att renodla polisens arbetsuppgifter. Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen bör avslå motionerna 2017/18:1228 (M), 2017/18:3569 (M) yrkandena 1, 2 och 5, 2017/18:3576 (L) yrkande 4, 2017/18:3739 (M) yrkande 1 och 2017/18:3899 (KD) yrkande 7.

Utskottet är inte heller berett att ta något initiativ till en parlamentarisk utredning om hur polisens uppgifter ska renodlas och byråkratin minimeras eller till att riva upp delar av polisorganisationsreformen. Även motionerna 2017/18:95 (SD) yrkande 2 och 2017/18:3576 (L) yrkande 8 avstyrks därför.

När det gäller bättre it-system m.m. delar utskottet motionärernas uppfattning att ett väl fungerande it-system och annan teknisk utrustning är en viktig del för att öka effektiviteten hos polisen. Som framgått arbetar Polismyndigheten med dessa frågor, och man har bl.a. utvecklat teknikstödet i utredningsverksamheten. Mot denna bakgrund saknas det anledning för riksdagen att ta något sådant initiativ som motionärerna efterfrågar. Motion 2017/18:3685 (C) yrkande 6 avstyrks.

Utskottet, som i och för sig finner att forskning om olika polisiära taktiker och tillvägagångssätt är viktig, är inte heller berett att föreslå något tillkännagivande om att inrätta ett nytt organ för forskning inom polisen, ett Polisens forskningsinstitut. Av den anledningen avstyrks motion 2017/18:3899 (KD) yrkande 3.

Antal poliser m.m.

Riksdagen gjorde, som redovisats ovan, i budgetbetänkandet för 2016 ett tillkännagivande till regeringen om fler poliser. Regeringen förklarar i årets budgetproposition att den anser att punkten om det tillkännagivandet är slutbehandlad. Enligt regeringen är det Polismyndigheten själv som ska förfoga över vilken kompetens som rekryteras. De medel som nu tillförs myndigheten för att bl.a. utbilda och anställa både fler civilanställda och fler poliser, innebär att antalet poliser kommer att överstiga 20 000. Regeringen kommer däremot inte att tillmötesgå riksdagens krav på en uttalad målsättning om en miniminivå om 20 000 poliser.

För att Polismyndigheten ska klara sina uppgifter är det utskottets uppfattning att antalet anställda måste öka väsentligt. Utskottet instämmer emellertid i det regeringen anför om att det är Polismyndigheten själv som bör förfoga över vilken kompetens som ska rekryteras inom ramen för tilldelat anslag. Utskottet noterar även det uppdrag om åtgärder på kompetensförsörjningsområdet som Polismyndigheten fick i juli i år. Mot denna bakgrund, och i avvaktan på utfallet av den rekrytering som kan förväntas med anledning av de medel som nu tillförs myndigheten, är utskottet inte berett att på nytt föreslå ett tillkännagivande i frågan om fler poliser. Motionerna 2017/18:3569 (M) yrkande 7, 2017/18:3739 (M) yrkande 5, 2017/18:3751 (KD) yrkande 4, 2017/18:3576 (L) yrkande 1 och 2017/18:3187 (M) yrkande 1 avstyrks.

En viktig del i en framgångsrik rekrytering till polisyrket, liksom i att kunna behålla de poliser som redan finns, är goda arbetsvillkor. Frågor om lönesättning m.m. är emellertid enligt utskottet upp till arbetsmarknadens parter att besluta om. Utskottet konstaterar därvid att det genom de kraftiga tillskott till Polismyndigheten som nu föreslås skapas utrymme för särskilda lönesatsningar inom polisen. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2017/18:3899 (KD) yrkande 1 om en särskild satsning för att höja lönerna och förbättra arbetsvillkoren för vissa poliser i kärnverksamheten.

Att det är Polismyndigheten själv som ska förfoga över vilken kompetens som rekryteras innebär att det även är myndigheten som bör avgöra hur stort antalet civilanställda bör vara inom polisen. Det finns därför inte anledning för utskottet att föreslå något sådant tillkännagivande om antalet civilanställda inom polisen som efterfrågas i motionerna 2017/18:3739 (M) yrkande 9 och 2017/18:3685 (C) yrkande 5. Motionerna avstyrks.

Polisens inre organisation

Utskottet anser att även frågor om polisens inre organisation, som storleken på insatsstyrkan och användningen av polishundar, är frågor som Polismyndigheten är bäst lämpad att avgöra. Detsamma gäller frågan om gränspolisens funktion. Utskottet avstyrker därför motionerna 2017/18:3685 (C) yrkande 6, 2017/18:1965 (M) och 2017/18:1310 (KD) yrkande 3.

När det gäller arbetet mot våldsbejakande extremism delar utskottet motionärernas uppfattning i motion 2017/18:3583 (L) yrkande 2 att en väl fungerande samordning mellan olika aktörer är av stor betydelse. Utskottet är dock, bl.a. mot bakgrund av att det vid årsskiftet kommer att inrättas ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism vid Brå, inte berett att ställa sig bakom motionärernas begäran om att inrätta en ny regional samordningsfunktion inom Polismyndigheten. Motionen avstyrks.

Polisutbildningen och rekrytering

Som framgått ovan var utskottet förra året kritiskt mot Polisutbildningsutredningens förslag till ny polisutbildning (SOU 2016:39) och föreslog ett tillkännagivande om att utbildningen borde innehålla mer praktik än vad utredningen föreslog. Riksdagen följde utskottets förslag. Polisutbildningsutredningens betänkande bereds fortfarande inom Regeringskansliet. Mot denna bakgrund, och eftersom utskottet i övrigt inte vill föregripa beredningen av betänkandet, finner utskottet inte skäl att ställa sig bakom de förslag rörande polisutbildningens utformning som förs fram i motionerna 2017/18:3553 (SD), 2017/18:3403 (M) yrkandena 1 och 2, 2017/18:3685 (C) yrkande 4, 2017/18:1145 (V) yrkande 5 och 2017/18:3576 (L) yrkande 16. Motionerna avstyrks.

Ett flertal yrkanden rör den geografiska placeringen av lärosätet för en ny polisutbildning. Utskottet noterar att Polismyndigheten ska presentera sitt förslag under våren 2018, varefter regeringen kommer att fatta beslut i frågan.

Utskottet är inte berett att föreslå något initiativ i frågan och avstyrker motionerna 2017/18:3187 (M) yrkande 3, 2017/18:1037 (KD, M, C), 2017/18:1107 (S), 2017/18:1441 (M), 2017/18:1442 (M), 2017/18:2267 (M), 2017/18:2193 (S) och 2017/18:2570 (M).

Utskottet finner, bl.a. mot bakgrund av den pågående beredningen av Polisutbildningsutredningens betänkande, inte anledning för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande om en löpande extern tillsyn och utvärdering av polisutbildningarnas kvalitet som efterfrågas i motion 2017/18:3576 (L) yrkande 18. Motionen avstyrks.

När det gäller rekryteringsfrågor delar utskottet motionärernas uppfattning att det är viktigt att öka antalet lämpliga kandidater till polisutbildningen. Som framgått har regeringen gett Polismyndigheten i uppdrag att stärka kompetensförsörjningen och bl.a. ta fram en långsiktig plan för att säkerställa att rätt kompetens finns att tillgå i verksamheten. Enligt utskottet bör redovisningen och beredningen av detta arbete inte föregripas. Utskottet avstyrker därför motionerna 2017/18:1397 (S) yrkande 1, 2017/18:1156 (M) yrkande 3 och 2017/18:3576 (L) yrkande 17.

Urvalet av elever till polisutbildningen hanteras av Rekryteringsmyndigheten (s. 75). Trots ett högt söktryck fylls i dag inte alla platser på polisutbildningen, vilket förstås påtagligt försämrar möjligheterna att öka antalet poliser. Enligt utskottets mening finns det anledning att utreda orsakerna till varför platser står tomma och vilka åtgärder som bör vidtas för att fylla platserna. Ett första steg är att se närmare på Rekryteringsmyndighetens roll i detta. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en myndighetsöversyn av Rekryteringsmyndigheten, i avsikt att förbättra myndighetens verksamhet när det gäller rekryteringen till polisutbildningen, och tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2017/18:3739 (M) yrkande 6.

Slutligen håller utskottet fast vid sin tidigare uppfattning att det är Polismyndigheten som är bäst lämpad att avgöra rekryteringsbasen för högre chefsbefattningar inom Polismyndigheten liksom karriärmöjligheterna för polismän i yttre tjänst. Motionerna 2017/18:3576 (L) yrkande 9 och 2017/18:2187 (M) avstyrks därför.

En lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet

I ett stort antal motioner tas frågor upp om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet. Motionärerna lyfter bl.a. upp frågor om att polisen ska vara tillgänglig och synlig även på mindre orter och i glesbygd, att polisen ska få en större lokal koppling, att den polisiära närvaron i hela landet bör stärkas och att man bör omfördela resurser till vissa delar av landet.

I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2015 gjorde riksdagen, som redovisats ovan, ett tillkännagivande till regeringen om att den skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser. Även i samband med behandlingen

av fjolårets budgetproposition gjorde, som framgått ovan, riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om vikten av att uppnå målet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet. Utskottet anförde då att utgångspunkten för den nya Polismyndighetens organisation var att polisens kärnverksamhet skulle utföras närmare medborgarna. Enligt utskottet var det, inte minst av trygghetsskäl, viktigt att allmänheten upplevde att polisen var närvarande och synlig. Detta gällde enligt utskottet såväl i storstäder som i mindre orter och på landsbygden. Utskottet anförde att frågan var så viktig att det fanns skäl för ett nytt tillkännagivande i saken till regeringen.

Utskottet vidhåller sin uppfattning om den lokala polisens betydelse. Den lokala polisen närvaron brister dock på många håll i landet och många poliser upplever att de egna resurserna inte räcker till. Lokalt arbetande poliser flyttas inte sällan till andra arbetsuppgifter som gränskontroller eller hantering av gängskjutningar och annan grov kriminalitet i andra delar av landet. Enligt utskottet ska man kunna känna trygghet i att polisen är närvarande oavsett var i Sverige man bor. Poliser ska vidare vara lokalt förankrade och de som bor i området ska veta vilka poliserna är. Med kontinuitet och erfarna poliser som stannar länge i samma tjänst kan långsiktiga kontakter mellan polisen och medborgarna skapas. Därmed underlättas det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Medborgarnas förtroende för polisen bygger på att man inte bara hinner med att bekämpa grov kriminalitet utan även s.k. vardagsbrottslighet som skadegörelse, stölder och buskörningar.

Utskottet ansåg, som framkommit ovan, att de åtgärder som regeringen vidtagit inte var tillräckliga för att riksdagens tillkännagivanden om en lokalt förankrad polis skulle kunna anses vara tillgodosedda. Även om riksdagens tidigare tillkännagivanden åter står som öppna anser utskottet att frågan är så angelägen att det finns anledning att åter uppmärksamma regeringen på vikten av en lokalt närvarande polis. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet och tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2017/18:3739 (M) yrkande 2, 2017/18:3685 (C) yrkande 1, 2017/18:3576 (L) yrkande 2 och 2017/18:3377 (SD) yrkande 1 samt delvis motionerna 2017/18:1156 (M) yrkande 1, 2017/18:1269 (M), motion 2017/18:1336 (M), 2017/18:1924 (M), 2017/18:1950 (M), 2017/18:3201 (M), och 2017/18:3727 (C) yrkande 4.

Utskottet finner däremot inte skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionsyrkanden om att varje kommun ska ha rätt till en lagstadgad minimibemanning av poliser, möjligheterna till kontakt med polisen, samhällen som anlitar privata väktarbolag eller om öppettiderna för polisstationerna på landsbygden. Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom motionsyrkanden om en polishelikopterresurs avdelad för norra Sverige, en översyn av möjligheten till tidsatta krav för polisär utryckning, polisens situation i Dalarna eller om att omfördela mer resurser till Polisregion Syd. Övriga motioner som behandlas i detta avsnitt avstyrks därför.

Lokalt brottsförebyggande arbete

Införande av områdespoliser, kommunpoliser och medborgarlöften ska som en del av omorganisationen av polisen förstärka det lokala brottsförebyggande arbetet och bidra till att polisen kommer närmare medborgarna. Att polisen känns närvarande i alla delar av landet är enligt utskottet viktigt för människors känsla av trygghet. Det är därför viktigt att åtgärder vidtas för att åtgärda de brister som redovisats i Statskontorets delrapport när det gäller områdespoliser och kommunpoliser.

Samtidigt konstaterar utskottet att det tillkännagivande som riksdagen förra året gjorde med anledning av liknande motionsyrkanden som de nu aktuella om fler områdespoliser och kommunpoliser åter är öppet. Regeringen har anfört att man kommer att avvakta vidare redovisning från Polismyndigheten i årsredovisningen för 2017 och Statskontorets slutrapport hösten 2018 för att därefter ta ställning till eventuella åtgärder. Mot denna bakgrund finns det enligt utskottet inte anledning för utskottet att nu föreslå ytterligare tillkännagivanden i dessa frågor. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2017/18:2625 (S) och 2017/18:3685 (C) yrkande 9.

Utskottet, som noterar att det vid utgången av förra året fanns medborgarlöften i 275 av landets 290 kommuner, ser positivt på att användningen av medborgarlöften ökar. Dessa kan enligt utskottet bidra till att utveckla kontakterna mellan polisen och medborgarna. Som framgår ovan har Brå påbörjat ett flerårigt arbete med att utvärdera metodiken kring medborgarlöften. Den första rapporten finns nu publicerad på Brås webbplats. Något tillkännagivande till regeringen om att medborgarlöfena ska utvärderas löpande i enlighet med vad som efterfrågas i motion 2017/18:3739 (M) yrkande 18 är enligt utskottet inte nödvändigt. Motionsyrkandet avstyrks.

Kommunal polis

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning och är inte berett att ställa sig bakom vad som anförs i motionerna 2017/18:2404 (M) och 2017/18:3743 (KD) yrkande 4 om att utreda frågan om att införa en kommunal polis. Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Deltidspoliser

Utskottet vidhåller sin uppfattning att frågan om och i vilken omfattning poliser ska ges tillfälle att arbeta deltid är en fråga för Polismyndigheten att besluta om. Utskottet anser således inte att det bör göras något tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att införa ett system med deltidspoliser. Motionerna 2017/18:3739 (M) yrkande 11, 2017/18:3569 (M) yrkandena 10 och 11 samt 2017/18:3727 (C) yrkande 5 avstyrks därför.

Polisens samverkan med Hemvärnet m.fl.

Utskottet anser att det är viktigt att polisen i olika situationer kan samverka med andra myndigheter och på annat sätt få avlastning och hjälp i olika situationer. Polisen har också i dag möjlighet att t.ex. förordna ordningsvakter att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen. Polisen samarbetar också i många sammanhang med olika frivilligorganisationer. Det finns även ett samarbete mellan polisen och Hemvärnet i olika situationer, t.ex., vid eftersökning efter försvunna personer. Mot denna bakgrund finner utskottet, liksom förra året, inte anledning att föreslå några sådana tillkännagivanden om polisens samarbete som motionärerna efterfrågar. Utskottet anser inte heller att det har framkommit något som ger anledning att föreslå att ett särskilt polishemvärn inrättas. Motionerna 2017/18:3222 (M) yrkande 23 och 2017/18:3739 (M) yrkande 8 avstyrks därmed.

Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom motionärernas begäran i motion 2017/18:3739 (M) yrkande 12 om att utbildad militärpolis ska erbjudas en kompletterande civilpolisär utbildning. Motionen avstyrks.

Utskottet ser, bl.a. mot bakgrund av det här anförda, inte heller skäl för ett sådant tillkännagivande som efterfrågas i motion 2017/18:3899 (KD) yrkande 11.

Särskilt brottsutsatta områden

Som redovisats ovan har riksdagen vid två tillfällen de senaste åren gjort tillkännagivanden till regeringen om vikten av polisens närvaro i särskilt brottsutsatta områden. Riksdagen har ansett att flera av de åtgärder som regeringen vidtagit visserligen är viktiga i sig men inte tillräckliga för att punkten med tillkännagivandena ska anses vara slutbehandlad. Regeringen har nu också redovisat punkten som åter öppen.

Utskottet anser att det är angeläget att öka tryggheten och minska brottslighet och segregation i socialt utsatta områden. Problemen i dessa områden måste bemötas från flera håll. Det är av stor betydelse att polisen är närvarande i områden där kriminella nätverk har en stor negativ påverkan på lokalsamhället och där misstron mot samhället är utbredd. Det är också viktigt att polisen samverkar med andra myndigheter för att vända utvecklingen i dessa områden. Vidare bör polisen arbeta med att etablera kontakt med de boende i områdena för att förtroendet för polisen ska öka.

De åtgärder som regeringen hittills har genomfört samt de åtgärder som regeringen har aviserat är enligt utskottet inte tillräckliga. För att bryta den negativa utvecklingen i särskilt brottsutsatta områden bör Polismyndigheten ges i uppdrag att etablera en mer permanent närvaro i dessa områden. Utskottet vill på så vis säkerställa att arbetet med att skapa trygghet och säkerhet sker långsiktigt. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom vad utskottet anför om en mer permanent polisen närvaro i utsatta områden för att säkerställa ett långsiktigt arbetssätt för en långsiktig trygghet och säkerhet och tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motionerna

2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 25, 2017/18:3192 av Tomas Tobé m.fl. (M,C, L, KD) yrkande 8, 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 13, 2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1, 2017/18:3751 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 och tillstyrker delvis motion 2017/18:168 av Jeff Ahl och Björn Söder (båda SD) yrkande 3. Utskottet är inte berett att ställa sig bakom motionerna 2017/18:47 av Robert Hannah (L) yrkandena 1 och 4, 2017/18:154 av Said Abdu (L), 2017/18:2127 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkandena 1 och 2 samt 2017/18:2571 av Ann-Christin Ahlberg och Phia Andersson (båda S). Dessa motioner avstyrks därför.

Trafikpolisen

Utskottet delar motionärernas uppfattning i motionerna 2017/18:3833 (M) yrkande 21, 2017/18:1981 (M), 2017/18:1344 (M) och 2017/18:1589 (SD) yrkande 1 att det kan vara av intresse att studera hur andra länder, t.ex. Tyskland, har organiserat sin trafikpolis. Utskottet vidhåller dock sin uppfattning att det bör vara upp till Polismyndigheten att avgöra hur trafikpolisen bör organiseras och hur dess arbete ska bedrivas. Motionerna avstyrks därför. Av samma skäl bör inte något tillkännagivande göras med anledning av vad som anförs om en ändamålsenlig organisation för trafikpolisen m.m. i motionerna 2017/18:1485 (M), 2017/18:746 (S) eller 2017/18:714 (S).

Några motionsyrkanden, 2017/18:989 (M), 2017/18:36 (KD) yrkande 3 och 2017/18:3766 (KD) yrkande 48, handlar om att det bör finnas fler trafikpoliser som ägnar sig åt trafikbrott. Även dessa bör enligt utskottet avstyrkas mot bakgrund av det som anförts ovan.

Utskottet delar motionärernas uppfattning i motion 2017/18:3766 (KD) yrkande 9 att det är viktigt att polisen har tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och för att beivra överträdelse. Utskottet anser dock att det är Polismyndighetens uppgift att inom ramen för tilldelat anslag fördela sina medel så att verksamheten fungerar så bra som möjligt. Något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkandet bör därför inte göras. Motionsyrkandet bör avslås.

Två motioner, 2017/18:513 (M) och 2017/18:2490 (M), rör uppdelningen i behörighet mellan polismän och bilinspektörer. Enligt utskottet har det inte framkommit något som ger utskottet anledning att föreslå något initiativ i denna fråga. Motionerna avstyrks.

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2017/18:2746 (MP) yrkande 4 att de poliser som är lämpade ska få fortbildning för att få föra sin egen talan vid trafikbrott. Motionen avstyrks.

Övriga frågor

Det är enligt utskottet väsentligt att komma till rätta med problematiken med tvångsäktenskap. I avvaktan på den utredning som nyligen tillsatts (dir.

2017:25 och dir. 2017:78) är utskottet dock inte berett att föreslå något initiativ med anledning av de motioner om att inrätta en tvångsäktenskapsenhet, liknande den s.k. forced marriage unit som finns i Storbritannien. Motionerna 2017/18:3685 (C) yrkande 43 och 2017/18:499 (L) yrkande 8 avstyrks därför.

Utskottet anser att även arbetet mot våld mot kvinnor är av största vikt, liksom att samarbetet mellan myndigheterna på området fungerar. Utskottet ser därför positivt på att det bedrivs ett omfattande arbete på området och noterar i sammanhanget särskilt regeringens tioåriga nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Något tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2017/18:3625 (KD) yrkande 27 är därför enligt utskottet för närvarande inte nödvändigt. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom begäran i motion 2017/18:1145 (V) yrkande 4 om att inrätta en fristående myndighet som handlägger brottsanmälningar mot poliser. Även detta motionsyrkande avstyrks därmed.

Brottskoder och statistik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en särskild brottskod för brott med hedersmotiv och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig även bakom det som utskottet anför om statistik om angrepp mot blåljuspersonal och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om brottskoder och statistik.

Jämför reservation 41 (SD, -), 42 (M) och 43 (V).

Brottsförebyggande rådet

Brottsförebyggande rådet (Brå) ansvarar för den officiella kriminalstatistiken i Sverige. Kriminalstatistiken indelas i statistikområdena anmälda brott, handlagda brott, personer misstänkta för brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Brå producerar även statistik som bygger på enkätundersökningar och annan särskild datainsamling, som Nationella trygghetsundersökningen (NTU) och den s.k. hatbrottsstatistiken.

Statistiken över anmälda brott redovisas för hela landet och per region, vanligtvis där brotten anmäls, samt per kommun där brottet har begåtts. Sedan den 1 januari 2015 är Polismyndigheten indelad i sju polisregioner, i stället för de tidigare 21 länspolismyndigheterna. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angett geografiskt område. Från och med 2015 redovisas brottsstatistiken efter de sju regionerna i stället för efter län.

I Brås publikation *Klassificering av brott* finns anvisningar och regler för hur brott ska kodas av de myndigheter inom rättsväsendet som registrerar brott. Klassificeringen utgår från gällande lagstiftning och görs utifrån den information som finns om brottet vid anmälningstillfället. Klassificeringen kan även grunda sig på uppgifter om t.ex. offer, brottsplats och gärningspersonens tillvägagångssätt. Brå gör årligen eller vid behov, i samråd med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket och Säkerhetspolisen, översyner av brottskoderna. Nya brottskoder kan införas som en följd av lagändringar. De kan också införas efter att statistik-användare har uttryckt angelägna behov av nya eller förändrade brottskoder.

Motionerna

Hedersrelaterat våld och förtryck

Amineh Kakabaveh (V) anför i motion 2017/18:3186 yrkande 5 att regeringen bör tillsätta en utredning för att skapa en brottskod för det som i dagligt tal benämns hedersvåld och hedersmord. Även i partimotion 2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 6 anføres att det bör finnas särskilda brottskoder för brott med hedersmotiv. Robert Hannah (L) anger i motion 2017/18:499 yrkande 3 att flaggning vid misstanke om hedersbrott bör införas så att man lättare ska kunna övervaka och följa ärenden med hedersrelaterade motiv.

Nationalitet och ursprung

I motion 2017/18:3642 av Betty Malmberg (M) begärs att Brå ska ges i uppdrag att genomföra en studie om hur den registrerade brottsligheten ser ut fördelat på personer födda i Sverige och i utlandet. Motionären anför att den senaste studien på området gjordes 2005 och att det därför är hög tid att genomföra en ny sådan undersökning. Även i motion 2017/18:2272 av Jan Ericson (M) och i motion 2017/18:896 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) efterfrågas en ny rapport med brottsstatistik uppdelad på personer födda i Sverige respektive i utlandet.

I motion 2017/18:312 av Stefan Jakobsson (SD) anføres att Brå bör åläggas att ta fram statistik över brott och nationalitet på gärningsmännen fördelat på de olika brottsområdena för de år som saknas mellan 2005 och 2016.

I motion 2017/18:891 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) anføres att fördjupad statistik om nationalitet och invandrarbakgrund bör tillåtas. Motionärerna vill att Kriminalvården ska tillåtas och även ges i uppdrag att föra statistik om ursprunglig nationalitet även inom gruppen svenska medborgare.

Övriga frågor

I motion 2017/18:1959 av Lars Beckman (M) anføres att brottsstatistik bör redovisas länsvis. Motionären anför att statistiken sedan den nya polisorganisationen trädde i kraft i stället utgår från de nya polisregionerna.

I partimotion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 26 begärs att Brå ska ges i uppdrag att kartlägga brottsutvecklingen när det gäller angrepp på polis, räddningstjänst och ambulanspersonal för att få en samlad bild av utvecklingen över tid.

I motion 2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 5 efterfrågas en översyn av brottskoderna för tillgreppsbrott. Motionärerna anför att de internationella brottsnätverken har kunnat växa sig starka i Sverige eftersom rättsväsendet inte har haft tillräckligt god överblick över deras verksamhet. Till skillnad från exempelvis våldtäkt och misshandel finns det inte lika tydliga och avgränsade brottskoder för tillgreppsbrott. Det är därför svårt att uppskatta omfattningen av metallstöld, bildelsstöld, dieselstöld och andra väldigt specifika men mycket omfattande stöldtyper.

Kristina Yngwe (C) anför i motion 2017/18:3472 yrkande 1 att polisen bör införa och använda sig av en särskild brottskod för brott som bedöms ha koppling till djurrättsrelaterad brottslighet.

I motion 2017/18:3881 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 anför att regeringen bör vidta åtgärder som syftar till att hatbrott ska kunna registreras på ett tydligare sätt vid polisanmälan, exempelvis genom att hatbrott ges en egen brottskod.

Mathias Tegnér (S) anför i motion 2017/18:479 yrkande 2 att det varje år bör sammanställas en bedömning av det totala belopp som svindeln mot olika typer av välfärdstjänster uppgår till.

Bakgrund

Hedersrelaterat våld och förtryck

Det finns inte någon enhetlig definition av hedersrelaterad brottslighet. Enligt polisen rör det sig om brott riktade mot någon, vanligtvis en familjemedlem, som enligt gärningsmannens och övriga släktens eller gruppens uppfattning anses ha vanärat eller riskerar att vanära familjens heder. Brottslighetens motiv är att förhindra att hedern skadas eller förloras, alternativt att reparera eller återställa den skadade eller förlorade hedern. Ofta kan det vara flera, främst närstående män och kvinnor, som är involverade i att planera, besluta, sanktionera och utöva hedersrelaterat våld och förtryck.

Regeringen presenterade i november 2016 en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor i skrivelse 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid. I arbetet mot mäns våld mot kvinnor ingår hedersrelaterat våld och förtryck. Strategin löper över tio år och började gälla den 1 januari 2017. Regeringen anger i skrivelsen bl.a. att den avser att ge lämplig myndighet i uppdrag att genomföra särskilda kartläggningar av frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

Utskottet har tidigare behandlat frågor om statistik över hedersrelaterat våld och förtryck. I förra årets budgetbetänkande 2016/17:JuU1 föreslog utskottet ett tillkännagivande om kartläggning av, uppföljning av och statistik om hedersrelaterad brottslighet. Utskottet uttalade bl.a. att tillförlitlig statistik är

av största betydelse i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck samt att regeringen snarast bör kartlägga omfattningen av det hedersrelaterade våldet och hur utvecklingen ser ut över tid. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2016/17:90).

Regeringen har i sin redovisning av vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen (skr. 2016/17:75) hänvisat till att Socialstyrelsen i beslut den 23 februari 2017 har fått i uppdrag att genomföra en nationell kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck. Kartläggningen ska utformas med hänsyn till möjligheten att genom senare undersökningar göra jämförelser över tid. Uppdraget ska delredovisas senast den 30 mars 2018 och slutredovisas senast den 29 mars 2019.

Regeringen gav vidare den 9 mars 2017 en särskild utredare i uppdrag att undersöka om det finns behov av åtgärder för att säkerställa ett starkt skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv (dir. 2017:25 och tilläggsdir. 2017:78). Utredaren ska bl.a. analysera och ta ställning till hur möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap ytterligare bör begränsas, utvärdera tillämpningen av straffbestämmelserna om äktenskapstvång och vilseledande till tvångsäktenskapsresa, undersöka i vilken utsträckning hedersmotiv beaktas av polis, åklagare och domstolar samt ta ställning till om det bör införas en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv i 29 kap. 2 § brottsbalken. Utredaren ska även analysera möjligheterna att föra statistik över hedersrelaterade brott och, om det bedöms möjligt, föreslå hur sådan statistik skulle kunna tas fram. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 september 2018.

Av regeringens skrivelse framgår att punkten om kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet inte är slutbehandlad.

Nationalitet och ursprung

Någon särredovisning av vad de dömda och misstänkta har för ursprung förekommer inte i kriminalstatistiken. Brå presenterade däremot 2005 rapporten Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet (Rapport 2005:17). Rapporten var en uppföljning av rapporten Invandrare och invandrades barns brottslighet – En statistisk analys som Brå publicerat (Rapport 1996:2).

Utskottet har tidigare behandlat motioner om att Brå bör få i uppdrag att genomföra en ny studie om brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet samt att statistik bör föras över misstänkta och dömda personers nationalitet och ursprung, senast i förra årets budgetbetänkande 2016/17:JuU1 (s. 80 f.). Utskottet fann inte anledning att ställa sig bakom motionerna.

Angrepp på polis, räddningstjänst och ambulanspersonal

Brå har i sin kunskapssammanställning Hot och våld (Rapport 2015:12) studerat utsatthet för våld och hot för personer som är särskilt avgörande för

demokratin, t.ex. polisen. Även i studien Otillåten påverkan mot myndighetspersoner (Rapport 2016:13) har Brå närmare studerat polisens utsatthet för brott. Det kan även nämnas att regeringen den 22 december 2016 beslutade att en särskild utredare ska överväga och föreslå de ändringar som behövs för att åstadkomma ett modernt straffrättsligt skydd för blåljuspersonal och andra samhällsnyttiga funktioner, dvs. yrkesutövare som bl.a. har till uppgift att hjälpa andra (dir. 2016:115). Uppdraget ska redovisas senast den 29 juni 2018.

Frågan om att kartlägga brottsutvecklingen när det gäller angrepp på polis, räddningstjänst och ambulanspersonal behandlades av utskottet i förra årets budgetbetänkande 2016/17:JuU1 (s. 80 f.). Utskottet, som noterade att Brå hade studerat polisens utsatthet för brott i de två ovan nämnda rapporterna, fann inte anledning att vidta någon åtgärd i frågan och avstyrkte därför en motion om detta.

Tillgreppsbrott

Med stöld- och tillgreppsbrott avses brott som regleras i 8 kap. brottsbalken. För dessa brott finns en stor mängd olika brottskoder beroende på vad tillgreppet avser, gärningspersonens tillvägagångssätt, brottsplats och brottsoffer. Det finns t.ex. olika koder för tillgrepp av olika typer av fordon samt för stölder ur eller från olika typer av fordon. Det finns också särskilda koder för stöld av viss egendom, t.ex. båtmotorer och skjutvapen.

Särskilda brottskoder för stöld av diesel och andra drivmedel infördes 2013. Enligt uppgift från polisen förekom sådana stölder i en betydande omfattning, och det fanns därför starka verksamhetsmässiga skäl för att kunna följa upp dem med hjälp av särskilda brottskoder. Sedan 2016 finns olika koder för att kunna skilja på dieselstölder ur fordonstankar (t.ex. lastbilar, entreprenadmaskiner eller traktorer), andra större tankar (t.ex. farmartankar, tankvagnar eller tankbilar) och drivmedel från bensinstationer.

Vad gäller införande av nya brottskoder för tillgreppsbrott har Brå hänvisat till de översyner av brottskoderna som sker regelbundet i samråd med bl.a. Polismyndigheten. Brå har även pekat på att mer detaljerade uppgifter innebär en ökad arbetsbelastning för dem som registrerar uppgifterna och att risken för felregistreringar ökar. Brå har vidare upplyst om att dagens brottskods-system togs fram i mitten av 1960-talet och att det pågår ett omfattande utvecklingsarbete som på sikt kan möjliggöra ett nytt system som är bättre anpassat till de krav på mer detaljerad information som ställs i dag.

Djurrättsrelaterad brottslighet

Enligt information från Brå finns det inte några planer på att införa någon särskild brottskod för djurrättsrelaterad brottslighet.

Frågan om att införa en egen brottskod för brottslighet kopplad till s.k. djurrättsaktivism har flera gånger tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2015/16:JuU1 (s. 59 f.). Utskottet vidhöll då att det ser allvarligt på brottsligheten men stod fast vid ett tidigare uttalande om att det inte är

nödvändigt med något initiativ från riksdagens sida för att sådan brottslighet ska få en egen brottskod.

Hatbrott

Med begreppet hatbrott avses i regel brotten hets mot folkgrupp och olaga diskriminering samt andra brott där ett motiv för brottet har varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller annan liknande omständighet (se 16 kap. 8 och 9 §§ samt 29 kap. 2 § 7 brottsbalken). Det finns inte någon särskild brottskod för att registrera hatbrott. Brås hatbrottsstatistik består i stället av polisanmälningar som Brå efter en särskild granskning har bedömt avser hatbrott samt av självrapporterad utsatthet för hatbrott. Sedan 2006 ingår årligen uppgifter från Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Brå ställer även frågor om utsatthet för hatbrott i Skolundersökningen om brott (SUB) och i Politikernas trygghetsundersökning (PTU). På grund av att SUB och PTU inte genomförs varje år finns inte uppgifter från dessa undersökningar i varje årsrapport.

I regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott Samlat grepp mot rasism och hatbrott anförts att statistiken över polisanmälningar med hatbrottsmotiv har tydliga brister, samtidigt som det krävs stora resurser för att ta fram den. Statistiken kan enligt regeringen ge indikationer på hur hatbrott uppmärksammas i polisanmälningar och information om de anmälda händelserna, men den ger inte en komplett och helt rättvisande bild av de hatbrott som anmäls till polisen. Det går heller inte att utifrån statistiken dra några slutsatser om hatbrottens omfattning i samhället, eftersom inte alla hatbrott anmäls och anmälningsbenägenheten kan variera över tid och mellan olika grupper. Enligt planen ska Brå anordna ett seminarium om hatbrottsstatistiken och dess utvecklingsmöjligheter. Regeringen ska därefter analysera och fatta beslut om eventuella förändringar i hatbrottsstatistiken för att öka kunskapen om hatbrott. Brå höll den 16 juni i år ett seminarium om hatbrottsstatistiken. Frågan bereds nu inom Regeringskansliet.

Frågan om en egen brottskod för hatbrott behandlades av utskottet i betänkande 2014/15:JuU1 (s. 38 f.). Utskottet uttalade att det är viktigt att statistiken för hatbrott är så rättvisande som möjligt och att utskottet såg positivt på det arbete som Brå bedrev på området. Något tillkännagivande till regeringen ansågs inte nödvändigt.

Välfärdsbrottslighet

Riksrevisionen har i sin rapport Felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen – Försäkringskassans kontrollverksamhet (RiR 2016:11) granskat regeringens och Försäkringskassans arbete med att motverka felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen under perioden 2012–2015. I rapporten rekommenderar Riksrevisionen regeringen att se till att Försäkringskassan regelbundet mäter storleken på de felaktiga utbetalningarna.

Regeringen anför i skrivelse 2016/17:51 Riksrevisionens rapport om felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen att den delar Riksrevisionens uppfattning att det finns fördelar med att känna till omfattningen av felaktiga utbetalningar, men anser att det går att bedöma Försäkringskassans respektive regeringens arbete med att motverka felaktiga utbetalningar utan att göra en övergripande uppskattning av omfattningen. Regeringen pekar också på att det pågår flera utredningar inom området, bl.a. Delegationen mot överutnyttjande av och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (dir. 2016:60). En särskild utredare har också fått i uppdrag att se över tillämpningen och effekterna av bidragsbrottslagen och lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar i välfärdssystemen (dir. 2016:61).

Regeringens skrivelse behandlades av socialförsäkringsutskottet i betänkande 2016/17:SfU10. Utskottet delade Riksrevisionens bedömning att det behöver göras återkommande studier av omfattningen av felaktiga utbetalningar och att ett sådant underlag krävs för att kunna utvärdera genomförda insatser och utforma framtida åtgärder. Utskottet föreslog därför ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att Försäkringskassan regelbundet mäter storleken på felaktiga utbetalningar. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2016/17:144).

Den ovan nämnda delegationen mot överutnyttjande av och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och andra närliggande skattefinansierade eller skattesubventionerade system (dir. 2016:60) inrättades genom ett regeringsbeslut den 30 juni 2016. Delegationen ska utgöra ett samlande organ som ska ta fram faktaunderlag till regeringen och lämna förslag på mål och resultatindikatorer för att möjliggöra en samlad uppföljning för regeringen av de insatser som görs av myndigheterna och resultaten av dessa. Delegationen ska bl.a. genomföra omfattningsstudier om felaktiga utbetalningar från de aktuella systemen inom områden där det finns väsentliga risker för detta och sådana studier saknas eller är inaktuella. Delegationen ska även göra en bedömning av den totala omfattningen av de felaktiga utbetalningarna från de aktuella systemen och presentera en modell som möjliggör återkommande bedömningar av dessa utbetalningar. En slutredovisning av uppdraget ska lämnas senast den 1 december 2019.

Utredningen om organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet mot välfärden har haft i uppdrag att kartlägga den ekonomiska brottslighet som i organiserade och systematiska former begås mot välfärdssystemen och andra närliggande skattefinansierade eller skattesubventionerade system. Uppdraget redovisades i maj i år i betänkandet Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37). När det gäller att uppskatta brottslighetens omfattning anføres att sådana försök tidigare har gjorts av såväl andra utredningar som myndigheter (se s. 94 f. i betänkandet). Detta är enligt utredningen en mycket svår uppgift, och det finns invändningar mot de tidigare uppskattningarna. Utredningen menar att det är vanskligt att motivera olika åtgärder med sådana uppskattningar som grund. Utredningen har i stället tagit fram sina förslag till förändringar utifrån de risker som har

uppmärksammats och med beaktande av hur allvarligt det har bedömts att dessa risker påverkar förtroendet för välfärdssystemen. Detta innebär att utredningen inte har gjort någon uppskattning av brottslighetens omfattning.

När det gäller den anmälda brottslighetens beloppsmässiga storlek konstaterar utredningen att det belopp som totalt har anmälts för samtliga aktörer under de granskade perioderna uppgår till 608,7 miljoner kronor, varav 508,9 miljoner kronor avser kvalificerad välfärdsbrottslighet (84 procent). Med kvalificerad välfärdsbrottslighet avses brott som innehåller ett eller flera moment som anses mer avancerade eller mer samhällsskadliga än i normalfallet. Det kan vara fråga om att en person har använt oriktiga handlingar eller felaktigt mottagit ersättningar under lång tid. En mycket stor del av det totala anmälda beloppet kan alltså hänföras till sådan brottslighet. Den brottslighet som faktiskt både upptäcks och anmäls avviker markant från de beloppsmässiga bedömningar som tidigare har gjorts av storleken på avsiktligt felaktiga utbetalningar. Enligt utredningens bedömning beror skillnaderna på i huvudsak två faktorer, dels att mörkertalet är mycket stort, dels att brott som faktiskt upptäcks inte anmäls. Betänkandet har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Det är av största vikt att kunna göra en tydlig analys av orsaken till och förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck. För detta krävs bl.a. att brottslighetens utveckling över tid synliggörs. Det är dock svårt att få fram tillförlitlig statistik eftersom de hedersrelaterade brott som polisanmäls inte kodas och registreras så att det framgår att brottet är hedersrelaterat. Det är bra att regeringen, efter att riksdagen på förslag från utskottet gjort ett tillkännagivande om kartläggning, uppföljning och statistik om hedersrelaterad brottslighet, nu har gett en särskild utredare i uppdrag att analysera möjligheterna att föra statistik över hedersrelaterade brott och, om det bedöms möjligt, lämna förslag på hur en sådan statistik skulle kunna tas fram. Enligt utskottet skulle en särskild brottskod för brott med hedersmotiv skapa goda förutsättningar för en sådan statistik. Det är viktigt att regeringen vidtar åtgärder för att utredaren ska se över även denna fråga. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anfört om att införa en särskild brottskod för brott med hedersmotiv och tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2017/18:3586 (L) yrkande 6 samt tillstyrker delvis motionerna 2017/18:3186 (V) yrkande 5 och 2017/18:499 (L) yrkande 3.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att inte ställa sig bakom förslaget om fördjupad statistik om nationalitet och invandrarbakgrund inom Kriminalvården. Motion 2017/18:891 (SD, -) bör därför avslås. Utskottet anser inte heller att det finns anledning för Brå att föra statistik över gärningsmäns nationalitet och ursprung och föreslår därför att riksdagen även

avslår motionerna 2017/18:312 (SD), 2017/18:896 (SD, -), 2017/18:2272 (M) och 2017/18:3642 (M).

Sedan den nya polisorganisationen trädde i kraft redovisas brottsstatistiken efter de sju polisregionerna. Utskottet finner inte skäl att ställa sig bakom förslaget i motion 2017/18:1959 (M) om att statistiken i stället ska redovisas länsvis. Motionen bör därför avslås.

Det är av stor vikt för att samhället ska fungera väl att polis, räddningstjänst och ambulanspersonal kan utföra sina uppdrag utan att behöva utsättas för våld, hot och trakasserier. Brå sammanställer i dag inte någon statistik över angrepp mot blåljuspersonal. Polisen har inte heller någon nationell sammanställning av hur problemet har utvecklats över tid. För att få en samlad bild av omfattningen av problemet krävs bättre uppföljning och statistik. Utskottet anser därför att det bör göras en kartläggning av brottsutvecklingen över tid när det gäller angrepp på polis, räddningstjänst och ambulanspersonal och en analys av vilka åtgärder som är verksamma mot denna företeelse. En sådan undersökning skulle t.ex. kunna genomföras av Brå. Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2017/18:3569 (M) yrkande 26.

När det gäller brottskoder för tillgreppsbrott noterar utskottet att Brå regelbundet gör översyner av brottskoderna i samråd med bl.a. Polismyndigheten. Utskottet ser också positivt på att det pågår ett arbete med att utveckla brottskodsystemet så att detta bättre kan anpassas till dagens krav på mer detaljerad information. Mot denna bakgrund ser utskottet inte anledning att ta något initiativ till en sådan översyn av brottskoderna för tillgreppsbrott som efterfrågas i motion 2017/18:3738 (M) yrkande 5 och avstyrker därmed motionsyrkandet.

Utskottet står vidare fast vid att det inte är nödvändigt med något initiativ från riksdagens sida för att s.k. djurrättsaktivism ska få en egen brottskod. Motion 2017/18:3472 (C) yrkande 1 bör därför avslås.

Som utskottet tidigare framhållit är det viktigt att statistiken för hatbrott är så rättvisande som möjligt. Den statistik som förs i dag har vissa brister och ger inte en komplett och helt rättvisande bild av de hatbrott som anmäls till polisen. Frågan om eventuella förändringar i hatbrottsstatistiken bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Något tillkännagivande till regeringen är därför inte nödvändigt med anledning av motion 2017/18:3881 (V) yrkande 1. Motionsyrkandet avstyrks.

Som framgått ovan har riksdagen på socialförsäkringsutskottets förslag tillkännaggett att regeringen bör se till att Försäkringskassan regelbundet mäter storleken på felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen. Utskottet noterar också att det för närvarande pågår ett omfattande utrednings- och beredningsarbete som gäller felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och brott mot välfärden. Mot denna bakgrund ser utskottet inte behov av ett ytterligare tillkännagivande om brott som begås mot olika typer av välfärdstjänster. Motion 2017/18:479 (S) yrkande 2 bör därför avslås.

Statistik över vårdnadstvister

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om statistik över utgången i vårdnadstvister.

Motionen

I motion 2017/18:1525 av Margareta Larsson (-) föreslås att regeringen ska ge Domstolsverket i uppdrag att fortlöpande föra statistik över utgången i vårdnadstvister. En sådan statistik skulle enligt motionären kunna ge en fingervisning om hur rättssäkert vårt domstolsväsende är.

Bakgrund

Domstolsverket ansvarar för den officiella statistiken över domstolarnas verksamhet. Utifrån den statistiken går det, enligt Domstolsverket, inte att ta fram information om utgången i vårdnadsmål, t.ex. vem av föräldrarna som tilldelats vårdnaden.

Frågan om att ge Domstolsverket i uppdrag att föra statistik över utgången i vårdnadstvister har tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2013/14:JuU1 (s. 62 f.). Utskottet vidhöll då sin tidigare uppfattning i betänkande 2011/12:JuU1 (s. 47 f.) att det inte finns anledning för riksdagen att ta något initiativ i frågan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser fortfarande inte att riksdagen bör ta något initiativ till att införa sådan statistik över utgången i vårdnadstvister som begärs i motion 2017/18:1525 (-). Motionsyrkandet avstyrks.

Polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tingsjämsstgöring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tingsjämsstgöring.

Motionen

I motion 2017/18:17 av Robert Stenkvisst (SD) yrkande 2 föreslås att erfarenhet av polisyrket ska ges ett speciellt meritvärde när examinerade jurister söker tjänst som tingsnotarie.

Bakgrund

De sökande till en tjänst som tingsnotarie rangordnas inbördes, i första hand med hänsyn till uppnådd poäng för examen, därefter med hänsyn till andra studier och arbetslivserfarenhet. I sista hand kan marginella meriter bli avgörande. Arbetslivserfarenhet delas in i två grupper. Inom grupp ett med högre meritvärde faller praktiskt arbete med en klart juridisk inriktning. Som exempel kan nämnas tjänstgöring som jurist på en advokatbyrå eller ett större företag eller på en juridisk avdelning vid en statlig myndighet eller kommun. Till grupp två hänförs annat arbete som kan sägas inrymma inslag av normtillämpning. Arbete som polis hänförs, enligt Domstolsverket, till grupp två eftersom arbetet inte innefattar tillräckligt mycket renodlat juridiskt arbete.

En motion om polisarbetets meritvärdering vid ansökan om tings-tjänstgöring behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 77 f.). Utskottet konstaterade att meritvärdet för arbetslivserfarenhet vid ansökan om tings-tjänstgöring sätts utifrån arbetsuppgifternas juridiska karaktär. Utskottet ansåg att det är Domstolsverket som är bäst lämpat att, utifrån en bedömning av alla former av arbeten som sökanden åberopar, värdera dessas meritvärden i förhållande till varandra och till de krav som kan ställas på arbeten med klart juridiska arbetsuppgifter. Utskottet såg därför inte någon anledning att föreslå något tillkännagivande i frågan om polisyrkets meritvärdering vid ansökan om tings-tjänstgöring.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande och finner således inte skäl att vidta några åtgärder i fråga om polisyrkets meritvärdering vid ansökan om tings-tjänstgöring. Motion 2017/18:17 (SD) yrkande 2 bör alltså avslås.

Specialdomstol för mark- och miljömål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att inrätta en specialdomstol för mark- och miljömål.

Motionen

Magnus Manhammar m.fl. (S) föreslår i motion 2017/18:1880 att möjligheten att avskilja Mark- och miljööverdomstolen från hovrättsorganisationen och i stället skapa en specialdomstol för mark- och miljömål ska undersökas. Motionärerna anför att Mark- och miljööverdomstolen, som är en avdelning inom Svea hovrätt, har svårt att rekrytera domare med gedigen erfarenhet av miljörett eftersom de sökande inte är garanterade att få arbeta med miljöfrågor. De kan i stället placeras på en annan avdelning inom Svea hovrätt, och miljökompetensen vid domstolen riskerar därför att urholkas.

Bakgrund

Mark- och miljödomstolarna är särskilda domstolar som handlägger mål om t.ex. miljö- och vattenfrågor, fastighetsbildning och plan- och byggärenden. Det finns fem mark- och miljödomstolar i landet. Dessa är en del av tingsrätterna i Nacka, Umeå, Vänersborg, Växjö och Östersund. Domstolarna bildades den 2 maj 2011 och ersatte då bl.a. de tidigare fastighetsdomstolarna och miljödomstolarna. Samtidigt ersattes Miljööverdomstolen av Mark- och miljööverdomstolen. Närmare bestämmelser om domstolarna finns i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.

Mark- och miljööverdomstolen är en avdelning inom Svea hovrätt. Mark- och miljööverdomstolen har till uppgift att handlägga alla överklagade avgöranden från de fem mark- och miljödomstolarna. På domstolen prövas också överklagade beslut från Statens va-nämnd och de arrendenämnder som hör till Svea hovrätts domkrets. Den dömande verksamheten utövas av juristutbildade domare tillsammans med tekniska råd. De tekniska råden är anställda vid domstolen, har teknisk eller naturvetenskaplig utbildning och har särskilda expertkunskaper inom de målområden som är aktuella vid Mark- och miljööverdomstolen.

Enligt 2 kap. 3 § tredje stycket lagen om mark- och miljödomstolar är det regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer som utser vilka av juristdomarna i Svea hovrätt som ska tjänstgöra i Mark- och miljööverdomstolen. Av 4 § andra stycket förordningen (1996:379) med hovrättsinstruktion framgår att hovrätten delar in ledamöterna till tjänstgöring på olika avdelningar för en viss tidsperiod. I Svea hovrätts arbetsordning (dnr 2017/229) anges att en avdelning inte bör ha samma sammansättning av ordinarie domare under en längre tid än sex år. För de specialinriktade domarna finns vissa begränsningar i kraven på cirkulation.

Svea hovrätt har upplyst om att domstolen vid behov söker hovrättsråd med specialkompetens inom Mark- och miljööverdomstolens rättsområden och att en självklar utgångspunkt är att de personer som anställs i ett sådant förfarande ska placeras på Mark- och miljööverdomstolen.

Utskottets ställningstagande

En reform av domstolsorganisationen för mark- och miljömål genomfördes under 2011. Något annat har inte framkommit än att de nuvarande reglerna ger utrymme för att upprätthålla den kompetens som krävs bland ledamöterna i Mark- och miljööverdomstolen. Utskottet är därför inte berett att ta något initiativ till att inrätta en sådan domstol som föreslås i motion 2017/18:1880 (S). Motionen bör alltså avslås.

Höjning av avgiften till Brottsofferfonden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att höja avgiften till Brottsofferfonden.

Jämför reservation 44 (KD).

Propositionen

Regeringen anger (s. 44) att Brottsofferfonden har stor betydelse för finansieringen av ideella organisationers brottsofferarbete och viktologisk forskning. Bidragen från Brottsofferfonden når många olika verksamheter som gagnar brottsoffer, och regeringen bedömer att målen för Brottsofferfonden har uppnåtts.

Motionen

I motion 2017/18:3849 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 anförs att avgiften till Brottsofferfonden bör höjas från 800 kronor till 1 000 kronor.

Bakgrund

Brottsofferfonden inrättades den 1 juli 1994. Regeringen anförde i samband med inrättandet att en brottsofferfond på ett mycket påtagligt sätt skulle lyfta fram brottsoffren och tydligt markera att statsmakterna står på brottsoffrens sida (prop. 1993/94:143 s. 20).

Fonden finansieras genom avgifter från personer som har dömts för ett eller flera brott där fängelse ingår i straffskalan för något av brotten, alternativt har godtagit ett strafföreläggande enligt motsvarande förutsättningar. Vidare betalar personer som har dömts till fängelse men som verkställer straffet utanför anstalt genom intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja) en avgift till fonden. Dessutom tillförs fonden även ett marginellt tillskott genom donationer från enskilda givare och ränteintäkter.

Brottsofferfondens medel ska, enligt de föreskrifter som regeringen bestämmer, användas för verksamhet som gagnar brottsoffer. Bidrag från fonden får lämnas för att stödja forskning, utbildning, information och utvecklingsverksamhet. Bidrag får även lämnas till ideella organisationer i form av verksamhetsstöd.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2015 att avgiften till Brottsofferfonden skulle höjas från 500 kronor till 800 kronor. Vidare föreslog regeringen att avgiften för den som verkställer ett fängelsestraff genom intensivövervakning med elektronisk kontroll skulle höjas från 50 kronor per dag som verkställigheten ska pågå, dock högst 6 000 kronor för hela verkställighetsperioden, till 80 kronor per dag som verkställigheten ska pågå, dock högst 9 600 kronor för hela verkställighetsperioden. Riksdagen antog

regeringens förslag (bet. 2014/15:JuU1, rskr. 2014/15:77). Lagändringarna trädde i kraft den 1 februari 2015.

En motion om att höja avgiften till Brottsofferfonden behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 84 f.). Utskottet hänvisade till den nyligen beslutade höjningen av avgiften och såg ingen anledning att föreslå en ytterligare höjning.

Utskottets ställningstagande

Brottsofferfonden har stor betydelse såväl för finansieringen av ideella organisationers verksamhet i fråga om brottsutsatta och vittnen som för forskning inom området. Riksdagen har relativt nyligen beslutat om en höjning av avgiften från 500 kronor till 800 kronor (bet. 2014/15:JuU1, rskr. 2014/15:77). Utskottet framhöll då att höjningen var en tydlig markering mot allvarigare former av brottslighet och innebar att brottsoffrens ställning stärktes. Utskottet angav vidare att de föreslagna avgifterna var väl avvägda.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att det inte finns anledning att föreslå någon ytterligare höjning av avgiften till Brottsofferfonden. Därmed avstyrker utskottet motion 2017/18:3849 (KD) yrkande 3.

Kompetens och bemötande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om

- en samlad strategi för att höja kunskapen i hela rättsväsendet när det gäller den it-relaterade brottsligheten
- ökad kompetens i arbetet mot människohandel med barn
- polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikabrott
- polisens återkoppling till brottsutsatta
- särskild utbildning för den som hör eller förhör barn och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår övriga motioner om bemötandefrågor och andra kompetenshöjande åtgärder inom rättsväsendets myndigheter.

Jämför reservation 45 (V), 46 (SD, -), 47 (M, C, V, L, KD), 48 (M, C, L, KD), 49 (M, KD), 50 (M), 51 (M, KD), 52 (KD), 53 (M) och 54 (M, KD).

Propositionen

Kompetens

Regeringen anför i propositionen att det brottsförebyggande arbetet ska bedrivas kunskapsbaserat och i nära samverkan mellan berörda aktörer på lokal, regional och nationell nivå (s. 23). Det är viktigt att arbetet baseras på

beprovade metoder, är planlagt, utgår ifrån den lokala problembilden och kontinuerligt följs upp och utvärderas. Fler aktörer utanför rättsväsendet behöver också involveras i det brottsförebyggande arbetet. De målsättningar som regeringen har slagit fast i det brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott syftar till att främja en utveckling i den riktningen. Ett exempel på en planlagd förebyggande insats är arbetet med att ta fram medborgarlöften (s. 24 f.). Medborgarlöftena ska utgå ifrån lokala problembilder och omfattar bl.a. åtgärder mot olaglig försäljning av alkohol, ungdomsbrottslighet, narkotika samt ökad trafiksäkerhet, trygghet och polisär närvaro.

Brå har en viktig roll i att stödja och utveckla det kunskapsbaserade brottsförebyggande arbetet. Brå har bl.a. tagit fram en webbaserad basutbildning, som syftar till att höja kompetensnivån hos kommuner, polisen och andra brottsförebyggande aktörer när det gäller kunskap om lokalt brottsförebyggande arbete. Myndigheten har även påbörjat ett arbete för att utveckla spetskunskap om nya konkreta brottsförebyggande arbetsätt när det gäller socialt utsatta områden, situationell brottsprevention och it-relaterad brottslighet.

Ekobrottsmyndigheten bedriver brottsförebyggande arbete som avser ekonomisk brottslighet. Myndighetens kunskapsbaserade arbetsätt och aktiva samverkan med andra relevanta aktörer borgar för en effektiv resursanvändning och har bidragit till att öka kunskapen hos olika aktörer om hur ekonomisk brottslighet kan förebyggas.

Utifrån regeringens plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott utvecklar Polismyndigheten det brottsförebyggande arbetet gällande brott som hotar de grundläggande fri- och rättigheterna och den fria åsiktsbildningen. Detta görs bl.a. genom en utökad kontakt och dialog med utsatta grupper. En nationell kontaktpunkt och särskilda demokrati- och hatbrottsgrupper har inrättats. Åklagarmyndigheten har inom ramen för handlingsplanen tagit fram nya riktlinjer för att skapa en enhetlig handläggning av hatbrott. För att motverka den stora ökningen av bedrägeribrott har nationella brottsförebyggande strategier mot denna typ av brott beslutats av Polismyndigheten under året. Myndigheten har också vidtagit en rad åtgärder för att förmå allmänheten och andra samhällsaktörer att bli bättre på att skydda sig mot bedrägerier.

De statliga myndigheterna ska bedriva ett strategiskt arbete med sin kompetensförsörjning (s. 40). Statliga arbetsgivare ska bl.a. sträva efter att öka andelen kvinnor på ledande befattningar, öka andelen anställda med utländsk bakgrund på alla nivåer och säkerställa en god arbetsmiljö. Rättsväsendets myndigheter arbetar fortlöpande med dessa frågor och bedriver ett kompetensutvecklings- och kompetensförsörjningsarbete. För att behålla och öka kompetensen hos de anställda inom rättsväsendet har myndigheterna genomfört ett flertal utbildningar under året. Ett exempel är att Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten under 2016 tillsammans har utbildat personalen i ämnen som brott mot barn, våld i nära relationer och

sexualbrott mot vuxna. Myndigheterna har också genomfört olika chefsutvecklings- och chefsförsörjningsinsatser för att stärka ledarskapet och möta kommande behov av chefer. Rättsväsendets myndigheter lägger mycket fokus på jämställdhetsaspekter vid rekrytering för att uppnå en mer jämn könsfördelning. Andelen kvinnor på ledande befattningar har också ökat under 2016, och i flera av rättsväsendets myndigheter är det en högre andel kvinnor än män som har chefspositioner. Flertalet av rättsväsendets myndigheter arbetar aktivt med mångfalds- och integrationsfrågor, för att öka den etniska mångfalden och bredda kompetensen inom myndigheterna.

År 2016 var det andra året i den nya Polismyndigheten (s. 43). Även om ombildningen av polisen gick in i ett avslutande skede har omorganisationen också detta år haft en negativ inverkan på resultatet. Som nämnts tidigare har situationen varit ansträngd även på andra sätt, inte minst har ökningen av dödligt våld med skjutvapen i storstadsregionerna tagit stora utredningsresurser i anspråk. Dessa brott är svårupplösta och ställer även höga krav på brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser. Regeringen bedömer att detta har fått negativa konsekvenser för övrig polisverksamhet och har bidragit till försämrade resultat i delar av den brottsutredande verksamheten.

Kapaciteten inom rättsväsendet att hantera it-relaterade brott behöver öka. Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten har därför i uppdrag att redovisa vilka åtgärder de har vidtagit för att säkerställa att det finns tillräcklig kompetens och beredskap vid myndigheterna för att utreda it-relaterade brott.

Det är oacceptabelt att ett stort antal personer, däribland många kvinnor och barn, varje år blir utsatta för brott (s. 49). Det kan handla om sexuellt våld, misshandel eller olika former av utnyttjande, oftast med män som gärningspersoner. Regeringen vidtar ett brett spektrum av åtgärder för att förebygga och beivra sådana handlingar. Det är bl.a. tydligt i regeringens tioåriga nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterade brott. Ambitionen är att i högre grad lägga fokus på mäns ansvar och delaktighet, liksom på maskulinitetsnormer. Inom rättsväsendet är det centralt att myndigheterna utvecklar sina arbetsmetoder. Regeringen har därför gett Polismyndigheten i uppdrag att redovisa vilka åtgärder man vidtagit för att utveckla arbetsmetoderna vid utredning av våldtäkter och andra sexualbrott.

Det straffrättsliga skyddet behöver i vissa avseenden utvecklas. Ett antal utredningar har lämnat förslag för att stärka det straffrättsliga skyddet mot olika former av utnyttjande (s. 50). Det gäller bl.a. förstärkt skydd mot människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer samt mot köp av sexuell tjänst och köp av sexuell handling av barn. Brottsoffermyndigheten kommer att få förstärkta resurser för att ta fram informations- och utbildningsinsatser på sexualbrottsområdet. En utredare har i uppdrag att se över hur skyddet mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv kan stärkas. Arbetet omfattar även hbtq-personers utsatthet, och regeringen avser att inom kort lämna en proposition till riksdagen som

behandlar förslagen i betänkandet Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner m.m.

Av budgetpropositionen framgår att vissa av Polismyndighetens uppgifter inom djurområdet flyttas till länsstyrelserna i syfte att renodla myndighetens verksamhet (s. 56). I den proposition om renodling av polisens verksamhet som regeringen lämnade i september 2017 anfördes bl.a. att detta bör kunna leda till en ökad kvalitet och effektivitet på djurskyddsområdet (prop. 2016/17:224 s. 21).

Bemötande av brottsoffer

Den som har drabbats av brott ska få adekvat information och ett gott bemötande från rättsväsendets myndigheter (prop. 2017/18:1 s. 35 f.). Rättsväsendet ska tillsammans med övriga aktörer i samhället ge stöd åt de som drabbas av brott. Många anställda inom rättsväsendets myndigheter kommer på olika sätt i kontakt med personer som har drabbats av brott. Myndigheterna och deras personal behöver därför kunna bemöta brottsdrabbade på ett professionellt sätt, ge dem relevant information och vid behov hjälpa dem att få kontakt med andra aktörer, t.ex. med den kommunala socialtjänsten eller det civila samhällets organisationer. Inte minst är det viktigt att polisen informerar om brottsutsattas möjlighet att få stöd och hjälp från bl.a. brottsofferstödjande organisationer.

Under senare år har många initiativ tagits inom såväl rättsväsendet som andra politikområden för att vidareutveckla och förbättra stödet till brottsdrabbade. Organisationer som bedriver brottsofferstödjande arbete, såsom kvinno- och brottsofferjourerna, har fått kraftigt stärkta resurser.

I samband med att Polismyndigheten ombildades till en myndighet togs inom myndigheten ett helhetsgrepp om arbetet med brottsoffer och personsäkerhetsskydd. Detta utvecklingsarbete har fortgått under 2016, och i slutet av året beslutades riktlinjer för brottsoffer- och personsäkerhetsverksamhet. I början av 2017 beslutade Polismyndigheten dessutom om ett metodstöd utifrån den fastställda brottsoffer- och personsäkerhetsprocessen.

Åklagarmyndigheten arbetar brett mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och fridskränkingsbrott. Under året har myndigheten bl.a. genomfört en översyn av handboken i bemötandefrågor, som numera genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Inom ramen för myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering har ett samarbete med Nationellt centrum för kvinnofrid inletts. Syftet är att utveckla en e-utbildning för att höja kompetensnivån om brottsutredningar om våld mot kvinnor och sexualbrott. Vidare har Åklagarmyndigheten under 2016 tagit fram en ämnessida om bemötande av personer med funktionsnedsättningar.

Vid domstolarna har arbetet med bemötande av brottsoffer fortsatt i enlighet med den för Sveriges Domstolar gemensamma handlingsplanen från 2015.

Brottsoffermyndigheten har bl.a. till uppgift att vara ett informations- och kunskapscentrum för brottsofferfrågor. I den övergripande rollen att uppmärksamma och synliggöra brottsofferfrågor ingår även att initiera samverkan kring och sprida information om brottsofferfrågor. Myndigheten har under 2016 särskilt satsat på utbildning och information om barns och ungas utsatthet med fokus på våld i nära relationer.

NTU 2017 visar bl.a. att nästan tre fjärdedelar av de som var i kontakt med polisen under 2016 med anledning av att de blivit utsatta för brott är nöjda med bemötandet (s. 36). Kvinnor är mer nöjda med bemötandet än män. Däremot är brottsutsatta mindre nöjda med den information de har fått från polisen. Sammantaget uppgav drygt hälften av respondenterna att de har positiv erfarenhet av polisen. Generellt sett uppger kvinnor oftare att de har positiva erfarenheter av polisen. Skillnaden mellan olika åldersgrupper är små, men äldre personer (65–79 år) har en mer positiv erfarenhet av polisens arbete än övriga brottsutsatta. Erfarenheter av polisen skiljer sig något åt mellan olika grupper i befolkningen, t.ex. beroende på utbildningsbakgrund och boendeort, men resultaten varierar mellan åren och utan tydlig riktning. När det gäller personer som har varit i kontakt med en åklagare på grund av att de blivit utsatta för brott uppger drygt hälften att de har mycket eller ganska positiva erfarenheter av kontakten med åklagaren. Över tid kan en svag negativ trend noteras. Av de som har varit i kontakt med en domstol under senare år uppger två tredjedelar att de är nöjda med bemötandet i domstolen. Utvecklingen har varit relativt stabil sedan 2007. Vidare visar NTU 2017 att en övervägande majoritet av de som haft erfarenhet av målsägandebyråerna är positiva, en ökning med 8 procentenheter jämfört med föregående år. Eftersom underlaget av personer i NTU som har erfarenhet av domstol och åklagare är begränsat bör dessa resultat tolkas med viss försiktighet. Resultatet ger dock en indikation om utvecklingen.

Motionerna

Ett antal motioner lyfter fram åtgärder för att öka kompetensen på olika områden inom rättsväsendets myndigheter. Därtill lyfts frågor om att myndigheterna och deras företrädare bättre ska kunna bemöta och lämna information till brottsutsatta eller andra personer som i olika sammanhang kommer i kontakt med myndigheterna.

Kunskaper i teckenspråk

I motion 2017/18:753 av Agneta Gille (S) anförs att behoven av grundläggande kurser i teckenspråk för poliser och ambulanspersonal bör ses över.

It-kompetens och brottslighet på internet

Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD) anför i motion 2017/18:3190 yrkande 3 att en samlad strategi behöver tas fram för att höja kunskapen om den it-relaterade brottsligheten i hela rättsväsendet.

I motion 2017/18:3094 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 3 begärs att it-kunskaperna i rättsväsendet på alla nivåer ska stärkas.

Linda Snecker m.fl. (V) föreslår i motion 2017/18:1145 yrkande 2 att regeringen ska tillsätta en utredning som identifierar vilka nationella utvecklingsbehov som finns på it-området samt föreslå strategiska åtgärder för att utveckla och säkerställa kompetensförsörjningen inom verksamheten. I samma motion yrkande 3 begärs att regeringen ska ge Polismyndigheten i uppdrag att utveckla och förankra nationella arbetssätt och metodstöd för utredning av it-relaterade brott samt se över strukturen för brottsamordning och samverkan mellan polisregionerna.

Polisers kunskaper i beteendevetenskap och psykiatri

Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (båda M) begär i motion 2017/18:1766 att möjligheterna att förbättra kunskapsnivån för poliser i fråga om beteendevetenskap och psykiatri ska ses över.

En nationell djurskyddspolis och dess arbete

I motion 2017/18:2078 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 begärs att det ska inrättas en nationell djurskyddspolis. Likalydande yrkanden framförs även i motionerna 2017/18:2352 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD), 2017/18:3886 av Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD) yrkande 5 samt 2017/18:347 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 2. Enligt motionärerna kräver arbetet med djurskydd en specialkompetens som inte alltid finns i den ordinarie polisorganisationen.

Markus Wiechel (SD) anför i motion 2017/18:2078 yrkande 3 att djurskyddspolisen ska samordnas centralt för att effektivisera arbetet och ansvara för vidare utbildning inom djurskyddsområdet.

Spåra och förverka brottsvinster

I motion 2017/18:2472 av Finn Bengtsson (M) föreslås att möjligheten att genomföra särskilda utbildningsinsatser inom polisen, med bl.a. Ekobrottsmyndighetens yrkesgruppsintegrerande arbetsformer som förebild, ska ses över – detta för att öka antalet personer som har kompetens att genomföra de utredningar som krävs för att pengar som har genererats genom brott ska kunna spåras och säkras.

Våld i nära relationer och sexualbrott

I motion 2017/18:2840 av Annika Carlsson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2 anförs att polis, åklagare, domare och nämndemän ska genomgå utbildning om våld i nära relationer och sexualbrott.

Hatbrott

I partimotion 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 56 begärs att kunskapen om hatbrott och förmågan att beivra sådan brottslighet ska öka. Jan Björklund m.fl. (L) anför i partimotion 2017/18:3578 yrkande 19 att rättsväsendets arbete mot hatbrott ska förbättras.

Linda Snecker m.fl. (V) föreslår i motion 2017/18:3881 yrkande 2 att regeringen ska vidta åtgärder för att stärka kompetensen inom polisen om hatbrottsmotivet, straffskärpningsregeln och registreringen av hatbrott vid polisanmälan. I samma motion yrkande 4 anförs att regeringen bör vidta åtgärder för att kvaliteten i de initiala utredningsåtgärderna vid hatbrott ska öka och att förmågan att säkerställa utredningsprocessen vid hatbrott förbättras inom Polismyndigheten. Dessutom begärs i yrkande 5 samma motion att regeringen tillsätter en utredning i syfte att hitta brister i förundersökningsarbetet och föreslå åtgärder för att fler misstänka hatbrott ska kunna identifieras och leda till åtal och fällande dom.

Olof Lavesson m.fl. (M) anför i motion 2017/18:3215 yrkande 4 att rättsväsendets kunskaper om hatbrott kopplade till sexuell läggning och könsidentitet ska öka samt att rättsväsendets förmåga att beivra sådana brott ska förbättras.

I motion 2017/18:3185 av Elisabeth Svantesson (M) anförs att polisens och övriga rättsväsendets arbete mot hatbrott som riktas mot troende ska följas noggsamt.

Människohandel med barn

I motion 2017/18:3585 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2 anförs att det är viktigt att barnrättsperspektivet alltid finns närvarande i arbetet mot människohandel och att rättsväsendets kunskap om människohandel med barn ska vara god.

Hedersrelaterade brott

I motion 2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 26 begärs att kunskapen om könsstympning inom rättsväsende, skola och sociala myndigheter ska öka.

Annie Lööf m.fl. (C) anför i partimotion 2017/18:3685 yrkande 38 att kunskapen hos polis, åklagare, domstolsväsende och målsägandebiträden om hedersrelaterad problematik och hedersrelaterade brott ska öka.

I motion 2017/18:3736 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 4 anförs att kunskapen inom rättsväsendet om hedersrelaterat våld och förtryck bör

förbättras samt att specialiserade poliser och åklagare ska finnas för att stödja hanteringen av hedersbrott.

Narkotikabrott

I motion 2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 7 begärs att polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikarelaterad brottslighet ska förbättras. I samma motion yrkande 9 anförs att polisen ska utveckla sin förmåga att arbeta mot narkotikabrott även på internet.

Tomas Tobé m.fl. (M) föreslår i motion 2017/18:3739 yrkande 20 att polisen ska få i uppdrag att upprätthålla nödvändig kompetens och resurser för att behålla den restriktiva narkotikapolitiken.

Vägtrafik

I motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 21 föreslås att polisens samlade trafikövervakande arbete ska ses över för att tillgodose en god och säker trafikmiljö. I samma motion yrkande 22 anförs att polisen ska ha en fullgod kompetens för att kunna upprätthålla det trafikövervakande arbetet för tung trafik.

Kompetensförsörjning och ledarskap inom polisen

I motion 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2 begärs mer kompetensutveckling inom polisen, bl.a. för att stärka det lokala ledarskapet.

Bemötande av brottsoffer

Cecilia Widegren (M) anför i motion 2017/18:1156 yrkande 5 att polisen efter genomförd kvalitetsprövning ska kunna leva upp till en kontaktgaranti. Tomas Tobé m.fl. (M) anför i motion 2017/18:3739 yrkande 15 att det ska säkerställas att polisen har acceptabla svarstider när allmänheten söker kontakt med myndigheten.

I motion 2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 7 begärs att polisen ska ge en tydlig återkoppling till målsäganden om ärendens hantering. Även i motion 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 17 begärs att en noggrannare uppföljning och återkoppling till brottsoffer ska ske i ärenden efter brottsanmälan.

I partimotion 2017/18:1848 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 anförs att den som hör eller förhör barn ska ha särskild utbildning för detta.

Andreas Carlson m.fl. (KD) begär i motion 2017/18:3849 yrkande 7 att ett kunskapslyft ska genomföras för de professioner som kommer i kontakt med unga brottsoffer.

Bakgrund

Rättsväsendets myndigheter har vidtagit en mängd åtgärder under de senaste åren för att bl.a. höja kompetensen inom olika områden samt för att förbättra bemötandet av brottsoffer och andra som kommer i kontakt med myndigheterna.

Kunskaper i teckenspråk

Av utbildningsplanen för polisprogrammet (A412.358/2016) framgår att polisutbildningen bl.a. ska ge studenten förutsättningar att möta personer med särskilda behov (s. 3). Vidare ska studenten för att få polisexamen visa förmåga att bl.a. kommunicera i skilda situationer utifrån olika individers och grupperns behov, liksom med respekt för människors olikheter verka för likabehandling och motverka diskriminering. För examen krävs även att studenten kan visa ett professionellt förhållningssätt mot de människor polisen möter i sin yrkesutövning med respekt för människors olikheter (s. 4).

På Polismyndighetens webbplats finns informationsfilmer på teckenspråk. Filmerna ger vägledning om bl.a. hur en brottsanmälan görs, hur polisen kan kontaktas, trafikregler, utsatthet för ett antal specifika brottstyper liksom tillgängligt stöd vid utsatthet för ett brott m.m.

Polisen och annan räddningspersonal har möjlighet att anlita teckenspråkstolkar i situationer där ett sådant behov finns. Enligt 5 kap. 6 § tredje stycket rättegångsbalken (RB) får rätten anlita en tolk om en part, ett vittne eller någon annan som ska höras inför rätten behöver tolk till följd av en hörselnedsättning eller talsvårigheter. Om en misstänkt eller en målsägande i ett brottmål behöver tolk till följd av en hörselnedsättning eller talsvårigheter ska en tolk anlitas vid sammanträden inför rätten. Om det är lämpligt får i sådana fall ett tekniskt hjälpmedel användas i stället för att tolk anlitas. Enligt 23 kap. 16 § RB tillämpas reglerna i 5 kap. 6 § RB även under förundersökningen. Vidare kan förvaltningslagen (1986:223) i vissa fall bli tillämplig. Enligt 8 § förvaltningslagen bör en myndighet vid behov anlita tolk när den har att göra med någon som inte behärskar svenska eller som är allvarligt hörsel- eller talskadad. Av 32 § förvaltningslagen följer att bestämmelsen i 8 § om tolk inte gäller t.ex. polisens brottsbekämpande verksamhet, då reglerna i 5 kap. RB ska tillämpas.

It-kompetens och brottslighet på internet

Riksdagen uppmanade i ett tillkännagivande 2014 regeringen att vidta ytterligare åtgärder för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot brottslighet på internet (bet. 2014/15:JuU1 punkt 39, rskr. 2014/15:77). Vidare ställde sig riksdagen i ett tillkännagivande 2016 bakom att polisens tillgänglighet och närvaro på internet behöver öka (bet. 2015/16:JuU1 punkt 42, rskr. 2015/16:106).

Av regeringens skrivelse 2016/17:75 (s. 17 f.) framgår följande när det gäller tillkännagivandet om rättsväsendets arbete med brottslighet på internet:

I regleringsbrevet för 2015 fick Brottsförebyggande rådet i uppdrag att kartlägga utvecklingen av it-relaterade inslag i de anmälda brotten. Myndigheten skulle även analysera kompetens och kapacitet vad gäller it-relaterad brottslighet och forensiska it-undersökningar i den brottsutredande verksamheten. I arbetet ingick att belysa brister och utvecklingsmöjligheter. Uppdraget redovisades den 30 september 2016 (Brå 2016:17). Riksrevisionen har tidigare genomfört en granskning av polis och åklagares förmåga på detta område (RiR 2015:21). Granskningarna visar att varken polis eller åklagare har beredskap och förmåga att effektivt handlägga och utreda denna typ av brottslighet. I regleringsbrevet för 2017 begär regeringen därför återrapportering från både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Myndigheterna ska med utgångspunkt i nämnda granskningar redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att myndigheterna har tillräcklig kompetens och beredskap för att utreda it-relaterade brott. Av redovisningen ska också framgå hur myndigheterna arbetar för att sprida och implementera kunskap om it-relaterad brottslighet inom den egna verksamheten. Redovisning sker i respektive myndighets årsredovisning för 2017. Punkten är slutbehandlad.

Av samma skrivelse (s. 30 f.) framgår följande när det gäller tillkännagivandet om polisens närvaro på internet:

Granskningar som Riksrevisionen (RiR 2015:21) och Brottsförebyggande rådet (Brå 2016:17) har gjort visar att varken polis eller åklagare har beredskap och förmåga att effektivt handlägga och utreda it-relaterad brottslighet. I regleringsbrevet för 2017 begär regeringen därför återrapportering från både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Myndigheterna ska med utgångspunkt i nämnda granskningar redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att myndigheterna har tillräcklig kompetens och beredskap för att utreda it-relaterade brott. Av redovisningen ska också framgå hur myndigheterna arbetar för att sprida och implementera kunskap om it-relaterad brottslighet inom den egna verksamheten. Redovisning sker i respektive myndighets årsredovisning för 2017. Punkten är slutbehandlad.

När det gäller dessa båda tillkännagivanden anför riksdagen att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att de ska kunna anses slutbehandlade (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkterna står därför åter som öppna (prop. 2017/18:1 utg.omr.4 s. 45). Regeringen kommer närmast att avvakta återrapporteringen från Polismyndigheten respektive Åklagarmyndigheten.

Av Polismyndighetens årsredovisning för 2016 (s. 16) framgår att utvecklingen av polisiära arbetsmetoder numera bedrivs vid sju regionala utvecklingscentrum och vid Nationellt forensiskt centrum (NFC). Det innebär en förbättrad möjlighet till verksamhetsnära utveckling vad avser metoder och arbetssätt. Metodutveckling har genomförts bl.a. inom it-brottsområdet.

I Åklagarmyndighetens årsredovisning för 2016 (s. 57) anför myndigheten att en ny fördjupningsutbildning om it-brottslighet har tagits fram och genomförts under året. Utbildningen syftar till att utveckla kompetensen inom Åklagarmyndigheten i de mest komplicerade ärendena. Utbildningen har tagits fram i samråd med Polismyndigheten, som även har erbjudits några platser på utbildningen.

Frågan om de brottsbekämpande myndigheternas förmåga att bekämpa it-relaterad brottslighet behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 107 f.). Utskottet konstaterade att frågor om polisens och åklagares it-kompetens och om bristerna i de brottsbekämpande myndigheternas förmåga att bekämpa it-relaterad brottslighet är uppmärksammade och att arbete för närvarande pågår för att komma till rätta med dessa brister. Utskottet fann därför inte skäl att ställa sig bakom de tillkännagivanden som efterfrågades i motionerna. Yrkandena avstyrktes.

Polisers kunskap i beteendevetenskap och psykiatri

Av den nuvarande utbildningsplanen för polisprogrammet (A412.358/2016) framgår bl.a. att en av de tre grundpelarna i polisprogrammets innehåll utgörs av ett tvärvetenskapligt angreppssätt, som innefattar vetenskapliga ämnen av relevans för yrket. Exempel på sådana vetenskapliga ämnen är vårdvetenskap, beteendevetenskap och socialt arbete (s. 5). Polisutbildningen ska vidare ge studenten förutsättningar att möta personer med särskilda behov (s. 3). För godkänd polisexamen krävs att studenten visar förmåga att bl.a. kommunicera i skilda situationer utifrån olika individers och grupperns behov, liksom med respekt för människors olikheter verka för likabehandling och motverka diskriminering. Det krävs också att studenten kan visa ett professionellt förhållningssätt mot de människor polisen möter i sin yrkesutövning med respekt för människors olikheter (s. 4).

Polisutbildningsutredningens uppdrag har varit att föreslå hur den grundläggande utbildningen till polisman kan omformas till en ändamålsenlig högskoleutbildning. I maj 2016 lämnade utredningen sitt förslag (SOU 2016:39) Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning. Utredningen föreslår att grundutbildningen till polisman ska omformas till en högskoleutbildning som leder till en yrkesexamen som ska benämnas polisexamen. Omfattningen ska vara 180 högskolepoäng, motsvarande tre års heltidsstudier. Studenterna ska genomföra en verksamhetsförlagd del av utbildningen som ska vara lika lång som den nuvarande aspiranttjänstgöringen och omfatta 37,5 högskolepoäng, dvs. motsvarande 25 veckors studier. Betänkandet har remitterats och bereds i Regeringskansliet.

I juli 2017 gav regeringen Polismyndigheten i uppdrag att stärka kompetensen hos polisanställda för att bemöta personer med psykisk ohälsa genom förstärkta utbildningsinsatser på området (Ju2017/06176/PO). Insatserna ska grunda sig på en behovsanalys, och efter genomförda utbildningsinsatser ska resultatet utvärderas och redovisas. Uppdraget ska genomföras i nära samverkan med den nationella samordnaren för utveckling och samordning av insatser inom området psykisk hälsa (S 2015:09) och i samverkan med brukarorganisationer och andra relevanta aktörer. I beslutet anför regeringen bl.a. följande (s. 3):

För att förbättra förutsättningarna för polisanställda att på ett tryggt sätt utföra sitt arbete i kontakten med personer med psykisk ohälsa ska Polismyndigheten utveckla sin kompetens på området.

Detta ska göras genom förstärkta utbildningsinsatser som utgår från en analys av de polisanställdas behov, samt genom kunskap om psykisk ohälsa och gott bemötande. Resultatet av insatserna ska därefter utvärderas och redovisas.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 11 juni 2020.

Ett motionsyrkande om polisers kunskap i beteendevetenskap och psykiatri behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 71 f.). Utskottet ansåg att riksdagen inte borde ta något initiativ i frågan, varför yrkandet avstyrktes.

En nationell djurskyddspolis och dess arbete

Regeringen lämnade i september 2017 över en proposition till riksdagen med förslag om att vissa av Polismyndighetens arbetsuppgifter med djur flyttas över till länsstyrelserna (prop. 2016/17:224). Förslagen innebär att Polismyndigheten endast ska utföra arbetsuppgifter som rör djur om de kräver de särskilda befogenheter och den kompetens som ryms inom Polismyndigheten eller om de av andra skäl bör handläggas av myndigheten. Polismyndigheten ska inte längre ha det huvudsakliga ansvaret enligt djurskyddslagen för att transportera, förvara, sälja, skänka bort och låta avliva djur för att därefter administrera kostnader som detta har medfört. Regeringen föreslår också att länsstyrelserna ska ta emot underrättelser om att någon har avlivat ett svårt sjukt eller skadat djur enligt djurskyddslagen och att de flesta av arbetsuppgifterna enligt lagen om tillsyn över hundar och katter flyttas till länsstyrelserna. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2018.

Dåvarande inrikesminister Anders Ygeman anförde den 14 juni 2017 i ett frågesvar om djurpolisens arbetsuppgifter (fr. 2016/17:1522) bl.a. följande:

Genom förslagen får Polismyndigheten bättre förutsättningar att ägna sig åt kärnverksamheten dvs. att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet samtidigt som uppgifterna kommer att tas om hand av länsstyrelserna som har en god och samlad kompetens om djurs beteende och djurs behov. Regeringen har fortsatt höga ambitioner för djurskyddet och har bl.a. gett Sveriges lantbruksuniversitet i uppdrag att inrätta ett vetenskapligt råd för djurskyddsfrågor som, när rådet har kommit igång med sin verksamhet, ska fungera som ett stöd för bl.a. myndigheterna i deras föreskriftsarbete.

Eftersom förslagen om att renodla Polismyndighetens verksamhet leder till kostnadsökningar för länsstyrelserna har regeringen i vårpropositionen 2017 aviserat att verksamhet och medel ska föras över från Polismyndigheten till länsstyrelserna. I lagrådsremissen anges att regeringen i budgetpropositionen för 2018 kommer att föreslå att kostnadsökningarna ska finansieras genom att 34 miljoner kronor överförs för 2018 och att det från och med 2019 årligen förs över 58 miljoner kronor från Polismyndigheten till länsstyrelserna, vilket är ett högre belopp än vad utredaren föreslog.

När det gäller de arbetsuppgifter som ska ligga kvar hos Polismyndigheten, t.ex. omedelbara omhändertaganden och handräckning vid utövande av offentlig kontroll samt verkställighet av beslut, är det myndighetens uppgift att organisera verksamheten på det sätt som myndigheten anser lämpligt.

Motioner om att inrätta en nationell djurskyddspolis och dess arbete har flera gånger tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 108). Utskottet såg inte skäl att ställa sig bakom motionerna, och samtliga motionsyrkanden avstyrktes.

Spåra och förverka brottvinster

I proposition 2015/16:155 Utökade möjligheter till förverkande föreslogs bl.a. utökade möjligheter att förverka utbyte av brottslig verksamhet vid brott som har samband med organiserad brottslighet. Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2016 (bet. 2015/16:JuU28, rskr. 2015/16:239).

Regeringen anför (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 s. 43) att det är positivt att fler tillgångsutredningar och fler förverkandeärenden bedrevs under 2016 än tidigare år, även om det finns potential till ytterligare förbättringar.

I slutredovisningen av regeringsuppdraget (Ju2015/09350/PO) att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet (s. 14) anför myndigheterna att åtgärder för att begränsa vinsterna av brott samt återtagande av brottvinster fortsatt ska vara högt prioriterade. Vidare framgår (s.13) att myndigheterna har genomfört informations- och utbildningsinsatser för de som dagligen arbetar i satsningen, men även för andra berörda inom myndigheterna. Detta har bl.a. skett genom erfarenhetsutbyte vid seminarier, kollegier, workshoppar och andra liknande former. Flera myndigheter har även uppdaterat sitt informationsmaterial på respektive myndighets intranät. Inom satsningen har de gemensamma utbildningarna uppdaterats för under rättelse- och aktionsgruppspersonal.

Ett motionsyrkande om kompetens inom polisen att spåra och förverka brottvinster liknande det nu aktuella behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 110). Utskottet delade motionärernas uppfattning att en viktig del i arbetet mot den organiserade brottsligheten är möjligheten att spåra och förverka brottvinster och att polisen har kompetens för detta. Vilka eventuella utbildningsinsatser som krävs är dock en fråga för Polismyndigheten att avgöra. Utskottet avstyrkte därför yrkandet.

Våld i nära relationer och sexualbrott

Regeringen anför (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 s. 49) att det är oacceptabelt att ett stort antal personer, däribland många kvinnor och barn, varje år blir utsatta för t.ex. sexuellt våld, misshandel eller andra former av övergrepp, oftast med män som gärningspersoner. Regeringen vidtar en mängd åtgärder för att förebygga och beivra sådan brottslighet. Under 2016 beslutade regeringen om en tioårig nationell strategi i syfte att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterade brott (skr. 2016/17:10). Den nationella strategin har fyra målsättningar, däribland förbättrad kunskap och metodutveckling samt effektivare brottsbekämpning (prop. 2017/18:1 utg.omr. 13 s. 67 f.).

Till den nationella strategin har ett åtgärdsprogram knutits som löper under perioden 2017–2020. Omkring 600 miljoner kronor avsätts för åtgärdsprogrammets genomförande. I åtgärdsprogrammet aviseras en mängd insatser i förhållande till strategins målsättningar. En sådan insats är att vissa examensbeskrivningar i högskoleförordningen (1993:100) ska ändras för att obligatoriska moment om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer ska införas i utbildningar till relevanta yrken. De utbildningar som berörs är juristexamen, läkarexamen, psykologexamen, sjuksköterskeexamen, socionomexamen och tandläkarexamen. Förordningsändringen beslutades av regeringen i augusti 2017 och träder i kraft den 1 juli 2018.

Brottsoffermyndigheten kommer med anledning av kommande lagförslag inom sexualbrottsområdet att få förstärkta resurser för att ta fram informations- och utbildningsinsatser (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 s. 50).

Dåvarande justitie- och migrationsminister Morgan Johansson anförde den 7 juni 2017 i ett frågesvar om kompetensen inom rättsväsendet om psykiska skador och misshandel (fr. 2016/17:1486 och 1488) bl.a. följande:

Rättsväsendets myndigheter arbetar kontinuerligt för att kompetensen på detta område ska vara hög. Våld och brott i nära relation är en del av den polisiära grundutbildningen. För närvarande pågår en revidering av Polismyndighetens handbok *Brott i nära relation*, som beräknas vara klar under 2017. Åklagarmyndigheten har flera utbildningsinsatser på området. Myndigheten tillhandahåller bl.a. en vidareutbildning om våld i nära relation som inkluderar föreläsningar om normaliseringsprocessen där psykiskt våld ingår. Domare erbjuds utbildning i frågan inom ramen för flera av de utbildningar som Domstolsakademien tillhandahåller. En rad av dessa utbildningar behandlar frågor om såväl fysisk som psykisk misshandel. Exempelvis erbjuds en särskild kurs avseende sexual- och fridskränkingsbrotten.

Av Polismyndighetens årsredovisning för 2016 framgår följande (s. 62):

Rikspolischefen beslutade i december 2015 att nationella operativa avdelningen (Noa) skulle avdela resurser för att vidareutveckla utredningsarbetet gällande dödligt våld i nära relation med utgångspunkt i de iakttagelser och rekommendationer som förs fram i rapporten *Dödligt våld i nära relation*. Beslutet omfattade även ett uppdrag till Noa att utse en representant att ingå i den av Socialstyrelsen ledda gruppen, som i enlighet med lag (2007:606) om utredningar avseende vissa dödsfall har till uppgift att granska fall med dödligt våld i nära relation.

Under 2015 genomförde Polismyndigheten en genomlysning av regionernas arbete med brott i nära relation. Med utgångspunkt i de handlingsplaner som då togs fram sker nu en uppföljning av hur verksamheten utvecklas.

Arbetet med att revidera polisens handbok *Brott i nära relation* pågick under 2016 och beräknas kunna slutföras under våren 2017. Bland annat finns nu tydliggjort vad som gäller för polisens medverkan när en person som blivit utsatt för brott i en nära relation behöver hämta tillhörigheter i hemmet.

Polismyndigheten deltar även i ett samverkansprojekt som leds av Västra götalandregionens kompetenscentrum mot våld i nära relation. Projektets syfte är att skapa förutsättningar för ett ännu närmare samarbete mellan polis, åklagare, socialjour, socialtjänst samt hälso- och sjukvård.

Samarbetet ska leda till snabba initiala åtgärder med hög kvalitet och därmed bättre förutsättningar för att beakta familjens samlade behov.

Den pågående revideringen av Polisens metodstöd vid grova våldsbrott (PUG) kommer även att innebära att våldtäkt blir ett av de brott där PUG ska tillämpas (s. 63). Revideringen beräknas bli klar under 2017.

På Åklagarmyndighetens webbplats framgår att det vid myndigheten finns specialiståklagare som har särskild kompetens gällande vissa brottstyper, bl.a. våld i nära relationer. Åklagarmyndigheten anför i årsredovisningen för 2016 (s. 29 f.) att projektet Brott mot barn, våld i nära relation och sexualbrott mot vuxna och barn – ett utvecklat bästa arbetssätt har fortsatt under 2016. Projektet genomförs i nära samverkan med polisen. Det omfattar metod och rutiner också för polisens arbete inom området. Åklagarnas metodstöd och rättsliga stöd har vidare utvecklats under året, bl.a. för handläggningen av kontaktförbud och brott mot barn. Det operativa arbetet med brott i nära relationer och sexualbrott bedrivs oftast i särskilda grupper och i nära samarbete med polisen. Grupperna leds ofta av en specialiståklagare med särskild utbildning och erfarenhet inom området. Diverse aktiviteter och utbildningar har vidare genomförts inom ramen för regionala och lokala samverkansgrupper och projektarbeten. Inom åklagarområdena finns också nätverk för de åklagare som arbetar med utredningar om brott i nära relationer, sexualbrott och brott mot barn. Avsikten är att nätverken ska fungera som forum för praktiskt erfarenhetsutbyte och metodutveckling.

Under 2016 inledde Åklagarmyndigheten ett samarbete med Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK). Syftet är att utveckla en e-utbildning för Åklagarmyndigheten, som ska höja kompetensnivån för samtliga berörda medarbetare inom myndigheten när det gäller brottsutredningar om våld mot kvinnor, inklusive sexualbrott. För att höja kvaliteten på brottsutredningar om våldtäkt har även metodstödet utvecklats i samarbete med Polismyndighetens utvecklingscentrum Väst.

På Sveriges Domstolars webbplats framgår att Domstolsakademien (som är en del av Domstolsverket) har huvudansvaret för all kompetensutveckling som riktar sig till ordinarie domare och som avser domarens juridiska kompetens. I kursutbudet för ordinarie domare erbjuds utbildningar om bl.a. sexualbrott och hedersrelaterade brott. Utbildningarna är frivilliga. I utbildningen för fiskaler i allmän domstol ingår obligatoriska utbildningsmoment om bl.a. bemötande och bevisvärdering m.m.

Regeringen har i propositionen Nämndemannauppdraget – stärkt förtroende och högre krav (2013/14:169) lämnat flera förslag som syftar till att bättre säkerställa nämndemännens lämplighet och kompetens för uppdraget och tydliggöra att nämndemannauppdraget inte är ett politiskt uppdrag. I propositionen görs bedömningen att introduktionsutbildningen bör göras obligatorisk och att nya nämndemän ska ha genomgått utbildningen innan tjänstgöringen påbörjas. Vidare bedömer regeringen att det också bör vara obligatoriskt för en omvald nämndeman att genomgå repetitionsutbildning inom sex månader efter tillträdet. Som en följd av uttalandena i propositionen

gav regeringen i augusti 2014 Domstolsverket i uppdrag att ta fram en introduktionsutbildning och en repetitionsutbildning att användas vid obligatorisk utbildning av nämndemän (Ju2014/5297/DOM). Utbildningarna ska syfta till att höja kompetensen hos nämndemän för uppdraget som lekmanndomare. Uppdraget redovisades till Justitiedepartementet i februari 2016. Av Domstolsverkets webbplats framgår att alla nya nämndemän ska genomgå en obligatorisk introduktionsutbildning. I utbildningen ingår kunskaper om uppdraget som nämndeman och hur det går till i en domstol. Det är respektive domstol som ansvarar för dessa utbildningar.

I betänkandet Ett starkare skydd för den sexuella integriteten (SOU 2016:60) behandlas frågor om bl.a. utbildning för domare och Sveriges Domstolars organisation för hantering av ärenden som rör sexualbrott. Betänkandet har remitterats och förslagen bereds i Regeringskansliet.

Hatbrott

Med begreppet hatbrott avses i regel brotten hets mot folkgrupp och olaga diskriminering samt andra brott där ett motiv för brottet har varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller annan liknande omständighet.

Regeringen anför (prop. 2017/18:1 utg.omr. 13 s. 49) att en nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (Ku2016/02629/DISK) beslutades under 2016. Planen innebär att ett samlat grepp tas om arbetet mot rasism och liknande former av fientlighet som utförs av flera myndigheter, regionala och lokala aktörer samt organisationer inom det civila samhället. Planen utgår från fem särskilt viktiga strategiska områden, däribland mer kunskap, utbildning och forskning samt ett mer aktivt rättsväsende.

Dåvarande inrikesminister Anders Ygeman anförde den 25 januari 2017 i ett frågesvar om hotet från högerextremister (fr. 2016/17:677) bl.a. följande:

När extremistiska tankar övergår i brottsliga handlingar är det Polismyndighetens och Säkerhetspolisens uppdrag att förebygga, förhindra och utreda dessa brott, oavsett vilken ideologi som ligger bakom.

På uppdrag av regeringen har Polismyndigheten utvecklat sitt arbete mot hatbrott. En målsättning för Polismyndigheten är att upplärning och lagföring ska öka och att medarbetarna ska få en större kunskap om och förståelse för hatbrottsproblematiken. Detta för att de ska ha rätt verktyg och kunskap för att kunna identifiera hatbrottsmotiv i brottsutredningar. Enligt uppdrag i regleringsbrevet ska Polismyndigheten senast den 1 mars 2017 redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att bekämpa hatbrott.

Regeringen har också kraftfullt förstärkt arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Den nationella samordnaren har sedan 2014 arbetat för att stärka det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism i hela landet.

Regeringen följer utvecklingen på området noga.

Vidare anförde den dåvarande inrikesministern den 27 juli 2017 i ett frågesvar om hatbrott mot hbtq-personer (fr. 2016/17:1747) bl.a. följande:

Regeringen har vidare i en lagrådsremiss som lämnades i juni i år föreslagit ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner. Det föreslås bland annat att grunden könsidentitet eller könsuttryck läggs till i bestämmelserna om hets mot folkgrupp och olaga diskriminering samt i åtalsregeln om förolämpning.

De som begår hatbrott ska lagföras. I det brottsutredande arbetet är det angeläget att de brottsbekämpande myndigheterna har resurser och kunskap om hatbrottsproblematiken för att kunna identifiera hatbrottsmotiv.

Genom regeringens tillskott till Polismyndigheten i vårändringsbudgeten kommer myndigheten att kunna satsa drygt 10 miljoner kronor för att stärka sitt arbete mot hatbrott. Polismyndigheten genomför nu nationella utbildningsinsatser riktade till samtliga anställda som kan komma i kontakt med hatbrottsärenden. Polismyndigheten har också inrättat ett nationellt samverkansforum för erfarenhetsutbyte och förbättrad operativ verksamhet. I polisregionerna syd, väst och Stockholm har särskilda demokrati- och hatgrupper etablerats.

Människors lika värde och rätten för envar att vara den man är utgör fundament i vårt samhällsbygge. Jag och regeringen kommer kontinuerligt att verka för att dessa grundläggande värden skyddas och upprätthålls.

Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson anförde i ett frågesvar den 27 september 2017 om NMR:s demonstration i Göteborg (fr. 2017/18:16) bl.a. följande:

I polisens uppgift ingår att motverka och bekämpa brott som riktas mot människor på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller liknande.

Hatbrott kan aldrig accepteras i ett demokratiskt samhälle. Förutom den kränkning som den enskilda individen utsätts för, kan sådana brott leda till rädsla och otrygghet hos andra människor som tillhör samma grupp. Rättsväsendet lägger därför stor vikt vid arbetet med att motverka och bekämpa hatbrott.

Kampen mot hatbrott, våldsbejakande extremism samt rasism och liknande former av fientlighet prioriteras högt och regeringen har därför bland annat antagit en nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott i vilken ett mer aktivt rättsväsende har identifierats som ett strategiskt område. Regeringen kommer också att förstärka det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism genom att inrätta ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet från och med den 1 januari 2018.

Av Polismyndighetens årsredovisning för 2016 (s. 65 f.) framgår att det införandeprojekt för höjd förmåga rörande hatbrott och skydd av grundläggande fri- och rättigheter som påbörjades 2015 avslutades den 30 juni 2016. Projektet har därefter övergått i förvaltning. I polisregionerna Stockholm, syd och väst finns särskilda demokrati- och hatbrottsgrupper. Även i övriga regioner genomfördes under 2016 kompetenshöjande insatser inom hatbrottsområdet. Polisens brottsoffer- och personsäkerhetsverksamhet har fortsatt att utvecklas, och sådan verksamhet finns numera organiserad i samtliga polisregioner. Om det bedöms vara nödvändigt kan åtgärder vidtas för att skydda personer som har utsatts för hot och hat. Demokrati- och hatbrottsgrupperna har en etablerad kontakt med brottsoffer- och personsäkerhetsverksamheten i respektive region. Vid tre tillfällen under 2016

genomfördes centrala demokrati- och hatbrottsutbildningar för polispersonal. Vidare anordnade Polismyndigheten i oktober 2016 en hatbrottskonferens på temat hets mot folkgrupp. Det är av stor vikt att polisens kompetens och förmåga fortsätter att öka när det gäller hatbrott och brott mot grundläggande fri- och rättigheter. Samhällsutvecklingen indikerar tydligt att arbetet mot hatbrott och brott mot de grundläggande fri- och rättigheterna även i fortsättningen kommer att kräva hög prioritet inom hela rättsväsendet.

Polismyndighetens arbete mot hatbrott beskrivs mer utförligt i skrivelsen Återredovisning till regeringen angående polisens åtgärder rörande hatbrott (A022.605/2017). När det gäller hur Polismyndigheten framöver ska utveckla arbetet mot hatbrott anför myndigheten bl.a. följande (s. 8 f.). Utbildningsinsatserna inom polisen ska fortsätta. Under 2017 ska en interaktiv utbildning tas fram som riktar sig till anmälningsupptagare och förundersökningsledare. På det sättet kan kompetensen breddas hos polisanställda på polisens kontaktcentrum och i ingripandeverksamhet. Även mängdbrottsutredare och annan utredningspersonal ska kunna genomgå utbildningen. Polisen har etablerat en organisation för att utreda och ta om hand offer för hatbrott. Under 2017 och framåt kommer ytterligare steg att tas för att höja polisens förmåga på området.

Polismyndighetens internrevision lämnade i september 2017 en granskningsrapport om polisregionernas arbete med att bekämpa hatbrott (A441.701/2016). Internrevisionens bedömning är att Polismyndighetens arbete mot hatbrott på flera sätt kan förbättras, bl.a. när det gäller ansvars- och rollfördelningen för kompetensutvecklingen inom området.

Av Åklagarmyndighetens årsredovisning för 2016 (s. 37) framgår att en ny rättspromemoria om hatbrott har tagits fram. Den ger vägledning om bl.a. den praktiska hanteringen av hatbrott på internet. Vid myndighetens hatbrottskonferens i november 2016 togs frågor om hatbrott på internet upp. Ett antal hatbrottsåklagare deltog också i Polismyndighetens hatbrottskonferens i oktober 2016, där en föreläsning hölls om bl.a. bevissäkring på internet.

Motionsyrkanden om rättsväsendets kompetens när det gäller hatbrott behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 109 f.). Utskottet konstaterade att frågan om behovet av kunskap om hatbrott är uppmärksammande och att arbete för närvarande pågår för att utveckla arbetet. Utskottet avstyrkte därför de aktuella yrkandena.

Människohandel med barn

Av regeringens skrivelse 2016/17:75 (s. 20) framgår bl.a. följande när det gäller tillkännagivandet om skärpta straff för människohandel och koppleri:

2014 års människohandelsutredning (dir. 2014:128) har bl.a. utvärderat tillämpningen av bestämmelsen om människohandelsbrott och granskat hur de brottsbekämpande myndigheterna utreder och i övrigt arbetar med ärenden om människohandel. Utredaren har också övervägt om det finns behov av att förtydliga eller annars förändra bestämmelsen om människohandelsbrott samt överväga åtgärder för att stärka kvaliteten och effektiviteten i brottsutredningarna och öka lagföringen av

människohandelsbrott. Regeringen beslutade vidare den 17 juni 2015 tilläggsdirektiv till utredningen att även se över straffskalorna för människohandel och koppleri (dir. 2015:64). Uppdraget redovisades i slutbetänkandet Ett starkt straffrättsligt skydd mot människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer (SOU 2016:70). Betänkandet har remitterats och remisstiden gick ut den 23 februari 2017. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Regeringen anför (prop. 2017/18:1 utg.omr. 13 s. 80) att handlingsplanen till skydd för barn mot människohandel, exploatering och sexuella övergrepp (skr. 2015/16:192) utgör en plattform för vidare arbete inom området. På regeringens webbplats framgår att handlingsplanen gäller för 2016–2018 och att den innehåller 23 åtgärder för att förebygga, skydda och stödja barn samt skapa förutsättningar för att effektivt lagföra gärningsmän. Inom ramen för handlingsplanen har Polismyndigheten fått i uppdrag att identifiera och genomföra åtgärder för att förstärka och utveckla förmågan att upptäcka, utreda, förhindra och förebygga sexualbrott mot barn m.m. (Ju2016/06827/PO). Uppdraget ska genomföras i samverkan med bl.a. Åklagarmyndigheten och redovisas senast den 15 april 2018. Ytterligare en åtgärd i handlingsplanen är stärkt förmåga att utreda människohandelsbrott och sexuella övergrepp mot barn genom fortsatt utbildning för åklagare. Åklagarmyndighetens projekt Brott mot barn, våld i nära relationer och sexualbrott mot vuxna – ett utvecklat bästa arbetssätt syftar till att förvalta, vidareutveckla och fortsatt tillämpa arbetssättet. Frågor om människohandel och sexuella övergrepp mot barn ingår i myndighetens åklagarutbildningar. Åklagarmyndigheten följer frågan noga och bevakar behovet av vidare utbildningsinsatser inom området.

Den nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor (skr. 2016/17:10) omfattar bl.a. människohandel för sexuella ändamål (prop. 2017/18:1 utg.omr. 13 s. 67 f.). Länsstyrelsen i Stockholms län har flera regeringsuppdrag inom människohandelsområdet. Inom ramen för uppdragen tillhandahåller länsstyrelsen kompetensstöd till andra myndigheter, bl.a. rättsväsendet.

I Polismyndighetens redovisning av ett regeringsuppdrag om brottsutredningsverksamheten som lämnades i oktober 2017 (A868.568/2016 s. 7) anför myndigheten att förmågan att bekämpa människohandel har stärkts. Förutsättningarna för effektivare lagföring av köp av sexuell tjänst, köp av sexuell handling av barn, koppleri och människohandel har förbättrats. Ett av målen för arbetet har varit att skapa en organisation för de operativa insatserna mot prostitution och människohandel i hela landet, liksom att stimulera till ett uthålligt arbete och en ökad samverkan mellan berörda aktörer. Ett annat mål har varit att genom samverkan bidra till en utökad metod- och kompetensutveckling inom polisen.

Hedersrelaterade brott

Regeringen anför (prop. 2017/18:1 utg.omr. 13 s. 79) att en samlad, flerårig satsning för att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck ska genomföras. Satsningen ska omfatta flera olika delar, däribland stärkta

uppdrag till länsstyrelserna och andra myndigheter, liksom stöd till lokalt arbete och förebyggande verksamhet. Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är vidare en prioriterad fråga även inom ramen för regeringens långsiktiga reformprogram för minskad segregation för perioden 2017–2025 (utg.omr. 13 Åtgärder mot segregation).

Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv (Ju 2017:06, dir. 2017:25 och 2017:78) har i uppdrag att bl.a. undersöka i vilken utsträckning hedersmotiv beaktas av polis, åklagare och domstolar. Utredaren ska vidare ta ställning till om det bör införas en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv i 29 kap. 2 § brottsbalken, följa det pågående utvecklingsarbetet inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten och bedöma om ytterligare åtgärder bör vidtas för att öka förutsättningarna för lagföring när det gäller brotten äktenskapstvång och vilseledande till tvångsäktenskapsresa. Dessutom omfattar uppdraget att bl.a. analysera och ta ställning till hur myndighetssamverkan i ärenden om tvångsäktenskap med internationella inslag respektive könsstympling kan utvecklas. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 september 2018.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har sedan 2005 haft flera nationella uppdrag som syftar till att motverka hedersrelaterat våld och förtryck (prop. 2017/18:1 utg.omr. 13 s. 69). Till länsstyrelsens uppdrag hör bl.a. att utveckla och driva ett nationellt kompetensteam mot hedersrelaterat våld och förtryck (S2016/01194/JÄM). Kompetensteamet driver en nationell stödtelefon dit såväl yrkesverksamma inom myndigheter som företrädare för ideella organisationer kan vända sig. Som en del i länsstyrelsens uppdrag genomförde det nationella kompetensteamet omkring 40 föreläsningar och utbildnings-satsningar i arbetet mot könsstympling riktade till bl.a. personal inom socialtjänst, polis samt hälso- och sjukvård.

Av Polismyndighetens årsredovisning för 2016 (s. 69) framgår att en översyn har gjorts av polisens verksamhet gällande hedersrelaterade brott. Ett antal förslag som avser utvecklingsbehov har tagits fram och en handlingsplan fastställts för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Ett motionsyrkande om utbildnings-satsningar för att motverka brottslighet i hederns namn behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 under avsnittet Anslag inom utgiftsområde 4 (s. 23 f.). Motionsyrkandet avstyrktes.

Narkotikabrott

Av Polismyndighetens årsredovisning för 2016 framgår följande (s. 62):

Under året har en nationell inventering av polisens arbetsmetoder genomförts inom narkotikaområdet. Detta bland annat för att arbetsformer som visat sig vara effektiva ska kunna spridas nationellt. Sammanlagt har 37 arbetsmetoder inventerats och 8 av dessa har valts ut och ska införas som nationellt metodstöd för att öka förutsättningarna för ett enhetligt, strukturerat och samordnat narkotikaarbete. De fokusområden som har valts ut är ungdomar med inriktning på tidig upptäckt, internet och post, evenemang och krogmiljö, terrängsök med hund och större inhemska cannabisodlingar.

En metodbeskrivning för ingripande, rapportering och utredning av ringa narkotikabrott är framtagen. Denna ska användas som stöd/lathund vid hantering av de vanligaste narkotikabrotten. Detta ska ge vägledning vad gäller lagstöd och grunder för vanliga överväganden och beslut i dessa ärenden, vad en avrapportering ska innehålla och information om hur viss problematik i dessa ärenden kan hanteras.

Motionsyrkanden om kompetens när det gäller narkotikabrott behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 110). Utskottet delade motionärernas uppfattning att det, för att kunna upprätthålla en restriktiv narkotikapolitik, är viktigt att polisen upprätthåller den nödvändiga kompetensen för att utreda narkotikabrott. Utskottet ansåg dock att det inte fanns anledning för riksdagen att ta något initiativ i frågan. Yrkandena avstyrktes.

Vägtrafik

Av Polismyndighetens årsredovisning för 2016 framgår bl.a. följande (s. 61 f.):

Polismyndigheten har under 2016 tagit fram en ny trafikstrategi – *Polismyndighetens strategi för trafik som metod*, PM 2016:46. Ett av strategins fokusområden är brott på väg. En stor del av dessa brott faller inom kategorin mängdbrott.

Strategin har sin grund i ledande forskning på området. Samverkan har skett med framförallt Trafikverket vid framtagandet av prioriteringarna inom området. Polisens strategiska huvudinriktning är att aktivt arbeta för att bidra till att sänka medelhastigheten och att öka andelen nyktra förare i trafikmiljön. Genom att aktivt arbeta längs vägnätet förebyggs, förhindras och uppdagas brott samtidigt som det syns att polisen arbetar i vägtrafikmiljön. Att ingripa mot trafikbrott innebär också en stor möjlighet att uppdaga annan kriminalitet. Vid ingripanden på vägnätet ska möjligheten att skapa underrättelser och information utnyttjas. Införandet av strategin för trafik som metod har påbörjats i polisregionerna.

Vidare framgår av årsredovisningen (s. 62) att myndigheten under 2016 genomförde en inventering av samtliga de kontrollplatser som finns med i Transportstyrelsens förteckning. Syftet var att säkerställa trafikverksamheten inför genomförandet av ett EU-direktiv 2018. I projektet har även ingått att se över möjligheten att använda sig av mobila enheter eller besiktningsorgans anläggningar. Under året har även föreskrifter för flygande inspektion tagits fram samt en kravspecifikation för utbildning och kompetens för bilinspektörer.

Under året har flera nya utbildningar genomförts inom polisen, bl.a. i trafikarbete (s. 53).

Motioner om vägtrafik behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 110). Utskottet konstaterade att det är Polismyndighetens ansvar att säkerställa att kompetensförsörjningen är väl avvägd i förhållande till verksamhetens behov. Utskottet ansåg att yrkandena inte motiverade något tillkännagivande från riksdagens sida, varför yrkandena avstyrktes.

Kompetensförsörjning och ledarskap inom polisen

Den 1 januari 2015 ombildades polisen till en sammanhållen myndighet, Polismyndigheten. Regeringen gav i april 2014 Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen (Ju2014/2492/PO). Utvärderingen skulle omfatta en bedömning av i vilken utsträckning ombildningen har skapat bättre förutsättningar för ett förbättrat verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete. Den första delrapporten (2016:22) av uppdraget redovisades till regeringen i september 2016 och den andra delrapporten (2017:10) i september 2017. Slutredovisningen ska lämnas senast den 1 oktober 2018.

Statskontoret påtalade i sin första delrapport (s. 9) behovet av att Polismyndigheten i större utsträckning sätter medarbetarna i centrum. I delrapporten påtalade Statskontoret även behovet av en nystart inom polisen när det gäller kommunikation, förankring och ledarskap. Mot den bakgrunden gav regeringen Polismyndigheten i regleringsbrevet för 2017 (s. 4) i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla verksamheten och ledarskapet i dessa delar. Redovisningen ska ske i årsredovisningen för 2017.

Av Statskontorets andra delrapport framgår i korthet bl.a. följande (s. 99 f.):

De övergripande målen med ombildningen av polisen är att skapa bättre förutsättningar för ett förbättrat verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisens arbete. Det är inte rimligt att förvänta sig att målen med reformen ska ha uppnåtts redan. Erfarenheter från stora myndighetsreformer visar att genomförandet ofta är svårare och tar längre tid än planerat. [...]

Som vi konstaterade i vår första delrapport har den nya organisationen skapat bättre förutsättningar för den operativa ledningen på nationell nivå, vilket bland annat har gjort det lättare att tillfälligt flytta resurser och genomföra samordnade polisinsatser över region- och områdesgränser. Det har även skett en viss utveckling för de utmaningar som vi identifierade för Polismyndigheten i delrapport 1. Stödavdelningarna möter numera bättre kärnverksamhetens behov och förutsättningarna för det lokala arbetet och ett stärkt medarbetarskap har delvis förbättrats. Polismyndigheten har också tagit inledande steg till att finna en balans mellan central styrning och lokalt ansvar. Polisen har även vidtagit åtgärder som på sikt kan förbättra utredningsresultaten. Hittills har dock utredningsverksamheten främst påverkats negativt av omorganisationen.

Statskontoret bedömer sammantaget att delar av reformen börjar få genomslag. Samtidigt finns det flera utmaningar för Polismyndigheten om målen för reformen ska kunna nås på sikt. Vi bedömer att det är särskilt viktigt att utveckla styrningen, ytterligare förbättra förutsättningarna för det lokala arbetet och att få full utväxling av de åtgärder som nu genomförs inom utredningsverksamheten.

I juli 2017 gav regeringen Polismyndigheten i uppdrag att vidta åtgärder på kompetensförsörjningsområdet (Ju2017/06177/PO). Av uppdraget framgår att Polismyndigheten bl.a. ska ta fram en strategisk och långsiktig plan för att säkerställa att rätt kompetens finns att tillgå i verksamheten. Av planen ska framgå vilka kompetensförsörjningsbehov som finns på kort och lång sikt. Det ska också framgå hur nya resurser till myndigheten kommer att användas för att bidra till största möjliga nytta och effektivitet i verksamheten och

därigenom också till de kriminalpolitiska målen att brottsligheten ska minska och tryggheten ska öka. Uppdraget ska slutredovisas senast den 23 maj 2018.

Vidare gav regeringen i augusti 2017 Polismyndigheten i uppdrag att skapa förutsättningar för ytterligare förbättringar av arbetsmiljön och fler karriärvägar för polisanställda (Ju2017/06645/PO). Polismyndigheten ska intensifiera det fortsatta systematiska arbetsmiljöarbetet inom de områden som identifierades i den arbetsmiljöstrategi som beslutades av myndigheten under 2016 när det gäller bl.a. ledarskap/organisatorisk arbetsmiljö och medarbetarskap. Vidare ska Polismyndigheten ta fram en strategisk plan på kort och lång sikt för fler utvecklings- och karriärvägar inom myndigheten. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 november 2018. Redovisningen ska innehålla en redogörelse för vilka behov myndigheten har identifierat genom arbetet och hur dessa behov kan tillgodoses.

Av Polismyndighetens årsredovisning för 2016 (s. 53 f.) framgår bl.a. följande när det gäller kompetens inom polisen. Polisens kompetensutveckling är en viktig grund för individens egen utveckling. Den är också en central komponent för att säkerställa att det finns rätt kompetens på myndigheten utifrån verksamhetens aktuella behov och samhällsutvecklingen m.m. Kompetensutveckling omfattar olika metoder för lärande där traditionell utbildning kombineras med flexibla former för kompetensutveckling, t.ex. nätbaserad distansutbildning och arbetsplatslärande. Ett gott ledarskap är en förutsättning för polisens förmåga att fullgöra sitt uppdrag. Satsningen på chefs- och ledarutveckling har ett långsiktigt och hållbart perspektiv, med utgångspunkt i myndighetsgemensamma ledarkriterier. Chefer i polismyndigheten erbjuds utvecklingsmöjligheter utifrån dessa ledarkriterier. Under 2016 genomfördes ett flertal insatser för att stärka ledarskapet inom myndigheten.

Bemötande av brottsoffer

I slutet av 2015 ställde sig riksdagen bakom ett tillkännagivande om att Polismyndigheten i större utsträckning borde vara tillgänglig för allmänheten och att det ska vara lätt att få kontakt med polisen (bet. 2015/16:JuU1 punkt 39, rskr. 2015/16:106). Riksdagen ställde sig vid samma tidpunkt även bakom ett tillkännagivande om förbättrad brottsutredning, uppföljning och återkoppling till brottsoffer (bet. 2015/16:JuU1 punkt 44, rskr. 2015/16:106).

I skrivelse 2016/17:75 (s. 30) anför regeringen bl.a. följande när det gäller tillkännagivandet om polisens tillgänglighet:

Polismyndigheten har uppmärksammat att väntetiderna för att komma fram till Polismyndighetens kontaktcenter (PKC) via telefon har varit allt för långa. Myndigheten har därför tagit fram ett nationellt arbetssätt och utvecklingsarbete pågår för att förbättra tillgängligheten. Från och med den 31 oktober 2016 får den som ringer 114 14 sitt ärende besvarat och behandlat i den region där brottet ägt rum. Det förväntas medföra att brotten kan utredas snabbare eftersom åtgärder kan vidtas omgående. De första mätningarna efter genomförd förändring visar att den genomsnittliga väntetiden för att nå polisen via PKC har minskat. Under 2016 har Polismyndigheten dessutom anställt flera hundra nya

medarbetare till PKC och öppnat nya kontaktcenter. Under åren 2017–2019 planerar Polismyndigheten att utveckla fler e-tjänster för olika typer av tillstånd. Punkten är inte slutbehandlad.

Vidare framgår av samma skrivelse (s. 31) bl.a. följande när det gäller tillkännagivandet om utredning, uppföljning och återkoppling till brottsoffer:

Som ett led i arbetet med att genomföra EU:s brottsofferdirektiv beslutade regeringen hösten 2015 om vissa ändringar i förundersökningskungörelsen (1947:948). Ändringarna innebär bl.a. stärkt informationskyldighet till målsäganden generellt under förundersökningen, t.ex. med information om den fortsatta handläggningen av ärendet. Den 19 maj 2016 gav regeringen Brottsoffermyndigheten (Brom) i uppdrag att kartlägga brottsutsatts behov av stöd under brottmålsprocessen och analysera i vad mån dessa behov kan tillgodoses genom digitaliseringens möjligheter. Uppdraget ska redovisas den 31 maj 2017. Polismyndigheten har fattat ett antal beslut om hur utredningsverksamheten ska utvecklas och förbättras. Regeringen avser att följa upp hur dessa beslut omsätts i verksamheten och har därför i regleringsbrevet för 2017 gett Polismyndigheten i uppdrag att redovisa vilka konkreta förändringar i verksamheten som besluten syftar till, hur långt myndigheten har kommit i genomförandet av besluten och hur myndigheten säkerställer att besluten fullt ut genomförs. Redovisningen ska lämnas till regeringen senast den 10 oktober 2017. Punkten är slutbehandlad.

Brottsoffermyndigheten redovisade det ovan nämnda uppdraget i maj 2017. I rapporten föreslår Brottsoffermyndigheten att rättsväsendets myndigheter och Kronofogden bör ansluta sig till och börja sända digital post via tjänsten Mina meddelanden. Vidare föreslås att rättsväsendets myndigheter och Kronofogden bör få i uppdrag av regeringen att utveckla e-tjänster som möjliggör för brottsutsatta att skicka in ansökningar, uppgifter och kompletteringar i sina ärenden. Därutöver bör myndigheterna införa en möjlighet för brottsoffer att skicka in allmänna frågor digitalt. Slutligen föreslås att Brottsoffermyndigheten ska få i uppdrag av regeringen att ta fram myndighetsgemensam webbinformation riktad till brottsutsatta. Rapporten bereds i Regeringskansliet. Av ett pressmeddelande från Brottsoffermyndigheten utskickat i augusti 2017 framgår att myndigheten har beviljats närmare 2 miljoner kronor av EU:s fond för inre säkerhet för att ta fram en ny webbplats med behovsanpassad information för brottsoffer. Brottsoffer ska kunna söka och få information utifrån bl.a. vilken typ av brott de har utsatts för, var i rättsprocessen de befinner sig och var de är bosatta. I pressmeddelandet refererar Brottsoffermyndigheten till det ovan nämnda regeringsuppdraget.

Polismyndighetens redovisning av det i skrivelsen nämnda regeringsuppdraget lämnades i oktober 2017 (A868.568/2016). Rapporten bereds i Regeringskansliet.

I propositionen (s. 47) konstaterar regeringen att riksdagen har ställt sig bakom det som utskottet anför om att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet om utredning, uppföljning och återkoppling till brottsoffer ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen, och

regeringen kommer närmast att avvakta vidare redovisning från Polismyndigheten i årsredovisningen för 2017.

Brå har på uppdrag av regeringen redovisat en studie av målsägandes medverkan i rättsprocessen (rapport 2016:8). Rapporten bereds i Regeringskansliet.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2016 (s. 65 f.) anför myndigheten att polisens brottsoffer- och personsäkerhetsverksamhet har fortsatt att utvecklas och att sådan verksamhet numera finns organiserad i samtliga polisregioner. Polismyndighetens riktlinjer för brottsoffer och personsäkerhetsverksamhet (PM 2016:30) beslutades under 2016. Riktlinjerna ska vara ett stöd i verksamheten så att den kan organiseras och bedrivas med beaktande av de höga krav som ställs på professionalitet och säkerhet. Arbetet pågår även med att ta fram ett metodstöd som ska beskriva arbetet mer i detalj. Riskanalys är en central del av brottsoffer- och personsäkerhetsarbetet för att bedöma vilka skyddsåtgärder som behövs och för att minimera risker för upprepad utsatthet. Nästa steg blir att skapa en sammanhållen dokumentation och ett enhetligt sätt att utföra riskanalyser, oavsett vilka brottstyper som är aktuella. Fördelen med detta är att polisen höjer förmågan att se risker även i de fall det inte finns en specifik checklista. Vidare kommer arbetssättet med riskanalys vid hot om våld att överensstämma med andra riskanalyser som görs inom Polismyndigheten.

Åklagarmyndigheten anför i årsredovisningen för 2016 (s. 30) att en översyn av Bemötandehandboken har genomförts under året. Det har medfört att handboken numera genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Dessutom har en ämnessida om bemötande av personer med funktionsnedsättningar tagits fram.

Infogeneratorm är en informationssajt som har utvecklats under 2016 av länsstyrelsen i Skåne i samarbete med övriga länsstyrelser och med stöd av Socialstyrelsen (prop. 2017/18:1 utg.omr. 13 s. 68). Infogeneratorm ger yrkesverksamma som arbetar med våldsutsatta personer, främst inom kommunerna, möjlighet att ge lättillgänglig och korrekt information om stöd vid våld i nära relationer på 24 olika språk. Informationen kan dock vara användbar även för andra myndigheter, bl.a. rättsväsendet.

Av polisens webbplats framgår att polisiära förhållare för att få hålla förhör med barn ska ha genomgått och godkänts vid en tvåstegsutbildning i Polishögskolans regi i samarbete med universitetet. De särskilt utbildade barnförhållarna är vana att möta och prata med barn som har blivit utsatta för alla typer av brott. På många ställen i landet finns barnahus, där polis, åklagare, läkare och sociala myndigheter samverkar i gemensamma lokaler. Det underlättar för barnet att inte behöva slussas runt mellan olika myndigheter. Även arbetet och samordningen mellan de myndigheter som är inblandade underlättas, och det medför högre kvalitet i utredningarna.

I mars 2016 överlämnade Barnrättighetsutredningen sitt betänkande till regeringen om hur FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) kan göras till svensk lag (SOU 2016:19). Regeringens utredare föreslog också

ett kunskapslyft om konventionens praktiska tillämpning i förhållande till olika verksamheter. Regeringen beslutade i juli 2017 om en lagrådsremiss med förslag om en lag om inkorporering av barnkonventionen. I lagrådsremissen anför regeringen bl.a. att en inkorporering främst innebär ett tydligare krav på att rättstillämparna i mål och ärenden ska tolka svenska bestämmelser i förhållande till barnkonventionen. Det förväntas bidra till att barnet i högre grad hamnar i fokus i de situationer som gäller barnet. För att barnets rättigheter ska få önskat genomslag krävs enligt regeringen vid sidan av en inkorporering även fortsatt transformering av barnkonventionens bestämmelser i nationell rätt. Därutöver krävs en kombination av olika åtgärder, såsom vägledning, utbildning och samordning mellan olika aktörer på olika nivåer i samhället. Efter att ha granskat regeringens lagförslag avstyrkte Lagrådet i augusti 2017 remissens förslag till lag om inkorporering av barnkonventionen. Ärendet bereds vidare i Regeringskansliet.

Motionsyrkanden om bemötande av brottsoffer behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:JuU1 (s. 108 f.). Utskottet fann inte skäl att ställa sig bakom något tillkännagivande med anledning av de aktuella motionsyrkandena, varför samtliga yrkanden avstyrktes.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare uttalat sig om motionsyrkanden om kompetens och bemötande, senast i förra årets budgetbetänkande (bet. 2016/17:JuU1 s. 105 f.). Att företrädare för rättsväsendets olika myndigheter har en hög kompetens inom olika områden är av central betydelse för att rättsväsendets myndigheter ska kunna fullgöra den viktiga uppgiften att värna den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet. De personer som kommer i kontakt med rättsväsendets myndigheter ska få ett professionellt och gott bemötande. Utskottet konstaterar att det inom rättsväsendets myndigheter kontinuerligt vidtas åtgärder för att öka kompetensen inom många olika områden. Liksom tidigare år anser utskottet att frågor om kompetens och bemötande även i fortsättningen bör vara prioriterade områden för rättsväsendets myndigheter.

Kunskaper i teckenspråk

Som framgått innehåller polisutbildningen flera moment som syftar till att ge polisen förutsättningar att möta och kommunicera med människor med särskilda behov. Polisen och annan räddningspersonal har också möjlighet att anlita teckenspråkstolkare i situationer där ett sådant behov finns. Mot denna bakgrund finns det enligt utskottet inte något behov av grundläggande kurser i teckenspråk för dessa yrkesgrupper. Motionärens begäran i motion 2017/18:753 (S) bör således inte leda till något tillkännagivande från riksdagen. Utskottet avstyrker yrkandet.

It-kompetens och brottslighet på internet

För att möta det hot som den it-relaterade brottsligheten utgör är det viktigt att höja kunskapen inom rättsväsendet. Fler brott måste kunna utredas och lagföras. Som framkommit visar de granskningar som Riksrevisionen och Brå har gjort att varken polis eller åklagare har beredskap och förmåga att effektivt handlägga och utreda it-relaterad brottslighet. Det är därför bra att regeringen begärt en återrapportering från både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten där de med utgångspunkt i dessa granskningar ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att myndigheterna har tillräcklig kompetens och beredskap att utreda it-relaterade brott. Detta är dock inte tillräckligt. Enligt utskottets mening behövs det en samlad strategi för att se över hur man kan höja utbildningsnivån för att utreda it-relaterad brottslighet inom hela rättsväsendet. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anfört om en sådan strategi och tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2017/18:3190 (M, C, L, KD) yrkande 3 och tillstyrker delvis motionerna 2017/18:1145 (V) yrkande 2 och 2017/18:3094 (KD) yrkande 3. Utskottet finner emellertid inte skäl att vidta några åtgärder med anledning av det som anförs i motion 2017/18:1145 (V) yrkande 3. Motionsyrkandet avstyrks.

Polisers kunskap i beteendevetenskap och psykiatri

Regeringen har nyligen gett Polismyndigheten i uppdrag att stärka kompetensen hos polisanställda för att bemöta personer med psykisk ohälsa genom förstärkta utbildningsinsatser på området. Uppdraget ska slutredovisas senast den 11 juni 2020. Utskottet anser att yrkandet i motion 2017/18:1766 (M) om att möjligheterna att förbättra kunskapsnivån för poliser i fråga om beteendevetenskap och psykiatri ska ses över därmed får anses vara i varje fall delvis tillgodosett. Utskottet avstyrker yrkandet.

En nationell djurskyddspolis och dess arbete

Som framkommit har utskottet flera gånger tidigare, senast vid beredningen av förra årets budgetbetänkande, avstyrkt motioner om att inrätta en nationell djurskyddspolis respektive att djurskyddspolisen ska samordnas centralt. Det har inte framkommit något som ger utskottet anledning att nu göra en annan bedömning. Utskottet noterar även att regeringen i september 2017 lämnade över en proposition till riksdagen med förslag om att vissa av Polismyndighetens arbetsuppgifter med djur flyttas över till länsstyrelserna. I praktiken medför förslagen att Polismyndigheten i mindre utsträckning än i dag kommer att utföra arbetsuppgifter med djur. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2017/18:2078 (SD) yrkandena 2 och 3, 2017/18:2352 (SD), 2017/18:3886 (SD) yrkande 5 samt 2017/18:347 (SD, -) yrkande 2.

Spåra och förverka brottsvinster

Som framgår ovan har åtgärder för att begränsa vinsterna av brott och återtagande av brottsvinster hög prioritet. Det framgår också att det har genomförts informations- och utbildningsinsatser. Vilka eventuella ytterligare utbildningsinsatser som krävs för att polisen ska ha den kompetens som behövs inom området är en fråga för Polismyndigheten att avgöra. Utskottet avstyrker därför motion 2017/18:2472 (M).

Våld i nära relationer och sexualbrott

Domstolsverket har efter uppdrag från regeringen tagit fram en introduktionsutbildning och en repetitionsutbildning för nämndemän. Domare erbjuds utbildning av Domstolsakademin, bl.a. om sexualbrott. Därtill har både Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten under 2016 genomfört ett flertal kompetenshöjande och metodutvecklande åtgärder inom området.

Utskottet konstaterar att frågor om rättsväsendets kompetens när det gäller våld i nära relationer och sexualbrott är väl uppmärksammade. Utskottet ser inte skäl att ställa sig bakom det som framförs i motion 2017/18:2840 (C) yrkande 2. Utskottet avstyrker därför yrkandet.

Hatbrott

Som framgått har regeringen beslutat om en nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Även inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten pågår ett omfattande utvecklingsarbete för att höja kompetensen när det gäller arbetet mot hatbrott. Mot denna bakgrund finner utskottet inte anledning för riksdagen att göra några sådana tillkännagivanden om arbetet mot hatbrott som efterfrågas i de här aktuella motionerna. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2017/18:3185 (M), 2017/18:3215 (M) yrkande 4, 2017/18:3569 (M) yrkande 56, 2017/18:3578 (L) yrkande 19 och 2017/18:3881 (V) yrkande 2, 4 och 5.

Människohandel med barn

Det är mycket viktigt att barnperspektivet alltid finns närvarande i arbetet mot människohandel och kommersiell handel med sex. Offrens utsatthet vid denna form av brottslighet är än större när det handlar om barn.

Det behöver finnas god kunskap kring kommersiell sexuell exploatering av barn i hela rättskedjan, från poliser och åklagare till domstolsväsendet. För att upptäcka och förebygga sexualbrott mot barn behöver även andra som arbetar med barn, exempelvis inom socialtjänsten och skolhälsovården, ha goda kunskaper. Det är också viktigt att kunskapen om barns rättigheter och deras utsatthet för kommersiell sexuell exploatering förmedlas till alla som arbetar med barn, och även till dem som i sin framtida profession kommer att möta och arbeta med barn.

Det är bra att frågan har uppmärksammats, men utskottet anser att mer måste göras för att öka kompetensen inom rättsväsendet. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anfört om kompetensen inom rättsväsendet i arbetet mot människohandel med barn och tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2017/18:3585 (L) yrkande 2.

Hedersrelaterade brott

Utskottet konstaterar att ett omfattande utvecklingsarbete för närvarande pågår för att motverka olika former av hedersrelaterat våld och förtryck, bl.a. när det gäller att öka kompetensen inom rättsväsendets myndigheter i dessa frågor. Utskottet finner därför inte skäl att nu ta något initiativ med anledning av förslagen i motionerna 2017/18:3650 (KD) yrkande 26, 2017/18:3685 (C) yrkande 38 och 2017/18:3736 (M) yrkande 4. Motionsyrkandena avstyrks.

Narkotikabrott

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att det, inte minst för att kunna upprätthålla en restriktiv narkotikapolitik, är viktigt att polisen upprätthåller den kompetens som är nödvändig för att utreda narkotikabrott. Polisens specialistkompetens inom narkotikaområdet riskerar emellertid att urholkas genom att denna inriktning i praktiken har försvunnit efter omorganisationen. Det innebär också att det strukturerade och långsiktiga arbetet för att bekämpa förekomsten av narkotika och narkotikabrottslighet inte kan bedrivas med samma intensitet som tidigare. Enligt utskottets mening behöver det därför övervägas om specialistfunktionen narkotikapolis bör inrättas igen och också särskilda enheter med uppgift att uppdaga och utreda narkotikabrottslighet. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anfört om att polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikabrott måste stärkas och tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2017/18:3737 (M) yrkande 7. Utskottet finner däremot inte skäl att vidta några åtgärder med anledning av vad som anförs i motionerna 2017/18:3737 (M) yrkande 9 och 2017/18:3739 (M) yrkande 20. Motionsyrkandena avstyrks.

Vägtrafik

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att det är Polismyndighetens ansvar att bedöma hur många trafikpoliser och bilinspektörer som behövs för att utföra de uppgifter som myndigheten har på trafikområdet och hur den samlade resursen ska användas. Detta gäller även ansvaret att säkerställa att kompetensförsörjningen är väl avvägd i förhållande till verksamhetens behov. Utskottet anser därmed inte att motion 2017/18:3739 (M) yrkandena 21 och 22 motiverar något tillkännagivande från riksdagens sida. Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Kompetensförsörjning och ledarskap inom polisen

Utskottet konstaterar att arbetet med att genomföra den nya polisorganisationen pågår. Vidare genomförs ett omfattande utvecklingsarbete inom Polismyndigheten för att bl.a. förbättra förutsättningarna för det lokala arbetet, liksom för att stärka kompetensförsörjningen och ledarskapet. Utskottet ser därför inte skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av det som framförs i motion 2017/18:3899 (KD) yrkande 2 om mer kompetensutveckling inom polisen. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Bemötande av brottsoffer

Den som utsatts för ett brott behöver få information om vilka insatser som ska göras med anledning av brottet, liksom vilket stöd man som brottsoffer kan få tillgång till. Polismyndigheten har redan i dag en viss skyldighet att bistå med information, men utskottet ser ett behov av att ytterligare förbättra informationen och ge tydligare återkoppling om vad som händer med utredningen. Om en förundersökning läggs ned ska polisen tydligt redogöra för vilka åtgärder som vidtagits och motiven till att man kommit fram till att ärendet ska läggas ned.

Det är bra att regeringen, efter tillkännagivande från riksdagen på förslag från utskottet, bl.a. gett Brottsoffermyndigheten i uppdrag att kartlägga brottsutsattas behov av stöd under brottmålsprocessen och analysera i vad mån dessa behov kan tillgodoses genom digitaliseringens möjligheter. Detta är dock inte tillräckligt och enligt utskottets mening behövs ytterligare åtgärder. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anfört om att förbättra polisens återkoppling till brottsutsatta och tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2017/18:3738 (M) yrkande 7 och 2017/18:3739 (M) yrkande 17.

För att Sverige ska leva upp till barnkonventionen bör barn erbjudas stöd av personer som har särskild kompetens för att arbeta med barn i exempelvis rättsprocesser eller utredningar. Enligt utskottets mening bör den som hör eller förhör ett barn ha särskild utbildning för detta, och de instanser som har ärenden som rör barn bör ha rutiner för att säkerställa att barnet får komma till tals. Det ställs också i dag sådana krav, bl.a. ska polisiära förhållare som framgått ha genomgått och godkänts vid en tvåstegsutbildning. Även vid barnhusen finns särskild kompetens samlad för att underlätta för barn som förhörs. Det är dock viktigt att säkerställa att dessa krav får genomslag fullt ut i hela rättsväsendet så att samtliga personer som hör eller förhör barn har genomgått sådan utbildning. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anfört om att säkerställa att den som hör eller förhör barn ska ha särskild utbildning för det och tillkännager detta för regeringen. Utskottet tillstyrker således motion 2017/18:1848 (L) yrkande 3.

Som framgått ovan har regeringen med anledning av riksdagens tillkännagivande om polisens tillgänglighet anfört att Polismyndigheten har uppmärksammat att väntetiderna för att komma fram till myndigheten har varit alltför

långa. Polismyndigheten har därför vidtagit ett flertal åtgärder för att förbättra tillgängligheten. Utskottet ser med hänsyn till det nämnda inte skäl för riksdagen att ställa sig bakom något nytt tillkännagivande med anledning av de yrkanden som framförs i motionerna 2017/18:1156 (M) yrkande 5 och 2017/18:3739 (M) yrkande 15 om polisens svarstider m.m. Motionsyrkandena avstyrks.

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande att förslaget i motion 2017/18:3849 (KD) yrkande 7, om att ett kunskapslyft ska göras när det gäller de professioner som kommer i kontakt med unga brottsoffer, inte bör leda till något tillkännagivande från riksdagen. Utskottet avstyrker även detta yrkande.

Reservationer

1. Arbetet mot människohandel m.m., punkt 2 (C, KD)

Förslag till riksdagsbeslut

Jag/vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3789 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 43 och

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 18.

Ställningstagande

Arbetet mot människohandel, koppleri och prostitution måste prioriteras av polisen för att fler fall ska upptäckas och lagföras. Människohandel för sexuella ändamål är ett hänsynslöst utnyttjande av en människa i en utsatt situation. Det är därför angeläget att polisen organiserar sitt arbete på så sätt att det i hela landet finns kompetens och resurser att arbeta mot denna typ av brottslighet.

En avgörande faktor för arbetet med att stärka barns rättigheter och bekämpa människohandel, exploatering och sexuella övergrepp mot barn är att Polismyndigheten också har de resurser som krävs för att kunna prioritera detta arbete. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

2. Sexualbrott, punkt 3 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 8 och

bifaller delvis motionerna

2017/18:1032 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 2,

2017/18:2574 av Ann-Christin Ahlberg och Paula Holmqvist (båda S) och

2017/18:2986 av Sofia Fölster (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Den mycket ansträngda situationen inom Polismyndigheten gör att polisen inte i tillräcklig grad hinner gripa sig an ens anmälningar om mycket grova brott. Resultatet syns bl.a. i en sjunkande brottsuppläring av sexualbrott. Det har också framkommit uppgifter om att anmälningar om grova sexuella övergrepp blir liggande under lång tid utan utredningsåtgärder, även när det finns en känd misstänkt eller teknisk bevisning i form av filmer.

Sexualbrott och andra grova brott gäller mycket allvarliga kränkningar av enskilda människor. Det är av största vikt att brottsanmälningar om sådana brott inte blir liggande, särskilt inte när det finns vittnesuppgifter och bevismaterial att ta fasta på. Delvis är detta en resursfråga, men det handlar också om organisation och prioriteringar. Regeringen bör därför följa upp hur polisen organiserar och prioriterar arbetet mot sexualbrott, bl.a. i syfte att brottsanmälningar inte ska bli liggande utan utredningsåtgärder.

3. Vardagsbrott, punkt 4 (M, C, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 12,

2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1,

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 23 och

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 14 och

bifaller delvis motion

2017/18:1969 av Lars Beckman (M).

Ställningstagande

Med vardagsbrottslighet eller mängdbrottslighet menar man brott som drabbar människor i vardagen, t.ex. stölder, inbrott, skadegörelse, misshandel och bedrägerier. Ungefär tre fjärdedelar av det totala antalet anmälda brott i Sverige är s.k. mängdbrott. Mängdbrotten räknas inte till de allvarligaste brotten, men för alla dem som drabbas ger de betydande skador, ibland under mycket lång tid. Inte minst bostadsinbrott innebär ofta en stor kränkning för den som drabbas.

För att allmänheten ska få förtroende för rättsväsendet krävs att de brott som begås också utreds och klaras upp. Enligt statistik för 2016 från Brottsförebyggande rådet var personupplklaringsprocenten för misshandel 11 procent, för bostadsinbrott 4 procent och för butiksstölder 46 procent. Polisens förmåga att klara upp brott är i dag den lägsta på många år, samtidigt som stora skillnader inom landet fortfarande består.

Det är regeringens ansvar att se till att polisens brottsutredande förmåga stärks och upprätthålls på en hög nivå. Behoven skiljer sig åt mellan storstad och landsbygd, och det kan därför krävas olika slag av åtgärder mot denna typ av brottslighet.

Sammanfattningsvis anser vi att regeringen måste vidta åtgärder för att se till att arbetet mot mängdbrott i högre utsträckning än i dag prioriteras av polis och åklagare.

4. Arbetet mot internationella brottsnätverk, punkt 5 (M)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 4 och

bifaller delvis motion

2017/18:1350 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Mängdbrotten är ett ökande problem i samhället, och en allt större del av dessa utförs av internationella brottsnätverk i form av stödligor. Enligt en ny lägesbild från polisen begår internationella brottsnätverk närmare hälften av alla bostadsinbrott i Sverige.

De internationella brottsnätverken medför en särskild utmaning för rättssamhället då de ofta är välorganiserade, resursstarka och selektiva i sina brottsliga handlingar. Vidare ställer arbetet mot nätverken höga krav på samverkan mellan de rättsvårdande myndigheterna. Det krävs även ett ökat internationellt samarbete eftersom detta är ett gränsöverskridande fenomen.

Polisen bedömer att de internationella brottsnätverkens verksamhet kommer att fortsätta öka i Sverige under de närmaste åren om inte kraftfulla åtgärder vidtas. Vi anser därför att regeringen ska ge Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i uppdrag att prioritera denna form av brottslighet betydligt högre än i dag.

5. Narkotikabrott i särskilt utsatta områden, punkt 6 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Det finns i Sverige ett antal områden präglade av hög kriminalitet, ett stort utanförskap och en grundläggande misstro gentemot myndigheter bland invånarna. Polisen har själva pekat ut dessa områden som områden där kriminella grupperingar har ett stort negativt inflytande på samhällsutvecklingen. Vanligt förekommande brott bland de lokala kriminella i områdena är bl.a. öppen narkotikahandling. Även kriminella uppgörelser som yttrar sig i grova våldsytringar på allmän plats, olika former av utpressning och otillåten påverkan samt utåtagerande missnöje mot samhället är vanligt förekommande. Det är nödvändigt att samhället på ett tydligt och kraftfullt sätt tar sig an denna problematik.

Medborgarnas grundläggande rätt till trygghet som innebär att man inte ska drabbas av brott ska gälla alla medborgare oavsett var i landet man är bosatt. Kontinuerlig polisen närvaro men också närvaro av andra myndighetsföreträdare är därför viktigt för att kunna skapa ökad stabilitet i dessa områden. Vi anser att det krävs kraftfulla polisiära insatser för få bort narkotikahandel och narkotika i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet. För att nödvändiga satsningar mot narkotika och narkotikahandeln i dessa områden ska vara framgångsrika vill vi att regeringen ska agera för att se till att detta arbete ges en särskild prioritet inom Polismyndigheten.

6. Bekämpa narkotikahandeln, punkt 7 (M)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Den olagliga narkotikahandeln äventyrar såväl människors hälsa och livskvalitet som staters lagliga ekonomi, stabilitet och säkerhet. Den leder inte sällan till annan, ofta grov, brottslighet och utgör en bas för organiserad brottslighet. Det finns vidare ett starkt samband mellan grov organiserad brottslighet och narkotikahandel. Vi vet också att narkotikahandel finansierar grov organiserad brottslighet. Genom att bekämpa narkotika, stoppa smugglingen och ingripa mot den organiserade smugglingen bekämpar vi därför även grov organiserad brottslighet och i vissa fall terrorism. Här måste den svenska polisen ligga i framkant för att kunna möta utvecklingen.

Vi anser att arbetet med att bekämpa narkotikahandeln ska vara ett led i arbetet mot grov organiserad brottslighet och att detta arbete måste ges en särskild prioritet inom Polismyndigheten. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

7. Förskrivning av narkotiska preparat, punkt 8 (M)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 18.

Ställningstagande

Vi ser i dag en mycket omfattande utskrivning av narkotikaklassade läkemedel och en alltmer omfattande svart marknad i form av vidareförsäljning av legalt förskrivna narkotika. En stor del av de narkotikaklassade tabletter som säljs i landet är utskrivna på recept av svenska läkare. Tillgången till narkotika främjar brottslighet. För att kunna komma tillrätta med överförskrivningen bör regeringen ta initiativ till att det genomförs särskilda polisiära insatser mot läkare som överförskriver narkotiska preparat.

8. Ekonomisk brottslighet, punkt 9 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:1143 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

Ekonomisk brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem och spänner från brott som begås av oaktsamhet till planerade upplägg med vinningssyfte. Vinningen kan antingen bestå i att undanhålla skatter och avgifter eller att på olika sätt tillskansa sig pengar. Olika former av brottslighet mot välfärden och välfärdssystemen utmanar gruppsolidariteten i samhället och riskerar att föra med sig att lojaliteten med regelverken minskar.

Det har nu gått mer än 20 år sedan ett antal omfattande initiativ togs mot den ekonomiska brottsligheten. Regeringens strategi för samhällets samlade åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten (skr. 1994/95:217) ledde till inrättandet av såväl Ekobrottsmyndigheten som utredningsenheter för skattebrott på Skatteverket. Mycket har hänt sedan dess; brottsligheten har förändrats och förfinats, internet har gett helt nya möjligheter till snabb kommunikation och ekonomiska transaktioner och en ny välfärdsmodell via New public management med köp-och-sälj-strategier inom välfärden har etablerats. Den ekonomiska brottslingen har anpassat sig och utnyttjat luckor i lagen och en naiv politisk inställning till att välfärdens service kunde utföras av den som kunde göra det till lägsta pris. Det har lett till underbud i offentliga upphandlingar, oseriösa företag och fusk med anställningar. Därför behövs det en ny strategi mot ekonomisk brottslighet. Regeringen bör återkomma med en ny uppdaterad strategi mot ekonomisk brottslighet.

9. Miljöbrott, punkt 10 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:2536 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Miljöbrott har likheter med ekonomisk brottslighet. De direkta skadeverkningarna av brottet är oftast diffusa, men de kan innebära långsiktiga och omfattande miljöskador och därmed även orsaka stora samhällskostnader. En lagföring är därför mycket viktig. Utredningarna är ofta komplicerade och kräver särskild yrkeskunskap och spetskompetens hos polis och åklagare. En särskild åklagarkammare (Rema) hanterar miljöbrotten, och denna har till största delen tillräcklig kapacitet och organisation. Däremot behöver polisens utredningsresurser förstärkas. Regeringen bör vidta åtgärder som säkerställer att Polismyndigheten kan prioritera arbetet mot miljöbrottslighet.

10. Hedersrelaterade brott, punkt 11 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5.

Ställningstagande

Det är oacceptabelt att tiotusentals människor, främst flickor och kvinnor men även pojkar och män, i dag lever i ofrihet mitt i det svenska samhället. De övervakas i detalj av familjen eller av självutnämnda moralväktare. Ingen

människa ska av sin omgivning hindras att utöva sina fri- och rättigheter med hänvisning till kultur eller religion.

Alltför få anmälningar av hedersrelaterade brott leder till åtal. Detta måste förändras. Vi anser att anmälningar av hedersrelaterade brott alltid måste utredas. För att det ska vara möjligt är det viktigt att det finns stöd och skydd till brottsoffret. Hedersrelaterade brott bör dessutom alltid falla under allmänt åtal. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att arbetet när det gäller hedersrelaterade brott ska prioriteras i större utsträckning än i dag.

11. Identitetsstöder, punkt 12 (SD, -)

av Adam Marttinen (SD) och Patrick Reslow (-).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:330 av Johnny Skalin (SD).

Ställningstagande

Offentlighetsprincipen är en internationellt sett unik företeelse med både fördelar och nackdelar. Principen medför att medborgarna har tillgång till stora mängder information, vilket ger möjligheter till en god demokratisk insyn. Öppenheten kan dock även underlätta för viss brottslighet, t.ex. identitetsstöder. Denna typ av brottslighet drabbar inte bara den enskilde som utsätts för brottet utan även handlare eller andra inblandade kan få problem. Mot denna bakgrund bör regeringen i samarbete med branschorganisationer och övriga tänkbara remissinstanser skyndsamt vidta åtgärder för att utreda hur denna form av brott bäst kan beivras.

12. Brott mot personuppgiftslagen, punkt 13 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3094 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Personuppgiftslagens (PUL) syfte är att utgöra ett skydd mot att den personliga integriteten kränks. Det kan handla om uppgifter om en persons etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa övertygelse eller fackliga engagemang. I PUL finns möjlighet till skadestånd för den som blivit kränkt. I realiteten används dock inte detta i dag. Brottsförebyggande rådets rapport visar att polisen mycket sällan registrerar polisanmälningar som rör brott mot PUL. Detta kan förklaras med att varken poliser eller åklagare har tillräckliga kunskaper om PUL. Det måste dock vara åklagarväsendets skyldighet att också nyttja detta lagrum. Om dagens lagstiftning i realiteten är tandlös måste den skärpas så att åtal för grova kränkningar på internet verkligen väcks och att finns en reell möjlighet till skadestånd. Det är först när hotet om att upptäckas och fällas blir en realitet som lagen kan få en förebyggande effekt. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

13. Hatbrott, punkt 15 (V)

Förslag till riksdagsbeslut

Jag/vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3881 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

En förutsättning såväl för att hatbrott ska uppmärksammas och registreras i polisanmälningarna som för att brottsoffret ska få ett bra bemötande av rättsväsendet är att polisen har en god kunskap om hatbrott. Kompetensen på området har blivit bättre, och det pågår olika satsningar och projekt inom polisen för att ytterligare förbättra det. Bland annat finns i flera län speciella hatbrottsutredare, och ett nationellt projekt har bedrivits 2015–2016 för att öka kunskaperna om hatbrott internt. Regeringen antog 2016 en nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott, utifrån vilken Polismyndigheten utvecklar det brottsförebyggande arbetet gällande brott som hotar de grundläggande fri- och rättigheterna och den fria åsiktsbildningen. Detta sker bl.a. genom en utökad kontakt och dialog med utsatta grupper samt inrättandet av en nationell kontaktpunkt och särskilda demokrati- och hatbrottsgrupper. Detta är bra, men inte tillräckligt.

Arbetet med att bekämpa och förhindra hatbrott samt att lagföra dem som begår hatbrott är mycket viktigt, och jag anser att såväl Polismyndigheten som

Säkerhetspolisen behöver förstärka sitt arbete på detta område för att bättre kunna skydda demokratin. Regeringen bör därför skriva in i Polismyndighetens och Säkerhetspolisens regleringsbrev att arbetet mot hatbrott ska prioriteras.

14. En mer effektiv polisorganisation, punkt 17 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 1 och 5,
 2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4,
 2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 och
 2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7,
 bifaller delvis motion
 2017/18:1228 av Margareta Cederfelt (M) och
 avslår motion
 2017/18:95 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD)
 yrkande 2.

Ställningstagande

Polisens huvuduppgift är att ingripa mot och utreda brott samt att arbeta med brottsförebyggande insatser. Polisen har ett viktigt samhällsuppdrag där det ställs – och ska ställas – höga krav på myndighetens effektivitet, kompetens och måluppfyllelse. Medborgarna har rätt att ställa höga krav även på en enskild polisens yrkesutövning.

Ett viktigt mål med polisorganisationsreformen var att skapa en synligare polis som arbetar närmare medborgarna. Utfallet hittills har dock blivit tvärtom. Enligt Polismyndighetens egna siffror har antalet poliser i yttre tjänst minskat från 10 438 poliser 2011 till 9 198 poliser 2016.

För att kunna uppfylla kraven på en effektiv polisorganisation är det enligt vår uppfattning viktigt antalet poliser i yttre tjänst ökar. Vi vill därvid se en mer effektiv polis som utreder fler brott och som ständigt är lokalt närvarande. Polisen bör i större utsträckning än i dag koncentrera sig på sina kärnuppgifter: att ingripa mot, utreda och klara upp brott. Polisen har över tid tilldelats en rad uppgifter som har mindre att göra med kärnuppgifterna. Arbetet med att

renodla polisens arbetsuppgifter behöver därför fortsätta. Som ett led i detta behövs ett förstärkt administrativt stöd för t.ex. brottsutredare.

Det är också rent generellt viktigt att öka polisens förmåga och vilja att utreda och klara upp även ”mängdbrottslighet” eller ”vardagskriminalitet”, dvs. vanligt förekommande brott. Polisens förmåga att klara upp brott är dock i dag den lägsta på många år, samtidigt som stora skillnader inom landet fortfarande består. Polisens minskade effektivitet står inte i proportion till de tilldelade resurserna. Detta är inte en acceptabel utveckling.

De åtgärder som hittills har vidtagits för en effektivare polisorganisation är enligt vår mening inte tillräckliga. Regeringen måste därför snarast vidta ytterligare åtgärder för att åstadkomma en mer effektiv polisorganisation.

15. En mer effektiv polisorganisation, punkt 17 (SD, -)

av Adam Martinen (SD) och Patrick Reslow (-).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:95 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD) yrkande 2,

bifaller delvis motionerna

2017/18:1228 av Margareta Cederfelt (M),

2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 1 och 5,

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 1 och

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7 och

avslår motion

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4.

Ställningstagande

En övervägande del av poliskåren behövs i yttre tjänst. Därför behöver polisens uppgifter renodlas och byråkratin minimeras. Regeringen bör tillsätta en utredning för att undersöka hur polisorganisationen bäst kan effektiviseras. Utredningen bör ta sikte på behovet av chefspersonal, administration och dialogpoliser. En parlamentarisk utredning är att föredra.

16. Polismyndighetens överbyråkratisering, punkt 18 (L)

av Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 8.

Ställningstagande

Att all polisverksamhet i Sverige är inordnad i en gemensam myndighet är en önskvärd effekt av polisreformen, och den bör bestå. Polisreformen består dock av flera delar. Avsikten var att drygt 20 länspolismyndigheter skulle avskaffas och ersättas av sju polisregioner. I verkligheten har de sju regionerna inrättats, men länspolismyndigheterna har blivit kvar under namnet polisområden. Antalet poliser som arbetar i kontorsbefattningar har ökat kraftigt och poliserna i yttre tjänst har blivit färre. Dessutom har polisreformen lett till att alltför många specialenheter har slagits sönder och att beslutsbefogenheterna i många fall blivit oklara. Ansvaret för detta ligger ytterst hos regeringen.

Regeringen bör för att åtgärda de här beskrivna bristerna snarast riva upp de delar av polisorganisationsreformen som skapat en överbyråkratisering.

17. Åtgärder för att säkerställa kvaliteten i polisutredningar, punkt 19 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Polisens brottsutredningar måste hålla hög och jämn kvalitet. Kvaliteten måste dessutom vara likvärdig över hela landet och i samtliga polisregioner. I den andra delrapporten från Statskontoret, som presenterades i år, framgår att både kvaliteten på och produktiviteten i polisens utredningsarbete har försämrats sedan omorganisationen. Efter polisens omfattande omorganisation har utredningsansvaret för många brottstyper flyttats från regional nivå till lokalpolisområdesnivå. I praktiken innebär det att det finns utredare som handlägger ärenden som de inte har erfarenhet av sedan tidigare. Det kan även handla om grova brott som mord och våldtäkter. Vi har en nedåtgående trend med ett allt mindre antal personupplärade brott de senaste åren. Metodutvecklingen i det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet behöver fördjupas, och polisens förundersökningskompetens måste förstärkas. Regeringen bör snarast vidta åtgärder som säkerställer kvaliteten i polisens brottsutredningsverksamhet.

18. Bättre it-system och teknik inom polisen, punkt 20 (C)

av Johan Hedin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 6.

Ställningstagande

Många poliser vittnar i dag om att det administrativa arbetet är alltför betungande och tar mycket tid i anspråk. Polisen behöver avlastas i sitt utredningsarbete och med administration. Ett sätt att åstadkomma detta är att polisen får tillgång till bättre it-system och teknik och att de därmed får rätt verktyg för att bekämpa brott. Det skulle bidra till en bättre brottsupplärning. Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det anförda.

19. Polisiär forskning, punkt 22 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Jag föreslår att ett nytt organ inrättas inom polisen, Polisens forskningsinstitut. Polisenära forskning är avgörande för att mäta effekten av olika polisiära taktiker och tillvägagångssätt och för att utveckla arbetsmetoder. Det finns i dag bara en handfull polisforskare i Sverige. För att utveckla svensk polis krävs mer kompetensutveckling och mer forskning om hur polisens arbete kan förbättras. Regeringen bör ta fram ett förslag som innebär att ett sådant forskningsinstitut inrättas.

20. Fler poliser, punkt 23 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 7,
2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 5 och
2017/18:3751 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 4 och
bifaller delvis motion
2017/18:3187 av Sten Bergheden (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Polisen är i dag underbemannad och avhoppet är ett växande problem. För att komma till rätta med brottslighet och otrygghet måste antalet poliser i Sverige

öka kraftigt. Det behövs också fler civilanställda, både för att avlasta poliserna och för att tillföra annan kompetens. I budgetpropositionen för 2018 föreslår regeringen en förstärkning av anslagen till Polismyndigheten, i syfte att möjliggöra fler poliser och civilanställda. Det är ett steg i rätt riktning, men det kommer inte att räcka. Med nya och växande samhällsproblem krävs en omläggning och en rejäl omprioritering. Vi vill se en kraftig ökning av antalet poliser de kommande åren, med en tydlig målsättning från regeringens sida.

Sverige hade 2014 ca 208 poliser per 100 000 invånare, vilket innebär att vid en EU-jämförelse har i princip endast de övriga nordiska länderna färre poliser. Det är visserligen svårt att jämföra polistätheten i olika länder eftersom polisen många gånger har delvis olika arbetsuppgifter och är organiserad på olika sätt från land till land. Det står dock klart att antalet poliser i Sverige är relativt litet i jämförelse med övriga EU-länder.

Regeringen bör vidta åtgärder som säkerställer att antalet poliser per capita i Sverige ökar så att det i vart fall ligger i nivå med genomsnittet i EU.

21. Polisens arbetsvillkor, punkt 24 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Det behövs fler poliser, men det räcker inte som lösning på problemen inom svensk polis. Den stora utmaningen är att få dem som i dag arbetar som poliser att stanna kvar i yrket. Många poliser känner stor frustration och otillräcklighet i en allt tuffare arbetsmiljö. Det krävs åtgärder som förbättrar arbetssituationen för svensk polis och höjer attraktiviteten för yrket så att inte fler poliser väljer att sluta. Det finns poliser, exempelvis i yttre tjänst, som har halkat efter i löneutvecklingen. Det är angeläget att en lönesatsning riktar sig till de poliser som arbetar i kärnverksamheten, dvs. till poliser i yttre tjänst och utredare. Vidare är arbetsvillkoren tuffa, och det behövs satsningar på bättre arbetsmiljö, bättre skyddsutrustning och fler alternativa vapen. Mellan 2011 och 2014 slutade varje år omkring 70–90 poliser som var yngre än 40 år, 2015 var antalet hela 121 poliser, och 2016 ökade det till 200 poliser. Berättelser om poliser som slutat och fått avsevärt högre lön när de anställdes av andra statliga myndigheter eller återanställdes av Polismyndigheten som civilanställda beskriver hur situationen ser ut för många poliser. Det är en oacceptabel

utveckling. Lönefrågan är i första hand en fråga för arbetsmarknadens parter. Att poliser i yttre tjänst, med betydande risker i sitt arbete, hamnar efter i löneutvecklingen i förhållande till kollegor med andra arbetsuppgifter och personal på andra statliga myndigheter behöver dock åtgärdas. Det är därför en kraftfull satsning på höjda löner och förbättrade arbetsvillkor är så angelägen. Regeringen bör vidta åtgärder för att förbättra polisens arbetsvillkor.

22. Civilanställda inom polisen, punkt 25 (M, C)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 och
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 9.

Ställningstagande

Poliser vittnar i dag om att det administrativa arbetet är alltför betungande och tar mycket tid i anspråk. Många utredningar kräver också en expertis som de flesta polisutbildade inte har. Av både kvalitets- och effektivitetsskäl finns det därför ett behov av att i ökad omfattning använda civilanställd personal inom Polismyndigheten, även för uppgifter som i dag endast får utföras av polismän.

Poliser bör i första hand arbeta med uppgifter där kompetensen är en nödvändig förutsättning, t.ex. när arbetsuppgifterna kan komma att kräva användning av våld eller tvång. Poliser ska kunna vara poliser och inte tillbringa oacceptabelt mycket tid med administration.

För att se till att poliser finns tillgängliga där de behövs är det enligt vår mening nödvändigt att utöka antalet civilanställda inom polisen. Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det anförda.

23. Fördubbling av insatsstyrkan, punkt 26 (M, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 12.

Ställningstagande

Vi föreslår en fördubbling av den nationella insatsstyrkan och att insatskonceptets regionala förmåga vid piketenheterna i Stockholm, Göteborg och Malmö stärks. Sammantaget innebär detta en utökning med ca 100 poliser. Samtliga poliser i yttre tjänst behöver dessutom utbildas i att hantera eventuella terrorattentat. På så sätt säkerställer vi att Sverige kan skyddas vid simultant genomförda attentat på olika platser. Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det anförda.

24. Regional samordning mot våldsbejakande extremism, punkt 29 (L)

av Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3583 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

En viktig del i arbetet mot våldsbejakande extremism är en väl fungerande samordning mellan olika myndigheter, bl.a. polis, skola och socialtjänst, men även andra aktörer. Trots ambitiösa satsningar brister det dock fortfarande i samordningen mellan olika insatser för att förebygga radikalisering. Det bör därför införas en ny funktion på regional nivå för att ta fram lägesbilder, göra riskbedömningar och samordna de insatser som kan behövas på grund av varningssignaler som har fångats upp av olika samhällsaktörer: socialtjänst och skola, men också polis och säkerhetspolis. Med tanke på att samordningen kan innebära hantering av känsliga personuppgifter är det naturligt att denna regionala funktion ska inrättas inom polisen.

25. Polisutbildningens utformning, punkt 30 (SD, -)

av Adam Marttinen (SD) och Patrick Reslow (-).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3553 av Kent Ekeröth (SD) och
avslår motionerna

2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5,
2017/18:3403 av Anders Hansson (M) yrkandena 1 och 2,
2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16 och
2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi är kritiska till Polisutbildningsutredningens förslag och anser bl.a. att polisutbildningen inte ska bli en akademisk utbildning och att kvotering eller positiv särbehandling för att uppnå vissa etniska eller könsmässiga kvoter inte ska få existera. Genom att skära ned på vissa teoretiska kurser, så som exempelvis statsvetenskap och kriminologi, och fokusera mer på kärnuppgifter som en polis har bör man kunna korta utbildningstiden väsentligt. Fokus bör ligga på centrala aspekter som ”juridik”, ”självskydd/konflikthantering” och ”vapen och taktik” samt på praktisk träning kring polisyrket. Utredningens förslag på tre års utbildningstid bör kunna minskas till två år eller kortare. På så sätt kan man få ut fler poliser på fältet snabbare men med bibehållen, eller kanske rentav ökad, kvalitet. Detta förutsätter dock att man skärper kraven vid antagningen och tar bort alla former av riktade kampanjer för att få in grupper som anses underrepresenterade samt kraftigt förbättrar polisernas villkor.

Vi anser att regeringen bör återkomma med en ny utredning om polisens framtida utbildning. Utredningen bör beakta det ovan anförda och ta sin utgångspunkt i att utbildningen inte ska akademiseras utan vara en uppdragsutbildning under en polishögskola.

26. Polisutbildningens utformning, punkt 30 (C)

av Johan Hedin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 4,

bifaller delvis motion

2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5 och avslår motionerna

2017/18:3403 av Anders Hansson (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:3553 av Kent Ekeröth (SD) och

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16.

Ställningstagande

För att kunna tackla brott som t.ex. begås via internet behövs en ökad specialisering hos polisen. Även flera andra områden inom utredningsverksamheten kräver specialkunskaper. En praktiskt inriktad polisutbildning med akademisk koppling och med möjlighet att specialisera sig eller att kunna forska kan garantera polisens behov av önskvärd expertis. Regeringen bör ta initiativ till en påbyggnadsbar högskoleutbildning med starkare akademisk koppling än den nuvarande polisutbildningen.

27. Polisutbildningens utformning, punkt 30 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5,

bifaller delvis motion

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 4 och avslår motionerna

2017/18:3403 av Anders Hansson (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:3553 av Kent Ekeröth (SD) och

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16.

Ställningstagande

Jag anser att polisutbildningen ska bli en högskoleutbildning med yrkesexamen. Forskning och samverkan med andra utbildningsområden i kombination med en stark koppling till den polisiära verksamheten krävs bl.a. för att utveckla mer effektiva metoder som är anpassade till dagens krav på

polisen. I Polisutbildningsutredningens betänkande Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning (SOU 2016:39) föreslogs bl.a. att den nuvarande polisutbildningen ska omformas till en treårig högskoleutbildning. Jag anser att det är hög tid att regeringen beslutar en proposition utifrån betänkandet. Regeringen bör därför snarast återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär att polisutbildningen blir en högskoleutbildning.

28. Polisutbildningens utformning, punkt 30 (L)

av Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16 och
avslår motionerna

2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5,

2017/18:3403 av Anders Hansson (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:3553 av Kent Ekeröth (SD) och

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 4.

Ställningstagande

Jag är kritisk till de planer som finns på en ensidig akademisering av polisutbildningen. Det är bra att polisutbildningen upphandlas av högskolor och därmed knyts till forskningsmiljöer, men själva utbildningen ska vara en kvalificerad yrkesutbildning med både teori och praktik. Poliser har en av de mest komplexa yrkesroller som finns. Det handlar om teoretiska kunskaper i juridik, psykologi eller sociologi. Men det handlar också om polisyrkets praktiska sidor: stresstålighet, fysisk och psykisk kondition, initiativförmåga, intresse för människor, inlevelseförmåga och värme. Jag anser att både det inre och det yttre polisarbetet behöver värdesättas. Båda är absolut nödvändiga för att polisen ska kunna fullgöra sin vitala samhällsuppgift: att förebygga och ingripa mot brott och bidra till medborgarnas trygghet. Nu föreslår Polisutbildningsutredningen i stället en polisutbildning som är stöpt i en enda form och som är ännu mer ensidigt inriktad på teori än i dag. Jag är också kritisk till utredningens förslag att slopa begåvningstester. Sänkta antagningskrav höjer inte yrkets status, tvärtom. Kvaliteten måste höjas, och de praktiska momenten måste förstärkas. Jag anser att regeringen bör återkomma med ett förslag till en ny polisutbildning som tillgodoser det anförda.

29. Extern tillsyn och utvärdering av polisutbildningen, punkt 32 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 18.

Ställningstagande

Polisutbildningarna är en högskoleanknuten uppdragsverksamhet. Det behövs enligt vår mening en löpande extern tillsyn och utvärdering av polisutbildningarnas kvalitet, vid sidan av de uppföljningar som Polismyndigheten gör i rollen som beställare. Detta skulle bidra till att upprätthålla kvaliteten i polisutbildningen. Vi anser därför att regeringen bör återkomma med ett sådant förslag.

30. Rekryteringsfrågor, punkt 33 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 17 och
avslår motionerna
2017/18:1156 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3 och
2017/18:1397 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S) yrkande
1.

Ställningstagande

För att det ska kunna gå att rekrytera ett ökat antal lämpliga kandidater till polisutbildningen behöver utbildningen bli mer attraktiv. Ett sätt att göra detta är att underlätta övergången från utbildningsperioden till yrket som polis genom ett tidigare besked om tjänstgöringsort, vilket bl.a. skulle kunna underlätta för polisaspiranter att placeras nära familj och bekanta. Detta skulle kunna bidra till att fler söker sig till polisutbildningen. Regeringen bör därför vidta åtgärder som tillgodoser det nu anförda.

31. Rekryteringsmyndigheten, punkt 34 (S, MP, V)

av Mats Pertoft (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V), Lawen Redar (S), Sultan Kayhan (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Vi anser i likhet med motionärerna att det är viktigt att alla platser på polisutbildningen utnyttjas. Som framkommit har regeringen också vidtagit åtgärder för att säkerställa att så ska vara fallet i framtiden och bl.a. fört samtal med Polismyndigheten och Polisförbundet om hur kompetensförsörjningen bäst ska utformas för att möta kravet på ökad rekrytering de närmaste åren. Regeringen har också gett Polismyndigheten i uppdrag att stärka kompetensförsörjningen och ta fram en långsiktig plan för att säkerställa att rätt kompetens finns att tillgå i verksamheten. En del i detta uppdrag är att genomföra en kampanj för att attrahera och rekrytera ett ökat antal lämpliga kandidater till polisutbildningen. Vi noterar även att Rekryteringsmyndigheten och dess verksamhet i första hand faller under försvarsutskottets beredningsområde. Mot denna bakgrund anser vi att det inte nu framkommit något som ger anledning för riksdagen att ta initiativ till en sådan myndighetsöversyn av Rekryteringsmyndigheten som motionärerna efterfrågar. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

32. Karriärvägar inom Polismyndigheten, punkt 35 (L)

av Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9 och
avslår motion

2017/18:2187 av Maria Stockhaus (M).

Ställningstagande

I de flesta andra jämförbara yrkesprofessioner är det självklart att högre chefer själva tillhör professionen. En sjukhuschef är i allmänhet själv läkare, en regementschef är officer och en rektor är i allmänhet lärare. Inom polisen är det dock vanligt att höga chefer inte är poliser i grunden. Detta riskerar att skapa en förtroendeklyfta mellan den högre ledningen och övriga i verksamheten. Högre polischefer bör själva ha polisiär bakgrund. Det ökar karriärmöjligheterna inom yrket, och det innebär att förtroendeklyftan minskar. Jag anser att regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

33. Lokalt brottsförebyggande arbete, punkt 37 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3685 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 9 och
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 18 och
bifaller delvis motion

2017/18:2625 av Matilda Ernkrans m.fl. (S).

Ställningstagande

Vi vill att den lokala aspekten ska väga tungt i det brottsförebyggande arbetet. Kommunpoliserna ska i den nya polisorganisationen vara en länk mellan kommunen och polisen och bidra till att ta fram medborgarlöften utifrån lokala behov. Kommunpoliserna behöver få tillräckliga resurser och en tydligare roll i kommunernas brottsförebyggande arbete.

Medborgarlöftena är en del av den nya styrningen av polisen. Medborgarna ska involveras i arbetet med att ta fram löftena, som ska återspegla det som medborgarna upplever vara problem. Den lokala problembilden blir på detta sätt utgångspunkten för polisens lokala arbete. Statskontorets andra delrapport visar bl.a. att Polismyndigheten saknar verktyg för att följa upp de medborgarlöften som har tagits fram. Arbetet med medborgarlöften behöver utvärderas löpande. Det är viktigt att följa upp både hur löftena utformas och hur de sedan tillämpas.

Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det anförda och på så sätt stärka det lokala brottsförebyggande arbetet.

34. Deltidspoliser, punkt 39 (M)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 10 och 11 samt
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 11 och
bifaller delvis motion
2017/18:3727 av Per Åsling (C) yrkande 5.

Ställningstagande

Vid vissa tillfällen finns det särskilda behov av fler poliser i tjänst. Vi anser därför att man bör öka möjligheten att införa deltidsanställd polis. Det kan t.ex. handla om poliser som vill kombinera en annan anställning med att vara deltidspolis. Här bör räddningstjänsten kunna tjäna som förebild. Det största antalet anställda inom räddningstjänsten i Sverige utgörs av personer som har en deltidsanställning. Det är fråga om personer som är fullt utbildade brandmän men som har ett annat yrke vid sidan av brandmannayrket. Dessa deltidsbrandmän tjänstgör när det finns behov av räddningstjänstinsatser. På

motsvarande sätt skulle fullt utbildade deltidspoliser – som tjänstgör som poliser vid behov – kunna fylla en viktig funktion. En ordning med deltidspoliser skulle kunna skapa förutsättningar att snabbt få tillgång till utbildad polis vid akuta behov. Fler deltidspoliser skulle också kunna vara ett sätt att se till att lands- och glesbygd kan få tillgång till fler poliser. Även om vissa orter har en jämförelsevis låg brottslighet måste det kunna finnas tillgång till polis de gånger någonting allvarligt inträffar och brott faktiskt begås.

En annan form av deltidspolis kan vara poliser som har jobbat under ett långt yrkesliv och som ges möjlighet att arbeta kvar lite längre med deltidspension. Deltidspension är ett sätt att behålla äldre, kompetenta och mer erfarna poliser samtidigt som dessa kan vara ett stöd för yngre kollegor. Enligt det centrala kollektivavtalet har medarbetare vid Polismyndigheten möjlighet att ansöka om deltidspension från 61 års ålder. Under 2016 prövade Polismyndigheten en generösare hållning till att bevilja deltidspension för att underlätta för erfarna medarbetare att stanna kvar längre i arbete. Det resulterade i att fler anställda blev beviljade deltidspension under 2016 än under 2015. Ytterligare steg bör dock kunna tas för att göra det möjligt för fler poliser att gå i deltidspension.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

35. Polisens samverkan med Försvarmakten och Hemvärdet m.fl., punkt 40 (M)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M)
och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 40 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkandena 8 och 12,
bifaller delvis motion

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 11 och
avslår motion

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 23.

Ställningstagande

Försvarmakten bedriver utbildning av militärpoliser. Deras uppgift är enbart uppgifter som rör försvarets behov av ordning och säkerhet. Vi anser att man bör överväga möjligheten att erbjuda militärpoliser en civil påbyggnadsutbildning för att kunna tjänstgöra som ordningspoliser. I detta avseende bör man överväga möjligheten till kombinationstjänstgöring.

Vi vill även betona vikten av ett bättre samarbete mellan polisen och andra aktörer, t.ex. genom samarbetsavtal med Hemvärnet och andra lokala frivilliga organisationer. Lokalt trygghetsarbete kan också innebära att stödja frivilliga insatser såsom grannsamverkan, nattvandringar, föräldravandringar och liknande aktiviteter. Med fler aktiva kan viktig information spridas och olika brottsförebyggande initiativ tas. Grannsamverkan förhindrar många inbrott och ger dokumenterat goda resultat på många platser i landet. Vi anser att sådan verksamhet ska uppmuntras.

Hemvärnet är en frivillig del inom totalförsvaret. Lokalkännedomen hos dem som tjänstgör i denna frivilligverksamhet är god. Hemvärnet används ofta vid eftersök av försvunna personer. Det finns anledning att se över om Hemvärnet kan användas även till andra uppgifter för att kunna stötta upp polisen vid särskilda händelser som kräver extra resurser.

Vi anser att regeringen bör överväga dessa förslag som ett sätt att mildra poliskrisen.

36. Polisens samverkan med Försvarsmakten och Hemvärnet m.fl., punkt 40 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 40 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 11,

bifaller delvis motion

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 8 och

avslår motionerna

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 23 och

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 12.

Ställningstagande

Jag står bakom en kraftfull satsning på fler poliser. Med tanke på den tid det tar att utbilda poliser kommer det dock att ta tid innan dessa nya poliser är i tjänst. Det bör därför enligt min mening övervägas att parallellt med den satsningen ta till andra åtgärder som snabbt kan avlasta polisen i dess arbete.

En sådan åtgärd är att i större utsträckning ta hjälp av ordningsvakter.

En annan är bättre samverkan med försvaret. Polisen har i dag möjlighet att t.ex. låna helikoptrar från försvaret. För att stärka polisens och samhällets förmåga behöver försvaret och polisen samverka och samträna mer. Det bör vidare ses över hur anställda vid försvaret kan bistå polisen i

bevakningsinsatser. Vid ett terrorattentat kan det vara avgörande att använda samhällets alla relevanta resurser. I vissa extrema situationer kan det innebära att Försvarsmakten ska kunna ge stöd till Polismyndigheten när nödvändiga förmågor redan är upptagna eller saknas.

Vidare bör pensionerade poliser få jobba kvar. Poliser som närmar sig pensionen eller nyligen gått i pension kan utgöra en resurs om de får möjlighet att jobba kvar eller återgå i tjänst för en tid. Dessa kan med kort varsel bidra till att polisen ökar förmågan. De har dessutom erfarenhet som kan vara värdefull i det ansträngda läget.

Slutligen kan polisstudenter tillfälligt tas i tjänst för att möta de akuta behoven.

Jag anser att regeringen bör vidta åtgärder för att pröva dessa förslag snabbt och i närtid stärka polisens operativa förmåga.

37. Trafikpolisen, punkt 42 (M, SD, KD, -)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M), Adam Marttinen (SD), Andreas Carlson (KD), Ellen Juntti (M) och Patrick Reslow (-).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 42 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2017/18:1589 av Per Klarberg m.fl. (SD) yrkande 1,
 2017/18:3766 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkandena 9 och 48 samt
 2017/18:3833 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 21,
 bifaller delvis motionerna
 2017/18:1344 av Edward Riedl (M) och
 2017/18:1981 av Sten Bergheden (M) samt
 avslår motionerna
 2017/18:36 av Aron Modig (KD) yrkande 3,
 2017/18:513 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M),
 2017/18:714 av Pia Nilsson m.fl. (S),
 2017/18:746 av Krister Örnfjäder (S),
 2017/18:989 av Thomas Finnborg (M),
 2017/18:1485 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),
 2017/18:2490 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M) och
 2017/18:2746 av Karin Svensson Smith (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Det är dags att ta ett större grepp kring trafikpolisens organisation. Varje år skadas flera hundratals människor allvarligt i trafikolyckor där alkohol och/eller narkotika är inblandad. Vi anser att det inte under några som helst omständigheter ska vara tillåtet att köra med alkohol eller andra droger i kroppen, varken på land, på sjön eller i luften. Det är därför viktigt att fortsätta det förebyggande arbetet gällande nolltolerans mot alkohol och narkotika i trafiken och se till att polisen ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjlighet att kunna beivra överträdelser.

Ett annat problem är den olagliga yrkestrafiken. Ett område där specialutbildad polis särskilt efterfrågas är inom den tunga trafiken. Inom Europa arbetar länder på olika sätt för att komma tillrätta med detta. Tyskland har t.ex. ett system med en federal myndighet för godstransporter (BAG) som inkluderar en effektiv trafikpolis med tydligt uppdrag. Andra länder har hårda kontroller för att minska brott mot kör- och vilotider med höga böter som följd om man bryter mot dessa. Regeringen bör därför studera hur trafikpolisen fungerar i andra europeiska länder i syfte att hitta goda exempel på hur svensk trafikpolis skulle kunna organiseras och arbeta på ett effektivare sätt.

38. Fristående myndighet för brottsanmälningar mot poliser, punkt 43 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 43 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

Brottsanklagelser mot poliser bör inte utredas av dem själva. Den instans som har våldsmonopol måste ha ett grundmurat förtroende för att upprätthålla sin legitimitet. Blotta misstanken om att kåranda påverkar polisens utredningar av kollegor inom rättsväsendet räcker för att motivera en nyordning. Jag vill därför även i år lyfta fram frågan om att det bör inrättas en fristående myndighet som ska hantera den typ av anmälningar som i dag handläggs av Särskilda åklagarkammaren (tidigare Riksenheten för polismål). Reformen bör genomföras inte minst för alla dem inom rättsväsendet som varje dag genomför ett utomordentligt kompetent och engagerat arbete. Det är deras

trovärdighet som skadas av att anmälningarna mot rättsväsendet inte handläggs oberoende. Regeringen bör därför utreda förutsättningarna för att inrätta en fristående myndighet som handlägger brottsanmälningar mot poliser.

39. Tvångsäktenskapsenhet, punkt 44 (C, KD)

av Johan Hedin (C) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 44 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 43 och

bifaller delvis motion

2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 8.

Ställningstagande

Att få leva sitt liv efter eget huvud och önskan, att få älska den man vill och att inte hindras i sina livsval är rättigheter som måste gälla alla, men som fortfarande inte gäller för alla. Unga kvinnor och flickor, men också en del pojkar och unga män, utsätts för förtryck och brott i hederns namn. De tvingas in i äktenskap eller förhindras utifrån gamla föreställningar om heder från att utvecklas på det sätt de vill. Vid hedersrelaterade brott är den transnationella dimensionen viktig. I Storbritannien och Norge arbetar ambassader och konsulat förebyggande och informativt för att stödja polis och åklagare i enskilda ärenden. Vi vill att regeringen utreder hur en tvångsäktenskapsenhet, liknande den s.k. forced marriage unit som finns i Storbritannien, som arbetar både nationellt och internationellt utifrån ett brottsförebyggande- och brottsofferperspektiv, skulle kunna se ut. En sådan enhet skulle bl.a. möjliggöra förhör på ambassader när barn tvingats utomlands för att ingå äktenskap eller när flickor riskerar utsättas för könsstympning. Regeringen bör enligt vår mening snarast tillsätta en sådan utredning.

40. Våld mot kvinnor, punkt 45 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 45 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 27.

Ställningstagande

Mäns våld mot kvinnor är det yttersta uttrycket för bristen på jämställdhet i ett samhälle. Det är enligt min mening oacceptabelt att någon ska behöva leva med risken att utsättas för våld. Det är av största vikt att åtgärder vidtas som dels förebygger våldet, dels säkerställer den misshandlade kvinnans trygghet och säkerhet. För att detta ska kunna uppnås måste samarbetet mellan berörda myndigheter fördjupas och handläggningen bli mer effektiv. Det behövs välutbildade poliser med kunskaper om orsakerna till våldsbrott och om hur våldet påverkar offret. Jag anser därför att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor. Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det anförda.

41. Statistik om gärningspersoners ursprung och nationalitet, punkt 47 (SD, -)

av Adam Marttinen (SD) och Patrick Reslow (-).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 47 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2017/18:891 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) och
2017/18:896 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) samt
bifaller delvis motionerna
2017/18:312 av Stefan Jakobsson (SD),
2017/18:2272 av Jan Ericson (M) och
2017/18:3642 av Betty Malmberg (M).

Ställningstagande

Det är över tio år sedan Brå kom ut med en rapport om invandrades brottslighet. Hittills har det gjorts två stycken, 1996:2 och 2005:17. Varken Brå eller regeringen har uppvisat något intresse av att utföra en ny rapport. Det tycker vi är anmärkningsvärt, inte minst på grund av den stora invandring Sverige har haft under många år. Vi vill därför att regeringen ska beställa en ny sådan rapport från Brå.

I Sverige är nästan en tredjedel av landets intagna i anstalt utländska medborgare. Av dem som togs in i anstalt 2015 var exempelvis hela 41 procent inte svenska medborgare. Om invandrade personer som fått svenskt medborgarskap också skulle inkluderas skulle andelen intagna med utländsk bakgrund givetvis vara ännu högre. I dag är Kriminalvården förbjuden i lag att registrera de intagnas ursprungliga nationalitet eller om de har invandrarbakgrund. Det går med andra ord inte att undersöka om intagna svenska medborgare har invandrat till Sverige. På grund av dagens höga invandring är den gruppen alltmer heterogen. Vi anser att detta begränsar förståelsen för utvecklingen i samhället.

Vi vill därför att regeringen ska återkomma med ett förslag på hur Kriminalvården ska tillåtas föra statistik även om t.ex. invandrarbakgrund. Vi vill också att Kriminalvården ska ges i uppdrag att göra detta.

42. Brottskoder för tillgreppsbrott, punkt 50 (M)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 50 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

De internationella brottsnätverken har kunnat växa sig starka i Sverige eftersom rättsväsendet inte har haft tillräckligt god överblick över deras verksamhet. Kunskapsnivån och underrättelsearbetet när det gäller de internationella brottsnätverken försämras ytterligare av att de brottskoder som finns för dessa brottstyper inte är tillräckligt tydliga och avgränsade. Det är därför svårt att uppskatta omfattningen av metallstöld, bildelsstöld, dieselstöld och andra väldigt specifika men mycket omfattande stöldtyper. Vi anser att det finns ett behov av att se över brottskoderna för att skapa en bättre överblick över denna form av brottslighet.

43. Särskild brottskod för hatbrott, punkt 52 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 52 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3881 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Brås hatbrottsstatistik utgörs i dag av polisanmälningar som Brå efter en särskild granskning har bedömt innehålla hatbrott samt av självrapporterad utsatthet för hatbrott. Statistiken över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv säger dock inte mycket om förekomsten av hatbrott i samhället. De flesta brott anmäls nämligen inte, och bland de hatbrott som anmäls registreras inte alla som hatbrott. Mörkertalet gör att utvecklingen av hatbrott inte går att följa enbart utifrån antalet polisanmälningar. Även om hatbrottsstatistiken inte ger en heltäckande bild av verkligheten är den mycket viktig eftersom den visar på tendenser i samhället och synliggör en annars svår fångad utsatthet för brott.

All brottslighet i samhället är svår att mäta men det är extra svårt att få en bild av omfattningen av hatbrott eftersom det inte är ett särskilt brott i juridisk mening utan endast en aspekt av motivet bakom brottet. Det finns inte heller någon specifik brottskod för att registrera hatbrott när det görs en polis-anmälan. Hatbrott drabbar dessutom människor som ofta befinner sig i en utsatt situation eller tillhör en minoritet i samhället och som därför kan ha svårt att känna till sina rättigheter och drar sig för att ha kontakt med myndigheter.

Det är bra att det pågår ett arbete med att utveckla hatbrottsstatistiken. Jag anser emellertid att regeringen snarast bör vidta åtgärder för att hatbrott ska kunna registreras på ett tydligare sätt, exempelvis genom att hatbrott ges en egen brottskod.

44. Höjning av avgiften till Brottsofferfonden, punkt 57 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 57 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3849 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Brottsofferfondens syfte är att ge ekonomiskt stöd till brottsofferprojekt och viktinologisk forskning. Brottsofferfonden byggs huvudsakligen upp av en särskild avgift som varje person som döms för brott ska betala om brottet kan straffas med fängelse och av en daglig avgift för fotboja. I dag är avgiften 800 kronor för den som döms för brott med fängelse i straffskalan. Den avgiften bör utökas till 1 000 kronor. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som tillgodoser det anförda.

45. Rättsväsendets kunskap om it-relaterad brottslighet, punkt 59 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 59 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkandena 2 och 3 samt
bifaller delvis motionerna
2017/18:3094 av Tuve Skånberg m.fl. (KD) yrkande 3 och
2017/18:3190 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 3.

Ställningstagande

It-relaterade brott är generellt sett komplexa och många gånger svåra att utreda. Inte minst beror detta på den snabba tekniska utvecklingen och den alltmer omfattande digitaliseringen av samhället.

Riksrevisionens granskning It-relaterad brottslighet – polis och åklagare kan bli effektivare (RiR 2015:21) visar att kompetensen för att utreda it-relaterad brottslighet generellt sett är låg inom Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Endast ett fåtal förundersökningsledare, utredare, it-utredare, it-forensiker och åklagare har gått utbildningar på it-området. Dessutom innehåller den nuvarande grundutbildningen för att bli polis som regel inte någon del som handlar om it-relaterad brottslighet. Det finns poliser som är självlärd inom it-utredningar och har goda kunskaper på området, men utan ett större inslag av formell utbildning kommer enskilda poliser inte att ha den kompetens som krävs för att göra ett bra utredningsarbete samtidigt som

möjligheterna till enhetliga arbetsmetoder försvåras. Riksrevisionens enkätundersökning visade att de utbildningar som faktiskt finns inom it-området för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inte är tillräckliga, utan det efterfrågas både ett större inslag av it-aspekter i grundutbildningen och fler vidareutbildningar inom områden som t.ex. internetinhämtning.

En annan viktig aspekt vid hanteringen av it-relaterade brott är vilket arbetssätt och vilka arbetsmetoder som används. I Riksrevisionens granskning pekas det på att det med ett förändrat arbetssätt finns större möjligheter att öka personuppleringen. Tillgänglig statistik tyder bl.a. på att specialiseringar i den utredande verksamheten kan förbättra förutsättningarna för att klara upp brott. Ett mer enhetligt och effektivt sätt att arbeta kan också bidra till en bättre upplering.

Att snabbt komma igång med de inledande utredningsåtgärderna är generellt sett mycket betydelsefullt oavsett vilken brottstyp det handlar om, men vid it-relaterad brottslighet kan det vara extra viktigt att påbörja insatserna snabbt för att säkerställa att digitala bevis inte hinner försvinna. En förutsättning för att utredningsarbetet inte ska fördröjas eller försvåras är att anmälningarna innehåller relevant och korrekt information.

Riksrevisionen lämnade en rad rekommendationer i sin rapport som jag i stort instämmer i. Inte minst anser jag att det är viktigt att stärka kompetensen inom it-området. Regeringen bör därför tillsätta en utredning som identifierar vilka nationella utvecklingsbehov som finns på it-området och föreslå strategiska åtgärder för att utveckla och säkerställa kompetensförsörjningen inom verksamheten. Regeringen bör även ge Polismyndigheten i uppdrag att utveckla och förankra nationella arbetssätt och metodstöd för utredning av it-relaterade brott samt se över strukturen för brottsamordning och samverkan mellan polisregionerna.

46. En nationell djurskyddspolis, punkt 61 (SD, -)

av Adam Marttinen (SD) och Patrick Reslow (-).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 61 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:347 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 2,

2017/18:2078 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2017/18:2352 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD) och

2017/18:3886 av Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD) yrkande 5 och bifaller delvis motion

2017/18:2078 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Djuren kan inte föra sin egen talan, vilket gör dem beroende av människan och vår välvilja. Därför är det viktigt att arbetet med djur och hanterandet av brott mot djur sköts på ett korrekt och effektivt sätt. Dessvärre kräver denna typ av arbete ofta både resurser och specialkompetens som är ovanliga inom den ordinarie polisorganisationen i dagens Sverige. I flera delar av landet har polisen i dag inrättat avdelningar med djurskyddspolis. Syftet med att inrätta en särskild djurskyddspolis är framför allt att samordna verksamheten och utveckla det förebyggande arbetet, samt att öka lagföringen och skapa en mer rättssäker hantering av brott mot djur. Detta är en positiv utveckling, men det finns ett stort behov av att ta ett nationellt grepp.

I Sverige har satsningarna på djurskyddspoliser än så länge varit av mindre och lokal karaktär, men djurskyddspoliser finns i större utformning på bl.a. Malta och i USA. De lokala satsningarna i Sverige har lyfts fram som ett föregångsexempel och har varit uppskattade av såväl polisen som allmänheten.

Vi vill se att det införs en djurskyddspolis på nationell nivå. För att djurskyddspolisen inte ska ta resurser från den övriga polisverksamheten vill vi även att det införs en särskild utbildning i syfte att rekrytera ny kompetent personal.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

47. Rättsväsendets arbete mot hatbrott, punkt 64 (M, C, V, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 64 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 4,
 2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 56,
 2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 19 och
 2017/18:3881 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkandena 2, 4 och 5 samt
 bifaller delvis motion
 2017/18:3185 av Elisabeth Svantesson (M).

Ställningstagande

I Sverige anmäls ca 5 000 hatbrott varje år. Personuppleringen är dock låg. Ett stort problem är att hatbrotten inte tas på tillräckligt stort allvar, vilket bl.a. leder till att människor inte alltid vill anmäla sådana brott.

Kunskapen om hatbrotten är inte tillräcklig, vare sig inom rättsväsendet eller bland allmänheten. Som framgått pågår det olika projekt och satsningar på detta område, vilket är bra men inte tillräckligt. Det krävs enligt vår mening ytterligare åtgärder för att stärka arbetet mot hatbrott.

För det första måste kunskapen om hatbrott i samhället i stort helt enkelt öka, vilket också gäller det förhållandet att en sådan lagstiftning faktiskt finns och hur den ser ut. Många utsätts för hatbrott utan att vara medvetna om att man utsätts för ett sådant brott. Är man inte medveten om att brott begåtts görs inte heller någon polisanmälan. Ökad kunskap om hatbrott krävs hos dem som utsätts för brott, men också hos dem som kränker andra med ord och med handlingar.

Vidare är det också viktigt att arbeta förebyggande med att tidigt involvera unga i diskussioner om attityder och värderingar. Det krävs ett tydligare fokus på dem som utsätter andra för hatbrott och hur sådan brottslighet kan motverkas på ett tidigt stadium. Här är det viktigt med ett värdegrundsarbete som inleds tidigt. För att sprida budskapet om hur lagstiftningen ser ut krävs det utbildning som når breda grupper, t.ex. i skolor, i föreningar och hos myndigheter. Migrationsverket, som för många människor är den första myndighetskontakten i Sverige, kan exempelvis informera nyanlända om hatbrott.

En förutsättning för att hatbrott ska uppmärksammas och registreras i polisanmälningarna är att polisen har en god kunskap om hatbrott. Det handlar bl.a. om ett bra bemötande och att ställa rätt frågor till målsäganden när anmälan görs, men också om att vid husrannsakingar säkra bevis i form av föremål som skulle kunna kopplas till hatbrott. Det är därför viktigt att frågor om hatbrott utgör en viktig del i den grundläggande utbildningen samtidigt som tjänstgörande poliser behöver få vidareutbildning i ämnet.

Kompetensen på området har blivit bättre, och det pågår olika satsningar och projekt inom polisen för att ytterligare förbättra detta. Trots de olika insatser som gjorts visar Polismyndighetens egen granskning av polisens arbete mot hatbrott som publicerades i september 2017 att det finns behov av ytterligare kompetensförstärkande insatser då medarbetarna generellt sett har kunskapsbrister när det gäller hatbrottsmotivet, straffskärpningsregeln och hatbrottsmarkeringen. Detta måste åtgärdas.

I Polismyndighetens granskning av polisens arbete mot hatbrott konstateras också att kvaliteten i de initiala utredningsåtgärderna vid hatbrott måste öka. Det finns även ett behov av att öka Polismyndighetens förmåga att säkerställa utredningsprocessen för hatbrott. Detta behov anges vara särskilt stort i de polisregioner som saknar särskilda hatutredningsgrupper.

I dag bedöms enligt polisen ett stort antal hatbrott felaktigt som mängdbrott. Det gör också att brotten prioriteras lägre än om det hade varit fråga om ett brott med hatbrottsmotiv. När polisanmälan görs är det därför viktigt att målsäganden signalerar att vederbörande utsatts för ett hatbrott, men det krävs också att polisen blir bättre på att upptäcka att det handlar om ett hatbrott. Det kan polisen göra genom att exempelvis ställa frågor på ett sådant sätt att ett eventuellt hatbrottsmotiv kommer fram.

Bedömningen av om ett brott är ett hatbrott varierar i rättskedjan och i olika delar av landet. Även kvaliteten på brottsutredningar varierar över landet. Flera brott borde enligt vår mening klassificeras som hatbrott och leda till åtal och fällande dom. Det bör därför göras en översyn av alla anmälda hatbrott för att hitta brister i utredningsarbetet och föreslå förbättringar så att fler anmälningar kan leda till åtal och fällande dom.

Sammanfattningsvis anser vi att regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

48. Rättsväsendets arbete mot hedersrelaterade brott, punkt 66 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 66 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 26,

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 38 och

2017/18:3736 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Kunskapen om hedersproblematik i Sverige är alldeles för låg, och därför behövs bättre statistik och kunskap om vilka insatser som fungerar bäst. För att de som utsatts för hedersbrott ska få bättre hjälp och stöd av rättsväsendet behöver Länsstyrelsen i Östergötlands nationella kompetensteam förstärkas och kunskapen om hedersrelaterad problematik hos polis, åklagare, domstolsväsende och målsägandebiträden öka. Samtidigt som det behövs bättre kunskap inom en bredare krets bör specialiserade poliser och åklagare också inrättas för att stödja hanteringen av hedersbrott.

Kvinnlig könsstymning är en livsfarlig sedvänja som ger flickor men för livet. Det är bra att lagstiftningen om förbud mot könsstymning har skärpts,

men det krävs också mer kunskap inom rättsväsendet, skolan och de sociala myndigheterna för att sådana brott ska kunna förebyggas.

Även om det pågår ett arbete med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck anser vi att mer behöver göras för att stärka kompetensen inom rättsväsendet. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

49. Polisens arbete med narkotikabrott på internet, punkt 68 (M, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 68 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 9.

Ställningstagande

På senare tid har mycket i samhället förändrats. Ett exempel är användningen av internet som har inneburit nya möjligheter att förmedla och söka efter information eller att köpa och sälja varor. Ett annat exempel är den ökade rörligheten av människor och varor över länders gränser, inte minst som en följd av Sveriges medlemskap i EU. Dessa förändringar i samhället har påverkat narkotikabrottsligheten och förutsättningarna för den. I takt med utvecklingen har utbudet av droger ökat, sett både till mängd och till antalet preparat. Teknikutvecklingen har varit gynnsam för den illegala narkotikahandeln och har inneburit förenklade sätt för förmedling och distribution av droger.

Det är viktigt att polisen har en ständig närvaro även på internet för att motverka illegal försäljning av narkotika. Regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa en kontinuerlig närvaro och utökad kompetens hos polisen när det gäller användandet av internet i arbetet mot narkotikabrott.

50. Upprätthållande av en restriktiv narkotikapolitik, punkt 69 (M)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 69 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 20.

Ställningstagande

Vi står bakom Sveriges restriktiva narkotikapolitik. För att denna hållning ska kunna upprätthållas krävs det att hela samhället strävar i denna riktning. Polisens arbete är helt avgörande för detta arbete. Denna typ av brottslighet är i regel organiserad och svår att komma åt. Det krävs många gånger hemliga tvångsmedel för att kunna bedriva ett framgångsrikt utredningsarbete som kan leda till en fällande dom. Utredningsarbetet är resurskrävande och ställer stora krav på kompetens. Det är viktigt för samhällets trovärdighet att denna kompetens inte utarmas. Regeringen bör säkerställa att polisen får de resurser som är nödvändiga för arbetet.

51. Vägtrafik, punkt 70 (M, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 70 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkandena 21 och 22.

Ställningstagande

En god och säker trafikmiljö kräver inte bara ett bra vägnät. Det kräver också att trafikreglerna följs. Alltför många utsätter i dag sina medtrafikanter för livsfara eftersom de väljer att köra påverkade av alkohol eller andra droger. Det är en brottslighet som i huvudsak bara kan begränsas med regelbundna

kontroller och en synlig polis på våra vägar. Kameror kan bidra med att beivra fortkörningar men inte rattfylleribrott. Många gånger upptäcks även annan typ av brottslighet vid polisens stickprovskontroller. Det trafikövervakande arbetet har minskat de senaste åren. Därför bör det göras en översyn av polisens samlade trafikövervakande arbete. I detta arbete bör det ingå en studie av hur sådant arbete genomförs i andra jämförbara länder.

Kontrollen av den tunga lastbilstrafiken kräver en särskild yrkeskompetens. Bristande underhåll och undermåligt material i tunga fordon, ibland kombinerat med för långa körtider, innebär en stor fara på våra vägar. Den tidigare regeringen tog fram ett förändrat regelverk för att förhindra att tung trafik skulle kunna fortsätta färdas när brister uppdagats. Kontrollen av dessa fordon kräver dock välutbildade trafikinspektörer. Många av dem som har detta arbete går snart i pension och har inte ersatts i nödvändig omfattning. Regeringen måste vidta åtgärder som gör det möjligt för polisen att se till att denna kompetens behålls.

52. Kompetensutveckling och ledarskap inom polisen, punkt 71 (KD)

av Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 71 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

De strukturella problemen inom Polismyndigheten behöver åtgärdas. Enligt min mening kräver detta bl.a. ett förstärkt ledarskap inom hela myndigheten. Inte minst är det viktigt att stärka det lokala ledarskapet. Lokalpolisområdescheferna har i dag inte ett tillräckligt stort mandat att fatta beslut som rör den egna verksamheten. Lokala polischefer ska därför ges ett starkare mandat. De ska förfoga över sin egen budget och fatta anställningsbeslut och därmed bättre kunna möta de behov som finns lokalt. För att utveckla svensk polis krävs också mer kompetensutveckling och mer forskning på hur polisens arbete kan förbättras.

Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

53. Polisens svarstider, punkt 72 (M)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 72 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M) yrkande 15 och

bifaller delvis motion

2017/18:1156 av Cecilia Widegren (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Polisen måste vara bemannad så att uttryckningstiderna inte blir alltför långa eller uttryckning i värsta fall helt uteblir. Även glesbefolkade områden behöver ha en polisiär bemanning som innebär att polis kan rycka ut när det behövs.

Det måste vara enkelt att komma i kontakt med polisen, oavsett var i landet man bor och på vilket sätt man väljer att kontakta polisen. Polisen måste vara tillgänglig. Människor förväntar sig modern kommunikation och rimliga svarstider. Alltför ofta går det för lång tid innan allmänheten får ett svar när man kontaktar polisen. Det är både kundvänligt och mer effektivt att följa med i den tekniska och kommunikativa utvecklingen. Det känns tryggt och ger förtroende att veta att Polismyndigheten är lätt att få kontakt med.

År 2007 införde polisen en möjlighet att anmäla brott via internet. Kontaktytan mellan medborgarna och polisen på internet behöver nu utvecklas ytterligare. Exempelvis bör den som bevittnar ett brott kunna ringa upp polisen och med hjälp av mms kunna visa bilder från brottsplatsen. Det bör allmänt sett även vara enkelt att skicka in bilder eller filmer till polisen från en mobiltelefon. Snabbare tillgång till uppgifter och bevismedel av denna typ skapar bättre förutsättningar för att klara upp brott. Polisen måste också använda sig av modern teknik för en noggrann uppföljning och återkoppling till brottsoffer vid brottsanmälan. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

54. Kunskapslyft när det gäller unga brottsoffer, punkt 75 (M, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M), Andreas Carlson (KD) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 75 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2017/18:3849 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7.

Ställningstagande

Ett kunskapslyft bör genomföras inom de professioner som ofta kommer i kontakt med unga brottsoffer.

Rättsväsendet, skolan, sjukvården och socialtjänsten behöver skärpa sitt bemötande av brottsoffer. Många unga brottsoffer kränks av det ifrågasättande de möter av vuxna som har till uppgift att hjälpa dem. I utbildningarna till de yrken som kommer i kontakt med unga brottsoffer bör det läggas in moment om bemötande av barn och unga som utsatts för brott. Det behövs också en löpande fortbildning bland dem som redan arbetar inom dessa yrken. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M)

Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anders Hansson (M) och Ellen Juntti (M) anför:

Riksdagen beslutade den 22 november 2017 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Moderaterna presenterar i motionerna Vi tror på Sverige – Moderaternas budgetmotion 2018 (2017/18:3681) och Utgiftsområde 4 Rättsväsendet (2017/18:3771).

Det svenska samhällets framgång bygger på en ömsesidig tillit – mellan människor, men också mellan människor och stat. Denna tillit har möjliggjort ambitiösa reformer och att människor har accepterat att lägga ett långtgående ansvar på det offentliga. Detta förtroende kräver dock att staten lever upp till sin del av avtalet. Detta har staten misslyckats med de senaste åren. Otryggheten växer och kriminella gäng äger i praktiken gator och torg i ett ökande antal utsatta områden. Stenkastning mot polis och räddningspersonal, bilbränder och våldsbrott och framväxt av parallella samhällen i några av våra mest brottsutsatta förorter är exempel på att utvecklingen går åt fel håll. Polismyndigheten har rapporterat att det finns runt 5 000 kriminella aktörer och 200 kriminella nätverk runt om i landet. I dessa områden är det tydligt att staten inte uppfyller sin del av kontraktet utan i stället bidrar till tudelningen av samhället. Det kan Moderaterna inte acceptera. Alla invånare – oavsett var man bor – ska känna trygghet i att rättsväsendet klarar av sina uppgifter.

Moderaterna är partiet för lag och ordning. När otryggheten breder ut sig måste samhällets svar vara tydligt – det kommer inte att accepteras. Vi kräver en snabb ökning av antalet poliser och skärpta straff för grova brott. Vi genomför därför nu den största trygghetssatsningen på över 20 år. Samhällsutvecklingen och befolkningsökningen gör att det behövs fler poliser för att utreda och bekämpa brott. Vi vill att poliserna ska bli fler och att deras löner ska höjas. Vi vill tillföra resurser för att utbilda och anställa 5 000 poliser och ytterligare 5 000 civilanställda till 2025. Vi vill även tillföra medel i syfte att höja polisernas löner med i genomsnitt 3 000 kronor per polis och månad. Polisens fokus ska mer än i dag vara på kärnuppgiften att ingripa mot, utreda

och klara upp brott. En viktig utgångspunkt för polisreformen var en närvarande, lokalt förankrad polis. Den målsättningen har inte nåtts. Ökad trygghet för hela befolkningen fordrar en närvarande och synlig polis. Det gäller såväl i storstäder som i mindre orter och på landsbygden. I ett tryggt samhälle är det avgörande med en polis som är synlig och närvarande på gator och torg. Det kräver poliser som är i yttre tjänst. Av såväl kvalitets- som effektivitetsskäl finns även behov av att i ökad omfattning kunna använda civilanställd personal inom Polismyndigheten för uppgifter som i dag endast får utföras av poliser. För att säkerställa att utbildade poliser i första hand ska ha förutsättningar att koncentrera sig på kärnuppdraget, att förebygga och utreda brott, avsätter vi stora resurser för att kunna anställa 5 000 fler civilanställda inom Polismyndigheten till 2025.

Hela rättssystemet ska stärkas för att lag och ordning ska kunna återställas, i hela Sverige. Kriminaliteten kan slås tillbaka, men då krävs det ett målmedvetet arbete och en vilja att prioritera statens viktigaste kärnverksamheter. Respekt för och tillit till rättsstaten är själva grunden för ett fungerande och demokratiskt samhälle. När detta nu utmanas är det en både farlig och oacceptabel utveckling. Undersökningar visar att allt fler människor i Sverige upplever otrygghet, och samtidigt har vi en Polismyndighet som inte fungerar. Polismyndighetens utredningsresultat är det lägsta på många år. Exempelvis skrevs hälften av alla anmälda brott under 2016 av direkt. Detta riskerar att leda till att förtroendet för polisen och rättsväsendet urholkas ytterligare.

För att säkerställa att polisen är rätt utrustad för sina olika uppdrag samt för att förbättra arbetsmiljön och säkerheten föreslår vi ett utrustningslyft riktat till svensk polis.

Vi vill ge rättsväsendet fler verktyg mot brottsligheten, exempelvis genom att införa zonförbud och förbättra polisens möjligheter till kameraövervakning. Vi anser vidare att det inte är tillräckligt att stärka Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten för att vinna kampen mot brottsligheten. Samtliga brottsbekämpande myndigheter måste stärkas.

Straff ska återspegla hur allvarligt ett brott är, och allvarligare brott ska bestraffas strängare än mindre allvarliga brott. Den som begår upprepade brott bör även straffas väsentligt hårdare än den som begår ett enstaka brott. Därför bör dagens mängdrabatt tas bort. Attacker mot blåljuspersonal är oacceptabelt och utvecklingen måste brytas. Vi vill att hot och våld mot hälso- och sjukvårdspersonal och angrepp mot väsentliga samhällsfunktioner såsom en akutmottagning ska leda till skärpta straff. Det handlar både om att skydda personer som har samhällsviktiga, ofta livsviktiga uppgifter, och om att skydda samhällsviktiga funktioner såsom själva akutmottagningarna. Det är angeläget att en ny och skarpare lagstiftning kommer på plats så snart som möjligt.

Sverige är inte förskonat från extremism och terrorhot. Attacken på Drottninggatan i april 2017 var en attack på det öppna och fria samhället. Säkerhetspolisen pekar i sin årsrapport på hotet från ensamagerande individer

med ideologiska motiv. Eftersom dessa har få eller inga kontakter med andra personer lämnar de färre spår för Säpo att upptäcka. Sveriges förmåga att motverka terrorism måste stärkas. Utvecklingen i Europa och attacken i Sverige visar att terrorhotet är reellt och att satsningar för att stärka Säpos arbete mot terrorism är nödvändiga. Vi vill därför öka Säpos förmåga till informationsinhämtning och övervakning för att minska risken för att ytterligare attacker drabbar Sverige. Säpo bör även få tillgång till signalspaning parallellt med pågående förundersökning och även få möjlighet att använda sig av hemlig dataavläsning. Även polisens förmåga att stå emot terrorangrepp på svensk mark måste vara stark. Vi anser att polisens nationella insatsstyrka måste tillföras resurser för att ha tillräcklig operativ förmåga för att kunna agera i samband med terrorangrepp på flera geografiska platser samtidigt.

Våldsbejakande extremism utgör ett hot mot såväl människor som stater och ytterst mot de värderingar som vårt samhälle vilar på. Våldsbejakande extremism måste, utöver rättsväsendets insatser, mötas med förebyggande åtgärder och avhopparverksamhet.

Samtidigt måste även samhällets förebyggande insatser utvecklas. För att bryta utvecklingen krävs det också att vi jobbar på flera fronter samtidigt. Det förebyggande arbetet är att långsiktigt bryta trygghetskrisen. Jobb, skola och kvalificerat socialt arbete är avgörande.

2. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD, -)

Adam Marttinen (SD) och Patrick Reslow (-) anför:

Riksdagen beslutade den 22 november 2017 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Sverigedemokraternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Sverigedemokraterna presenterar i motionerna Budgetpropositionen för 2018 (2017/18:2487) och Utgiftsområde 4 Rättsväsendet (2017/18:2525).

En stat som inte upprätthåller lag och ordning är en stat i sönderfall. Upprätthålls inte den demokratiska rättsstaten återstår den starkes rätt, vilket innebär att det vakuum staten lämnar efter sig kommer att fyllas av andra aktörer som flyttar fram sina positioner där rättsstaten retirerar. Sverigedemokraternas ambition, att fler brott ska utredas och klaras upp, innebär att det krävs en kraftig förstärkning av Polismyndigheten. Fler poliser är en förutsättning för att rättssamhället ska kunna bemöta hotet från den

organiserade brottsligheten, stävja våldsamheterna i förorten och finnas tillgängliga för medborgarna. Målsättningen är att utbilda 7 000 fler poliser utöver Polismyndighetens nuvarande utbildningsprogram fram t.o.m. 2024. Sedan 2010 har antalet poliser sjunkit, både i relation till befolkningen och i absoluta tal. Vi vill därför säkerställa att polisens relativa antal inte minskar på sikt genom att formulera ett mål om 250 poliser per 100 000 invånare. Fördelen med en sådan referensnivå är att det medför en långsiktig stabilitet för polisväsendet som därmed garanterat bibehåller sitt relativa antal även när befolkningmängden ökar. Krav på lokal mini bemanning bör också utredas för att invånare på landsbygden inte ska mötas av stängda polisstationer och långa inställelsetider. Utöver arbetet med mängdbrott, organiserad brottslighet, våldsamheter i förorterna och ökad närvaro på landsbygden bör fokus även ligga på förstärkning av gränspolisen för att hitta och avvisa eller utvisa illegala invandrare.

Vi vill också verka för att polisen ska få kraftigt förbättrade arbetsvillkor. För många poliser är arbetssituationen ansträngd och lönerna är fortsatt relativt låga. För att åtgärda bristen på poliser räcker det inte att man ökar platserna på polisutbildningen, man måste även öka incitamenten för poliser som lämnat yrket att återvända.

Utöver att straffen behöver skärpas behöver polisens befogenheter och resurser utökas. Polisen behöver ha tillgång till s.k. icke-dödliga vapen. I dag finns en lucka mellan polisens batong och det direkt dödliga tjänstevapnet. Även polisernas utrustning i övrigt behöver upprustas. I extrema fall, såsom vid större ordningsstörningar eller regelrätta upplopp, behöver undantagstillstånd kunna utlysas. Utegångsförbud, större möjligheter att kontrollera folk på gator och torg, lättare att häkta och förvara samt snabbare rättsliga processer är exempel på befogenheter ett undantagstillstånd ska kunna medföra.

För att bidra med resursförstärkningar för upprätthållande av ordningen vid exempelvis upplopp föreslår vi att den tidigare nedlagda beredskapspolisen ska återinföras. Vid en terrorattack eller större händelse kan detta vara avgörande för att säkra tryggheten för befolkningen. Mot bakgrund av de kravaller som utspelats i exempelvis Husby och andra utanförskapsområden de senaste åren, som totalt dränerat polisen på resurser, liksom risken för ytterligare terrorattacker, inte minst med tanke på den okontrollerade massinvandringen, tycks behovet vara större än någonsin av en förstärkningsresurs till polisen.

Vi föreslår ett minimistraff på fyra års fängelse för attacker mot blåljusverksamhet. Det leder till att dessa brott kommer att prioriteras av polisen och dessutom ge kännbara konsekvenser. Straffen i Sverige har varit och är fortfarande alldeles för låga i många fall. Därför måste det ske en översyn med ambitionen att kraftigt höja straffen. Vi förespråkar även kraftigt höjda straff för framför allt våldsbrott och sexualbrott, inbrott och organiserad brottslighet. Höjda straff är inte bara rätt utifrån ett moraliskt perspektiv; det

medför även ökade möjligheter för rättsväsendet att t.ex. häkta och därmed hålla farliga personer inlåsta i väntan på rättegång.

Jourdomstolar ska inrättas för att påföljden tydligare ska kunna knytas till det faktiska brottet i direkt anslutning till dess förövande. Det bör också poängteras att utvisning ska vara regel snarare än undantag om icke-svenska medborgare gör sig skyldiga till ordningsstörning eller upplopp.

I kampen mot organiserad brottslighet föreslår vi en ny lagstiftning som riktar sig mot deltagande i kriminella organisationer, stärkt vittnesskydd samt utökad säkerhet vid Sveriges Domstolar.

Terrorism och extremism utgör ett allt större hot, både i omvärlden och i Sverige. FN:s säkerhetsråd har konstaterat att terrorhotet har kommit att bli alltmer utbrett och att antalet terroråd kommer att öka. Vi vill se krafttag för att bekämpa dessa hot och skydda det svenska samhället. Att garantera medborgarnas säkerhet är en av statens allra viktigaste uppgifter. Vi vill vidta en rad åtgärder: förbjuda propaganda för terrorism, straffa varje form av deltagande i eller stöd till terrororganisationer, skärpa straffen för terrorbrott, frånta terrorister deras medborgarskap, tillåta hemlig dataavlyssning, tillåta signalspaning vid förundersökningar och ta bort sekretesshinder för underrättelseverksamheten i olika myndigheter.

För att effektivt arbeta mot brottslighet är det viktigt med detaljerad kunskap om var och hur den tar sig uttryck. Som ett led i detta vill vi ge Brå i uppdrag att utföra en ny rapport om invandrades brottslighet. Dessutom ska Brå ges i uppdrag att offentliggöra den statistik de samlar in i en statistikdatabas så att var och en själv kan ta ut relevant statistik för att kunna bilda sig en uppfattning om samhället vi lever i.

Vi vill att staten ska ta ansvar för att betala ut dömda skadestånd till brottsoffer och att skadestånd till brottsoffer, framför allt för brott mot person, ska öka.

3. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (C)

Johan Hedin (C) anför:

Riksdagen beslutade den 22 november 2017 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Centerpartiets budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Centerpartiet presenterar i motionerna Nytt ledarskap för Sverige (2017/18:3716) och Utgiftsområde 4 Rättsväsendet (2017/18:3692).

Ansvaret för att garantera människors säkerhet och trygghet är en av statens viktigaste uppgifter. För att kunna lösa denna uppgift krävs att antalet brott utreds och förövare döms. Trygghet består också i att lagarna är tydliga och rättssäkerheten stabil, så att ingen döms för brott som han eller hon inte har begått.

Polisen måste vara närvarande, tillgänglig och synlig för människor i hela landet. Polismyndigheten ska ha ett långsiktigt mandat, och de lokala poliserna ska i största möjliga mån arbeta med uppgifter kopplade till det lokala området. Tryggheten ska värnas i hela landet, oavsett om du bor på landsbygden, i storstaden eller i något av våra utanförskapsområden. För varje brott som begås tilltar otryggheten, och undersökningar visar att förtroendet för polisen minskar. Denna kombination riskerar att påverka tilliten till rättssamhället. För att hindra en sådan utveckling krävs kraftfulla satsningar på ökad lokal polisiär närvaro, ökade resurser för att utreda och lagföra begångna brott och andra trygghetsskapande åtgärder.

Att förtroendet för rättsväsendet är högt samt att rättssamhället är stabilt och försvarar människors fri- och rättigheter i hela landet är grundläggande. Sverige är i grunden ett tryggt och säkert land, men den oro som sprider sig måste tas på allvar. Vår trygghet kräver en lokalt närvarande polis och ett rättsväsende som står rustat att hantera kriminaliteten. Det behövs mer effektiva insatser mot grov brottslighet, vardagsbrott och våld mot kvinnor. Därtill krävs ytterligare åtgärder mot terrorism och radikalisering samt mot kontroll och brottslighet i hederns namn.

De poliser som tycker att arbetssituationen känns svår och överväger att överge sitt yrke blir allt fler. Centerpartiet föreslår en kraftig resursförstärkning till polisen. Detta tillskott ska garantera polisens lokala närvaro, öka antalet arbetade polistimmar, höja polisernas löner samt skapa bättre arbetsmiljö och bättre arbetsvillkor. En av intentionerna med polisens omorganisering var att fler poliser skulle arbeta närmare medborgarna, men så har det tyvärr inte blivit. För att värna och förstärka medborgarnas förtroende för polisen krävs att polisen inte enbart arbetar med grov kriminalitet utan också kanaliserar resurser till arbetet med mer vardaglig brottslighet. En lokalt förankrad polis är också ett viktigt verktyg i kampen mot terrorism, då lokal förankring är en förutsättning för att kunna arbeta förebyggande och upptäcka individer som riskerar att radikaliserar.

Jag vill att Centerpartiets resurstillskott även ska användas för att utbilda och anställa fler poliser. Polismyndigheten behöver också fler civilanställda som exempelvis kan hålla i visst utredningsarbete och administration så att poliserna kan fokusera på brottsbekämpning i högre grad än i dag. För att göra polisyrket mer attraktivt är det nödvändigt att höja polisernas löner. Dagens utveckling där erfarna poliser i en oroväckande hög grad lämnar sitt yrke och där platserna på polisutbildningen inte fylls måste vändas.

Andelen utredda och upplärade brott minskar. Resultatrapporteringen måste bli mer effektiv och polisen måste få ta hjälp av ny teknik. Exempelvis behövs en ökad användning av kroppsburna kameror och polisen måste få

större möjligheter att använda kameraövervakning i brottsbelastade områden. Polisen måste också få större möjlighet till specialisering och forskning.

I en fungerande rättsstat måste förtroendet för rättsväsendet vara starkt. För att upprätthålla förtroendet för rättsväsendet måste brottsoffer kunna känna sig säkra på att deras brottsanmälan tas på allvar. För att möjliggöra fler utredda brott krävs att hela rättskedjan stärks och håller ihop. Jag föreslår därför mer resurser till Åklagarmyndigheten, en ökad satsning på Nationellt forensiskt centrum och ett stärkt vittnesskydd.

Jag vill ha ett starkare brottsofferperspektiv i rättsväsendet. Personer som har blivit utsatta för brott måste ha rätt och möjlighet att få information från rättsväsendet om det aktuella fallet samt om vilka resurser som finns tillgängliga för att stötta brottsoffret. De som har utsatts för grova brott och efterlevande till personer som mördats bör erbjudas stöd när gärningspersonen får permissioner eller frigges. Många brottsoffer vittnar om svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd, vilket gör att kränkningen efter brottet blir ännu större. Det måste bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, och staten bör här ta ett större ansvar.

Det bästa sättet att minska de negativa effekterna av brott, för brottsoffer, förövare och samhället, är att arbeta för att färre brott begås. Därför är det viktigt att det brottsförebyggande arbetet prioriteras. Det handlar dels om brottsprevention med fokus på att få individer att inte begå brott och dels om en strukturell brottsprevention på samhällelig nivå. Jag vill därför tydliggöra kommunernas och andra offentliga aktörers brottsförebyggande ansvar samt utöka stödet till lokalt brottsförebyggande arbete.

För att människor ska känna tillit till rättssystemet är det viktigt att vardagsbrott som drabbar många tas på större allvar. De brott som det är vanligast att människor utsätts för i vardagen är ofta de som riskerar att skapa en känsla av otrygghet och misstro mot rättsväsendet. Jag vill därför att en del av vår resursförstärkning ska möjliggöra en ökad prioritering av vardagsbrottsligheten.

Sverige utsattes den 7 april 2017 för ett terrordåd på Drottninggatan i Stockholm där oskyldiga människor dödades och skadades. Samtliga former av våldsbejakande extremism är farliga. Dådet på Drottninggatan understryker vikten av att stärka Sveriges förmåga att förhindra och förebygga planering och utförande av terrorhandlingar på svensk mark. Jag vill stärka det särskilda nationella insatskonceptet och den nationella insatsstyrkan. Vidare vill jag stoppa offentliga medel till våldsbejakande organisationer och kriminalisera samröre med, och stödjande av, terrororganisationer. En annan viktig åtgärd är att möjliggöra för myndigheter att dela fler uppgifter med varandra än vad som är möjligt i dag. Avslutningsvis föreslår jag ett nationellt resursteam för att hantera återvändare, ökade möjligheter att stoppa finansiering av terrororganisationer, en översyn av uppviolingslagstiftningen samt en nationell polisreserv.

Sverige står inför många utmaningar när det gäller frågor som rör brott och straff. Den grova organiserade brottsligheten, som ofta utnyttjar samhällets

mest utsatta i sin brottslighet, måste stoppas genom bl.a. förebyggande verksamhet och genom ökat samarbete mellan olika myndigheter. Därtill finns en rad komplexa frågor som rör unga lagöverträdare, som bör mötas av tydliga och konsekventa reaktioner och skärpta straff, samtidigt som det säkerställs att straffet i sig inte bidrar till att driva den unge in i ett kriminellt vuxenliv. Vissa frågor på trygghetsområdet behöver lyftas särskilt. Det gäller bl.a. sexualbrott och hedersbrott, men även de utsatta områden där kriminaliteten skapar otrygghet och förstör unga människors liv. Jag anser att straffen för bl.a. sexualbrott, brott mot barn, mord och andra grova våldsbrott måste skärpas. Utvisning bör också användas i fler fall och därför bör minimistraffet höjas för vissa brott och villkorlig utvisning möjliggöras. Det skulle innebära att man kan bli utvisad senare om man begår ett nytt brott inom en viss tid efter domen.

Jag vill ha en nollvision för våld och förtryck i nära relationer och sexualiserat våld. Kränkande glåpor och kränkningar av den fysiska integriteten är bara några av de handlingar som flickor och kvinnor får utstå. Det är oacceptabelt att detta får fortgå, och skarpare åtgärder behövs för att stoppa det. För mig är det självklart att alla sexuella handlingar ska ske med samtycke och att sexuella handlingar som sker utan samtycke ska vara straffbara. En samtyckesbaserad sexualbrottslagstiftning visar tydligt att ansvaret läggs på förövaren och inte på offret. Det är också viktigt att arbetet mot sexuella ofredanden stärks och att det tas ökade krafttag mot barnpornografi.

Hedersbrotten måste tas på stort allvar. Alla människor ska ha möjlighet att leva sina liv som de vill, utan att förtryckas och tvingas in i äktenskap eller utifrån gamla föreställningar om heder hindras från att utvecklas på det sätt som de vill. Kunskapen om hedersproblematik i Sverige är alldeles för låg och jag vill därför satsa på utbildning för polis, åklagare och domstolsväsendet i ämnet. Jag vill därutöver lagstifta så att hedersmotiv ses som en försvärande omständighet vid straffvärdebedömningen.

I vissa områden har problemen med unga lagöverträdare vuxit de senaste åren. Bilar sätts i brand och räddningstjänst och ambulans kan inte längre tryggt hjälpa människor utan att utsätta sig själva för fara. Jag vill skärpa lagstiftningen och omhändertagandet av unga brottslingar samt införa jourdomstolar. Jag vill även att det skapas fler förebyggande projekt där polis och räddningstjänst finns närvarande i unga människors liv. Unga som får en möjlighet att se hur polisen och räddningstjänsten arbetar har visat sig mindre benägna att begå brott mot dessa.

4. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (L)

Roger Haddad (L) anför:

Riksdagen beslutade den 22 november 2017 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten

beslutas sedan i två steg. Liberalernas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Liberalerna presenterar i motionerna En budget som håller ihop Sverige – Liberalernas budgetmotion för 2018 (2017/18:3752) och Utgiftsområde 4 Rättsväsendet (2017/18:3825).

Tryggheten är en förutsättning för människors frihet och välmående. Men den är också grunden för vår ekonomi och vårt välstånd. Utan säkerhet och trygghet bryts förtroendet människor emellan ned. Utan tillit, en stark äganderätt och starka institutioner hotas själva fundamenten för vår välbefinningsutveckling. Jag ser hur otryggheten ökar i delar av Sverige. Stenkastning mot polis och räddningspersonal, bilbränder och våldsbrott och framväxten av parallella samhällen i några av våra mest brottsutsatta förorter är exempel på att utvecklingen går åt fel håll. När tryggheten utmanas både på hemmaplan och i omvärlden krävs kraftfulla åtgärder. Alla invånare, oavsett var de bor, ska känna trygghet för att rättsväsendet står starkt. När otryggheten breder ut sig måste samhällets svar vara tydligt: det kommer inte att accepteras. Jag kräver en snabb ökning av antalet poliser och skärpta straff för grova brott. Samtidigt måste samhällets förebyggande insatser utvecklas.

De grundläggande uppgifterna i samhället måste fungera. Dit hör en rättsstat som människor kan lita på. Trygghet i vardagen och vetskapen att polisen är på plats när det behövs. Liberalerna presenterar en bred satsning för att kraftigt förstärka rättsstatens förmåga att bekämpa brott och bidra till trygghet i samhället. I ett samhälle utan fungerande rättsstat är det bara de resursstarka som kan freda sina intressen. Rättsstaten är en liberal uppfinning som ger den rätten till varje människa. Jämfört med många andra länder är Sverige ett tryggt land. Den senaste nationella trygghetsmätningen visar dock att människors känsla av trygghet har minskat och att det finns fortsatt stora skillnader mellan olika grupper i samhället. Detta är bl.a. en jämställdhetsfråga då kvinnor är väsentligt mindre trygga än män. Det skiljer sig även beroende på vilket område man är bosatt i.

Polismyndigheten har identifierat 61 områden i Sverige där det finns påtagliga problem med kriminella nätverk, och det finns 23 särskilt utsatta områden där kriminella grupper upprättat parallella maktstrukturer som påtagligt påverkar dem som bor och verkar i områdena. Att antalet utsatta och särskilt utsatta områden fortsätter att växa är en mycket oroande utveckling.

Terrordådet i Stockholm den 7 april 2017 blev ännu en påminnelse om att våldsbejakande extremism och terrorism är ett reellt hot. Detta är dock inte den enda utmaningen för rättssamhället. Det dödliga våldet med anknytning till kriminella nätverk har ökat kraftigt på senare år. Brottslighetens internationalisering, behovet av att möta migrationsströmmar på ett rättssäkert

och värdigt sätt och en snabbt växande befolkning är några av de faktorer som sätter rättsväsendets myndigheter och särskilt polisen under hårt tryck.

Till detta kommer behovet av att klara rättsstatens närvaro både i glesbefolkade områden och i städernas utsatta bostadsområden med hög risk för social oro. Bland poliser finns också en växande frustration över att man inte ges rimliga förutsättningar att sköta sitt jobb.

Utvecklingen vad gäller brottsuppleringen är mycket oroande. Det behövs en nystart för att svensk polis ska fungera bättre i hela Sverige. Liberalerna lägger därför fram ett antal förslag för effektivare polis och rättsväsende samt bättre förutsättningar för lokalt brottsförebyggande arbete. Sverige är ett av de länder i Europa som har lägst polistäthet. Samtidigt växer befolkningen kraftigt och nya säkerhetsshot växer fram. Polisen är i dag underbemannad och avhoppet är ett växande problem. Regeringens förstärkning av anslagen till Polismyndigheten är ett steg i rätt riktning men det kommer inte att räcka. Jag är beredd att satsa mer och har som mål att Sverige ska ha minst 25 000 poliser inom en sjuårsperiod. Utökningen av antalet poliser ska åtföljas av en ökning av antalet civila utredare och andra civilanställda. Jag inser att det kommer att ta tid att utbilda de poliser som krävs. Under en övergångstid föreslår jag därför att staten ska öronmärka bidrag till kommuner så att fler ordningsvakter kan anställas i kommunal regi. Dessa kommunala trygghetsvakter ska samverka med polisen och bidra till trygghet på gator och torg. Brottsutsatta kommuner ska prioriteras.

För att polisorganisationen ska kunna byggas ut måste det vara tillräckligt attraktivt att vara polis. Så är det inte i dag. Tvärtom är det fler som lämnar polisyrket i förtid och många utbildningsplatser står tomma. Vår ambition är att kraftigt höja polisernas löner samt satsa på kompetensutveckling och kvalificerad vidareutbildning.

Antalet poliser i yttre tjänst måste bli fler och vi måste avlasta polisen genom att överföra fler uppgifter till andra myndigheter. Polismyndigheten ska även utökas genom fler civilanställda.

Polisens utredningsverksamhet står inför stora utmaningar. Brottligheten förändras och vissa svårutredda brottstyper, som nätrelaterad brottslighet, har blivit vanligare. Det behövs därför en generell förstärkning av utredningsverksamheten och Liberalernas anslagsförstärkning möjliggör detta. Avgörande för en effektiv utredningsverksamhet är också att stödfunktionerna fungerar, bl.a. snabb tillgång till forensiska analyser eller andra analyser inom rättsgenetik, rättskemi och rättsmedicin. Jag vill därför genomföra en särskild satsning för att förstärka verksamheten vid Nationellt forensiskt centrum.

Den lokala polisiära närvaron sviktar. På landsbygden och i många mindre och medelstora orter upplever invånarna att det har blivit längre till polisen. Även i städernas särskilt utsatta områden, som polisen ska prioritera, är det svårt att hålla tillräcklig bemanning. Jag vill vända den negativa utvecklingen och förbättra den lokala polisiära närvaron i landet som helhet samt förstärka

polisens arbete i den lokala samverkan mellan kommuner m.m. Kommunernas roll i det brottsförebyggande arbetet behöver också förtydligas.

Jag vill återupprätta beredskapspolisen. Beredskapspolisen ska fungera som en reservpolis som kallas in vid kriser eller andra situationer när den ordinarie samhällsorganisationen är som mest ansträngd.

Terrorism är ett hot mot enskilda människors liv och frihet och mot den demokratiska samhällsmodellen. Liberalerna har medverkat till och i flera fall varit pådrivande för att lagstiftningen mot terrorbrott har skärpts i flera steg på senare år, men jag anser att ytterligare steg behöver tas. Det är av största vikt att reformer av lagstiftningen sker med full respekt för grundläggande rättssäkerhetsprinciper och de medborgerliga fri- och rättigheterna enligt Europakonventionen. Bland annat vill jag kriminalisera all aktiv medverkan i terrororganisationers verksamhet, inte bara direkt stridsrelaterad verksamhet. Jag vill kriminalisera förberedelse för resa i terroristsyfte, skärpa straffen för grova fall av finansiering av terrorresor, underlätta möjligheten att tillfälligt dra in passet för personer som misstänks förbereda att ansluta sig till terrorrörelser, utöka katalogen över de brott som omfattas av terrorbrottslagen och öka insatserna mot våldsbejakande extremism på nätet och via sociala medier.

Jag välkomnar regeringens förslag om att inrätta ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism men anser att funktionen bör ligga under Polismyndigheten.

Slutligen vill jag ge ökade resurser till Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar.

5. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (KD)

Andreas Carlson (KD) anför:

Riksdagen beslutade den 22 november 2017 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. Beslutet innebar att riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Kristdemokraternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 4. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Kristdemokraterna presenterar i motionerna Valfärdsloftet – Budget för vård, omsorg och trygghet (2017/18:3798) och Utgiftsområde 4 Rättsväsendet (2017/18:3850).

En fungerande rättsordning är oumbärlig för ett gott samhälle. Rättsväsendet måste utvecklas så att det kan möta morgondagens behov och

påfrestningar och garantera medborgarna rättstrygghet i ett internationaliserat samhälle. I ett gott samhälle överförs de demokratiska värdena och värderingarna från generation till generation. Utan dessa kommer relationerna mellan människor inte att fungera i vardagslivet. Tilliten och förtroendet måste utgå från att respekten för varje människas unika värde är införlivad hos varje medmänniska. Rättsstatens uppgift är att ge en ram för dessa värden. Den ska syfta till att skapa en samlevnad med trygghet och respekt mellan människor och bidrar därmed också till att upprätthålla samhällets grundvärden.

Den kristdemokratiska rättspolitiken bygger på insikten om människans ofullkomlighet. Brottslighet har alltid förekommit och kommer alltid att förekomma. Staten ska sträva efter att begränsa brottsligheten så långt det är möjligt. Det är avgörande för att upprätthålla människors förtroende för polisen och det övriga rättsväsendet.

Polisen ska vara effektiv och ges de verktyg som behövs för att på ett slagkraftigt och rättssäkert sätt komma åt vardagsbrottsligheten. Detta är viktigt för att allmänhetens förtroende för polisen och det övriga rättsväsendet ska upprätthållas.

Svensk polis står i dag inför stora utmaningar. Situationen är mycket ansträngd. I ljuset av gängskjutningar som förekommer i de utsatta områdena runt om i landet dräneras polisens resurser. Den utvecklingen förstärks ytterligare av att brotten är svårutredda eftersom få är villiga att prata med polisen. Polisen behöver kraftiga resurstillskott för att med uthållighet stävja utvecklingen. I första hand måste fler poliser anställas.

Jag menar att all brottslighet, även vardagsbrottsligheten, måste bekämpas. I dag är upplklaringsprocenten oroväckande låg. Det finns därför en betydande risk att många i dag uppfattar att polisanmälningar vid exempelvis bostadsinbrott görs för försäkringsbolagens skull för att få ut ersättning. Detta är mycket olyckligt eftersom det leder till att allmänheten förlorar sitt förtroende för polis och rättsväsende.

Brottsligheten måste mötas med både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder. Snabba insatser krävs exempelvis genom lokal polisverksamhet, samarbete mellan polis och socialtjänst samt då det gäller unga människor mellan skola, föräldrar, väl fungerande ungdomsrotlar och narkotikarotlar.

Det långsiktiga arbetet som handlar om förebyggande insatser är också av största vikt. Jag hävdar att de vuxnas insatser betyder mycket för att få barn och unga att avstå från att börja begå brott. Föräldrar och andra vuxna som har ansvar för barnuppfostran måste därför stöttas i sin uppgift. Det är de vuxna i familjen och i skolan som ska ge ungdomarna deras identitet och sociala trygghet, inte gängmedlemmar som i många förorter till storstäderna. Vi måste också kunna stötta de vuxna så att de kan vara närvarande och delaktiga i de ungas liv. Fasthet och konsekvens är viktiga signaler i detta preventiva arbete. Att de vuxna i familjen får mer tid för barnen har en rad positiva följdverkningar för barnen. Det är i sig brottsförebyggande. Familjestabilitet bör därför eftersträvas som ett grundläggande mål för samhället och även som en brottsförebyggande resurs.

Svensk polis har en mycket ansträngd situation. Den nya polisorganisationen har inte gett de resultat med effektiviseringar och större lokala resurser som det fanns förhoppningar om och vilket var syftet med omorganisationen. Nu krävs stora satsningar under lång tid för att tillföra polisen rätt resurser. Jag föreslår att 10 000 fler poliser anställs till 2025. Hälften av dessa ska utbildas som vanligt och resterande 5 000 med en ettårig utbildning. För den sistnämnda gruppen införs en ny polisanställningsform, där både kommun och stat finansierar tjänsterna. Detta förslag syftar till att öka polisens effektivitet och förstärka tryggheten i hela landet.

Det behövs fler poliser men det räcker inte som lösning på problemen inom svensk polis. Den stora utmaningen är att få de som i dag arbetar som poliser att stanna kvar i yrket. Många poliser känner stor frustration och otillräcklighet i en allt tuffare arbetsmiljö. Det krävs åtgärder som förbättrar arbetssituationen för svensk polis och höjer attraktiviteten för yrket så att inte fler poliser väljer att sluta. Jag föreslår därför en särskild lönesatsning. De medel som avsätts skulle räcka till en löneökning på mellan 4 000 och 5 000 kronor per månad och det finns även utrymme för höjd OB-ersättning.

De strukturella problemen inom Polismyndigheten behöver åtgärdas. Jag föreslår att rikspolischefen ersätts med en chef med polisiär erfarenhet men anser samtidigt att det krävs ett förstärkt ledarskap inom hela myndigheten.

Jag föreslår att ett nytt organ inom polisen inrättas, Polisens forskningsinstitut. Polisenära forskning är avgörande för att mäta effekten av olika polisiära taktiker och tillvägagångssätt och att utveckla arbetsmetoder. Polisens arbetsuppgifter behöver renodlas, och det kan ske med hjälp av civilanställda som kan frigöra polisiära resurser.

Jag föreslår vidare att beredskapspolisen återinförs. Beredskapspoliser är civilpliktiga poliser som kan kallas in vid allvarliga eller omfattande störningar i samhället ur ordnings- eller säkerhetssynpunkt. På så sätt kan polisiära resurser frigöras och polisens förmåga höjas.

Jag vill att hela rättskedjan stärks genom att ytterligare resurser tillförs Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar.

Våldsbejakande extremism, och inte minst den våldsbejakande islamismens ökade aktiviteter i Europa, innebär att Sverige måste förstärka sin beredskap att förebygga, bemöta och bekämpa terrorism.

Staten måste ta större ansvar för att motverka radikalisering och hantera återvändare genom nationella insatsteam som operativt kan stödja kommunerna. Staten kan utforma fungerande avhoppar- och anhörigstödsverksamhet, som specifikt riktar sig mot våldsbejakande islamister och som också involverar de muslimska trossamfunden i det förebyggande arbetet.

Alla människor har rätt att känna sig trygga i vardagen. En minskad brottslighet är det bästa sättet att öka tryggheten. De som ändå drabbas av brott ska få stöd och hjälp till upprättelse. Att rättsväsendet lyckas med sina huvuduppgifter, dvs. att utreda brott, gripa misstänkta och döma de skyldiga, är en del av denna uppgörelse. Personer som utsatts för brott måste få

information om hur rättsprocessen går till och om vilka möjligheter till stöd det finns i processen och de måste bli underrättade om vad som sker i det enskilda ärendet. Jag vill även öka statens finansiering av vittnesstödet eftersom jag anser att stödet till brottsoffer och vittnen i rättegångar i dag är underfinansierat.

Ett långsiktigt statligt ekonomiskt stöd ska utgå till de lokala ideella brottsofferstödande verksamheterna. För att skapa kontinuitet och långsiktighet i verksamheterna är det angeläget att stödet blir förutsägbart. Därför föreslår jag att statens bidrag till föreningar som verkar inom brottsoffersektorn ska fördelas direkt till de lokala verksamheterna av Brottsoffermyndigheten.

Kristdemokraterna vill inrätta en särskild enhet inom Polismyndigheten vars uppgift är att hjälpa flickor och pojkar som riskerar att giftas bort mot sin vilja. Sådana enheter finns i Storbritannien och Norge och kallas forced marriage units.

6. Utskottets förslag till tillkännagivanden (S, MP, V)

Mats Pertoft (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V), Lawen Redar (S), Sultan Kayhan (S) och Gustaf Lantz (S) anför:

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet. Som framgår har utskottet ställt sig bakom det förslag till budget för rättsväsendet som regeringen med stöd av Vänsterpartiet lagt fram om 45,8 miljarder kronor för 2018. Budgeten innehåller bl.a. den största satsningen på 20 år när det gäller Polismyndigheten, en myndighet med stora utmaningar men också en mycket stor potential.

Utskottet har också ställt sig bakom flera motioner från oppositionspartierna och föreslagit ett stort antal tillkännagivanden. Det rör sig dock i samtliga fall om sakområden där regeringen och ansvariga myndigheter redan i dag har uppmärksammat och arbetar med dessa frågor.

I budgetpropositionen görs således en kraftsamling för att förebygga brott och öka tryggheten, inte minst i socialt utsatta områden, för att bygga ett tryggt Sverige där alla får ta plats. En viktig del i detta görs genom en lokalt förankrad och närvarande polis, ett stort och gediget brottsförebyggande arbete och fokusering på trygghet i samhället.

Det är angeläget att öka tryggheten och minska brottsligheten och segregationen i socialt utsatta områden, och att problemen i dessa områden måste bemötas från flera håll. Vi anser också att det är av stor betydelse att polisen är närvarande i områden där kriminella nätverk har en stor negativ påverkan på lokalsamhället och där misstron mot samhället är utbredd. Det är vidare viktigt att polisen samverkar med andra myndigheter för att vända utvecklingen i dessa områden. Som regeringen framhåller i budgetpropositionen är det av stor vikt att Polismyndigheten prioriterar arbetet i de utsatta områdena genom att öka de brottsförebyggande och

brottsbekämpande insatserna där. Satsningar görs även inom ramen för de s.k. rättvisemiljarderna för särskilt utsatta områden. Vi noterar i sammanhanget även de riktade insatser som Polismyndigheten aviserat för att komma till rätta med kriminaliteten i områdena, liksom det långsiktiga reformprogram som regeringen presenterade i juli 2016.

Även när det gäller övriga frågor pågår, som också framgår i betänkandet, ett omfattande arbete inom de områden som motionärerna lyfter fram. Samtidigt delar vi i stor utsträckning motionärernas uppfattning att de frågor som tas upp är viktiga. Vi har därför valt att, med ett undantag, inte reservera oss.

7. Utskottets förslag till tillkännagivanden (SD, -)

Adam Marttinen (SD) och Patrick Reslow (-) anför:

Ett viktigt steg i att återupprätta polisens förtroende är en stabil närvaro, både i landsbygdskommunerna och i brottsutsatta områden. Sverigedemokraterna har inom detta område föreslagit krav på fler poliser, att öppettiderna för polisstationerna kraftigt bör utökas samt att det bör ställas upp tydliga mål för Polismyndigheten för att komma till rätta med våldsproblematiken i de värst drabbade utanförskapsområdena. Vi har vidare föreslagit att det bör utredas huruvida det ska tillsättas en särskild trafikpolis inom den tunga trafiken.

Gällande människohandel med barn har Sverigedemokraterna föreslagit skärpta straff vid sexköp av barn och sexualbrott mot barn samt lagändringar för att fler ska kunna bli dömda för människohandel, exempelvis genom att göra det lättare att döma baserat på helhetsmönster som påvisar människohandel.

I detta betänkande ställer sig utskottet bakom flera motioner från övriga oppositionspartier och föreslår en rad tillkännagivanden. Dessa motioner ligger i linje med den politik som vi föreslår. Vi har därför valt att avstå från att reservera oss och i stället valt att stödja förslagen

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 utgiftsområde 4:

1. Riksdagen anvisar för budgetåret 2018 ramanslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2.

Motion väckt med anledning av proposition 2016/17:224

2017/18:347 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:17 av Robert Stenkvist (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen under riksdagsåret bör återkomma med en proposition om speciellt meritvärde för ansökan till tingsnotarietjänster för personer med erfarenhet inom polisyrket och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:36 av Aron Modig (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fler trafikpoliser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:47 av Robert Hannah (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler närvarande poliser ska finnas i de särskilt utsatta områdena och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta efter Södertäljemodellen i resten av Sverige för att få stopp på gängkriminaliteten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:95 av Josef Fransson och Mattias Bäckström Johansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje kommun ska ha rätt till en lagstadgad minimibemanning av poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en parlamentarisk utredning bör tillsättas för att utreda om Polismyndighetens samlade byråkrati kan minskas och organisationen kan göras effektivare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:154 av Said Abdu (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en speciell funktion hos Polismyndigheten med fokus på brott riktade mot handelsplatser och butiker och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:168 av Jeff Ahl och Björn Söder (båda SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliga mål bör sättas upp för Polismyndigheten för att komma tillrätta med våldsproblematiken i de värst drabbade utanförskapsområdena och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:312 av Stefan Jakobsson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ålägga Brå att inkomma med statistik över brott och nationalitet på gärningsmännen fördelat på de olika brottsområdena för de år som saknas mellan 2005 och 2016 och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:330 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om hur identitetsstölders effektivare ska beivras och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:479 av Mathias Tegnér (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om svindel mot välfärdstjänster och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:499 av Robert Hannah (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flaggning vid misstanke om hedersbrott bör införas så att man lättare ska kunna övervaka och följa ärenden med hedersrelaterade motiv, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en forced marriage unit, en enhet som hämtar hem bortförda barn som gifts bort eller riskerar tvångsgifte utomlands, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:513 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektivare kontroller på vägarna och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:714 av Pia Nilsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att polisen har en ändamålsenlig organisation för trafikpolisen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:746 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att polisen har en ändamålsenlig organisation för trafikpolisen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:753 av Agneta Gille (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över behoven av grundläggande kurser i teckenspråk för poliser och ambulanspersonal och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:792 av Roza Güclü Hedin m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att polisen har en ändamålsenlig organisation och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:883 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:888 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad säkerhet i domstol genom permanenta inpasseringskontroller i alla domstolsbyggnader och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka säkerhetspersonalen, i form av synliga uniformerade vakter, för att ge ökad upplevd och faktisk trygghet i Sveriges domstolar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:891 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta fördjupad statistik om nationalitet och invandrarbakgrund och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:896 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beställa en ny Brårappport om invandrarbrottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:989 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till att fler trafikpoliser borde kunna ägna sig åt trafikbrott och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1032 av Désirée Pethrus (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1037 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Skaraborg som en lämplig region för en ny polisutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1103 av Lars Eriksson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lagföring, blåljuspersonal, ungdomspåföljder och skadegörelse och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1107 av Hans Hoff m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att placera den nya polisutbildningen i Halmstad och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1143 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en ny uppdaterad strategi mot ekonomisk brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1145 av Linda Snecker m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som identifierar vilka nationella utvecklingsbehov som finns på it-området samt föreslå strategiska

- åtgärder för att utveckla och säkerställa kompetensförsörjningen inom verksamheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att utveckla och förankra nationella arbetssätt och metodstöd för utredning av it-relaterade brott samt se över strukturen för brottsamordning och samverkan mellan polisregionerna och tillkännager detta för regeringen.
  4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda förutsättningarna för att inrätta en fristående myndighet som handlägger brottsanmälningar mot poliser och tillkännager detta för regeringen.
  5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär att polisutbildningen blir en högskoleutbildning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1155 av Cecilia Widegren (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla samhällets skydd för forskare som arbetar med djurförsök och deras forskningsresultat och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt återkomma med konkreta lagförslag i de delar det krävs enligt tidigare tillkännagivande om samhällets skydd för näringsidkare och forskare som arbetar med djur, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1156 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett välfungerande rätts- och polisväsen på landsbygden och i mindre tätorter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av tillgängliga poliser på fältet och av att kontaktmöjligheterna ökar för medborgarna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur rekryteringen ska gå till för att möjliggöra långsiktig tillväxt till ett viktigt framtidsyrke och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att vid de orter där man lokalt ställer upp frivilligt och vaktar på nätterna och/eller anlitar privata väktarbolag låta följa upp detta och visa Polismyndigheten att den måste ta tag i det direkt samt

om att regeringen bör återsrapportera till riksdagen hur det arbetet har gått, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen efter genomförd kvalitetsprövning ska kunna leva upp till en kontaktgaranti, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1228 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en förstärkt och mer effektiv polis och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1269 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den polisiära närvaron och andra relevanta samhällsinstitutioners närvaro på landsbygden är viktig och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1310 av Mikael Oscarsson (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att Sverige har en fungerade gränspolis och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1336 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att förstärka polisen i Norrland och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1341 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma förmedlingen av svarttaxi via nätet i syfte att prioritera stävjandet av detta och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1342 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge rättsvårdande myndigheter i uppdrag att prioritera stävjandet av svarttaxi och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1344 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka organisatoriska och arbetsmetodiska förbättringar som kan genomföras inom Polismyndigheten för att stävja olaglig yrkestrafik och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1350 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att aktivt arbeta för att stoppa utländska stöldligor och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1397 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga åtgärder för att främja rekrytering av polis till glesbefolkade landsdelar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga åtgärder för att stärka den polisiära närvaron i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en polishelikopterresurs avdelad för norra Sverige och inlandet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1441 av Jörgen Warborn m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Halmstad som en lämplig stad för en ny polisutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1442 av Cecilie Tenfjord-Toftby m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att en ny polisutbildning placeras i Borås, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1485 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten till en långsiktig strategi för tung trafik och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1510 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten med fler hastighetskontroller med synliga poliser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1525 av Margareta Larsson (-):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skyldighet för den myndighet som regeringen bestämmer att föra statistik i vårdnadsmål och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1526 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ha trafikkontroller med synliga poliser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1589 av Per Klarberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en särskild trafikpolis och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1766 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förbättra kunskapsnivån för poliser i fråga om beteendevetenskap och psykiatri och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1848 av Jan Björklund m.fl. (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den som hör eller förhör barn ska ha särskild utbildning för detta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1880 av Magnus Manhammar m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att inrätta en specialdomstol för mark- och miljömål och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1890 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge polisen i uppdrag att arbeta systematiskt med postombuden för att upptäcka mer av den narkotika som smugglas till Sverige inom ramen för näthandel och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1924 av Gunilla Nordgren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fler poliser även i mindre orter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1950 av Sotiris Delis (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens reella närvaro på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1959 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att redovisa statistik länsvis i stället för regionvis och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1965 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utbilda fler polishundar för ökad trygghet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1969 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad brottslighet mot företagare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1981 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om se över möjligheten att studera, utreda och eventuellt därefter införa en liknande trafikpolis som tyska BAG i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2078 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att djurskyddspolisen bör samordnas centralt för att effektivisera arbetet och bör ansvara för vidare utbildning inom djurskyddsområdet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2127 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av tillräckligt många poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att ta fram en handlingsplan för att trygga personalförsörjningen inom polisen och andra yrkeskategorier som verkar i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2187 av Maria Stockhaus (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av karriärmöjligheter för polis i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2193 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att placera den nya polisutbildningen i Borås och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2267 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att placera den nya polishögskolan i Borås och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2272 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Brå i uppdrag att göra en ny undersökning gällande brottslighet bland personer födda i Sverige respektive utlandet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2281 av Lars Hjälmered (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ytterligare åtgärder för att komma åt grov och organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2352 av Richard Jomshof och Markus Wiechel (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2404 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om införande av kommunalpolis och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2472 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att genomföra särskilda utbildningsinsatser inom polisen, med bl.a. Ekobrottsmyndighetens yrkesgruppsintegrerande arbetsformer som förebild, för att öka antalet personer som har kompetens att genomföra de utredningar som krävs för att pengar som har genererats genom brott ska kunna spåras och säkras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2490 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektivare kontroll på väg och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2525 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbilda 7 000 fler poliser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad utrymme för höjda polislöner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens utrustning och förstärkningsvapen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade resurser till Polismyndigheten för fler civilanställda och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återinförandet av beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till vittnesskyddsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad kapacitet för nationella insatsstyrkan och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Säkerhetspolisen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Åklagarmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Ekobrottsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Sveriges domstolar och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Kriminalvården och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Brottsförebyggande rådet och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Brottsoffermyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättning för skador på grund av brott och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till rättsliga biträden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2536 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ökade resurser till utredning och lagföring av miljöbrott och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2570 av Lotta Olsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta en polisutbildning i Örebro och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2571 av Ann-Christin Ahlberg och Phia Andersson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att låta fler poliser finnas i bostadsområden i förebyggande syfte och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2573 av Håkan Bergman (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hot mot journalister bör ges hög prioritet av rättsvårdande myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2574 av Ann-Christin Ahlberg och Paula Holmqvist (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barn som utsatts för sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2625 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om områdespoliser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2746 av Karin Svensson Smith (MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med möjlighet till fortbildning som ger behörighet för poliser att föra sin egen talan vid trafikbrott och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i regleringsbrevet till Rikspolisstyrelsen införa krav med vidhängande återrapportering angående hastighetsövervakningens kvantitet och kvalitet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (L):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rättssamhällets institutioner måste stärkas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2840 av Annika Qarlsson och Rickard Nordin (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polis, åklagare, domare och nämndemän ska genomgå utbildning rörande våld i nära relationer och sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2909 av Åsa Coenraads (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om näringsfrihet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2986 av Sofia Fölster (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge polisen ett tydligt uppdrag att höja uppklärningsgraden för sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler civilanställda till kontorstjänster inom polisen så att fler utbildade poliser kan komma ut i fält, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbilda fler poliser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3094 av Tuve Skånberg m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om it-kunskaperna i rättsväsendet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om personuppgiftslagen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3115 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till tidsatta krav för polisiär uttryckning vid allvarliga brott och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3184 av Elisabeth Svantesson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om attacker mot blåljuspersonal och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3185 av Elisabeth Svantesson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att noggsamt följa polisens och övriga rättsväsendets arbete mot hatbrott som riktas mot troende, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3186 av Amineh Kakabaveh (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att skapa en brottskod när det gäller det som i dagligt tal benämns hedersvåld och hedersmord och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3187 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till fler poliser i Sverige och i Skaraborg och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att placera en av polisens nya polisutbildningar i Skaraborg och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3190 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en samlad strategi för att höja kunskapen om den it-relaterade brottsligheten i hela rättsväsendet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3192 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydliga mål för polisens närvaro i särskilt brottsutsatta områden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3201 av Sailsa Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens närvaro på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3215 av Olof Lavesson m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kunskapen om hatbrott kopplade till sexuell läggning och könsidentitet och förmågan att beivra sådana och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ha ett särskilt polishemvärn som kan bistå polisen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3326 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen om möjligt bör öka och prioritera vägkontrollerna mer för att få bort den olagliga trafiken och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3377 av Runar Filper (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler poliser bör stationeras ut i landsbygdskommunerna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden bör utökas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3403 av Anders Hansson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gemensam grundutbildning för polisens, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande personal och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tull- och kustbevakningsutbildningen bör jämsställas med högskoleutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3472 av Kristina Yngwe (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen bör införa och begagna sig av en särskild brottskod för brott som bedöms ha koppling till djurrätsrelaterad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3553 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrad polisutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3569 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisens fokus på kärnuppgiften att ingripa mot, utreda och klara upp brott ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast ska vidta åtgärder för att säkerställa kvaliteten i polisens utredningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra uppföljningen av polisens resultat genom tydliga och mätbara mål och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Åklagarmyndigheten ska förstärka polisen i den brottsutredande verksamheten och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektivisera polisens organisation och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha minst 5 000 fler poliser senast 2025 och därutöver lika många fler civilanställda under samma period, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att antalet poliser per capita i Sverige, som långsiktig målsättning, ska ligga i nivå med genomsnittet i EU och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat utrymme för att höja polisernas löner och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att polisen har rätt utrustning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheterna till deltidsarbete som polis ska öka och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler poliser över 61 års ålder ska kunna gå i deltidspension och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polis och åklagare ska prioritera mängdbrott högre och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Brottsförebyggande rådet i uppdrag att kartlägga brottsutvecklingen när det gäller angrepp på polis, räddningstjänst och ambulanspersonal för att få en samlad bild av utvecklingen över tid och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kunskapen om hatbrott och förmågan att beivra sådan brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3576 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha minst 25 000 poliser inom sju år och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbyggnaden av polisen ska få genomslag i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en riktad lönesatsning för poliser motsvarande i genomsnitt 4 000 kronor mer i månaden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om 2 000 fler poliser i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överföra arbetsuppgifter från poliser till nyanställd civil personal och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler civilanställda i Polismyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riva upp de delar av polisorganisationsreformen som skapat överbyråkratisering och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att högre polischefer ska ha polisiär bakgrund och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om 5 000 nya beredskapspoliser och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tidigare besked om tjänstgöringsort för polisaspiranter och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvärdering av polisutbildningarnas kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetensutveckling och kvalificerad vidareutbildning för poliser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rättsväsendets arbete mot hatbrott och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3583 av Roger Haddad m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nationella stödfunktionen mot våldsbejakande extremism bör läggas under Polismyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en regional samordningsfunktion inom Polismyndigheten mot våldsbejakande extremism och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens utredningar av sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3585 av Roger Haddad m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rättsväsendets arbete mot människohandel med barn och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utredningar av brott med hedersrelaterade motiv och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om brottskoder för brott med hedersmotiv och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en "Forced Marriage Unit" enligt brittisk modell bör inrättas och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3642 av Betty MalMBERG (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Brå ska få i uppdrag att genomföra en studie om hur den registrerade brottsligheten ser ut fördelat på personer födda i Sverige och i utlandet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en "Forced Marriage Unit" enligt brittisk modell bör inrättas och tillkännager detta för regeringen.

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av mer kunskap om könsstympling inom rättsväsende, skola och sociala myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för att polisen ska få en större lokal koppling och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom bl.a. bättre arbetsvillkor göra polisyrket mer attraktivt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheten att utöka antalet poliser och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en polisutbildning med starkare akademisk koppling och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheten att öka antalet civilanställda inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för bättre it-system och teknik inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom en stärkt rättskedja, vilket bl.a. inkluderar att pröva möjligheten till ökade resurser till Åklagarmyndigheten och Nationellt forensiskt centrum, ge bättre förutsättningar att väcka åtal och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för att fler människor ska våga vittna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunernas ansvar och kommunpolisernas roller i det brottsförebyggande arbetet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om aktivt arbete för att boende i utsatta områden ska få ökat förtroende för polis och myndigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom bl.a. förebyggande arbete och utökad kameraövervakning vid bl.a. konserter stärka arbetet mot sexuellt ofredande och andra sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad kunskap kring hedersrelaterad problematik och hedersrelaterade brott och tillkännager detta för regeringen.

43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av en tvångsåktenskapsenhet som kan hantera transnationella hedersrelaterade frågor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att införa en nationell polisreserv och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3692 av Johan Hedin och Rickard Nordin (båda C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1.

2017/18:3727 av Per Åsling (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättringen av landsbygdstrygghet ska utgå från lokala och regionala behov och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en satsning på deltids-/beredskapsanställda poliser, fjällräddare och räddningspersonal behövs i ett län där folkmängden varierar beroende på besöksnäringens säsonger och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3735 av Tomas Tobé m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samordning och effektivisering av samhällets insatser för att bryta det utanförskap och den utsatthet som finns i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ytterligare ökade resurser till Säkerhetspolisen för att kunna möta terroristhotet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Nationella insatsstyrkan ska ha tillräcklig operativ förmåga och kunna agera i samband med terroristangrepp på flera geografiska platser samtidigt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3736 av Tomas Tobé m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kunskap inom rättsväsendet om hedersrelaterat våld och förtryck bör förbättras samt att specialiserade poliser och åklagare ska finnas för att stödja hanteringen av hedersbrott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3737 av Tomas Tobé m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kraftfulla polisiära insatser för att få bort narkotikahandel och narkotika i områden som är utsatta för allvarlig brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bekämpa narkotikahandeln som ett led i arbetet mot grov organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens förmåga att bekämpa och utreda narkotikarelaterad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att polisen utvecklar sin förmåga att arbeta mot narkotikabrott även på internet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilda polisiära insatser mot läkare som överförskriver narkotiska preparat, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3738 av Tomas Tobé m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polis och åklagare måste prioritera mängdbrotten högre och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen och Åklagarmyndigheten ska prioritera arbetet mot internationella brottsnätverk och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över brottskoderna för tillgreppsbrott och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att polisen ger en tydlig återkoppling till målsäganden om ärendens hantering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3739 av Tomas Tobé m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisens fokus på kärnuppgifterna bör stärkas, att arbetet med kontinuerlig metodutveckling i det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet bör utvecklas och att polisorganisationens effektivitet bör förbättras och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att Polismyndigheten säkerställer att målet om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet uppnås, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom tydliga och mätbara mål underlätta uppföljningen av polisens resultat och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha minst 5 000 fler poliser senast 2025 och därutöver lika många fler civilanställda under samma period och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att antalet poliser per invånare långsiktigt ska uppgå till ett antal som motsvarar ett genomsnitt inom den europeiska unionen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en myndighetsöversyn av Rekryteringsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen och Kriminalvården ska ha en extern ordinär tillsyn och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett bättre samarbete mellan polisen och andra aktörer, exempelvis genom samarbetsavtal med hemvärdet och andra lokala frivilliga organisationer, och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en väl avvägd sammansättning av civilanställda och polisutbildade i syfte att öka organisationens samlade kunskap och effektivitet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen i sitt arbete ska säkerställas tillgång till en modern utrustning som är anpassad för respektive arbetsuppgift, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett system med deltidspolis och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att erbjuda utbildad militärpolis en kompletterande civilpolisier utbildning och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att polisen har acceptabla svarstider när allmänheten söker kontakt med myndigheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av noggrannare uppföljning och återkoppling till brottsoffer vid brottsoffmälan och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att löpande utvärdera de lokala medborgarlöftena som ställs ut av polisen och tillkännager detta för regeringen.

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt polisen att upprätthålla nödvändig kompetens och resurser för att upprätthålla den restriktiva narkotikapolitiken och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över polisens samlade trafikövervakande arbete i syfte att tillgodose en god och säker trafikmiljö och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillse att polisen har en fullgod kompetens för att kunna upprätthålla det trafikövervakande arbetet för tung trafik och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vardagsbrottsligheten, s.k. mängdbrott, ska prioriteras av polis och åklagare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3743 av Sofia Damm (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omfördela mer resurser till Polisregion syd och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta Skåne gå före och pröva en modell för kommunal polisverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3751 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att vända trenden i utsatta områden och återupprätta välfärdslöftet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fler poliser och en fungerande rättsstat i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3765 av Daniel Bäckström m.fl. (C):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en nationell polisreserv som kan bistå polisen vid exempelvis terrordåd, naturkatastrofer och höjd beredskap, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3766 av Robert Halef m.fl. (KD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen ska ges tillräckliga resurser för nykterhetskontroller och möjlighet att beivra överträdelse och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fler trafikpoliser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3771 av Tomas Tobé m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för att Sverige ska ha minst 5 000 fler poliser senast år 2025 och därutöver lika många fler civilanställda, vilket innebär totalt 10 000 nya polisanställda år 2025 och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat utrymme för att höja polisernas löner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utrustningslyft för svensk polis och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för att utrusta utsatta områden med trygghetskameror och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för att säkra Nationella insatsstyrkans förmåga att agera på flera geografiska platser samtidigt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Säkerhetspolisen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Åklagarmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Ekobrottsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Sveriges domstolar och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Kriminalvården och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättandet av en tillsynsmyndighet för Polismyndigheten och Kriminalvården och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3789 av Annika Qarlssohn m.fl. (C):

43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör säkerställas att arbetet med människohandel, koppleri och sexköp prioriteras av polisen och att på så vis fler fall upptäcks och lagförs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3825 av Roger Haddad m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2017/18:3833 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera hur trafikpolisen fungerar i andra europeiska länder i syfte att hitta goda exempel på hur svensk trafikpolis skulle kunna organiseras och arbeta på ett effektivare sätt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3849 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att ta brott av unga mot unga på allvar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka avgiften till Brottsofferfonden och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett kunskapslyft för de professioner som kommer i kontakt med unga brottsoffer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3850 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2017/18:3881 av Linda Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder som syftar till att hatbrott ska kunna registreras på ett tydligare sätt vid polisanmälan, exempelvis genom att hatbrott ges en egen brottskod, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att stärka kompetensen inom polisen avseende hatbrottsmotivet, straffskärpningsregeln och registreringen av hatbrott vid polisanmälan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör skriva in i Polismyndighetens och Säkerhetspolisens regleringsbrev att arbetet mot hatbrott ska prioriteras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att kvaliteten i de initiala utredningsåtgärderna vid hatbrott ökar samt att förmågan att säkerställa utredningsprocessen av hatbrott förbättras inom Polismyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att hitta brister i förundersökningsarbetet och föreslå åtgärder för att fler misstänka

hatbrott ska kunna identifieras och leda till åtal och fällande dom, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3886 av Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3899 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetsvillkor och lön för poliser i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetensutveckling inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisiär forskning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrad brottsupplärning och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabbt stärka polisens förmåga och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördubbla insatsstyrkan och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta krafttag mot vardagsbrottslighet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens arbete mot barnprostitution och människohandel och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en "forced marriage unit" enligt brittisk modell bör inrättas och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens		Avvikelse från regeringen			
	förslag	M	SD	C	L	KD
1:1 Polismyndigheten	24 516 124	+280 300	+1 375 000	+839 300	+2 355 000	
1:2 Säkerhetspolisen	1 492 507	+8 000	+110 000		+10 000	
1:3 Åklagarmyndigheten	1 519 317	+10 000	+150 000	+46 000	-1 000	+15 000
1:4 Ekobrottsmyndigheten	677 008	+10 000	+12 000			
1:5 Sveriges Domstolar	5 601 459	+33 000	+168 000	+28 000	-24 000	+35 000
1:6 Kriminalvården	8 648 702		+500 000		-30 000	
1:7 Brottsförebyggande rådet	148 270		+10 000		-35 000	
1:8 Rättsmedicinalverket	425 276				+9 000	
1:9 Gentekniknämnden	5 547					
1:10 Brottsoffermyndigheten	47 233		+10 000			+20 000
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	121 953		+115 000			
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 354 657		+200 000			
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987					
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	24 174					
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	47 157			+25 000	+540 000	
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	18 272					
1:17 Domarnämnden	8 140					

Ramanslag	Regeringens		Avvikelse från regeringen			
	förslag	M	SD	C	L	KD
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet Nya anslag	81 000					
99:1 Tillsynsmyndigheten för polisen och Kriminalvården		+20 000				
99:2 Kommunala insatser mot våldsbejakande terror						+30 000
99:3 Beredskapspolis						+40 000
99:4 Forced marriage unit						+10 000
Summa för utgiftsområdet	45 776 783	+361 300	+2 650 000	+938 300	+2 824 000	+150 000

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2018 inom
utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag	Avvikelse från Utskottets förslag regeringen	
1:1 Polismyndigheten	±0	24 516 124
1:2 Säkerhetspolisen	±0	1 492 507
1:3 Åklagarmyndigheten	±0	1 519 317
1:4 Ekobrottsmyndigheten	±0	677 008
1:5 Sveriges Domstolar	±0	5 601 459
1:6 Kriminalvården	±0	8 648 702
1:7 Brottsförebyggande rådet	±0	148 270
1:8 Rättsmedicinalverket	±0	425 276
1:9 Gentekniknämnden	±0	5 547
1:10 Brottsoffermyndigheten	±0	47 233
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	±0	121 953
1:12 Rättsliga biträden m.m.	±0	2 354 657
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	±0	39 987
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	±0	24 174
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	±0	47 157
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	±0	18 272
1:17 Domarnämnden	±0	8 140
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	±0	81 000
Summa för utgiftsområdet	±0	45 776 783